



Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository



Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

984-985

44-5

Z-86

14

2010

44-8

ԿՐԹՈՒԹԻՒՆ

ԳԱՂՂԻԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ

Գ Ր Ե Ց

Հ. ՂԵԻՈՆԴ Կ. ՑՈՎՆԱՆԵԱՆ

ՄԽԻԹ. ՈՒՍՏԷՆ

(Գ. ՏՊԵԳՐՈՒԹԻՒՆ)



Մ Խ Ի Թ Ա Ե Ե Ա Ն Տ Պ Ե Գ Ր Ա Ն

1875 ՌՅԻԳ

L'argent, *m.* Լ'արժան, արծաթ, կե-հի-շ.
 Le bronze, և պրծնչ, անաղապղինձ, Նո-ճ.
 Le cuivre, և հե-կե-բ, պղինձ, պո-գե-բ.
 Le laiton, և լե-նձ, արայր, գե-բինճ.
 Le tombac, և Նե-նպո-գ, պղինձ ծխեալ, Նե-նպո-գ.
 L'étain, *m.* Լ'է-նէն, անագ, գա-լայ.
 Le vis-argent, և լե-ն-արժան, սնդիկ, ժե-լա.
 Du fer-blanc, րի- թե-ր-պլան, թիթեղ, Նե-նե-տե.
 De la tôle, րբ և Նե-լ, երկաթէ թիթեղ, րե-տե-ր
 Նե-նե-տե.
 Le plomb, և ժե-ն, կապար, գո-րչո-ն.
 L'acier, *m.* Լ'ա-սիե, պողպատ, չե-լե-տ.
 Le fer, և թե-ր, երկաթ, րե-տե-ր.
 La rouille, և բո-յլ, ժանդ, գա-լա.
 Du fil d'archal, րի- թե-լ րո-րչո-լ, երկաթէ թե-լ,
 րե-տե-ր Նե-լ.
 Le soufre, և սո-ֆրե, ծծումբ, հե-տե-րո-ր.
 La craie, և գրե, կա-իճ, Նե-պե-շե-ր.
 La céruse, և սե-րե-չ, սպիտակադեղ, ի-սի-պե-ճ.
 Une pierre, ի-ն գե-ր, քար, Նա-լ.
 Un caillou, ե-ն գո-յլո-ր, գոյլախաղ, անգո-գ Նա-լ.
 Le marbre, և մարմար, մարմար, սե-րե-ր.
 Une pierre de touche, ի-ն գե-ր րբ Նո-չ, փորձա-
 քար, սե-նե-տ Նա-լ.

Գ. ԺԱՄԱՆԱԿԻ ՈՒ ԵՂՆՆԵՆԻ

Le temps, և Նան, ատեն, շե-ման.
 Un siècle, ե-ն սի-գի-լե, դար, սո-ր, ե-ն-չ ե-լլ.
 Un an, ե-ն ան, } տարի, սե-նե, ե-լլ.
 Une année, ի-ն անե, }
 La saison, և սե-ղոն, եղանակ, ե-նե-մ.
 Le printemps, և գրե-նի-ման, գարուն, ի-տ պո-նո-ր.
 L'été, *m.* Լ'է-նիե, ամառ, ե-աչ.
 L'automne, *m.* Լ'ո-նե-ն, աշուն, կե-չ.
 L'hiver, *m.* Լ'ի-վե-ր, ձմեռ, գե-չ.
 Un mois, ե-ն մո-ս, ամիս, ա-յ.

Janvier, Ժանվիե, Յունուար, քե-նո-նե-ն սանի.
 Février, Փե-վրիե, Փետրուար, Շո-պո-ն.
 Mars, Մարտ, Մարտ, Մարտ.
 Avril, Ապրիլ, Ապրիլ, Նե-սան.
 Mai, Մե, Մայիս, Մայիս.
 Juin, Ժե-ն, Յունիս, չա-ղե-րան.
 Juillet, Ժե-յլե-ե, Յուլիս, Թե-մո-չ.
 Août, Ու, Օգոստոս, Ավգոստոս.
 Septembre, Սե-պ-տե-մբր, Սեպտեմբեր, Ի-լ-լ.
 Octobre, Օգ-տոբր, Չոկտեմբեր, Թե-լե-նե-ն ե-լե-լ.
 Novembre, Նո-վեմբր, Նոյեմբեր, Թե-լե-նե-ն սանի.
 Décembre, Տե-սեմբր, Գե-կտեմբեր, քե-նո-նե-ն ե-լե-լ.
 Une semaine, ի-ն սե-նե-ն, շաբաթ, հա-թի-ս.
 Un jour, ե-ն ժո-ր, օր մը, պե-ր կե-ն.
 Dimanche, րե-մանչ, կիրակի, գա-լա-ր.
 Lundi, լե-մո-րե, երկուշաբթի, գա-լա-ր ե-ր-նե-ն.
 Mardi, մարտի, երեքշաբթի, սա-լ.
 Mercredi, սե-րգե-րե-ն, չորեքշաբթի, չորչո-նե-ն.
 Jeudi, ժե-ո-րե, Տի-նգաբթի, գե-րչե-մո-րե.
 Vendredi, վե-նե-րե-րե-ն, սե-րաթ, ճո-մո-ս.
 Samedi, սա-մո-րե, շաբաթ, ճո-մո-ս ե-ր-նե-ն.
 Une heure, ի-ն ե-օր, ժամ մը, պե-ր սա-լ.
 Une minute, ի-ն մե-նի-թ, վայրկեան մը, պե-ր րո-գե-գե-ն.
 L'aurore, *f.* Լ'օրօր, }
 L'aube, *f.* Լ'օպ, } արշալոյս, չե-ն սա-լա-ն.
 Le lever du soleil, և լե-լե րի- սօ-լե-յլ, արեւուն
 ե-լլե-լ, կե-ն րօ-ղո-նչո-ր.
 Le matin, և մո-նի-ն, առտու, սա-լա-ն.
 Le midi, և մի-ո-րե, կեսօր, ե-յլե-լ.
 Le soir, և սո-ւ-ր, կրիկուն, սո-լո-մ.
 Le coucher du soleil, և գո-չե-ր րի- սօ-լե-յլ, արեւուն
 մո-նե-լ, կե-ն պո-նե-լ.
 Le minuit, և մի-նի-ե, կես գիշեր, ե-րբ կե-նե-լ.
 Le jour de l'an, և ժո-ր րբ լ'ան, կաղանդ, ե-լլ պո-չ.
 Le carnaval, և գո-րնո-լա-լ, բարեկենդան, ե-լլ սե-նե-ն.
 Le carême, և գո-րե-մ, մեծ պահճ, պե-ոյե-տ օրո-ն.

Ե. Մ Ա Ր Պ Ո Ի

- L'homme, m. լ'օժ, մարդ, արած.
- La femme, m. ֆօժ, կին, ցարը.
- L'enfant, լ'անֆան, աղայ, զօճ-ի.
- Le garçon, լը Կարձն, մանչ, զըլան.
- La fille, m. ֆինլ, աղջիկ, Գըլ.
- Le jeune homme, լը Ժեճն օժ, երիտասարդ, Կեւի Գանլը.
- Le vieillard, լը վեյլեար, ծեր, երեւոյ.
- La vieille, m. վեյլ, պառաւ, Գօճ-ի ցարը.
- L'âge, m. լ'աժ, տարիք, լան.
- L'enfance, f. լ'անֆանս, աղայութիւն, զօճ-ի լան-ի.
- La jeunesse, m. Ժեճնէս, երիտասարդութիւն, Կեւի Գանլը.
- La vieillesse, m. վեյլեթ, ծերութիւն, երեւոյ լը Գանլը.
- La vie, m. վե, կեանք, Եօժ.
- La santé, m. սանթե, առողջութիւն, սաղլը.
- Le corps, լը Գօր, մարմն, լեւ.
- La peau, m. փօ, մորթ, Կերի.
- L'os, m. լ'օ, (լ'օս) սկր, Կեւի.
- La moelle, m. մօլլ, ծուծ, եւի.
- Le membre, լը մանդը, անդամ, աղ.
- Le sang, լը սան, արիւն, Գան.
- La veine, m. վեյն, երակ, Կարձ.
- La tête, m. լեթ, գլուխ, Կան.
- Les cheveux, m. լե շըվօ, մաղ, սա.
- Le cerveau, լը Կերվօ, } սղեղ, Կեյն.
- La cervelle, m. Կերվլ, }
- Le crâne, լը Գրանը, գանգ, Կան լանլը.
- Le visage, լը վեյլաժ, երես, եր.
- La face, m. ֆօս, դեմք, Կերի.
- Le front, լը ֆրճն, ճակատ, ան.
- L'oeil, m. լ'օյլ, աչք, Կօր.
- Les sourcils, m. լե սարթի, ընթրի, Գան.
- Les paupières, f. լե փօթիեր, արտեւանուներ, Կեւի.

- La prunelle, m. Գրեւնլ, բեր, Կեյն.
- Le nez, լը նե, քիթ, Կարձ.
- Les narines, f. լե նարին, քիթի ծակ, Կարձ-ի Կեւի:
- La joue, m. Ժոս, այտ, Եան-ի.
- La tempe, m. լեանի, քունք, Գանլ-ի լեյն.
- Les oreilles, f. լեյ-օրեյլ, ականջ, Գանլ-ի.
- La bouche, m. Կոս, բերան, աղ.
- Les lèvres, f. լե լեյրը, պրիւնք, Կոս-ի.
- La dent, m. Կոն, աղայ, Կան.
- La gencive, m. Ժանսիլ, լինդ, Կան երի.
- La langue, m. լանլ, լեղս, Կան.
- Le menton, լը մանթն, կզակ, Կեւի.
- La barbe, m. Կարպ, մորսք, սաղ.
- Les moustaches, f. լե մոստաչ, ընչացք, Կան.
- Le cou, լը Գոս, վեղ, Կոյն.
- La gorge, m. Գօրժ, փող կամ լանջք, Կոյն Եան-ի Կեւի.
- Le gosier, լը Կօյն, կոկորդ, իւրիւն, Կոյն.
- L'épaule, f. լեթօլ, սաս, օճ-ի.
- Les bras, m. լե պրաս, բարակ, թեւ, Գոս.
- Le coude, լը Գոս-ի, արմուկ, Կերի.
- La main, m. ման, ձեռք, Ել.
- Le poing, լը փոյն, բուս, Եոս-ի.
- Le doigt, լը Կոս, մաս, Գարձ.
- Le pouce, լը փոս, բոյթ, Կան Գարձ.
- L'ongle, m. լ'օնկլը, բղունդ, լեյն.
- Le poul, լը փոս, երակի պրի, Կան.
- La poitrine, m. փոս-ի, կոկորդ, Կեւի.
- Le sein, լը սեյն, ծոց, գիրկ, Գոս-ի.
- Le coeur, լը Գօր, սիրտ, երի.
- Le poumon, լը փոսն, թոք, սփ ճիեր.
- L'haleine, f. լ'ալեյն, շնատութիւն, սոլ-ի.
- Le foie, լը ֆօս, լեարդ, Գարձ ճիեր.
- L'estomac, m. լ'էսթօմ, ստամոքս, Կեւի.
- Le dos, լը Կոս, կանակ, Կարձ.

- La cuisse, ւ Գո՛ւն, աղղր, Գուլւ.
 Les genoux, m. Լէ Ժնու, ծուկ, Կեղ.
 La jambe, ւ Ժանդ, սրուք, պճաճ.
 Les pieds, m. Լէ Ժէ, սաք, այճ.
 La plante, ւ Ժլուկ, ներբան, Մապան.
 Le talon, ւ Լուլն, կոճ, Բոճոճ.

Ձ. ԱԶԳԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ

- La famille, ւ Ֆա՛նյլ, ընտանիք, դերգաստան, Ֆա-
 յիլւ.
 Le père, ւ Բեր, հայր, Բե՛րեր.
 La mère, ւ Մեր, մայր, Լալթո՛ւ.
 L'époux, m. Լէ Ժո՛ւ, փեսայ, Կե-՛լէյ.
 L'épouse, f. Լէ Ժո՛ւղ, հարս, Կե-՛լն.
 Le mari, ւ Ժարի, էրիկ, այր, էր, Գոճա.
 La femme, ւ Ֆա՛, կնիկ, կին, Գարը, Ղե-՛լճե.
 Les parents, Լէ Ժարան, ծնողք, անա պապա, ավալար.
 Le fils, ւ Ֆի (Ֆի՛), սրդի, օղւ.
 La fille, ւ Ֆիյլ, աղջիկ, Գըլ.
 Le frère, ւ Ֆրե՛ր, եղբայր, Գարրաւ.
 La soeur, ւ Սեր, քոյր, Գըլ Գարրաւ.
 L'aîné, Լէնէ, առջինեկ, Ել (Ելւո).
 Le cadet, ւ Գարի, կրտսեր, Ինչե-՛ (Ելւո).
 Le beau-père, ւ Կո-՛ժեր, աներ, Գայնալւ. Խորթ
 հայր, Եյե պապա.
 La belle-mère, ւ Կե-՛լ-Մեր, զորանչ, Գայն անա-
 Խորթ մայր, Եյե անա.
 Le beau-fils, ւ Կո-՛ժի, փեսայ, Կե-՛լէյ, Կամար.
 La belle-fille, ւ Կե-՛լ-Ֆիյլ, հարս, Կե-՛լն.
 Le beau-frère, ւ Կո-՛ժեր, քեռայր, Ենչլնէ. աներ-
 ձապ, Գայն.
 La belle-soeur, ւ Կե-՛լ-Սեր, տալ, Կե-՛րի-ճե. քե-
 նի, Կալարը.
 Le gendre, ւ Ժանրը, փեսայ, Կե-՛լէյ, Կամար.
 Le grand-père, l'aïeul, m. ւ Իրան-՛ժեր, Լայնե՛լ,
 պապ, Կե՛րեր.

- La grand-mère, l'aïeule, f. ւ Իրան Մեր, Լայնե՛լ,
 հանի, մամ, Կեյե-՛ ա՛նա.
 Le petit-fils, ւ Ժնի-՛ժի, Թոռն, Բորան.
 La petite-fille, ւ Ժնի-՛ժիյլ, աղջիկ Թոռ, Գըլ
 Բորան.
 L'oncle, m. Լ՛օն՛լ, հորեղբայր, մորեղբայր, ամուճա,
 Կայը.
 La tante, ւ Լանի, հորքոյր, մորքոյր, հալ, Բեյլե.
 Le neveu, ւ Ելճե, եղբոր կամ քեռ սրդի, Եեյն.
 La nièce, ւ Ենի, եղբոր կամ քեռ աղջիկ, Գըլ
 Եեյն.
 Le cousin, ւ Գո-՛ղն, հորեղբոր կամ մորեղբոր,
 հարքեռ կամ մորաքեռ սրդի, ամուճա, Կայը,
 հալ, Բեյլե օղւ.
 La cousine, ւ Գո-՛ղն, հորեղբոր. . . աղջիկ, Կ-
 ամուճա. . . Գըլ.
 Le fiancé, ւ Ֆիանէ, նշանած, Ենչնլ.
 La fiancée, ւ Ֆիանէ, նշանած, Ենչնլ.
 Le parrain, ւ Ժարե՛ն, կնքահայր, Լ-Ֆիլիլ Կարրաւ.
 La marraine, ւ Ժարե՛ն, կնքամայր, Լ-Ֆիլիլ անար.
 Le filleul, ւ Ֆիլիլե՛լ, սան, Լ-Ֆիլիլ օղւ.
 La filleule, ւ Ֆիլիլե՛լ, սան, Լ-Ֆիլիլ Գըլ.
 La veuve, ւ Վե՛լ, սրբեւարի, Կոլ.
 L'orphelin, m. Լ՛օրՖիլն, սրբ, Եօ՛ւիլ.

Է. ՈՒՍՄԱՆ

- Le livre, ւ Լի՛ւր, գիրք, Ինիպ.
 Le papier, ւ Ժի՛կ, Թուղթ, Ինչըր.
 Le parchemin, ւ Ժարչն, մազաղաթ, Բերչե.
 Les plumes, f. Լէ Ժլե՛ս, դրիչ, Գալճ.
 Le canif, ւ Գանի՛ճ, զմեկն, Գալճ Բըրաւ.
 Le crayon, ւ Գրեյ՛ն, մատիտ, Գո-՛րչն Գալճ.
 Une règle, Են Բեյլ, կանոն, ճե՛րի.
 Le compas, ւ Գօ՛ճ, կարկին, Գե՛րիլ.
 L'encrier, m. Լ՛անճրիլ, } կաղամար, օգճ.
 L'écritoire, f. Լ՛անճրիլ-ար, }

- L'encre, *f.* լանգրը, թանար, փրէտէտէպ.
- Le poudrier, լը փոփրէէ, աւաղնոց, ընդրան.
- La poudre, լա փոփր, աւաղ, ըօղ.
- Un plioir, էօն փլինոր, թուղթ ծալեղը սօկը, փօփ.
- Un transparent, էօն իրանփորան, սողաշար, մասնար.
- Une feuille de papier, էն ֆէօյլ որ փփրէէ, թերթ մը թուղթ, պէր իսպաղա տեղըր.
- Un cahier, էօն փփէ, տեարակ, ինֆիլեր.
- Une main de papier, էն ձեռն որ փփրէէ, պուրակ մը թուղթ, պէր ինփէ տեղըր.
- Les ciseaux, *m.* լէ սիզ, մկրատ, մափփաս.
- Un crayon d'ardoise, էն փրէյօն որ արդոսալ թուաբանութեան գրիչ, փրա ինչ փալէփ.
- Une ardoise, էն արդոսալ, թուաբանութեան տախտակ, բփփա՛ ինչը, փրա ինչ.
- Une éponge, էն էփօնփ, սպունգ, փննիլեր.
- De la cire d'Espagne, որ լա սէր փիփփանէը, կըրա՛ մո՛՛, լէօտ, փօնիլեր.
- Le pain à cacheter, լը փէն - փշնիլէ, կըրեղը նըրը՛ խարը, փոլ.
- Le cachet, լը փշնիլէ, կըրեղ, փօնիլեր.
- La signature, լա սինիլիլեր, ստորագրութիւն, իճլա.
- L'adresse d'une lettre, *f.* լա փրէս փիլն լիլերը, երե՛ սաղիր, փփրիլիլն էնփիլ.
- L'écriture, *f.* լիլիլիլիլեր, գիր, էաղ.
- La lecture, լա լիլիլիլեր, գրավարթութիւն, օգո՛մա.
- La leçon, լա լօն, դաս, պէրս.
- Les vers, *m.* լէ վեր, ստանաւոր, շիլեր.
- La prose, լա փրօղ, արձակ, նիսր.
- La traduction, լա իրափիլիլիլ, թարգմանութիւն. իլիլիլիլ.

Ը. Տ Ա Ն

- La porte, լա փօրիլ, դուռ, փփո.
- La serrure, լա սերիլեր, կղպակ, փլիլոր.
- Le loquet, լը լօփէ, դանափակ, լըրիլիլ.

- La clef, լա փլէ, բալիլ, անախար.
- Le marteau, լը մարիլ, դանա՛հար, լափլափ.
- Le verrou, լը վերո, նիդ, սերիլիլ.
- L'escalier, *m.* լիլիլիլիլէ, սանդուղը, վերտիլիլն.
- Le degré, լը որըրէ, սոր, աստիճան, պափ.
- L'étage, *m.* լիլիլափ, դասիկան, փիլ.
- La salle, լա սալ, սրահ, սոփա.
- La salle à manger, լա սալ ա մանիլէ, սեղանատուն, էէփփփփփփ.
- La chambre, լա շանպը, խոց, օրա.
- L'antichambre, *f.* լանիլիլիլիլիլ, նախասենեակ. սէլիլիլիլ.
- La chambre à coucher, լա շանպը ա փոշնիլ, պառկելու խոց, էախափփփփփփփփ.
- La fenêtre, լա ֆնիլերը, պատուհան, փննիլերէ.
- La grille, լա կըրիլիլը, պատուհանի վանդակ, փննիլիլիլիլիլ.
- La jalousie, լա ժալուզիլ, վանդակ, փփիլ.
- La vitre, le carreau, լա վիլերը, լը փրօ, ապակի. ճա՛.
- Le volet, լը վօլէ, վիլիլ, փննիլ.
- La muraille, լա միրայլ, պատ, փիլար.
- Le plancher, լը փլանիլէ, գետիլիլ, յատակ, էէր.
- Le plafond, լը փլաֆօն, առաստաղ, ինչան.
- Le poêle, լը փօլէ, գոց կրակարան, սօպա.
- La cheminée, լա շըփնիլէ, բաց կրակարան, ծխան, ալըփ սօպա, օճափ.
- La cuisine, լա փիլիլիլ, խոհանոց, աշխանա.
- Le garde-manger, լը կարփփփփփփփփ, } մտան, փիլեր.
- La dépense, լա փիլիլիլ, }
- Le grenier, լը կըրիլիլ, վերնօջարկ, ինչան էլիլ.
- Le toit, լը ինա, աստիլ, փո՛.
- L'écurie, *f.* լիլիլիլիլ, (ճիլ) ախոռ, սիլեր.
- L'étable, *f.* լիլիլիլիլ, (կովիլ...) ախոռ, սիլեր.
- Le puits, լը փիլիլ, հոր, փոշո.
- La citerne, լա սիլիլիլ, սառնիլ, սարնիլ.

La pompe, ւ քօնփ, ջրհան, Բո-ւ-մայա.
 La cave, ւ ք-վ, գինւոյ ներքնատուն, շարայ մա-
 շակ.
 Les privés, m. ւ քիփի, } արտաքնոց, հեշա.
 La garde-robe, ւ քար-բոյ, }

Թ. ԿԱՐԱՆՆԵՐ

Les meubles, m. ւ քօյլը, կարասիք, էշեա.
 La tapisserie, ւ Բափիւրի, օթոց, Խալի.
 La table, ւ Բաղլը, սեղան, սո-ֆրա.
 Le bureau, ւ քի-բո, գրասեղան, Եղբաւնի.
 Le tiroir, ւ Բերո-ւր, գղոց, չէօնի.
 La chaise, ւ շեշ, աթոռ, Խափի.
 Le fauteuil, ւ քօնիոյ, Թեւերով աթոռ, Ես-ւ-
 նաճի Խափի.
 La commode, ւ քօժո, դռեստեղինաց դարան, Կ-
 մըբ քօլ-ուր.
 L'armoire, f. ւ քի-ւ-ւր, պահարան, քօլ-ուր.
 Le miroir, ւ քի-ւ-ւր, հայլի, այնա.
 Le pupitre, ւ քի-փիւրը, գրակալ, բալի.
 Le lit, ւ քի, անկողին, անկողնի կաղմած, քեօշե+,
 քի-փիւ.
 Le rideau, ւ քի-ո, վարագոյր, քի-րի.
 La couverture, ւ քի-վիւրի-ր, վերմակ, Եօրլան.
 Le matelas, ւ քի-ւ, անկողին, Ես-ւ-ա.
 Le coussin, ւ քի-սի, բարձ, Ես-ւ-ա.
 L'oreiller, m. ւ քի-յի, Երեսի բարձ, Եի-շ Ես-ւ-
 Բըւր.
 La taie, ւ քի, բարձի Երես, Ես-ւ-ա Եի-շե-ւ.
 Le linceul, ւ քի-սեւ, պատանք, Կիփի.
 Le drap, ւ քի, սաւան, Կարշի.
 La paille, ւ քի-յի, յարգով անկողին, սաման
 քեօշե+.
 Le sofa, ւ քօֆ, բազմոց, սեդի.
 Le canapé, ւ քի-սի, տեսակ մը բազմոց, քի-ր Եի-վ
 սեդի, քի-սի.

La chandelle, ւ քի-րի, ճրագ, քօ.
 La veilleuse, ւ քի-յի, գիշերուան կանթեղ ու
 մանաւոր շինուած պատրոյգը, քի-փ քի-րի-լի,
 Կարի քի-փի-լի.
 La bougie, ւ քի-սի, մանդիւն, շեփ.
 La lampe, ւ քի-փ, կանթեղ, քի-րի-լի.
 La mèche, ւ քի-շ, պատրոյգ, քի-փի-լի.
 Le chandelier, ւ քի-րի-լի, աշտանակ. շամպան.
 Les mouchettes, f. ւ քի-սի-լի, մովի մկրատ, քօ մա-
 քի-ւ.
 Le porte-mouchettes, ւ քի-փի-սի-լի, մովի մկրատի
 աման, քօ մաքաւ քի-ւ.
 Le crachoir, ւ քի-ւ-ւր, Թքաման, Բի-փի-րոն.
 Le pot de chambre, ւ քի քի շանքը, գիշերուան
 աման, քարուրի, սպիտակ.
 La chaise percée, ւ քի-շ քի-րի, հարկաւորութեան
 աման, հաճիլ սանդակի-սի, Բի-լի-սի.
 La cruche, ւ քի-րի-շ, կուժ, քի-սի-ւ.
 L'horloge, f. ւ քի-լի, (մեծ) ժամացոյց, սաւի.
 Le coffre, ւ քօֆը, սնտուկ, սանդակ.

ԲՈ-Չ/Կ/11

Ժ. ՍԵՂԱՆԻ ՈՒ ԽՈՋԱՆՈՅԻ

La vaisselle, ւ քի-լի, սեղանի ամաններ, սո-ֆրա
 քի-ւրը.
 Le vase, ւ քի-շ, աման, քի-ւ.
 Le service, ւ քի-լի, սեղանի ամաններն ու Լ-
 Թեքը, սո-ֆրա քի-ւրը, քի-րի-լի.
 La nappe, ւ քի-փ, ծածկոց, փոց, Եօրի-ւ.
 L'essuie-mains, m. ւ քի-սի-լի, ձեռքի սրբիչ, Ել
 քի-րի-լի.
 La serviette, ւ քի-լի-լի, անձեռոց, քի-լի-ւ.
 Le couvert, ւ քի-լի-ր, սեղանի սպաս, սո-ֆրա Լ-
 քի-ւ, Լ-ւ-լի քի-ւ-լի.
 Le couteau, ւ քի-լի, դանակ, քի-ւ-լի.
 La fourchette, ւ քի-րի-լի, պատասաքաղ, Լ-ւ-լի.
 La cuillère, ւ քի-յի-լի, դղալ, քի-ւ-լի.



- Le plat, *լը փլա*, (*մեծ*) *սկաւառակ*, (*պէօյն-*) *Բապագ*.
- L'assiette, *ֆ. լասիէթ*, *սկաւառակ*, *Բապագ*.
- La bouteille, *լը պո-նէյլ*, *շիշ*, *շէշէ*.
- La salière, *լը սալիէր*, *աղի աման*, *Բո-ղ Գապը*.
- Le vinaigrier, *լը վինիէրիէ*, *քաղցարի աման*, *սիբէ*
Գապը.
- Le poivrier, *լը փո-ւլրիէ*, *պղպեղի աման*, *պիպեր*
Գապը.
- Le verre, *լը վէր*, *դաւաթ*, *Գապիւն*.
- Le chaudron, *լը շոթրօն*, *կաթսայ*, *սան*, *Գալան*,
Բէնճէրէ.
- Le pot, *լը փօ*, *խեցեղէն աման*, *չեօյնէ*.
- Le cuiller à pot, *լը փի-լէր* = *փօ*, *մեծ դղալ*, *պեօ-*
յի- *Գալագ*, *Կէփէ*.
- La pelle, *լը փէլ*, *բահ*, *Կի-րէ*.
- Les pincettes, *ֆ. լէ փէն-սիէ*, *ուսելիք*, *Տալա*.
- Le balai, *լը պալէ*, *աւել*, *սի-փի-րիէ*.
- Le seau, *լը սօ*, *դոլլ*, *Գօլա*.
- Le panier, *լը փանիէ*, *սակառ*, *սիլէ*.
- La corbeille, *լը Գօրպէյլ*, *կողով*, *սի-փիէ*.
- La passoire, *լը փառա-ար*, *պարզուտ*, *Կէլիէր*, *սի-ղիէ*.
- Le crible, *լը փրէյլ*, } *Տաղ*, *Էլէ*.
- Le tamis, *լը Բա-սի*, }
- Le moulin à café, *լը մո-լին* = *Գափէ*, *խահուէի ա-*
ղացք, *Գանձի պէյրիէնի*.
- La cafetière, *լը Գափիէր*, *խահուէ եփելու աման*,
Գանձի ճէղիէնի.
- Le sucrier, *լը սի-գրիէ*, *շաքարի աման*, *չէիերան*.
- La tasse, *լը Բաս*, *բաժակ*, *Ֆիլճան*.
- Le bois, *լը պո-ս*, *փայտ*, *օրո-ն*.
- Le charbon, *լը շարպօն*, *ածուխ*, *Կեօսի-ր*.
- La cendre, *լը սանդրի*, *մոխիր*, *Կի-լ*.
- Le briquet, *լը պրիէ*, *Տրահանք*, *Կափագ*.
- La pierre à feu, *լը փիէր* = *փէօ*, *կայծքար*, *Կափագ*
Բալը.
- L'amadou, *մ. լամադո-ս*, *լուցիկ*, *Գալ*.

L'allumette, *ֆ. լալ-լէ-մէթ*, *լուցակայտ*, *Կափագ-ալը*
Կիպիէ.

ԺԱ. ԿԵՐԱԿՈՒՐՆԵՐՈՒ ԵՒ ԽՄԵԼԻՆԵՐՈՒ

- Le déjeuner, *լը րէժեմէ*, *նախաճաշիկ*, *Գանձալիլ*.
- Le dîner, *լը րիէ*, *ճաշ*, *Էօյնէ Էի-մէյնի*.
- Le goûter, *լը Կո-նիէ*, *իրիկուան դէմ նախաճաշիկ*,
Կիլիպի Գանձալիլ.
- La collation, *լը Գօլա-սիէն*, *Թեթեւ ընթրիք*, *Կալա*
Գանձալիլ.
- Le souper, *լը սո-փէ*, *ընթրիք*, *Կալա* *Էի-մէյնի*.
- Un repas, *Էօն բըփ*, *կերակուր*, *Էի-մէ*.
- Les mets, *մ. լէ մէ*, *կերակուրներ*, *Բասալը*.
- Un festin, *Էօն ֆէ-սիէն*, *կոչունք*, *չի-ֆիէ*.
- Du pain, *րի- փիւն*, *Տաղ*, *Կի-մէ*.
- Un bouillon, *Էօն պո-յլէն*, *միս ջուր*, *Էլի սո-յո-ս*.
- La soupe, *լը սո-փ*, *սպուր*, *Վերպ*.
- De la viande, *րը լը փանար*, *միս*, *Էլի*.
- Le bouilli, *լը պո-յլէի*, *խաշու*, *պախ միս*, *հալալա*.
- Un ragoût, *Էօն բ-ի-ս*, *Տամեմ*, *Բիւրպիյն*, *Էի-ղէ*.
- Une omelette, *Էն օմլէթ*, *ճուպեղ*, *Գոյլան*.
- Du saucisson, *րի- սօսիսօն*, *երշիկ*, *Կեօրէն*.
- Des saucisses, *ֆ. րի սօսիս*, *խոզի երշիկ*, *Կօմո-ղ*
սո-հո-ղ.
- Du jambon, *րի- ճանպօն*, *խոզի սպուխա*, *Կօմո-ղ*
Կալիւրալա.
- Du caviar, *րի- Գալի-ր*, *պղիւ ձկնկիթ*, *Էի-մէ-ր*.
- De la boutargue, *րը լը պո-ն-րիլ*, *պղած ձկնկիթ*,
Կալագ Էո-մո-րիլա.
- Un pâté, *Էօն փ-նիէ*, *կարկանդակ*, *պիպի*.
- Des gimblettes, *ֆ. րի ճէնպիլի*, *բոկեղ*, *սի-միլի*.
- De la volaille, *րը լը վօլայլ*, *Տաւ*, *Բասո-փ*.
- Du gibier, *րի- ճիպիէ*, *որսի միս*, *ալ Էլի*.
- Le rôti, *լը բօիլի*, *խորված*, *Կպո-պ*.
- De la sauce, *րը լը սօ*, *ջրի Տամեմանք*, *սօ*.
- Du lait, *րի- լի*, *կաթ*, *սի-ր*.

- Du lait caillé, ԳԻՆ ԼԵ ԲՈՅՆԷԷ, ԴՍԾՈՒՆ, ԵՕՂԵՐԻՆ.
- La salade, ԼՍ ԱՆԼՈՒՄ, ԱՂԳԱՆ, ԱՆԼՍԻԱ.
- Des andouillettes, Բ. ԳԵՂՆԱՆԳՈՒՅԼԷԷԷԷ, ՓՈՊԿԻԹ,
- ԲԵՑՖԷԷ.
- Les entremets, Թ. ԼԵՂՆԱՆԷՐՈՒԷ, ՆՈՐ ԿԵՐԱԿԵՂԵՆՆԵՐ, ԼԵՐԵՂԷՐ.
- Le dessert, ԼԸ ՊԵՄԵՐ, ԱՆՈՒՂԵՂԵՆՆԵՐ ԵՎ ԱՊՈՂԵՂԵՆՆԵՐ, ԽՆՏԷ ԺԱՆՏԱ.
- De la confiture, ԳԸ ԼՍ ԲՕՆՖԷԷԷԷՐ, ՆԱՔԱՐԵՂԵՆ, ԼԵՎԵՐԼՈՒԷ.
- Des compotes, Բ. ԳԵ ԲՕՆՖՈՒՆ, ԱՆՈՒՂ, ԲԵՂԷԼ.
- Du fromage, ԳԻՆ ՖՐՈՄԱՅ, ԱՍՆԻԻՐ, ԲԵՅՆԻՐ.
- Un oeuf, ԵՕՆ ԵՑՖ, ՏՈՒԿԻԹ, ԵՆՏՈՒՐԻԱ.
- De la crème, ԳԸ ԼՍ ԲՐԵՎ, ՍԵՐ, ԲՈՅՏԱԲ.
- Du beurre, ԳԻՆ ՊԵՕՐ, ԿԱՐԱԳ, ԲԵՐԵ ԵՂԸ.
- Les boissons, Բ. ԼԵ ՊՈՒՍՏՈՆ, ԸՄԱԿԵԼԵՔ, ԵՂԷԷԷՐ.
- Les liqueurs, Բ. ԼԵ ԼԵՔԵՐ, ԱՂՆԻՎ ԸՄԱԿԵԼԵՔ, ԵՂԷԷԷՐ, ԱՂԵՐԵՅԷ, ԲՈՒՐ.
- De l'eau, Բ. ԳԸ ԼՍ, ՂՈՐ, ԱՆ.
- Du vin, ԳԻՆ ՎԷՆ, ԳԻՆԻ, ՆԱՐԱՊ.
- De la bière, ԳԸ ԼՍ ՊԵՐԵ, ԳԱՐԵՂՈՐ, ԱՐԲՈՒՍՈՒՆ.
- Le moût, ԼԸ ՏՈՒ, ՔԱՂԳՈՒ, ԼԵՐԱ.
- De l'eau-de-vie, ԳԸ ԼՍ ՊԵՎԷՆ, ՕՂԵ, ԲՈՒՐ.
- Du rossolis, ԳԻՆ ԲՕՍԵԼԷ, ՕՂԵՂԷ, ԱՂԵՐԵՅԷ.
- Une tasse de café, ԻՆՆ ԲՈՒՍ ԳԸ ԲՈՒՐ, ԲԱԾԱԿ ԻՐ ԽԱՏՈՒԷ, ՊԵՐ ՖԷՆՏԱՆ ԲՈՒՐԷԷ.
- Du thé, ԳԻՆ ԲԷ, ԹԵՅ, ԼՈՅ.
- Le chocolat, ԼԸ ԼՍՓՈՒՍ, ՆՈՂՈՒԹ, ԼԵՔՈՒՐ.
- Une limonade, ԻՆՆ ԼԵՎՈՒՍ, ԼԻՄՈՆԻ ՕՂԱՐԱԿ, ԼԵՎՈՒՍ.
- Des glaces, Բ. ԳԻՆ ԿԼՈՒ, ԱՂԱՂԱՂԱԿ, ԳՕՆՊՈՒՐՏԱ.
- Des biscuits, Թ. ԳԻՆ ՊԵՄԵՐԷՆԷ, ՆԱՔԱՐԱԽԱՆՆ ԱՂԱՐՍԻՆՍԱՍ, ԼԵՎԵՐԷՆ ԿԵՎԵԷ.

ՃԲ. ՀԱՐԵՐԵՐՈՒ ԿԵՆՆԵՆԵՂԵՆՆԵՐՈՒ ԵՆ ԸՆԴԵՂԵՆՆԵՐՈՒ

- Du poivre, ԳԻՆ ԲՈՒՐՈՒՐԸ, ԱՂԱԿԷՂ, ՊԵՊԵՐ.
- Du sel, ԳԻՆ ՍԵԼ, ԱՂ, ԲՈՒՐ.
- Du sucre, ԳԻՆ ՍԵՔԵՐԸ, ՆԱՔԱՐ, ԼԵՎԵՐ.
- De l'huile, Բ. ԳԸ ԼԵՂԷՂ, ՃԷԹ, ԵՂ, ԵՂԸ.
- Du vinaigre, ԳԻՆ ՎԷՆԵՂԵՐԸ, ՔԱՂԱՍ, ՍԵՐԷԷ.
- Un citron, ԵՕՆ ՍԵՂԵՐՈՆ, ԿԻՐՈՆ, ԼԵՄՈՆ, ԱՂԱՂ ԲՈՒՐՈՒՆ, ԼԵՎՈՆ.
- Du verjus, ԳԻՆ ՎԵՐՅՈՒՆ, ԱՂՈՒՍ, ԱՂՈՒՍԻ ՂՈՐ, ԲՕՐՈՒՐ, ԲՕՐՈՒՐ ԱՆՅՈՒՆ.
- De la cannele, ԳԸ ԼՍ ԲՈՒՐԷՂ, ԿԻՆԱՄՈՆ, ԲՈՒՐԷՂ.
- Des noix muscades, Բ. ԳԻՆ ՆՈՒՍ ՍԵՔՏԱՐ, ՆՈՂԻԿ ԸՆՆԻՂՂ, ՆԻՆՊԵՐԱՆ ՏԵՎԷՂԷ.
- Des clous de girofle, Թ. ԳԻՆՆԱՐԸ ԲՕՐՖԷՂԸ, ԱԵԽԱԿ, ԲՈՒՐԷՂԷՂ.
- Des câpres, Բ. ԳԻՆ ԲՈՒՐԸ, ԿԱՂԱՂԱՐ, ԵՂԵՐԷ.
- De l'ail, Թ. ԳԻՆ ԼՍ, ՍԽԱՍՐ, ԱՐՏՈՒՍԱԲ.
- Des oignons, Թ. ԳԻՆ ՕՆՏՈՆ, ՍԽՍ, ՕՂԱՆ.
- Du basilic, ԳԻՆ ԱՂԱՂԷՂԷՐ, ՈՍՏԱՆ, ՖԷՂԷՂԷՂ.
- Du romarin, ԳԻՆ ԲՕՄԱՐԷՆ, ԽՆԿՈՒՆԻ, ՊԵՊԵՐԷՂԱՆ.
- Du safran, ԳԻՆ ԱՂՖՐԱՆ, ՔՐՐՈՒՄ, ԱՂՖՐԱՆ.
- Du laurier, ԳԻՆ ԼՐԷՂԷ, ԴԱՓՆԻՐ. ԲԵՑՖԷՂ.
- Du persil, ԳԻՆ ՊԵՐՍԷՂ, ԱՂԱՂՔԵՂ, ԿԱՐՈՆ, ՏԱՂԱՐԱՆՈՒ.
- De la menthe, ԳԸ ԼՍ ՏԱՆԷՂ, ԱՆԱՆՈՒՍ, ՆԱՆԷ.
- Du céleri, ԳԻՆ ՍԵԼԷՂ, ԼՍԽԱՐ, ԵՂԵՂԷՂ.
- Des asperges, Բ. ԳԻՆ ԱՂՔԵՐԷՂ, ԾՆԵՐԵԿ, ԲՈՒՐ ԲՕՆՏԱՂ.
- Du pourpier, ԳԻՆ ԲՈՒՐՔԷՂԷ, ՓԻՐԻՐԵՎ, ՍԵՂԷՂ ՕՒՆՈՒ.
- De l'oseille, Բ. ԳԸ ԼՍՂԷՂԷ, ԹՐԹՆՂՈՒԿ, ԲՈՒՐՈՒՐ ԲՈՒՐՈՒՐ.
- De la chicorée, ԳԸ ԼՍ ԼԵՔԵՂԷ, ԵՂԵՐԳ, ԱՂՆՊԵՂԱՆ, ԲՈՒՐԷՂԱՆ.
- Des porreaux, Թ. ԳԻՆ ԲՕՐՈՒ, ԱՂԱՍ, ԲՈՒՐՈՒՐ.

- Des pommes de terre, *f.* Կէ Ժօժ Կը Բէր, գեանա-
խնձոր, եեր էլժաւը.
- Des olives, *f.* Կէղ-օլիվ, ձիթապտուղ, շէյֆին.
- Des mélongènes, *f.* Կէ Տելնձէնը, սմբուկ, Ժալիճան.
- Des carottes, *f.* Կէ Գարօն, ստեպղին, հալոն.
- Des navets, *m.* Կէ Նալի, շողգամ, շալիս.
- Des bettes/naves, *f.* Կէ Կէլեր-վ, ճակնդեղ, Գանճար.
- Des raves, *f.* Կէ Բալ, բողկ, Բարգ.
- Des choux, *m.* Կէ շո- , կաղամբ, լահան.
- Un chou-fleur, Եօն շո-Ֆլէօր, ընդաւոր կաղամբ,
Գրնայի.
- Des artichauts, *m.* Կէղ-արիէլօ, կանկառ, արաի-
ճուկ, էնիկնար.
- Des champignons, *m.* Կէ շնձիկնեօն, սունկ, Բնիւր.
- Du riz, Կէ-րէ, բրինձ, Գրինձ.
- Des épinards, *m.* Կէղ-էփինար, շովին, ըսպանգ.
- Des citrouilles, *f.* Կէ Կէլերոյլ, } դդում, Գուգ.
- Des courges, *f.* Կէ Գարգ, } Գուգ.
- Des laitues, *f.* Կէ Լիկի, Տաղար, Բարոլ.
- Un concombre, Եօն Գօնգօնպը, վարունգ, Երյար.
- Des pois verts, *m.* Կէ Գո- Վեր, Թարմ ոլոռ, Բալէ
Կէղէլ.
- Des pois chiches, *m.* Կէ Գո- շիշ, սիսեռ, Նօնար.
- Des haricots verts, *m.* Կէ հարիգօ վեր, Թարմ լու-
բիայ, Բալէ Ֆո-լիս.
- Des lentilles, *f.* Կէ լնիկնլ, սույ, Տերճիճի.
- Des fèves, *f.* Կէ Ֆիվ, բակլայ, Կոգլ.

Ժ.Գ. ՊՏՈՒՂՆԵՐՈՒ

- Des poires, *f.* Կէ Գո-ար, տանձ, արճո-ար.
- Une pomme, Են Ժօժ, խնձոր, էլժա.
- Un abricot, Եօն Կերիգօ, ծիրան, Գոյըը.
- Une pêche, Են Գիլ, դեղձ, շիֆլիս.
- Des prunes, *f.* Կէ Գրի-ն, սալոր, էրիկ.
- Des cerises, *f.* Կէ Կրիլ, կեռաս, Կեր-ը.

- Des bigarreaux, *m.* Կէ Կիլ-րօ, անագան, կարծր
կեռաս, Կր-ընի Կեր-ը.
- Des cerises griottes, *f.* Կէ Կրիլ Կրիօն, բալ, Ֆիշի.
- Du raisin, Կէ-րէլի, խաղող, Եղի-ճ.
- Des raisins secs, *m.* Կէ րէլի օկի, շամիլ, Գո-րո-
Եղի-ճ, Բալ-ճ.
- Un coing, Եօն Գո-նի, սերկեւիլ, Կոլո.
- Une orange, Են օրանձ, նարինջ, Թուրիսլ, Գօր-
Բո-գալ, Բո-րոն.
- Une grenade, Են Կրնար, նուռ, Նար.
- Des amandes, *f.* Կէղ-ամանար, նուշ, Կարտի.
- Des figues, *f.* Կէ Ֆիկ, Թուղ, Բնիլ.
- Des châtaignes, *f.* Կէ շալիկնլ, շագանակ, Կո-րանի.
- Des noix, *f.* Կէ Նո- , ընկղղ, Ֆիվիլ.
- Des noisettes, *f.* Կէ Նո-ղիլ, կաղին, Ֆլիար.
- Une datte, Են Կալ, արմառ, Եո-րճա.
- Une pistache, Են Գիլիսալ, պիստակ, Ֆլար.
- Des mûres, *f.* Կէ Կեր, Թութ, Բո-լի.
- Des groseilles, *f.* Կէ Կրօկնլ, Տաղար, Ֆրիկ Ե-
Կի-ճ.
- Des framboises, *f.* Կէ Գրանդո-ղ, ազնիւ մորմենի.
Բո-լիանի Կերիլ-րիլի.
- Des fraises, *f.* Կէ Ֆրիլ, էլակ, շիլի.
- Des nèfles, *f.* Կէ Նիֆլ, զղար, Բո-լիս.
- Des cornes, *m.* Կէ Գօրճ, սին, Եղիլ.
- Des jujubes, *f.* Կէ Գի-ճի-ղ, յունակ, Են-նաղ.
- Des arbouses, *f.* Կէղ-արո-ղ, մաթուղ, Եօն Ե-
Կիլ.
- Des azeroles, *f.* Կէղ-արօլ, ալոճ, Տաղարան, հալճ.
- Des caroubes, *m.* Կէ Գո-րո-ղ, էղլիլ, Կերիլ Կո-յ-
Նո-ղ.
- Un melon, Եօն Տըլն, սիլ, Գոլոն.
- Une pastèque, Են Գո-լիկի, } ճալիլ, Գո-րո-ղ.
- Un melon d'eau, Եօն Տըլն Կո, } ճալիլ, Գո-րո-ղ.
- Un ananas, Եօն անան, անանաս, անան.

ԺԳ. ՃԱՌԵՐՈՒ ԵՒ ՃԱԳԿԸՆԵՐՈՒ

- L'arbre, m. շարդրբ, ծառ, աղաշ.
- L'arbrisseau, m. շարդրեօ, } [Թուփ, ալբ.
- L'arbuste, m. շարդրեօն, }
- La branche, աղաշ, } սաս, ճիւղ, րաւ.
- Le rameau, ալբ, }
- La racine, աղաշ, արմատ, խոտ.
- Le tronc, ալբ իրօն, բուն, խոտիւն.
- La feuille, ալբ ֆեօյլ, սերբեւ, ետքրաք.
- L'écorce, f. լեքօր, կեղեւ, գաղաղ.
- Le pommier, ալբ ֆօֆե, խնձորենի, ելմ աղաշը.
- Le poirier, ալբ ֆօրօրի, սանձենի, արմառ աղաշը.
- Le prunier, ալբ ֆրեօնի, սալորենի, երիկ աղաշը.
- Le pêcher, ալբ ֆեչե, զեղձի, շեֆլալ աղաշը.
- Le noyer, ալբ շոօայե, ընկուզի, շեֆիլ աղաշը.
- Le noisetier, ալբ շոօալբիլե, (ընտանի) կաղնի, ֆըն-
որք աղաշը.
- Le chêne, ալբ շեօն, (վայրենի) կաղնի, շեչե.
- Le gland, ալբ կլան, խողկաղնի, ֆալմօռ.
- Le pin, ալբ ֆեօն, մայր, շա՛ աղաշը.
- Le sapin, ալբ սաֆեօն, եղեւին, խօտնար աղաշը.
- Le tilleul, ալբ իլեյլեօլ, կակղի, շիւմօռ.
- Le hêtre, ալբ հեֆրբ, վեկնի, ֆայրն, կիօրիլ աղաշը.
- Le saule, ալբ սօլ, սալի, շեօյն.
- L'orme, լօրմ, m. կնձնի, ֆարա աղաշ.
- Le sureau, ալբ սիօ, թանթրուենի, ֆիօրիլ աղաշը.
- Le peuplier, ալբ ֆեօֆլե, կաղամախի, ֆալմօր.
- La fleur, ալբ ֆլեօր, ծաղիկ, շեչե.
- La rose, ալբ բօշ, վարդ, կեւ.
- L'oeillet, m. լեօյլե, շահրբամ, ֆարաֆիլ.
- La tulipe, ալբ իլեֆի, կակաշ, ալբ.
- Le lis, ալբ լի, շաշան, շապաք.
- La jacinthe, ալբ խօտնի, յակիթ, սիօյիլ.
- La giroflée, ալբ խիօֆիլ, շահրբակ, շեչայ.

La violette, ալբ վիօլեթ, մանուշակ, շեչեչե.
 Le tournesol, ալբ տուրնօլ, արեւածաղիկ, ալբ շեչեչե.

ԺԵ. ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ՈՒ ԱՅՈՒՐՈՒԿԱԿԱՆ ՊԱՏԻՒՆԵՐՈՒ

- Le pape, le souverain pontife, ալբ ֆաֆ, ալբ սոօօրեօն
ֆօնիլֆ, սրբազան պապ, իֆօ ֆաֆօռ.
- Le cardinal, ալբ ֆարդինալ, կարդինալ, ֆարդինալ.
- Le patriarche, ալբ ֆաֆրիօր, պատրիարք, ֆաֆրիօր.
- Un archevêque, եօն արշիֆօր, արքեպիսկոպոս, սեֆ
ֆիֆօր.
- Un évêque, եօն ֆիֆօր, եպիսկոպոս, ֆիֆօրօր.
- Un abbé, եօն աղե, արբայ, բոնայան աղաշը.
- Un prêtre, եօն ֆրեֆրբ, քահանայ, ֆեչե.
- Un chanoine, եօն շանօն, կանոնիկոս, ֆանօնիֆ.
- Un curé, եօն ֆիօրե, ժողովրդապետ, շեֆիլ ֆօրօր.
- Un empereur, եօն արիֆր, կայսր, իֆիօրօր.
- Un roi, եօն բոօ, թագաւոր, ֆարաշան.
- Un archiduc, եօն արշիֆիֆ, արքիդուքս, արշիֆօրօր.
- Un prince, եօն ֆրեֆօ, իշխան, աղե.
- Un duc, եօն րոֆ, դուքս, րոֆօր.
- Un comte, եօն ֆօնի, կոմս, շրօֆ.
- Un baron, եօն պարօն, սեպուր, աղեօրօր.
- Un chevalier, եօն շրօլիլե, սպեա, սիֆիֆ.
- Un ambassadeur, եօն անպատարօր, դեսպան, ելլե.
- Le premier ministre, ալբ ֆրեֆիֆ ֆիֆիֆրբ, եպարքոս,
ֆիֆրբ.
- Un conseiller d'état, եօն ֆօնիլեֆիլե րիֆօ, սերբու-
թեան խորհրդական, րիֆիֆ ֆիֆօլիլե.
- Le grand chambellan, ալբ կրան շանպեալ, արքունի
մեծ սենեկապետ, խօտնիլ աղաշ.
- Un courtisan, եօն ֆօրֆիֆան, պալատական, սերբայլ.
- Le chancelier, ալբ շանսլիլե, ստենագրօր, րիֆան
ֆիֆիլիլե.
- Un président, եօն ֆրեֆիֆան, նախագահ, աղաշ.

- Un conseiller, է՞ծն գ՞ծն-էյնէկ, խորհրդական, փ-շափէր-
- Un juge, է՞ծն ժէ-ժ, դատաւոր, հափիճ.
- Un avocat, է՞ծն աճգա, փաստաբան, րաճա ժէ-տէլէ.
- Un consul, է՞ծն գ՞ծն-է-լ, բղեշխ, գ՞ծն-ուլը.
- Le généralissime, լը ժէնէրալ-իսիճ, վերին հրամա- նատար, սերաափեր.
- Un maréchal, է՞ծն մարշալ, սպարապետ, մարշալ.
- Un général, է՞ծն ժէնէրալ, զորագլուխ, սերար.
- Un amiral, է՞ծն ափրալ, ծովապետ, քափո-րան.
- Un contre-amiral, է՞ծն գ՞ծն-ի-ր-ափրալ, երրորդ ծո- վապետ, է-լէ-ն-ն-ն-է- գափո-րան.
- Un lieutenant général, է՞ծն լէտեյնան ժէնէրալ, զորա- գլխի տեղակալ, ժէ-տէլէ սերար.
- Un colonel, է՞ծն գ՞ծն-է-լ, } հաղարապետ, ղին ղաշը-
- Un major, է՞ծն մաճոր, }
- Un capitaine, է՞ծն գափիլէնէլ, հարիւրապետ, էէ-լ ղաշը.
- Un officier, է՞ծն օֆիսիէ, պաշտօնակալ, օֆիլէալ.

Ճ.Զ. ԱՐՈՒԵՍՏՆԵՐՈՒ

- Un apothicaire, է՞ծն ափօնէգէր, դեղագործ, էլաճը.
- Un barbier, է՞ծն պարղէկ, սափրիչ, ղերղէր.
- Un boucher, է՞ծն պո-լէ, մասվաճառ, քոսապ.
- Un boulanger, է՞ծն պո-լանժէ, հացագործ, է-տէ-տէլէ.
- Un cabaretier, է՞ծն գապարիլէ, պանդոկապետ, մեյ- էանէճէ.
- Un chapelier, է՞ծն շափլէկ, խոյրագործ, շափիճը.
- Un charpentier, է՞ծն շարփանիլէ, ատարճագործ, րողրամաճը.
- Un chirurgien, է՞ծն շէրի-րէճէն, վիրաբոյճ, ճէրրան.
- Un cirier, է՞ծն սիրիլէ, մմուգործ, յօճոս.
- Un compositeur, է՞ծն գ՞ծն-գոլիլէտօր, գրաշար, էաշը, փիլապ րիղէն.
- Un confiturier, է՞ծն գ՞ծն-ֆիլիլէ-րիլէ, անուշաբար, շէ- փերլ-տէճէ.
- Un cordonnier, է՞ծն գօրտօնիլէ, կոշկակար, փապո-ճոն-

- Un couvreur, է՞ծն գո-վրտօր, յարկիչ, լալը էափան.
- Un crocheteur, է՞ծն գրօշիլէտօր, բեռնակիր, համալ.
- Un dendist, է՞ծն րանդիսիլ, աղբայ հանող, րիչ շէ- փիճէ.
- Un douanier, է՞ծն րո-անիլէ, մարտաւոր, փօրիլ-իճիլ.
- Un droguiste, է՞ծն րօրիլիլ, դեղավաճառ, ափտէր.
- Un ferblantier, է՞ծն ֆերպլանիլէ, կոիչ, թիլթ եղնա- գործ, իլէնէ-տէճէ.
- Un forgeron, է՞ծն ֆօրճրօն, երկաթագործ, շիլիլիլէր.
- Un horloger, է՞ծն օրլօճէ, ժամագործ, սամիճը.
- Un imprimeur, է՞ծն էնգրիլտօր, տպող, փիլապ ղա-ան.
- Un jardinier, է՞ծն ժարդիլիլէ, պարտիզպան, պաղ-է- ղան.
- Un joaillier, է՞ծն ժօպլիլէ, ակնավաճառ, ակնա- գործ, ճէվանիլէ.
- Un libraire, է՞ծն լիպրէր, գրքածախ, փիլապճը.
- Un maçon, է՞ծն մա-օն, րմնագիր, րո-վրճը.
- Un maréchal ferrant, է՞ծն մարշալ ֆերան, պայտառ, նալըանր.
- Un matelot, է՞ծն մալլօ, նաւավար, փիլիլէ.
- Un médecin, է՞ծն մեդիկ, բժիշկ, հէ-տէճ.
- Un menuisier, է՞ծն մնիլիլէ, հիւս, րիլ-րիլէր.
- Un mercier, է՞ծն մերսիլէ, խանութպան, րիլ-տէ-անճը.
- Un meunier, է՞ծն մեոնիլէ, ջաղացպան, րիլիլիլէնէլ.
- Un miroitier, է՞ծն րիլ-րո-անիլէ, հայելի շինող, այնաճը.
- Un musicien, է՞ծն միլիլիլէ, երաճիշտ, ղալըճը.
- Un oculiste, է՞ծն օգիլ-լիլիլ, ակնաբոյճ, փիլիլալ.
- Un orfèvre, է՞ծն օրֆէ-վրը, սակրիչ, քոսո-ճոն.
- Un papetier, է՞ծն փափիլիլէ, թղթագործ, փաղըճը.
- Un patissier, է՞ծն փալիլիլէ, ծաղարար, ղեօրիլ-տէլ.
- Un pêcheur, է՞ծն փէրիլէ, ձկնորս, ղալըճը.
- Un peintre, է՞ծն փէնլիլէ, պատկերաճան, իլա-վիլիլէ.
- Un pelletier, է՞ծն փէլիլիլէ, մուշտակագործ, փ-ր-տէլիլ.
- Un potier, է՞ծն փօիլիլէ, բրուս, շէօրիլ-տէլ.
- Un ramoneur, է՞ծն րամօնէտօր, ծխնելոյղ մաքրող, օճափ փ-փիլ-րիլ-տէլ.

Un relieur, եօն բեւեօր, կաղմարար, Կիւսուդ պարզ
լայնճը.

Un savetier, եօն սավեթի, Տնակարկատ, Կ-Կիճի.

Un sculpteur, եօն սքիւլթօր, քանդակագործ, օյ-
մաճը.

Un sellier, եօն սելլի, թամբագործ, սերբաճ, Եյերճի.

Un serrurier, եօն սերրիւրի, գարբիւն, շէլլիկիւր.

Un tailleur, եօն տայլիւր, գերձակ, իւրիւր.

Un tailleur de pierre, եօն տայլիւր ար ճիւր, քարա-
Տատ, Բ-ճը.

Un tanneur, եօն տաննօր, խաղախորդ, Կեպուդ.

Un tapissier, եօն տափիսի, գորդ շինող, գնող, Խ-
լըճը.

Un teinturier, եօն տեյնիւրի, ներկարար, պոյմաճը.

Un tisserand, եօն տիսերան, ստայնանի, Վ-Վա.

Un tonnelier, եօն տոնելլի, տակառագործ, Ֆլըճը.

Un tourneur, եօն տուրնօր, ծախարակագործ, Վ-
բըճը.

Un vigneron, եօն վիներօն, պղեգործ, պուպան.

Un vitrier, եօն վիտրի, սպակեգործ, Տ-ճը.

ԺԷ. ՏՆՆ ՊԵՃՏՈՆԵՆԵՐՈՒ

Un secrétaire, եօն սեքրետիւր, գպիր, սըբ սեմիտի.

Un maître d'hôtel, եօն մեյթր Կ'օթել, սան Տաղա-
բապետ, Կ-Կն.

Un cuisinier, եօն կիսինի, խՏարար, սըբ.

Un marmiton, եօն մարմիտօն, խՏեակ, խՏանոցի
սպասաւոր, Կ-Կ.

Un écuyer, եօն էկիւի, զինակիր, սիլիկոր.

Un palefrenier, եօն պալեֆրենի, ձիագարման, սեյն.

Un cocher, եօն կօչի, կառապան, արարաճը.

Un laquais, եօն լակի, սուրճանդակ, Բ-Բար.

Un valet de pied, եօն վալէ ար ճիւր, սպասաւոր, Վ-
Կար.

Un sommelier, եօն սօմիլի, շտեմարանապետ, Կ-
Կիճի.

Les domestiques, m. լէ Կօճի-ինի, ծառաները,
Խըշիւրիւր.

Les servantes, f. լէ սերվանի, աղախինները, Կ-
Կար.

Un valet de chambre, եօն վալէ ար շնարը, սենե-
կապան, Կ-Ֆիմաճը.

**ԺԸ. ՊԵՃՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ԵՒ ՏԻՆՆԹՈՒ-
ԹԻՒՆՆԵՐՈՒ**

✓ Un géant, եօն յեան, Տակայ, Կիճի.

✓ Un nain, եօն նին, Կաճաճ, ճի-ճի.

✓ Un estropié, եօն էսթրօփի, խեղ, ս-Կար.

✓ Un bossu, եօն Կօսիւ, կուղ, սպաստող, Կ-Կար.

✓ Un borgne, եօն Կօրնիւ, միաչէն. միակնի, իւրիւր.

✓ Un louche, եօն լուչ, շիլ, շալ.

✓ Un aveugle, եօն աւեյլը, կոյր, Կօր.

✓ Un boiteux, եօն Կօ-Կիւ կաղ, Բ-Կալ.

✓ Un sourd, եօն սուր, խուլ, ս-Կար.

✓ Un muet, եօն մուտ, մուլ, Կիւր.

✓ Un bègue, եօն Կիւի, թոթով, ճիւրի.

✓ Un somnambule, եօն սօմնանիւլ, քնարըճիկ, Կ-Կ-
Կար Կիւի, Կարիւր.

La colique, լա կօլիկ, խիթ, փորի ցաւ, սանճը.

✓ Le rhume, լը ռիւմ, Տարբուղի, շիւ-Կաճ, Նիւրիլ.

✓ La toux, լա տու, Տաղ, Կօ-Կիւրի.

L'asthme, m. լ'ասթմ, շնարգեւութիւն, շնարգեւի-
թիւն.

La petite vérole, լա փիլի ճիւր, ծաղիկ, տապաստ,
Նիւրի.

La vaccine, լա վակցին, պատուաստ, սը.

La rougeole, լա ռուճիւ, վարդաճոց, Կըշիւրի.

Les écrouelles, լէ էկրուել, } f. խոլ, սըբաճ.

Les scrofules, լէ սքրօֆուլ, }

Une pustule, իւր փիւ-Կիւլ, խաղաւարտ, Նիւրի.

Le cancer, լը կանսեր, քաղցիկ, Նիւրի.

La fièvre, լա ֆիւր, տենդ, ջերմ, սըբաճ.

- L'érésipèle, *m.* ըրերշէիէլ, օձիկ, ելւնճըք.
- La jaunisse, *լ* ժօնէ, գալուկ, սարլւթ.
- La phthisie, *լ* թիէշէ, բարակցաւ, հալեմաշ, լի-
րէ՛.
- La pleurésie, *լ* լիօրեշէ, կողակիթ, կշտացաւ,
եւն ուրբը, շախիւ-ճէճիկ (սախիւճան).
- L'hydropisie, *f.* լիտրօփիշէ, ջրգողութիւն, էնիւգո,
ուգոլւթ.
- L'épilepsie, *f.* լիէիէիէի, լուսնոտութիւն, սար.
- L'apoplexie, *f.* լիգօփիէի, կաթուած, սար.
- La paralysie, *լ* իտրալիշէ, անդամալուծութիւն,
իտրիի-ճիէ-.
- La lèpre, *լ* լիգրը, բորոտութիւն, սոյո-շ էլէիէ.
- La dartre, *լ* սարլրը, որքիւն, իէճիշէ.
- La taigne, *լ* ինիւ, գոնջութիւն, իէլ, իէլէ.
- La goutte, *լ* իո-ի, յոգացաւութիւն, նիգրէ.
- La peste, *լ* իէի, ժանտախտ, էոնոնրճոգ.
- La maladie, *լ* մալտի, հիւանդութիւն, էոնիէլէ.
- La guérison, *լ* իրիշէ, ապաքինութիւն, առդ-
ջանալը, տի-լիլի.
- La mort, *լ* յօր, մահ, էօնի-ճի:

ԺԹ. ԶԳԵՍՏՆԵՐՈՒ

- Un manteau, էօն մանիօ, վերարկու, գոգոն-ի.
- Un habit, էօն սալի, զգեստ, կարճ թիկնոց, էալադ,
գըսս-ի-րիւս.
- Un surtout, էօն սի-րիւս, թիկնոց, սի-րիւս.
- Une pelisse, էն լիէս, մուշտակ, իտր.
- La manche, *լ* մանշ, թեղանիք, թեւ, գօլ, էնն.
- Le collet, *լ* գօլէ, օձիք, էագո.
- La doublure, *լ* սոնդիլի-ր, աստառ, սիւր.
- La poche, *լ* գօշ, գրպան, ճէդ.
- Le gousset, *լ* էոն-սէ, ժամացուցի գրպան, սախի-
ճիդի, գօյոն ճիդի.
- Les boutons, *m.* լի սոնիօն, կոճակ, տի-յօի.
- Les boutonsières, *f.* լի սոնիօնիք, օղակ, էլէ.

- Le gilet, *լ* ժիլէ, բաճկոն, ժիլէ, էէլէ.
- Le caleçon, *լ* գլուօն, վարտիք, տիլէ.
- Un pantalon, էօն փանիւն, անդրալարտիք, փան-
իւն.
- Les bretelles, *f.* լի տրեիէլ, ձգափոկ, ինրանիէ.
- La robe de chambre, *լ* բօդ սը շանդը, գիշերուան
զգեստ, իէճիլէ.
- La perruque, *լ* իիլի-տ, կեղծամ, լիտր-գո.
- Le chapeau, *լ* շափօ, փեղոյր, շափօ.
- Le bonnet, *լ* սօնէ, գլխարկ, սիգօշ, ինգիւս.
- La calotte, *լ* գալի, զգակ, ինգիւս.
- La cravate, *լ* գրալի, փողպատ, սօն-շ սոն-շ.
- Le peigne, *լ* ինիւ, սանսր, իտր.
- Le cure-dent, *լ* իտր-տան, ատամաքօր, տիշ-
իլլ.
- Le dentifrice, *լ* տանիէիքի, աղայի փոշի, տիշ-
իւղ.
- La brosse à dents, *լ* սօն-տան, աղայի մաքրիչ,
տիշ թըրլ.
- Des gants, *m.* տի ին, ձեռնոց, թաթպան, էլ-
տիլէն.
- Une montre, էն մօնրը, ժամացոյց, սախի.
- Des pendants d'oreilles, *m.* տի գանդան տօրէյլ,
զիւդ, իէ-իէ.
- Un collier, էօն գօլիէ, մանեակ, ինրտանլէ.
- Des bracelets, *m.* տի սոնիլէ, ապարանջան, տիլիլէ.
- Une bague, էն սօն, } մասնի, էի-լիէ-.
- Un anneau, էօն սօն, }
- Le bas, *լ* սօն, զանկապան, գուրպայ, լըրադ.
- Les jarretières, *f.* լի ժուրիէր, ծնկի կապ, զանկա-
պանի կապ, փալ սօն.
- Les bottes, *f.* լի սօն, կօշիկ, ճիշի.
- Un tirant, էօն ինրան, կօշկանդեղ, ճիշի գոնլը.
- Un tire-botte, էօն ինր-սօն, կօշիկ հաղնելու էւ
հանելու գործիք, ճիշի ինիէէ լի լըրաճոգ-
լի.

- Les pantoufles, *f.* լէ քաննն-ճլը, հողաթափ, քապոն.
- Les babouches, *f.* լէ պապոն-շ, շղուական, լիւրլիւ.
- Les souliers, *m.* լէ սո-լիւ, մուճակ, գոնդոն-բա.
- Le linge, լը լիւժ, ճերմկեղէն, Վաճառ.
- La chemise, լա շուիւ, շապիկ, կեօճիւ.
- Le mouchoir, լը ճո-լո-տար, թաշկինակ, եսլըճի.
- Une canne, էն գան, դաւաղան, Վապոն-գ.
- Les lunettes, *f.* լէ լի-նիւ, ակնոց, կեօղիւ-տ.
- La bourse, լա պո-բա, քսակ, էսե.
- Le parapluie, լը քար-իւ-նի, անձրեւի հովանոցակ, էսլո-բը շէճիկեմի.
- Le parasol, լը քար-ու-լ, հովանոցակ, շէճիկ.
- La tabatière, լա լա-պո-լիէր, քթախոտի տուփ, էնճիէ գո-լո-տա-ն.
- La pipe, լա քիք, ծխածիգ, լի-նի-ն Վապոն-ը-ն.
- Les vergettes, *f.* լէ լիւրճիւ, } խղանակ, էսճիէ.
- La brosse, լա պո-ս, }
- Les décattoires, *f.* լէ րիւրօթոն-տար, կոշիկ խղանակ, ճիւղի ճըբը-ը.
- Le cirage, լը փր-ժ, թոյր, կոշիկ ներկ, գոնդոն-բա պոյս-ը.

Ի. ՁԵՆԱԶԵՆ ԳՈՐԺԻՔՆԵՐՈՒ

- Une épée, էն էփէ, թուր, գըլըճ.
- Un poignard, էօն քո-անեար, դաշոյն, խանկը.
- Le fourreau, լը ճո-բօ, պատեան, գըն.
- Une pique, էն քիք, ակգ, Վըբ-գ.
- Une flèche, էն ճիւշ, նեա, օփ.
- Un arc, էօն արգ, աղեղ, էոյ.
- Un carquois, էօն գորգոն-ա, կապարճ, լիւրիւ.
- Une cuirasse, էն գի-լը-ս, զրահ, Վըբի.
- Un bouclier, էօն պո-գիւի, վահան, գալգան.
- Un casque, էօն գա-գ, սաղաւարտ, րիւրի քի-լու-ն.
- La poudre, լա քո-բըբը, վառօղ, վարոն-ի.
- Des balles, *f.* րի պա-լ, հրացանի գնդակ, սալմ.
- Un fusil, էօն ճի-ղի, հրացան, լի-ճիւ.

- Un pistolet, էօն քի-լի-լի, ատրճանակ, քիլի-լի, րա-պանճա.
- Un boulet, էօն պո-լի, գոնդ, կի-լի.
- Un canon, էօն գանճ, թոնդանօթ, լիօփ.
- L'affût, *m.* լա-ճի-ն, թոնդանօթի սայլակ, լիօփ արա-պա-ը.
- Un mortier, էօն ճըբիլի, սըմբիկն, հալան լիօփո-ն.
- Une bombe, էն պօմպ, սոսթը, գոնդոն-բա.
- Une grenade, էն կըբնար, սմբակ, էլ գոնդոն-բա-ը.
- Une carabine, էն գարապիւն, ցրկիճ, գարապիւն-ա.
- Une fusée, էն ճի-ղի, հրացայտ, ճիւղի.
- Une girande, էն ճիւրանդ, հրացայտներու խուրճ, ճիւղի րիւրիլի.
- Une bêche, էն պիշ, բահ, պիշ.
- Une pioche, էն քիշ, թի, քի-րի-տ.
- Une houe, էն հո-ն, ճանկիւ, քերոց, Վափ.
- Un hoyau, էօն հո-տեօ, ակիր, (էի լարա-ճիւ) գաղմ.
- Un louchet, էօն լու-լի, բըբի, (պի լարա-ճիւ) գաղմ.
- Une herse, էն հերս, (հօղե կոշտերը կտորելու սերմերը ծածկելու) տափան, ցաքան, լարափ.
- Un râteau, էօն րա-թօ, (խոտ ժողկելու, գետինը մա-քըրելու) արմուխ, լարափ.
- Un rouleau, էօն րո-լը, լողքար, էոն-լափ.
- Une fourche, էն ճո-բը, երկտանի, Վախալ, էապո.
- Un pressoir, էօն քրեսոն-տար, հնճան, մամուլ, ճիւ-րիլի, քիլիլի, լալա.
- Une faux, էն ճօ, մանգաղ, լըբիւն.
- Une serpe, էն սերփ, յատոց, պըբի.
- Un arrosoir, էօն արօղոն-տար, ցնցուղ, պաղիլի գօլմա-ը.
- Une brouette, էն պրո-նի, սայլակ, լիօփ-գ, էլ արապա-ը.
- Un entonnoir, էօն անլոնոն-տար, ճաղար, էոն-ի.
- Un marteau, էօն մարթօ, մուրճ, շիլի.
- Une hache, էն հա-շ, } կացին, տապար, պալիւ.
- Une cognée, էն գօնիլի, }
- Un hachereau, էօն հաշրօ, սըբաղ, էսե.

- Une scie, էն սի, սղոց, րեմբերբէ.
- Une lime, էն լիմ, խարտոց, էյէ.
- Une tarière, էն ըւրբէր, } դչիւր, գայլեկոն,
- Un vilebrequin, էն իկարբէն, } պոքոքոք.
- Un rabot, էն բապօ, (տակտակի) քերիչ, բէնրէ.
- Une varlope, էն վարլօք, մեծ քերիչ, ինչորբէ.
- Une râpe, էն բաք, (պանրի) քերիչ, (ընրօք) բէնրէ.
- Un ciselet, էն սիչլէ, } գրոց, Երկաթի գրիչ, րե-
- Un burin, էն պիւրբէն, } սիբ գալէմ, գոյոմճո գալէմ.
- Des tenailles, f. րէ ընչլ, աքցան, իկարբէն.
- De petites pinces, րբ իկարբէն, աքցանիկ, իկարբէ.
- Des pincettes, f. րէ իկարբէն, ունեկակ, գըսսած.
- Une pincette, էն իկարբէն, մաղխիկ, ճըմպը.
- Un rasoir, էն բապոք, ածելի, ունիւր.
- Une pierre à aiguiser, էն իկար ւ Էկիւիչի, յեսան, րէնիկ ընչլ.
- Un fusil, էն թիւղի, սրոց, մասապ.

ԻՆ. ՉՈՐ-ՔՈՏԱՆԻՆԵՐՈՒ

- Le quadrupède, ւ գոմարի-իկ, շորքտանի, րեբոր պոքլէ.
- L'agneau, m. լանեօ, գառնուկ, գոպոք.
- L'âne, m. լան, էչ, էչէ.
- La belette, ւ պլէն, աքիս, կէլէնճէ.
- Le bélier, ւ պլէն, խոյ, գօչ.
- Le boeuf, ւ պլէն, էգ, էօքիչ.
- Le bouc, ւ պլէն, նոխազ, էրէճ.
- La brebis, ւ պլէն, մաքի, ոչխար, գօյուն, մաք.
- Le buffle, ւ պլէն, գոմէչ, մանր.
- Le castor, ւ պլէն, կուղը, գոմարոք.
- Le cerf, ւ պլէն, էղջերու, կէնի.
- Le chameau, ւ լամօ, ուղա, րէլի.
- Le chat, ւ լա, կատու, իրի.
- La chèvre, ւ շիւրբ, պոք, իրի.

- Le cheval, ւ շիւրբ, ճի, րի.
- Le chien, ւ շիւրբ, շուն, իօքի.
- Le cochon, ւ շիւրբ, խոզ, րօմար.
- Le daim, ւ պլէն, պոքեմ, ճէրբան.
- L'éléphant, m. լէլէֆան, փիղ, թիւ.
- L'écureuil, m. լէլէքոյլ, սկիւռ, շընճոպ.
- Le faon, ւ թան, Եղնորթ, կէնի Էնչըբ.
- La fouine, ւ թան, կուղ, ոմար.
- La gazelle, ւ կալի, վիթ, շարի.
- Le hérisson, ւ Երբէն, ողի, իրի.
- L'hermine, f. լէլիւն, սպիտակ աքիս, գոգոք.
- L'hyène, f. լիւն, բորեան, շըլիւն.
- La jument, ւ թան, գամբիկ, գըրբ.
- Le lapin, ւ լալի, ճաղար, րո ընչան.
- Le léopard, ւ լէլիւր, ընճառիւծ, գար.
- Le lièvre, ւ լիւրբ, նապատակ, ընչան.
- Le lion, ւ լիւն, առիւծ, արալ.
- Le loup, ւ լա, գայլ, գոք.
- Le mouton, ւ թան, մալեալ խոյ, գըլըբճի գօյուն.
- Le mulet, ւ թիւր, շորի, գոլըբ.
- L'ours, m. լոք, աք, աք.
- Le rat, ւ բա, մեծ մուկ, ճարիւր ընչան.
- Le renard, ւ բընար, աղուես, ընչի.
- Le sanglier, ւ անկլիկ, վարազ, Էպան րօմար.
- Le singe, ւ սէնի, կապիկ, մայուն.
- La souris, ւ ուրի, պգիկ մուկ, ինչի- ւ ընչան.
- La taupe, ւ ըօք, խլուրդ, իօքի.
- Le taureau, ւ ըթօ, ցուլ, րոպ.
- Le tigre, ւ ըլիւրբ, վարդ, իկիւն.
- La vache, ւ վաչ, կուլ, ընի.

ԻՅ. ՀԱՆԵՐՈՒ ԵՒ ԹՈՒՉՈՒՆԵՐՈՒ

- L'oiseau, m. լոպոք, թռչուն, գոք.
- La plume, ւ իկիւմ, փետուր, ընչ.
- L'aile, f. լիւ, թեւ, գանար.

Le bec, ԼԵ ԿԵԳ, կտուց, գոռ զոն-ըն-ըն, կակա.
 L'aigle, m. լեհլը, արծիւ, գարնալ.
 L'alouette, f. լալու-էլ, արաուտ, Վայբր գոռ-ըն-ը.
 L'autruche, f. լ'օթրե-շ, ջայլամ, րեժէ գոռ-ըն-ը.
 La caille, ԼԵ Գայլ, լորամարգի, պըլուբըն.
 Le canard, ԼԵ Գանար, բար, էօրրեթ.
 Le chardonneret, ԼԵ Ղարոնրե, կարմիրկառար, սագ-
 գոռ-ըն-ը.
 La colombe, ԼԵ Գօլմպ, աղանի, կե-ժէրճին.
 Le coq, ԼԵ Գօգ, պըաղաղ, էօրօղ.
 Le corbeau, ԼԵ Գօրպօ, ազուա, գարդա.
 Le cygne, ԼԵ սինեը, կարապ, գոռ-ըն-ը.
 Le dindon, ԼԵ րեմրօն, } ՏնդկաՏաւ, հինր
 Le coq d'Inde, ԼԵ Գօ ր'ինր, } Լառ-ըն-ը.
 L'épervier, m. լ'էթերիէ, բաղէ, սլեմճա.
 La fauvette, ԼԵ ֆօլէլ, թուխկատար, պալրան գարա.
 Le geai, ԼԵ Ժէ, կաղնոյ ազուա, սլա գարդա.
 Le hibou, ԼԵ հիպո, բու, պայթոռ.
 L'hirondelle, f. լ'իրօնրե, ծիծառ, գըբըլմըն.
 La linotte, ԼԵ լինօթ, կտաւարաղ, էլեթն գոռ-ըն-ը.
 Le milan, ԼԵ միլան, ուրուր, ցին, Վայլագ.
 Le moineau, ԼԵ մոնո, ճնճղուկ, սերլէ.
 L'oie, f. լ'ո-ա, սագ, գաղ.
 Le paon, ԼԵ փան, սիրամարգ, Լառ-ըն գոռ-ըն-ը.
 La perdrix, ԼԵ փերրեթ, կարա, էէլէթ.
 Le perroquet, ԼԵ փերօթ, թութակ, փափաղան.
 La pie, ԼԵ փի, կաշաղակ, սագ-ըղան.
 Le pigeon, ԼԵ փիթօն, աղանի, կեժէրճին.
 Le pinson, ԼԵ փինսօն, սարեկիկ, էսփինօ.
 Le plongeon, ԼԵ փլոնթօն, Տողամաղ, գարա պալագ.
 La poule, ԼԵ փո-լ, Տաւ, Լառ-գ.
 Le poulet, ԼԵ փո-լէ, Տաւճագ, վառեկ, փիլէճ.
 Le roitelet, ԼԵ բո-ալէ, ցախսարեկ, Վալը գոռ-ըն-ը.
 Le rossignol, ԼԵ բօնինեօլ, սոխակ, Կե-լպե-լ.
 Le serin de Canarie կամ le canari, ԼԵ սերն րը գա-
 նարի, դեղճանիկ, փանրեա.

Le tarin, ԼԵ Լարեն, տարին, էսէլէ.
 La tourterelle, ԼԵ Լո-րերե, տատրակ, գոռ-ըն-ը.

ԻԳ. ԺՈՎՈՒ ԿԵՆԳԱՆԵՐՈՒ

Le poisson, ԼԵ փո-սօն, ձուկ, պալագ.
 Les écailles, f. լեղ-էգայլ, թեփ, փո-լ.
 L'arête, f. լարէլ, (ձկի) փուշ, րեթն, ցըլըթ.
 L'anguille, f. լանկիլ, օճաճուկ, էըլան պալըթ.
 La baleine, ԼԵ պալէն, կէտ, պալէնա.
 Le dauphin, ԼԵ րօֆեն, դրիին, էօն-ը.
 Des anchois, m. րեղ-անչո-ա, անճրուկ, էսման
 պալըթ.
 L'esturgeon, m. լ'էսթի-րթօն, թառափ, Վերին.
 Le maquereau, ԼԵ մագրօ, թիւնիկ, էսագի-օթն.
 Des harengs, m. րե հարան, փայլուն ձուկ, բինկա
 պալըթ.
 Des sardines, f. րե սարին, Տրճուկ, աղկեր, էլերնօղ,
 սլեղ պալըթ, սարթէլ.
 Le turbot, ԼԵ էլե-րպօ, վաՏանճուկ, գալագան
 պալըթ.
 L'espadon, m. լ'էսփարօն, թրճուկ, ցըլէ պալըթ.
 Le thon, ԼԵ էօն, թիւնս, փալմոն-ր պալըթ.
 Le calmar, ԼԵ գալմար, լըթ, փրեթէպ պալըթ.
 La truite, ԼԵ էրե-լի, կարմրախայտ, սլա պալըթ.
 La morue, ԼԵ մօրե, փրիբուկ, Վղի պալըթ.
 L'écrevisse, f. լ'էքրիլէ, լսցգեաին, ըսլագօղ.
 Des langoustes, f. րե լանկո-սթ, ծօլու մարախ,
 էլէթ.
 La tortue, ԼԵ էօրթի-լ, կրայ, էսպալըթ.
 Des huîtres, f. րեղ-էլթը, ստարէ, ըսարթիթա.
 Des moules, f. րե մո-լ, ձկան աղանջ, փրեա.

ԻԳ. ՄԻՋԵՏՆԵՐՈՒ, ՈՐԳԵՐՈՒ, ԾՃԻՆԵՐՈՒ

La cigale, ԼԵ սիլա, ճեպիո, պո-սթն պեօճէյ.
 Le crapaud, ԼԵ քրագօ, զեանագորտ, գարա գոռ-ը
 պալըթ.

Vous eûtes de l'or.
 Վո՞ւ-չ-է-ի՞նք արծաթ.
 Ils eurent de l'argent.
 Ի-չ-է-ր արծաթ արծաթ.
 J'aurai des amandes.
 Ժ'օրէ արեւ-աման.
 Il aura des groseilles.
 Ի-չ-օրս արեւ արեւ.
 Vous aurez des fraises.
 Վո՞ւ-չ-օրէ արեւ ֆրէշ.
 Ils auront des raisins.
 Ի-չ-օրս արեւ րեւ.
 J'aurais des amis.
 Ժ'օրէ արեւ-ամի.

Il aurait des ennemis.
 Ի-չ-օրէ արեւ-էնի.
 Nous aurions des supérieurs.

Նո՞ւ-չ-օրս արեւ սի-նի-րեւ.
 Ի-չ-օրս.

Vous auriez des inférieurs.
 Վո՞ւ-չ-օրս արեւ-էնի-րեւ.
 Ils auraient des égaux.

Ի-չ-օրէ արեւ-էնի-րեւ.

A-t-il une épée?
 Ա-ի՞նք-ի-նք արեւ-էնի-րեւ.
 Avons-nous congé?
 Ա-ի՞նք-նո՞ւ-հո՞ւս.
 Avez-vous une épingle?
 Ա-ի՞նք-ի-նք-ի-նք արեւ-էնի-րեւ.

Ոսկի ունեցար.
 Ա-ի՞նք-ի-նք արծաթ.
 Արծաթ, ստակ ունեցան.
 Ա-ի՞նք-ի-նք արծաթ.
 Նո՞ւ-չ-պիտ'որ ունեցամ.
 Պարտի՞ս օլածագ.
 Հաղարջ պիտ'որ ունեցայ.
 Ֆրէշ արեւ-ամի օլածագ.
 Ելակ պիտ'որ ունեցար.
 Զիւլի-նի-նք օլածագ.
 Խաղող պիտ'որ ունեցան.
 Ի-չ-օրս-ի-նք օլածագ.
 Բարեկամ կ'ունեցայի...
 Տօնո՞ւ-ս օլ-ը ուր-ս.
 Թշնամի կ'ունեցար...
 Տի-նի-նք օլ-ը ուր-ս.
 Մեծեր կ'ունեցայինք...
 Ստորակարգեալներ կ'ունեցայինք...
 Թաւաարներ կ'ունեցային...
 Ա-ի՞նք-ի-նք օլ-ը ուր-ս.

Սուր ունի՞.
 Գլուխ արեւ-էնի-րեւ.
 Հանդիս ունի՞նք.
 Թաւաարներ կ'ունեցային.
 Գնդասեղ մը ունի՞ք.
 Պի-նք-ի-նք-ի-նք արեւ-էնի-րեւ.

Ont-ils des abricots?
 Օն-ի՞նք արեւ-էնի-րեւ.
 Avait-il des figes?
 Ա-ի՞նք-ի-նք արեւ-էնի-րեւ.
 Avions-nous des châtaignes.

Պիտ'որ ունի՞նք.
 Գո՞ւ-չ-է-ր արեւ-էնի-րեւ.
 Թու՞յն ունի՞ք.
 Ինչո՞րի արեւ-էնի-րեւ.
 Հաղանակ ունեցինք.

Ա-ի՞նք-նո՞ւ-ս արեւ-էնի-րեւ.
 Aviez-vous des noix?
 Ա-ի՞նք-ի-նք արեւ-էնի-րեւ.
 Avaient-ils des noisettes?
 Ա-ի՞նք-ի-նք արեւ-էնի-րեւ.
 Eut-il de la sincérité?

Բեւեռներ արեւ-էնի-րեւ.
 Ա-ի՞նք-ի-նք արեւ-էնի-րեւ.
 Ա-ի՞նք-ի-նք արեւ-էնի-րեւ.
 Ֆրէշ արեւ-էնի-րեւ.
 Ա-ի՞նք-ի-նք արեւ-էնի-րեւ.
 Ա-ի՞նք-ի-նք արեւ-էնի-րեւ.

Ի-նք-ի-նք արեւ-էնի-րեւ.

Ս-ֆրէշ արեւ-էնի-րեւ.

Eûmes-nous du dégoût?
 Ի-նք-ի-նք արեւ-էնի-րեւ.
 Eûtes-vous de la politesse?

Տ-հանգիստ արեւ-էնի-րեւ.
 Ճանաչե՞լ արեւ-էնի-րեւ.
 Քաղաքավարութիւն ունեցանք.

Ի-նք-ի-նք արեւ-էնի-րեւ.
 Eurent-ils de la modestie?

Թ-ի-նք-ի-նք արեւ-էնի-րեւ.
 Համեստութիւն ունեցանք.

Ի-նք-ի-նք արեւ-էնի-րեւ.
 Aura-t-il des avelines?
 Օր-ի-նք-ի-նք արեւ-էնի-րեւ.
 Aurons-nous des concombres?

Ի-նք-ի-նք արեւ-էնի-րեւ.
 Կաղնի պիտ'որ ունեցայ.
 Ֆրէշ արեւ-էնի-րեւ.
 Վարունգ պիտ'որ ունեցանք.

Օր-ի-նք-նո՞ւ-ս արեւ-էնի-րեւ.
 Aurez-vous des tulipes?

Ի-նք-ի-նք արեւ-էնի-րեւ.
 Կակաչ պիտ'որ ունեցանք.

Օր-ի-նք-ի-նք արեւ-էնի-րեւ.
 Auront-ils des fleurs?

Լ-ի-նք-ի-նք օլածագ արեւ-էնի-րեւ.
 Ծաղիկ պիտ'որ ունեցանք.

Օր-ի-նք-ի-նք արեւ-էնի-րեւ.
 Aurait-il du profit?

Զիւլի-նի-նք օլածագ արեւ-էնի-րեւ.
 Հա՞ն կ'ունեցանք.

Օր-ի-նք-ի-նք արեւ-էնի-րեւ.

Գ-ի-նք-ի-նք օլ-ը ուր-ս.

Aurions-nous des roses? Աւարդ կ'ունենայի՞նք.
Օրէ՛ն-նո-րէ րօշ. կէ-լէ-տի-չ օլ՞մ-ր յո-յո-ո-ո-ո-.

Auriez-vous des marchandises? Աւճառք կ'ունենայի՞ք.
Օրէ՛կ-ձո-րէ յարչանդիչ. Մախընը օլ՞մ-ր յո-յո-ո-ո-.

Auraient-ils de l'appétit? Ախորժակ կ'ունենայի՞ն.
Օրէ՛ն-էլ որ Լ'ա՛գէնէ. Իշտուլը օլ՞մ-ր յո-յո-ո-ո-.

Je n'ai pas de mouchoir. Թաշկինակ չունիմ.
Ժը ն'է քա որ յո-շո-ար. Եալընը՞ էօք որ-ր.
Il n'a pas de jarretières. Չանկապանի կապ չունի.
Իլ ն'ա քա որ յարի՛կեր. Փալա պալը էօք.
Nous n'avons point de souliers. Մուճակ չունինք.
liers.

Vous n'avez pas de boucles. Կոճակ չունիք.
Ար-ն'ա՞քն քո-նի որ սո- Գո-նոր-րա՞նը էօք.
լէ՛կ.

Ils n'ont point de chapeaux. Կոճակ չունինք.
Ար-ն'ա՞քն քա որ պո-գլը. Գօփճանը էօք.
peaux. Փեղցր չունին.
Իլ ն'օն քո-նի որ Լա՛օ. Շափուլը էօք.

Je n'avais pas de gants. Չեռնոց չունէի.
Ժը ն'ա՞քն քա որ կան. Իլորի՛կնէ՞ էօլ ո-ո-ո-.

Il n'avait pas de peigne. Սանար չունէր.
Իլ ն'ա՞քն քա որ քէնէլ. Թարալը էօլ ո-ո-ո-.

Nous n'avions pas de bottes. Կօշիկ չունէինք.
Ար-ն'ա՞քն քա որ պօն. Ճիլճի՛նը էօլ ո-ո-ո-.

Vous n'aviez point de montre. Ժամացոյց չունէիք.
montre.

Ils n'avaient pas de tabatière. Ար-ն'ա՞քն քո-նի որ յօն- Սախընը էօլ ո-ո-ո-.

Je n'eus pas de plaisir. Իրէ.
Ժը ն'է քա որ քէնէլ. Զաճուլ թիւն չունեցայ.
Il n'eut pas d'amitié. Սէֆա՞ օլճարը.
Բարեկամութիւն չունեցաւ.

Nous n'eûmes pas de serviettes. Իլ ն'է քա որ քա- Երախտագիտութիւն չունեցան.
viettes. Անճեռոց չունեցանք.

Vous n'êtes pas de maître. Ար-ն'է՞ք քա որ քէնէնէ. Փէլէնա՞նը օլճարը.
Sէր չունեցաք.

Ils n'eurent pas de reconnaissance. Ար-ն'է-նի քա որ քէնէլ. Աշուը օլճարը.
naissance. Երախտագիտութիւն չունեցան.

Je n'aurai pas d'habit. Իլ ն'է-ր քա որ քէնէնէն. Ելէ՛ք պէլէրի՛կեր.
habit. Չգեստ պիտի չունենամ.

Il n'aura pas de bijoux. Ժը ն'օրէ քա որ քա- Իսթապը՞ օլճարճաք.
bijoux. Գո՛ճար պիտի չունենայ.

Nous n'aurons pas de cartes. Իլ ն'օրա քա որ պէ՛ն. Ճէ՛նի՛նէ օլճարճաք.
cartes. Խաղի թուղթ պիտի չունենանք.

Vous n'aurez pas de riens. Ար-ն'ա՞քն քա որ քէնէնէ. Օյո-նի քա որ քէնէնէ օլճար-
riens. ճաք.

Ils n'auront pas de fruits. Ար-ն'ա՞քն քա որ քէնէնէ. Սախանճորդ պիտի չունենաք.
fruits. Խառնի՛կնի՛նը օլճարճաք.

Nous n'avons pas de fruits. Ար-ն'ա՞քն քա որ քէնէնէ. Խառնի՛կնի՛նը օլճարճաք.

Ils n'auront pas de fruits. Ար-ն'ա՞քն քա որ քէնէնէ. Խառնի՛կնի՛նը օլճարճաք.

Nous n'avons pas de fruits. Ար-ն'ա՞քն քա որ քէնէնէ. Խառնի՛կնի՛նը օլճարճաք.

Ils n'auront pas de fruits. Ար-ն'ա՞քն քա որ քէնէնէ. Խառնի՛կնի՛նը օլճարճաք.

Nous n'avons pas de fruits. Ար-ն'ա՞քն քա որ քէնէնէ. Խառնի՛կնի՛նը օլճարճաք.

Ils n'auront pas de fruits. Ար-ն'ա՞քն քա որ քէնէնէ. Խառնի՛կնի՛նը օլճարճաք.

Nous n'avons pas de fruits. Ար-ն'ա՞քն քա որ քէնէնէ. Խառնի՛կնի՛նը օլճարճաք.

Ils ne seront pas malicieux. *Նենդաւոր պիտի չըլլան.*
 Ի՛լ նը սրժն գա մալեմիէօ. *Հիլէպալ օլմայաճախլար.*
 Je ne serais pas litigieux. *Կառուսէր չէի ըլլար...*
 Ժը նը սրէ գա լիլիմիէօ. *Նիշաճը օլմալ ըրբ.*
 Il ne serait pas obstiné. *Յամառ չէր ըլլար...*
 Ի՛լ նը սրէ գալ-օպսիլիէ. *Ինարճը օլմալ ըրբ.*
 Nous ne serions pas im- *Անմիտ չէինք ըլլար...*
 béciles.

Կո-նը սրէօն գալ-էնպիլի. *Անմիտ օլմալ ըրբ.*
 Vous ne seriez pas excu- *Ջատագովիլի չէիք ըլ-*
 sables. *լար...*

Վո-նը սրիէ գալ-էգոսի- *Իօշրիւնի-լ օլմալ ըրբ.*
 շապլը.

Ils ne seraient pas ingé- *Հանճարեղ չէինք ըլլար...*
 nieux.

Ի՛լ նը սրէ գալ-էնմիլիէօ. *Ֆիլրասիլի օլմալ ըրբլար*

Ne suis-je pas modeste? *Պարկեշտ չէ՞մ.*

Եը սի-է-ժ գա օրեմի. *Իրիպիլի րէյիլ օի էմ.*
 N'est-il pas joli? *Աղուոր չէ՞.*

Ն'իլի-իլ գա ժօլի. *Կի-ղիլ րէյիլ օի.*
 Ne sommes - nous pas *Մասիանագու չէ՞ք.*
 mortels?

Եը սօմ-նո-գա օրիլի. *Իօլի-օլի- րէյիլ օի էլ.*
 N'êtes - vous pas insou- *Անհող չէ՞ք.*
 cians?

Ն'իլի-իլ-գալ-էնսոսիան. *Հաճախըլ րէյիլ օի սիլիլ.*
 Ne sont-ils pas maladis? *Հիւանդոտ չէ՞ն.*

Եը սօիլի-իլ գա օլարիլի. *Խոսիլի-ղաճ րէյիլ օի րիլ-*
 լիլ.

N'étais-je pas pâle? *Գոյնս նեամօ չէ՞ր.*

Ն'իլի-ժ գա գալ. *Սարարըլ րէյիլ օի րիլի.*

N'était-il pas morne? *Տխուր չէ՞ր.*

Ն'իլիլի-իլ գա օրիլը. *Մանղան րէյիլ օի էրի.*

N'étions - nous pas opu- *Ունեւոր չէի՞ք.*
 lents?

Ն'իլիօն-նո- գալ-օիլի-լան. *Վարիլիլի րէյիլ օի էրիլ.*
 N'étiez-vous pas absolus? *Բացարձակ չէիք.*

Ն'իլիլի-իլ-գալ-ապօլի- *Քեւրի պաշտըլ րէյիլ*
 օի էրիլիլ.

N'étaient-ils pas orgueil- *Հպարտ չէի՞ն.*
 leux?

Ն'իլիլի-իլ գալ-օրիլիլի. *Մաղրուր րէյիլ օի էրիլիլ.*
 Ne fûmes-nous pas polis *Քաղաքավար չէրա՞ք.*

Եը Ֆի-մ-նո- գա ժօլի. *Թերիլիլի օլմարբիլ.*
 Ne furent-ils pas quinteux? *Կառուսէր չէրա՞ն.*

Եը Ֆի-րի-իլ գա րիլիլի. *Թիլիլի օլմարբլար.*
 Ne serai-je pas utile? *Օգտակար պիտի չըլլամ.*

Եը սրէ-ժ գալ-իլիլի. *Ֆայրիլի օլմայաճախլար.*
 Ne sera-t-il pas régulier? *Կարգաւորեալ պիտի օր*
չըլլայ.

Եը սրա-իլ-իլ գա րիլիլի. *Սըրալ օլմայաճախլար.*
 Ne serons-nous pas sages? *Իմաստուն պիտի օր չըլ-*
լանք.

Եը սրժն-նո- գա սալ. *Ագըլը օլմայաճախլար.*
 Ne serez-vous pas que- *Կառուս պիտի օր չըլլան.*
 relleur?

Եը սրէ-իլ-գա գրիլիլի. *Գաղաճը օլմայաճախլար.*
 Ne seront-ils pas témé- *Յանդուգն պիտի օր չըլ-*
 raires? *լան.*

Եը սրժն-իլ գա իլիլիլի. *Ֆի-սիլի օլմայաճախլար.*
 Ne serait-il pas vigou- *Ջորաւոր չէ՞ր ըլլար...*
 reux?

Եը սրիլի-իլ գա լիլիլիլի. *Գալիլիլի օլմալ օլարբիլ.*
 Ne serions-nous pas vail- *Քաջ չէի՞ք ըլլար...*
 lants?

Եը սրիլի-նո- գա լայիլիլի. *Իյիլ օլմալ օլարբիլ.*
 Ne seriez-vous pas sau- *Վայրենի չէիք ըլլար...*
 vages?

Եը սրիլի-իլ-գա սօլիլ. *Եկպանի օլմալ օլարբիլ.*

Ne seraient-ils pas sol- Վճարեցու կարող չէին
vables? րլլար . . .

Եւ որեւէ-էլ գաւ սօլվարդը: Իօրեօրեյն գորբեկեքն օլ-
մաղ օլըրար:

**Գ. ԲԵՅԵՐՈՒՆ ԳՈՅԵԿԱՆՆԵՐՈՒ ՀԵՏ
ԳՈՐԾ-ԱԺՈՒԹ-ԻՒՆԸ**

Vous n'avez pas chanté Երգ մը չերգեցիր.
une chanson.

Վր- ն'ալէ գա շանթէ էն Պեր շարգի չաղբմարըն.
շանսօն.

Il n'a pas cherché son livre. Գիրքը չիստուեց.

Իլ ն'ա գա չէր չէ սօն լիւրը: Բէկտարընը աբամարը.

Ils n'ont pas coupé la Միսը չկտրեցին.
viande.

Իլ ն'օն գա գորգէ լա մեանր: Ինիէ տեօտարիէր.

Vous n'avez pas donné le Հացը չտուիր.
pain.

Վր- ն'ալէ գա որօնէ լը գէն: Իտեյն լիւրօտարին.

Avez-vous fermé la porte? Գուռը դոցեցիր.

Ալէ-գո- թերօն լա գօրն: Գափոյո- գափարըն մը.

Il n'a pas fini son ouvrage. Չեռադործը չլմրնցուց.

Իլ ն'ա գա թէնի սօն ուղրաժ: Իշնի պէկեքօտարին.

J'ai jeté les pelures. Կեղեւները նետեցի.

Ժ'է չիէ լի գլիւր: Գադոր-գլարը ալարմ.

Elle n'a pas lavé ses mains. Չեռուրները չլուաց.

Իլ ն'ա գա լալէ սէ օն: Իլլերինէ եբգամարը.

Je ne mange pas de fro- Պանիր չեմ ուտեր.
mage.

Ժը նը մանժ գա որը թրօմաժ: Փէնիք էեօտմ.

Vous n'avez pas marqué Տեղը չնշանակեցիր.
la place.

Վր- ն'ալէ գա մարգէ լա Եերինի կեօկերօտարին.

գլաւ.

Vous n'avez pas mené Բորդը չբերիր.

votre soeur.

Վր- ն'ալէ գա մէ լօկրը Գըլ գարրաշըն կեկեր-
տօր: Երդին.

Avez-vous montré votre Գիրքը ցուցուցիր.
écriture?

Ալէ-գո- մօնիքէ լօկր էգրէ- Եաղնը կեօկերօտարին օն.
նիւր.

Il n'a pas mouché la Ճրագին քիթը չկտրեց.
chandelle.

Իլ ն'ա գա մոշէ լա շան- Մօման պոքնանան տե-
տէլ: Երդին.

Avez-vous noirci vos Մուսակները ներկեցիր.
souliers?

Ալէ-գո- նոարտէ լը սո- Գոնարոբանը պոլա-
լիէ: Երդին.

Il ne nourrit pas son Իր շունը չի սնուցաներ.
chien.

Իլ նը նոբէ գա սօն չէն: Բէօգէյնի պեկեք.

Il a ôté ses livres. Գիրքերը վերցուց.

Իլ ա օկէ սէ լիւրը: Բէկտարընը գալարբարը.

Vous ne peignez pas l'en- Տղան չէք սանտրեր.
fant.

Վր- նը գէնիէ գա լ'անթան: Չօճոդուն պաղնը լարա-
մայօրստանուլ.

Il a percé la foule. Բաղմութիւնը ճեղքեց.

Իլ - գերտէ լա թուլ: Գալպալընը եարար.

Nous n'avons plus d'espé- Ալ յոյս չունինք.
rance.

Վր- ն'ալօն գլի- որեօգէ- Գայրբէ-տարիէ գալարը.
բան.

Vous n'avez pas pelé les Խնձորները չստրկեցիր.
pommes.

Վր- ն'ալէ գա գլի լի գօմ: Իլալարը այրելաւարըն.

Ils n'ont pas plaint son Իր թշուառութեան վը-
malheur. րայ չցուեցան.

Իլ ն'օն գա գլի սօն մալօր: Պաղնան կէկն թէլադիէ
ամբարըլար.

Vous n'avez pas planté կանկար չանկեցիր.
d'artichauts.

Ար-ն'ալէ գա գլանիէ Ինկնար րեւեպեմ.
ր'արիէն.

Il n'a pas poli ses boucles. Իր կոճակները չփայլե-
ցուց.

Իւ ն'ա գա գուէ սե պո-գը. Գօպլարընը գարլարի-
րը.

Vous n'avez pas porté les նամակները չտարիք.
lettres.

Ար-ն'ալէ գա գոբիէ լէ Սէտրե-պլէրի կեօնի-րե-
լէրը. րիւնչ.

Ils n'ont pas puni les pa- Ծոյլերը չպատժեցին.
resseux.

Իւ ն'ա գա գեւիէ լէ գա- Թեպեղիւրի նեղաւընը վեր-
բեւեօ. սեպիւր.

Vous ne remplissez pas Գաւաթները չէր լեցը-
les verres. ներ.

Ար-նը բանգիւսէ գա լէ վեր. Գարեւիլի րօլար-րօյոր-
սոնո-ղ.

Vous n'avez pas rendu la Գրիչը ետ չտուիր.
plume.

Ար-ն'ալէ գա բանդի- լա Գալեօ կերի վերեպեմ.
գլի-օ.

Il n'a pas rivé les clous. Գամերուն ծայրը չտա-
փակցուց.

Իւ ն'ա գա բեղի լէ գը- Ինտերիերի ո-ճոնո-գեր-
չիւլեօրի.

A-t-il saigné le malade? Հիւանդէն արիւն առաւ.
Ա-իւիւ սեկեկ լա օւլար. Խասիերի գան ալար օը.

Ils n'ont pas saisi les Յանցաւորները չբռնե-
coupables. ցին.

Իւ ն'ա գա սեղի լէ գը- Գապառալարը ին-լար-
գալը. րըլար.

Avez-vous salé le poisson? Չուկն աղեցիր.

Ալէ-գը- սուլէ լա գո-սոն. Պալարը ին-ղարըն օը.

Vous n'avez pas séché le ճեղկեղէնը չարցուցիր.
linge.

Ար-ն'ալէ գա սեղի լա լեւի. Չարարը գո-րո-լարըն-
N'ont-ils pas sonné les Չանգակները չգարկիւն-
cloches?

Ն'ալի-իւ գա սեկ լէ գը. Չարարը վո-րօյարըն օը-
Vous n'avez pas soufflé կրակը չփչեցիր.
le feu.

Ար-ն'ալէ գա սո-ճիւ լա ճեօ. Աիւիէ է-ճիւսեպեմ.
Il a tâté son pouls. Երակը զննեց.

Իւ - իւսիէ սոն գո- նալընա պոգրը.
Vous n'avez pas tiré les Արարգոյրները չբաշե-
rideaux. ցիր.

Ար-ն'ալէ գա իւրի լէ բեպօ. Փերրելիւրի սեպեպեմ.
Ne tournez pas votre dos. Կանակը մի դարձընէր.
Նը ին-րիէ գա վերը րօ. Արգանը սեպիւր.
Avez-vous vendu votre Չիդ ծախեցիր.
cheval?

Ալէ-գը- վանդի- վերը Աիւնը սալարըն օը.
չիւլ.

N'avez-vous pas vidé la Շիչը չպարպեցիր.
bouteille?

Ն'ալէ-գը- գա վերի լա Շիչնի պալարիւրըն օը.
պո-իւլ.

Avez-vous abaissé les vo- Փեղկերը վար առիր.
lets?

Ալէ-գը-պալեօ լէ վիւ. Գանարարը երիւրիւն օի.
Je n'ai pas achevé ma նամակս չավրնցուցի.
lettre.

Ժը նի գալարիւր օն լիւրը. Սէլիո-պո-սո- պիւիւրի-
րիօ.

Ils n'ont pas acquitté Պարաքերնին չճատու-
leurs dettes. ցին.

Իւ ն'ա գալար-սիւիւ լիւր րիւ. Պօրճարընը եօրեպեպիւր.
N'avez-vous pas admiré Չեապորճին վըսյ չգար-
son ouvrage? մայար.

Ն'ա՛յլ-ձե- ի- գաղ- աբոյրէ սօն Եստրաղը ինչ շա՛մարըն մը.
- ձրա՛ժ.

Avez - vous adressé vos Թղթերուդ Երեսագիրը
lettres? Գրեցի՛ր.

Ա՛յլ- ձե- շարբէսէ ձե լեւրը. Մէտի- յլէրէնն ի- սնի-
նի- Եստրը՛ն մը.

Ils n'ont pas agité les bras. Թեւերնին չշարժեցին.
Իլ ն'օն գաղ- աժի՛ն լե պրա. Գօլլարընը սալլա՛մարըլար.

Vous n'avez pas aiguisé Գանձակդ չարեցի՛ր.
votre couteau.

Ա- ն'ա՛յլ գաղ- եկի- եղէ Փո- շաղընը պի՛նի- պի-
նի- թո- թո.

Ils n'ont pas amusé les Տղաքը չղօսցուցին.
enfants.

Իլ ն'օն գաղ- աժի- ղէ լեղան- Չօճո- չլարը Եյլնոյրի-
ճան. Գի՛լէր.

Elle n'a pas apaisé sa Բարկութիւնը չեղեցուց.
colère.

Իլ ն'ա գաղ- աժի- ղէ սա թօլէր. Իօտեանն Եստրի-
պի- պի.

N'avez- vous pas appelé Ընկերներդ չկանչեցի՛ր.
vos compagnons?

Ն'ա՛յլ- ձե- ի- գաղ- աժի ձե Արժարալարընը չաղը-
թօնգաննէն. մարըն մը.

Vous n'avez pas apporté Գիրքերը չբերի՛ր.
les livres.

Ա- ն'ա՛յլ գաղ- աժօրնի լե Քի՛նալարը կեկի-
նի- թի- թի.

Ils n'ont pas arraché les Փուշերը չխլեցին.
chardons.

Իլ ն'օն գաղ- աբա՛ն լե շար- Տէտի՛նը չբարձրալար-
րօն.

Avez - vous arrangé les Բաժակները կարգաւո-
tasses? րեցի՛ր.

Ա՛յլ- ձե- շարբէսէ լե Բա- Ֆինճանլարը Գի- ղի-
նի- թի.

Il n'a pas arrêté la balle. Ափուճը չկեցուց.

Իլ ն'ա գաղ- աբէնի լե պալ. Օյոն- նի լե գո- շո-
րո- թո.

Vous avez ramassé la Գրիչը գեաննէն վերցու-
plume. ցի՛ր.

Ա- ղա- ղե րասան լե իլի- մ. Գալի- ղի Եերդի- ղա- լարըն.
Elle n'a pas arrosé les Ծաղկընեբուն ջուր չը-
flowers. տուաւ.

Իլ ն'ա գաղ- աբօղէ լե Ֆի- թը. Չի- ղի- ղի սո- լա-
N'ont-ils pas attendu votre Բարեկամիդ չսպասեցի՛ն.
ami?

Ն'օնի- իլ գաղ- աբանո- ղի թը Տօնի- նա պի- ղի-
նի- թի.

Ils ont attesté le fait. Եղած բանը ճաստատե-
ցին.

Իլ ն'օն Եստրի- պի լե Ֆի. Օլն լե ղի Եստրի-
Il n'a pas avalé la méde- Գեղը չառաւ, չկլլեց.
cine.

Իլ ն'ա գաղ- աժ- լե լե պի- նի. Իլ ճը լե ղի-
Ils ont augmenté leurs Զարստութիւնն չա-
richesses. ցուցին.

Իլ ն'օն Եստրի- պի լե թը ղի- ղի. Մալլարընը չը-
Vous n'avez pas avoué Յանցանքդ չտոտովա-
votre faute. նեցար.

Ա- ն'ա՛յլ գաղ- աժ- ե ձե- Գաղան- լե ղի-
Ils n'ont pas cacheté les Գանձակները կնքեցի՛ր.
lettres?

Ա՛յլ- ձե- ի- գաղ- աժ լե լե լե լե. Մէտի- ղի-
Il a commandé l'obéis- Զնազանդութիւն ճրա-
sance. ճայեց.

Իլ ն'օն Եստրի- պի լե ղի- ղի. Մի- ղի- ղի-
Il n'a pas consolé les af- Տառապեալները չմխի-
fligés. թարեց.

Իլ ն'ա գաղ- աբօղէ լե ղի- ղի- ղի. Տեր-
Il n'a pas consolé les af- Տեր-
fligés. ղի- ղի- ղի- ղի- ղի.

Իլ ն'ա գաղ- աբօղէ լե ղի- ղի- ղի. Տեր-
Il n'a pas consolé les af- Տեր-
fligés. ղի- ղի- ղի- ղի- ղի.

Իլ ն'ա գաղ- աբօղէ լե ղի- ղի- ղի. Տեր-
Il n'a pas consolé les af- Տեր-
fligés. ղի- ղի- ղի- ղի- ղի.

Իլ ն'ա գաղ- աբօղէ լե ղի- ղի- ղի. Տեր-
Il n'a pas consolé les af- Տեր-
fligés. ղի- ղի- ղի- ղի- ղի.

Իլ ն'ա գաղ- աբօղէ լե ղի- ղի- ղի. Տեր-
Il n'a pas consolé les af- Տեր-
fligés. ղի- ղի- ղի- ղի- ղի.

Իլ ն'ա գաղ- աբօղէ լե ղի- ղի- ղի. Տեր-
Il n'a pas consolé les af- Տեր-
fligés. ղի- ղի- ղի- ղի- ղի.

Vous n'avez pas contenté vos parents.

Վրո՛ւ նա՛վէ՛ գա՛ն քո՛նքն ի՞նչ Եւրոպայի ինչ-որ բան.

Il a consulté ses amis. Բարեկամներուն խորհուրդ հարցուց.

Ի՞նչ քո՛նքն ինչ անի. Տոբարեւո՛ւս ասնաբան. Avez-vous débridé votre cheval? Չի՞րդ սանձը հանեցիր.

Սքիւ՛ղ-ընդ քո՛նքն ինչ անի ինչ անի ինչ անի.

Nous avons déchiffré son écriture. Գիրք կարդացինք, հանեցինք.

Մո՛ւշ-ովն քո՛նքն անի անի անի անի անի անի.

Ils ont déchargé la voiture. Կառքը պարպեցին.

Ի՞նչ քո՛նքն ինչ անի անի անի անի անի անի.

Il a déchiré la supplique. Աղերսագիրը պատռեց.

Ի՞նչ քո՛նքն ինչ անի անի անի անի անի անի.

Ils n'ont pas décidé la question. Ինչ անի անի անի անի անի անի.

Մո՛ւշ-ովն քո՛նքն ինչ անի անի անի անի անի անի.

Il n'a pas défendu son droit. Իրաւունքը չպաշտպանեց.

Ի՞նչ քո՛նքն ինչ անի անի անի անի անի անի.

Il a dégraissé l'habit. Չգեւորեց անի անի անի անի անի անի.

Ի՞նչ քո՛նքն ինչ անի անի անի անի անի անի.

Nous n'avons pas déguisé nos pensées. Խորհուրդներն չծածկեցինք, չպատրուակեցինք.

Մո՛ւշ-ովն քո՛նքն ինչ անի անի անի անի անի անի.

Ils n'ont pas délié le paquet. Ինչ անի անի անի անի անի անի.

Ի՞նչ քո՛նքն ինչ անի անի անի անի անի անի.

Avez-vous demandé de l'argent? Ա՛յն-ընդ քո՛նքն ինչ անի անի անի անի անի անի.

Ils ont démoli la maison. Տունը քանդեցին.

Ի՞նչ քո՛նքն ինչ անի անի անի անի անի անի.

Nous avons dépensé peu d'argent. Մո՛ւշ-ովն քո՛նքն ինչ անի անի անի անի անի անի.

Vous avez déplacé les pierres. Թղթերը տեղէն հանեցիր.

Վրո՛ւ նա՛վէ՛ քո՛նքն ինչ անի անի անի անի անի անի.

Vous n'avez pas déploré ses malheurs. Բեղաբարեւորեց երեւոյթն անի անի անի անի անի անի.

Վրո՛ւ նա՛վէ՛ քո՛նքն ինչ անի անի անի անի անի անի.

Il n'a point réprimé son insolence. Ինչ անի անի անի անի անի անի.

Ի՞նչ քո՛նքն ինչ անի անի անի անի անի անի.

Nous avons désarmé sa colère. Իր բարկութիւնը ցածրեցինք.

Մո՛ւշ-ովն քո՛նքն ինչ անի անի անի անի անի անի.

Avez-vous deviné l'énigme? Ա՛յն-ընդ քո՛նքն ինչ անի անի անի անի անի անի.

Il a différé son voyage. Ճամբորդութիւնն ուշացուց.

Իւ արիւնքերէ սօն զուսեալ. Եօճո-լու-ղո-նո- կէճէ-
նէրդի.

J'ai digéré cet affront. Աս նախատինքը կլլեցի,
Տամբեբեցի.

Ժ'է արիւնքերէ սեխ սֆրօն. Պոս սեխեօյ եոս-նոս-մ.
Ils ont dispersé la canaille. Սասհակները ցրուեցին.

Իլլ-օն արիւնքերէ լա գահայլ. Խօժարաւարը արաղբար-
լար.

Nous avons écalé les noix. Ընկուզէն փոճովը հանե-
ցինք.

Նոս-չ-ազնչ-եգալէ լէ նոս. Ճեմեղնէ գաղոն-ղո-նո- չը-
գարդէ.

Vous n'avez pas éclairci Sարակոյսը չփարատե-
le doute. ցիր.

Վոս ն'ալէ գաղ-եգալէրէ լը Շե-դանէնէ գաղբար-մարն.
դոս-ն.

Avez-vous éclairé les en- Տղոց ճրագ բանեցիր.
fants?

Ալէ-լո-չ-եգալէրէ լէ-անճան. Չօճո-գլարա ըլլէք ին-ն-
դոս-ն.

Il n'a pas écouté mes խորհուրդներս մտիկ չը-
conseils. բա.

Իւ ն'ա գաղ-եգո-նէ յե նասեխ-ն-լարը՛ը արիւնքեր-
գօնեյլ.

Je n'ai pas élevé la voix. Չայնս չբարձրացուցի.
Ժը նէ գաղ-եգալէ լա զոս. Սեսեօյ եե-տեղիսեպի.

Ils ont emballé les mar- Վաճառները կապեցին.
chandises.

Իլլ-օն-ն-անպալէ լէ մար- Մաւարը արիւնք արիւնք արաղ-
չանդի.

Vous n'avez pas embras- Աս իթը չգործածեցիր.
sé l'occasion.

Վոս ն'ալէ գաղ-անպասե Գոս-բոս-ն-ը գո-լլան-մարն.
լ'օգտուեցի:

Vous avez enrichi vos Օնողքդ հարըսոցուցիր.
parents.

Վոս-չ-ալեղ-անդի լո գոս- Ան-լարը՛ը շէնկէն-լէրդի.
բան.

Ils ont enterré les morts. Մեռեցները թաղեցին.
Իլլ-օն-ն-անքերէ լէ մօր. Եօյն-լէրէ կէօճի-լէր.

Ils ont entouré la maison. Տօնը պատեցին.
Իլլ-օն-ն-անքերէ լա մեղոն. Իլլ-գո-լլան-լար.

Je n'ai pas épargné mon Սարկիս չենայեցի.
argent.

Ժը նէ գաղ-եգալէրէ մօն Ագալեօյ ե-ն-լէր-ն-դի.
արժան.

Nous avons éprouvé nos Բարեկամներնիս փորձե-
amis. ցինք.

Նոս-չ-ազնչ-եգալէրէ նօղ- Տօն-լարը՛ը լէ-ճեմեղնէ-
մօյ. դի.

Il a épuisé un sac d'ar- Բասկ մը ստակ վաճառեց,
gent. լ'մնացուց.

Իւ Եգի-ն-դէ եօն սագ Պեր-ե-ն-գալէ ին-լէ-ճեմեղն-
արժան.

Ils ont érigé une statue. Արձան մը կանգնեցին.
Իլլ-օն-ն-եգալէրէ ե-ն սե-ն-ն-ն. Պեր սանէ՛ս արիւնքեր.

Vous avez évité la mau- Չար ընկերու թե՛նէն փա-
vaise compagnie. խար.

Վոս-չ-ալեղ-եգալէրէ լա մօ- Գենոս այագոս-լարը՛ն կէ-
լէ-չ-գօն-գալէրէ. դի դոս-բոս-ն.

Il a établi sa réputation. Անոնը շինեց.
Իւ Են-պալէ սո բեգի-ն-ն- Արը՛նը ե-տագր.

-մօն.
Il n'a pas éteint la chan- ճրագը չմարեց.
delle.

Իւ ն'ա գաղ-եգալէրէ լա շանդի. Մօսոն- սեօն-դի-ր-մեղի.
Elle n'a pas étendu les Սաւանները չտարածեց.
draps.

Իւ ն'ա գաղ-եգալէրէ լէ Չար-լլարը՛ը սե-ր-մեղի.
դոս.

Avez-vous éveillé vos Ընկերներնիդ արթըն-
compagnons? ցուցինք.

Je ne l'ai pas vu. *Անիկայ շտեսայ.*
 ժը նը լէ՛ քո՛ զէ- *Օնո- կէօրօ՛րդի.*
 Nous nous rendrons en *Արեւելք պիտ'որ եր-*
 Orient. *թանք.*

Նո՛ւ նո՛ւ բանորօնդ-ն *Օ-* Մէշրբո՛ս կէրէ՛նյնը-
 բէան.

Il me le rendra le mois *Գալ ամիս ետ պիտի տայ.*
 prochain.

Ի՛նչ յը լը բանորս *լը* մո՛ւս կէլէ՛նէ՛ր այ կէրէ՛ զէրէ՛նէ՛ր.
 քրօ՛նն.

Nous le direz-vous? *Մեղի կ'ըսէք.*
 Նո՛ւ լը որբէ՛ զն- *Պէղէ որբ օ՛ր սինիչ.*

Il ne se porte pas bien. *Աղէկ չէ, հիւանդ է.*
 Ի՛նչ նը սը քօրն *քո՛ս* պէն.

Ne vous trompez-vous pas? *Զէք սխալիք, խաբուիք.*
 Նը զն- *թրօն զն-զն- քո՛ս.*

Comment se portent-ils? *Ի՞նչպէս են.*
 Գօ՛ման սը քօրն *ն-նէ.*

Prêtez-moi de l'argent. *Նսուլ արբար.*
 Փրէ՛նէ՛ր մո՛ւս արը լարձան. *Պան- եօրի-նճ- արիչ զէր.*

Je le leur ai envoyé ce *Աստատու իրենց խրկեցի.*
 matin.

ժը լը լէօր է *անձո՛ւսյէ սը* Պո՛ւ սապան *ժնլարս եօլ-*
 մոնէն.

Comment vous amusez- *Ի՞նչպէս կը զբօսնուք.*
 vous?

Գօ՛ման զո՛ղ-սօր-դէ-զո՛ւ. *Նսուլ էյնի՛ր-նի՛նը.*
 Ne le voyez-vous pas? *Զանիկայ չէք տեսներ.*

Նը լը զն-սյէ-զո՛ւ քո՛ս. *կէօրօ՛րդ օ՛ր սինիչ.*
 Ne leur donnez pas de *իրենց գրիչ մի տաք.*

plumes.
 Նը լէօր րօնէ *քո՛ս արը քնէ՛մ.* Օնլարս *բալէ՛մ* զէրօ՛րդն.

Lui avez-vous remis mon *Տամուկս իրեն տուիք.*
 billet?

Լէ՛նէ՛ր արիչ-զո՛ւ *բըօր* մօն *Թեղաբերօր* մո՛ւս *զէրարն* օ՛ր
 պէնէն.

Je le lui ai remis hier. *Երէկ տուի.*
 ժը լը լէ՛նէ՛ր է *բըօր* էէր. *Տէն զէրարն.*

Cette nouvelle lui a ren- *Աս լուրն իրեն յոյս տու-*
 du l'espoir. *աւ.*

Սէն նո՛ւ-զէլ լէ՛նէ՛ր *սը* բանորբ- *Պո՛ւ իսպեր մո՛ւս ի-օր*
 զէրարն.

Elle ne s'est pas affligée. *Զարմեցաւ.*
 Ի՛նչ նը սը քո՛ղ-արիչ *նիչ.* *Գո՛ւն զէնի՛նի՛նէր.*

Vous en êtes- vous bien *Անկից շատ, աղէկ հե-*
 éloigné? *ուացա՞ր.*

Վո՛ւղ-ն էն *էն- զն- պէն* Օնրան էյն *եբր-քննար*
 էլո՛ւսանէն.

Ne leur avez- vous pas *իրենց հետ չտուեցա՞ր.*
 parlé?

Նը լէօր արիչ- *զն- քո՛ս* Օնլարս *սեօյլէն* օրդն *օ՛ր*
 քո՛րն.

Je m'étais désennuyé par *կարդալով ճանճրու-*
 la lecture. *թիւնս անցուցած էի.*

ժը մ'էնէն *որդանի-նէ* քո՛ր Օրո՛ւսայ լըս *սանճը* որբ
 լը լէ՛նէն-ր. *էնի՛ն իրնն.*

Il se méfie de tout le *Մեկու մը չիվստահի.*
 monde.

Ի՛նչ սը օրից ար *նո՛ւ լը* մօնր. *բէմայն էնի՛սոր* էնի՛նը.
 A quelle heure vous êtes- *ժամը քանի՛ն էլար.*
 vous levé?

Ա *քէլ էօր* մո՛ղ-էն- *զն- Ստոն* քո՛ղար *քո՛ղար* ընը-
 լընէն.

Nous nous étions couchés *Շատ ուշ պառկած էինք.*
 bien tard.

Նո՛ւ նո՛ւղ- էնի՛նն *քո՛ւլէ* Փէ՛ր կէ՛ն Եսի՛նը *ըրբէ՛ր.*
 պէն լար.

Je ne m'étais pas attendu *Աս պատասխանին չէի*
 à cette réponse. *սպասեր.*

ժը նը մ'էնէն *քո՛ղ-ար* նո՛ւս- *Պո՛ւ ճէվսպս* պէնի՛նը
 որբ- *ս* սէն *բէն* մօն. *էրբն.*

Il ne vous l'a pas promis. *Բեղի չխոստացաւ.*

Ի՞նչ ինչ քո լի քո քոսով. Սանա սեօղ զերօրերի.
Pourquoi ne vous êtes-
vous pas tu?

Փորձո՞ւս նը զնոյնի-նոյն Նիշին սոս օլմարըն.
քո ինչ.

Il nous a reçus avec *Չմեղ բարութեամբ ըն-
bonté.*

Ի՞նչ նոյն քոսով ամէն Պիշի Լաիկիսնէն զսպոյն
պօնիս.

Vous m'avez abandonné *կարօտութեան ասեմ
dans le besoin.*

Վո՞ւս ամէն-պարտաւորսն արան Ինչեմընընդարս պէնի պրափ-
լը պոսէն.

Comment vous appelez-
vous? *Ասունդ ինչ է.*

Գօման զնոյն ամէն զնոյն. Արըն նի րիբ.
Il s'est chargé de cette *Աս դործքս վրան առաւ.
affaire.*

Ի՞նչ սի շարժե րը սիս ամէն. Պո՞ւս էլ ինչի նիսնէն արը.
Je ne me hâterai pas d'y *Հոն երթալու պիտի չա-
aller.*

Փընը զնոյն հարկէ քո սիս արը. Օրոյս Ինչիսնէն ամէն էն-
ճիսնէնիս.

Ne vous fiez pas aux flat-
teurs. *Շողորթներու մի վրս-
տասիր.*

Նը զնոյն թիս քոսով թիսնէն. Մի-րոսնանէնիսնէն էնիսար
էնիս.

Nous reposerons-nous un *Քիչ մը պիտի հանգընիս.
peu?*

Նո՞ւս բընչոյն - նոյն - էն Պիբ ար ինչիսնէն էրեմէն
էնիս.

Ne vous êtes-vous pas *Չմանքացար.
ennuyé?*

Նը զնոյն էն զնոյն քոսով. Օսոմարսն զնոյն.
անիսնէն.

Ils se sont moqués de nous. *Չմեղ ծաղը ըրին.*

Ի՞նչ սը սոն սօսէ րը նոյն. Պիշի զիսնէնիսնէն.
Ne vous affligez pas sans *Ասանց պատճառի մի նե-
sujet.*

Նը զնոյն ամէնէնէն քո սան Պոչ երբ ինսսանսան.
անիսնէն.

Ma santé ne me le per- *Ասողջութիւնս չիսնէնիս.
met pas.*

Մոս սանիսնէն նը զնոյն զնոյն Պիշիսնէն սոսնոյն պրափ-
էնիս.

Ils s'en sont bientôt re- *Շուտ մը գղջացին.
pentis.*

Ի՞նչ ս'ան սոն պիսնիսն զնոյն Չարսնոյն զնոյն զնոյն զնոյն
էնիսնէն.

Ne lui avez-vous pas en- *Չիդ իրեն չխաւրեցիր.
voyé votre cheval?*

Նը զնոյն ամէն զնոյն քոսով. Անընը սոն էսոմարսն
էնիսնէն.

Ne vous pressez pas tant. *Այնչափ մ'արտորար.
Նը զնոյն քիսնէն քո սան. Օ քոսով ամէն էնիսն.*

Pourquoi ne vous êtes- *Ինչեմ չստեցար.
vous pas assis?*

Փորձո՞ւս նը զնոյնի-նոյն Նիշին օլմարսն.
քոսով.

Vous rappelez - vous ce *Աս բանս կը յիշեմ.
fait?*

Վո՞ւս բարկէ զնոյն սը թիս. Պո՞ւս ինչիսնէնիսնէնիսնէն սոն.
Je ne me le rappelle pas. *Չեմ յիշեր.*

Փընը զնոյն զնոյն բարկէ քոսով. Խարսնէնիսնէնիսնէն.
Ne vous l'avais-je pas dit? *Քեզի չէի րասծ.*

Նը զնոյն լիսնէն զնոյն քոսով. Սանս արեմիսնէն զնոյնիս.
Ne nous sommes - nous *Իրեն կարը չգործածե-
pas servis de sa voiture?*

Նը նոյն սօմնոյն քո սերիսն Արարսնէնը քոսով սոն
րը սոն զնոյնիսնէնիսնէն.

Ils ne se sont pas soumis *Օրենքներուն դրսն չը-
aux lois.*

Ի՛լ նը սը սօն գա սո-օնը օ Նաճո-սարա օր-նի օլմա-
լը-ս.
Կըլար.

Pourquoi ne me l'avez- Ինչո՞ւ ինձի չցուցրցիր.
vous pas montré ?

Փո-րգո-ս նը օը լա՛վե-վո- Նիլն՝ն պանա իեօնիերօե-
գա օնիերե-
Կին.

Ils ne se sont pas procu- Ապրելու պետք եղածը
ré de quoi vivre.
չճարեցին.

Ի՛լ նը սը սօն գա գրօտի-րե Նաճաճա իե-սարեի իեօր-
Կը գո-ս գե՛ղը.
օե-րիեր.

Lui aviez - vous proposé Իրեն առաջարկած էիք
de venir avec vous? ար ձեզի հետ գայ.

Լե-ն ա՛վե-վո- գրօգօնե Կը Սեղնն իլե իելնն Կեյն իե-
վեի Կե-գ- վո-
Լե՛գ ել-օն յի երեկոյ.

Nous ne nous présentâ- Գատաւորին առ ջեւը շե-
mes pas devant le juge.
լանը.

Նո- նը նո- գրեղանիս՛ գա Հառի՛նն եօնի-նե լըգօ-
Կը վան լը շե-՛՛.
Կը գ.

Ne se sont-ils pas accou- Աշխատութեան չվար-
tumés à la fatigue? օեցան.

Նը սը սօն-իլ գադ-գո-ս Չանօնիե ալը՛մա Կըլար օը
Ին-օե ս լը ճա-նիլ.

**Ե . ԲԵՅԵՐՈՒՆ ՄԵԿԵՅՆԵՐՈՒ ՀԵՏ
ԳՈՐԾ-ԵՃՈՒԹ-ԻՒՆԵՐ**

De crainte qu'il ne vienne. Ատինալով ար չգայ.

Տը գրեի՛ն յի՛լ նը վե՛ն. Կելեանն Կեյն գօրգարագ.

A moins qu'elle ne meure. Միայն թէ չմեռնի.

Ա մո-ե՛ն յի՛լ նը օեօր. Կեյն եօլեղը.

Nous n'avons nullement Ամենեկն չհաւանե-
consenti.
ցանը.

Նո- ն'ա՛վե նի-լան գօն- շիլ Կեյն իե-րլի- բադե օլ-
սանիլ.
Տարագ.

Vous n'avez jamais vu. Իրբեք չտեսար.

Ա- ն'ա՛վե ժաօե վե- շիլ իեօրօե-րին.

Il étudie en particulier. Առանձին կը սովորի.

Իլ ելի-րի ա՛ն գարնի-ի-լե. Եալընը Կաշնա եօրեկիր.
Il a écrit quatre lettres, Չորս նամակ գրեց, ոչ
ni plus ni moins.
աւելի ոչ պակաս.

Իլ ս եգրե գալերը լե՛րը, Տեօրն օի-սո-ս ետարը,
նի գլե- նի մո-ե՛ն.
նե յնյադե նե եսիտ.

Il a acheté ses plaisirs Հաճութիւններն իրեն
fort cher.
սուղ նստան.

Իլ ս աշիե սե գեղեր ֆօր Ին-րիյն սեճա օնա լըս
չէր.
օրո-րորո-.

Il écrit de mieux en երթալով գիրը կը շե-
mieux.
կե.

Իլ եգրե Կը օեօղ- ա՛ն օեօ. Կի-րի-ճե ետարընը Կե-
նելիցօր.

Vous écrivez de pis en pis. Երթալով գիրդ կ'աւրես.
Ա- շեգրեի՛ք Կը գեղ-ա՛ն գե. Կի-րի-ճե ետարընը Կըլարօր-
սոն.

Mettez les livres à part. Գիրքերը մեկ դի դիր.
Մե՛րե լե լե՛րը-ս գար. Բե-սալարը Կեյն Բարաճա
գօ.

Les enfants sont à l'écart. Տղաք մեկդի քաշուած են.
Լեղ-անճան սօնի-ս լե՛գար. Չօն-գլար Կեյն Բարաճա
լե-ի-լե՛նը.

Avez - vous mis les cha- Փեղարները զատ զատ
peaux séparément? Կրի՛ր.

Ա՛վե-վո- օի լե շա՛գ սե- Եառի՛լարը այրը այրը գօ-
գարեման.
Կոնն մո-.

Il viendra probablement. Հաւանական է օր գայ.

Իլ վե՛նի-րա գրօդալըման. Ինիե՛ալ յի իելնն.

Vous n'avez pas étudié Այսօր չկարդացիր, չը-
aujourd'hui.
սովորեցար.

Ա- ն'ա՛վե գադ-եի-ի-րիե Կո- կե-ն օգո-մարն,
օճո-րոր' ի-ի.
եօրեկե-րին.

J'étais à cheval. Չիտ վրայ էի.

Ժ'ե՛րեղ-ս չլալ. Անա Կեյնիլ իրի՛ս.

Ils étaient à pied. Առջով կ'երթային, հետի
էին.

Իւն է խոստովանուիմ
Avez-vous parlé librement?

Եւրոպայի լեզուներ
Համարձակութեամբ խօսեցայ

Եւն է վերադարձ
Il est retourné à vide.

Սերտեմք սեպտեմբերի մի
Պարապ դարձաւ

Ինքն իրենց գործերը
Ils ont réglé leurs affaires à l'amiable.

Պարտքերն իրարմ
Բաներն ին խաղաղութեամբ լծինցուցին

Ինքն իրենց լեզուները
Il n'est pas d'accord avec eux.

Մասնակցութեամբ
Պարտքերն իրարմ

Je vous avertis en ami.

Բարեկամի պէս քերականութեամբ

Ժողովուրդը
Il lit bien à tous égards.

Տոնական խաղեր վերջերս
Ամեն նկատմամբ աղէկ կը կարգայ

Ինքն իրենց
Il est tout à fait paresseux.

Օրհնական իր
Բոլորովին ծոյլ ես

Վերջին իրենց
Il n'est pas sûr de son fait.

Պիտանքներն իրենց
Քիչ մտախնայ

Au pis aller, nous reviendrons sur nos pas.

Ընկալ ընկալ, գացածնուս
պէս եւս պիտի դառնանք

Où j'ai omis la date par mégarde.

Օրհնական իր
Սխալմամբ (նամակին) թուականը չգրի

Ժողովուրդը
Il n'est pas sûr de son fait.

Սխալմամբ (սխալմամբ)
Եւրոպայի լեզուներն

Vous avez écrit à la hâte.

Եւրոպայի լեզուներ
Եւրոպայի լեզուներ

Vous l'avez fait à dessein.

Պիտանքներն իրենց
Պիտանքներն իրենց

Il ne sort pas exprès.

Մասնակցութեամբ
Մասնակցութեամբ չ'եւրեւր

Ինքն իրենց
Il tomba à la renverse.

Ինքն իրենց
Կոնքրկի վրայ ինկաւ

Ինքն իրենց
Il va à l'école à contre-cœur.

Արքայ-հարկերն
Չուզէ լավ դպրատուն կ'երթայ

Ինքն իրենց
Il partit à regret.

Մեղմունք
Եւրոպայի լեզուներ

Vous finirez à peine de main.

Ինքն իրենց
Չազնու վաղ կը լծինցընես

Je sais ma leçon à fond.

Համար աղէկ գիտեմ

Vous accusez vos parents à faux.

Տերտեր էյն պիտի իմ
Ծնողքդ սոսքեամբ կ'ամբաստանես

Il n'est pas sûr de son fait.

Սխալմամբ
Եւրոպայի լեզուներն

Je connais très-bien votre cousin.

Հօրեղբորդինիդ շատ աղէկ կը ճանչնամ

Il n'est pas sûr de son fait.

Սխալմամբ
Եւրոպայի լեզուներն

Il savait sa leçon passablement bien.

Համարը չափաւոր աղէկ գիտեր

Il n'est pas sûr de son fait.

Սխալմամբ
Եւրոպայի լեզուներն

Vous avez acheté votre chapeau trop cher.

Փեղկընիդ շատ սուղ գնեք էք

Apprenez un verbe au moins.

Գտնէ բայ մը սովորեցէք մօտ

Il n'est pas sûr de son fait.

Սխալմամբ
Եւրոպայի լեզուներն

Il n'est pas sûr de son fait.

Սխալմամբ
Եւրոպայի լեզուներն

Il n'est pas sûr de son fait.

Սխալմամբ
Եւրոպայի լեզուներն

Il n'est pas sûr de son fait.

Սխալմամբ
Եւրոպայի լեզուներն

Il n'est pas sûr de son fait.

Սխալմամբ
Եւրոպայի լեզուներն

Il n'est pas sûr de son fait.

Սխալմամբ
Եւրոպայի լեզուներն

Il n'est pas sûr de son fait.

Սխալմամբ
Եւրոպայի լեզուներն

Il n'est pas sûr de son fait.

Սխալմամբ
Եւրոպայի լեզուներն

Il n'est pas sûr de son fait.

Սխալմամբ
Եւրոպայի լեզուներն

Il n'est pas sûr de son fait.

Սխալմամբ
Եւրոպայի լեզուներն

Il n'est pas sûr de son fait.

Սխալմամբ
Եւրոպայի լեզուներն

Il n'est pas sûr de son fait.

Սխալմամբ
Եւրոպայի լեզուներն

Il n'est pas sûr de son fait.

Սխալմամբ
Եւրոպայի լեզուներն

Il n'est pas sûr de son fait.

Սխալմամբ
Եւրոպայի լեզուներն

Իւ ն'է քօնխան նիւլ գար. Հիւ պեր մահալարէ իօշնոպ
րէյնէլ.

Il est arrivé fort à propos. Հաս յարմար ատեն
եկաւ.

Իւ էն արեւէ քօրն - քօրօօ. Ապիւրնոյս, իսպնոյս կէլ
րի.

Maintenant je vois son Հիմակ իր բարեկամու
amitié. Թիւնը կը տեսնեմ,

Մէննան ժը զոս սօն ասի. Հիմոյի րօսիւր-ըն-նո-կօ-
թիէ.

Vite, dépêchez-vous. Հուտով, շուտ բրէ.
Ալի, րէիէնէ զոս. Չափոս էն.

Je vis votre soeur avant. Երեկ չէ ասջին օրը քոյրդ
hier. տեսայ.

Ժը զի զօրը սօր ասանի. Տէն րէյնէլ օ պեր կէն գըլ
էր. քարոյնը կէօրրիս.

Il était renommé autrefois. Յասաջագոյն անուանի
էր.

Իւ էնէ բնօն օրընքոս. Ապիւրնոյս օ շնոս րոպոս.
Nous arrivâmes dernière- Աերջին, մօտ օրերը հա-
ment. սանք.

Կոս-ը արեւս րէրնէրման. կէլնէրրտէ եկիւրրիս.
Vous serez désormais Ասկէ ետեւ իմ բարե-
mon ami. կամս պիտ'որ բլայր.

Աոս րէ րէյրսէ սօն ասի. Պոսնոսն սօնոս րօսիւր-
օլանգ սընըլ.

Dorénavant j'apprendrai Ասկից վերջը համարս կը
ma leçon. սովորիմ.

Տօրենսման ժ'ասիւրանրէ մ Պոսնոսն պէյնէ րէրսիօ
լոն. էօյրէնիէրիս.

Elle fut surprise d'abord. Իսկզբան զարմացաւ.
Իւ թի- րէ-րիւրիւ ր'ասոյր. Իլիւրրոս իեմճի-պ էլիւրի.

Vous avez perdu souvent Հաս անգամ ժամանակդ
votre temps. կորս ընցուցիր.

Աոս-ը ասէ րէրրի- սոսման Չօք րէթա զապիւրն գոյոյ
զօրը իսան. էլիւրն.

Il mourut subitement. Յանկարծակի մեռաւ.
Իւ մարի- սի-պիւրման. Ախանըլ էօրրի-
Je suis quelquefois pa- Երբեմն ծուլութիւնս կը
resseux. բռնէ.
Ժը սի-է քէլքթոս-ա գարեսէօ. Պոսը շէրրէ իեօպիւրիս
իոս-իւր.
Elle sort rarement. Խիստ քիչ դուրս կ'ելլէ.
Իւ սօր բարման. Փէ+ նասիւր րիշարը չբար-
Courez au plus vite. Որչափ կարելի է նէ շու-
տով վազէ.
Գոս-րէլ- օ զիւ- զիւ. Նէ գոսար գասէլ էսէ
չափոս+ քօշ.
Je vous aimerai tou- Չքեղ միշտ պիտի սիրեմ.
jours. օրս.
Ժը զոս-ը-էրէ իոս-ժոս-ր. Մէնէ հէր րոսը՝ սէվէնիս.
Ils font du bruit continuel- Միշտ ազմուկ կ'ընեն.
lement.
Իւ թօն րի- պրի-է քօնիէ- Պեր րի-ըի-յէ գ'ալըրր
նի-էլման. է րէրլէր:
Il réussira tôt ou tard. Կանուխ բլայ ուշ բլայ,
պիտի յաջողընէ.
Իւ բի-սիւրս իօն-ոս- իար. Թիւլ էս կէճ էշէ բասի կէ-
րէճէ+.Vous vous repentirez a- Ան ատեն ծուլութեանդ
lors de votre paresse. վոյ պիտի ցախս.
Աոս զոս- բը րէմանիւրէլ-ալըր Օլ շէման իեօպիւրիսիս
րը զօրը գարէս. Ի-ըիւրնէ մճըյաճափսն.
Dès lors j'eus de l'estime Ան ատենէն վրան աղէկ
pour lui. համարում ունեցայ.
Տէ վըր ժի- րը լի-սիւր Օ շէմանոսն պերի Ի-ըիւրնէ
գոս-ր էի-է. Ինիպարը՝ օլոսոս.
Je n'y ai pas été depuis. Անկէ ետեւ հոն չգացի.
Ժը ն'ի է գոս-էլէ րի-ի-ի. Օնոսն պերի օրոյս կիւրի-
րիս.
Nous jouons aux cartes Երբեմն երբեմն թուղթ
de temps en temps. կը խաղանք.

Il mourut subitement. Յանկարծակի մեռաւ.
Իւ մարի- սի-պիւրման. Ախանըլ էօրրի-
Je suis quelquefois pa- Երբեմն ծուլութիւնս կը
resseux. բռնէ.
Ժը սի-է քէլքթոս-ա գարեսէօ. Պոսը շէրրէ իեօպիւրիս
իոս-իւր.
Elle sort rarement. Խիստ քիչ դուրս կ'ելլէ.
Իւ սօր բարման. Փէ+ նասիւր րիշարը չբար-
Courez au plus vite. Որչափ կարելի է նէ շու-
տով վազէ.
Գոս-րէլ- օ զիւ- զիւ. Նէ գոսար գասէլ էսէ
չափոս+ քօշ.
Je vous aimerai tou- Չքեղ միշտ պիտի սիրեմ.
jours. օրս.
Ժը զոս-ը-էրէ իոս-ժոս-ր. Մէնէ հէր րոսը՝ սէվէնիս.
Ils font du bruit continuel- Միշտ ազմուկ կ'ընեն.
lement.
Իւ թօն րի- պրի-է քօնիէ- Պեր րի-ըի-յէ գ'ալըրր
նի-էլման. է րէրլէր:
Il réussira tôt ou tard. Կանուխ բլայ ուշ բլայ,
պիտի յաջողընէ.
Իւ բի-սիւրս իօն-ոս- իար. Թիւլ էս կէճ էշէ բասի կէ-
րէճէ+.Vous vous repentirez a- Ան ատեն ծուլութեանդ
lors de votre paresse. վոյ պիտի ցախս.
Աոս զոս- բը րէմանիւրէլ-ալըր Օլ շէման իեօպիւրիսիս
րը զօրը գարէս. Ի-ըիւրնէ մճըյաճափսն.
Dès lors j'eus de l'estime Ան ատենէն վրան աղէկ
pour lui. համարում ունեցայ.
Տէ վըր ժի- րը լի-սիւր Օ շէմանոսն պերի Ի-ըիւրնէ
գոս-ր էի-է. Ինիպարը՝ օլոսոս.
Je n'y ai pas été depuis. Անկէ ետեւ հոն չգացի.
Ժը ն'ի է գոս-էլէ րի-ի-ի. Օնոսն պերի օրոյս կիւրի-
րիս.
Nous jouons aux cartes Երբեմն երբեմն թուղթ
de temps en temps. կը խաղանք.

L'avez - vous vu depuis Գալէն ետեւ զինքը տե-
son arrivée? սա՞ր.

Լ'ա՞յն զո՞ւ զի՞նք որո՞նք զե՞նք զի՞նք զի՞նք
սո՞ւրս զո՞ւրս զո՞ւրս զո՞ւրս զո՞ւրս

Vous trouverez votre Թաշկինակնիդ աթոռին
mouchoir dessus ou վրան կամ տակը կը
dessous la chaise. գտնուէր.

Ա՞յն ի՞նչ զի՞նք զի՞նք զի՞նք զի՞նք զի՞նք
զի՞նք զի՞նք զի՞նք զի՞նք զի՞նք զի՞նք զի՞նք

Il y a une grande amitié Մէջերնին մեծ բարեկա-
entre eux. մութիւն մը կայ.

Ի՞նչ է ա՞յն ի՞նչ ի՞նչ ի՞նչ ի՞նչ ի՞նչ ի՞նչ ի՞նչ
ան՞իշելի է.

Ayons de l'humanité les իրարու մարդասիրու-
uns envers les autres. թիւն ունենանք.

Ի՞նչ որ զի՞նք զի՞նք զի՞նք զի՞նք զի՞նք զի՞նք
եօնուանէր զի՞նք զի՞նք զի՞նք զի՞նք զի՞նք

Il recommandera votre Սարկի գումարով մը եղ-
frère moyennant une բայրնիդ կը յանձնէ.
somme d'argent.

Ի՞նչ բնութեանդ զի՞նք զի՞նք զի՞նք զի՞նք զի՞նք
մոռացնանք - ի՞նչ սօ՞ս ի՞նչ ի՞նչ ի՞նչ ի՞նչ

Je me promène tous les Օրին գեշութեան շնա-
jours, nonobstant le յերկր առկա օր կը
mauvais temps. պարտիմ.

Ժ՞ի՞նք զի՞նք զի՞նք զի՞նք զի՞նք զի՞նք զի՞նք
նօնօրնանք ի՞նչ զի՞նք զի՞նք զի՞նք զի՞նք զի՞նք

Il réussira malgré toutes Ամէն ընդդիմութեանց
les oppositions. գէտ բանը պիտի յա-
ջողի.

Ի՞նչ բնութեանդ զի՞նք զի՞նք զի՞նք զի՞նք զի՞նք
զի՞նք զի՞նք զի՞նք զի՞նք զի՞նք զի՞նք զի՞նք

Ils ont envoyé les provi- Պաշարները յամաքէն
sions par terre. խրկեցին.

Ի՞նչ զի՞նք զի՞նք զի՞նք զի՞նք զի՞նք զի՞նք
զի՞նք զի՞նք զի՞նք զի՞նք զի՞նք զի՞նք

Il y a beaucoup d'envie Հեղինակներու մէջ մեծ
parmi les auteurs. նախանձ կայ.

Ի՞նչ է ա՞յն ի՞նչ զի՞նք զի՞նք զի՞նք զի՞նք զի՞նք
զի՞նք զի՞նք զի՞նք զի՞նք զի՞նք զի՞նք զի՞նք

Je l'ai vu passer deux fois Օրուան մէջ երկու ան-
pendant la journée. գամ անցնիլը տե-
սայ.

Ժ՞ի՞նք զի՞նք զի՞նք զի՞նք զի՞նք զի՞նք զի՞նք
զի՞նք զի՞նք զի՞նք զի՞նք զի՞նք զի՞նք զի՞նք

Le peuple souffre beau- Պատերազմի ատեն ժո-
coup durant la guerre. զովորդը շատ կը նե-
ղուի.

Լ՞ի՞նք զի՞նք զի՞նք զի՞նք զի՞նք զի՞նք զի՞նք
զի՞նք զի՞նք զի՞նք զի՞նք զի՞նք զի՞նք զի՞նք

Il est arrivé avant moi. Ինծմէ յառաջ հասաւ.
ի՞նչ զի՞նք զի՞նք զի՞նք զի՞նք զի՞նք զի՞նք

Je boirai après vous. Պէտքէն ի՛նչ ի՛նչ ի՛նչ ի՛նչ ի՛նչ
Քեզմէ վերջը կը խմեմ.

Ժ՞ի՞նք զի՞նք զի՞նք զի՞նք զի՞նք զի՞նք զի՞նք
Սենտէն սօնք ի՛նչ ի՛նչ ի՛նչ ի՛նչ ի՛նչ ի՛նչ

J'ai rencontré votre frère Ժամին ետեւի զին եղ-
d'arrière l'église. բորդ հանդիպեցայ.

Ժ՞ի՞նք զի՞նք զի՞նք զի՞նք զի՞նք զի՞նք զի՞նք
Ի՛նչ ի՛նչ ի՛նչ ի՛նչ ի՛նչ ի՛նչ ի՛նչ ի՛նչ ի՛նչ ի՛նչ ի՛նչ

J'ai écrit à son père selon, Գու խրատիդ համաձայն
suivant votre avis. հօրը գրեցի.

Ժ՞ի՞նք ե՞րբ ա՞յն զի՞նք զի՞նք զի՞նք զի՞նք զի՞նք
զի՞նք զի՞նք զի՞նք զի՞նք զի՞նք զի՞նք զի՞նք զի՞նք

Sept hommes ont été en- Եօթը հօգի փլատակին
sevelis sous les décom- տակը թաղուեցան.
bres.

Սէ՛ն օ՞ զի՞նք զի՞նք զի՞նք զի՞նք զի՞նք զի՞նք
ա՞յն զի՞նք զի՞նք զի՞նք զի՞նք զի՞նք զի՞նք զի՞նք

A-t-il écrit touchant cette *Աս դործքին վրայ բան մը*
affaire? *գրեց.*

Ա-Ն-իւ է գրէ ինչ-շան սէն Պո- *մասլահանի* ի-դէրինէ
-Ֆէր. *դէր շէյ եսպը՞ մը.*

Vous me trouverez vers *Ժամը դէպ ի չորսին զիս*
quatre heures. *կը գտնէք.*

Վ-մը ինչ-մը է վէր *բախր Սասն* որեօր *սո-լարընդոս*
էօր. *պէնի պը-լորսո-նո-ն-լ.*

Il a passé à travers la *Բակին մէջէն անցաւ.*
cour.

Իւ - գասէ - ինչ-մը *լա Ավլը-նո-ն* էինդէն *կէպէ.*
գոր.

Faute de lui parler, il *Հեար չխօսելուդ* *Համար*
oubliera vos affaires. *գործքերդ պիտի մոռ-*
նայ.

Գօն որը *լե-տ* գործը, *իւ Օնո-ն* էն *լա գըրդ* էն *վե-*
ո-պէր մը *վը-սֆէր.*

Մո-նո-ն *գրեմաս* *լը լը* որը *Չայըն* էն *արընդոս* *կէպէ.*
լա բե-վէր.

Il a poussé votre frère *Եղբայրդ սենեկէն դուրս*
hors de la chambre. *մղեց.*

Իւ - գո-սէ *վե-րը* *Ֆրէր* *նօր* *Գարդարընը* *օրորան* *դե-*
որը *լա շանդը.*

Son cousin est encore loin *Հօրեղբորդին իր քաղ-*
de son pays. *քէն դեռ Հեռու է.*

Ան *բո-պէն* էն- *անգօր* *լո-էն* *Ամո-ճասընըն* *օղլո-*
որը *սօն* *գէն.*

Asséyez - vous près de *Քովս նստէ.*
moi.

Ա-էյն *վո-* *գրէ* *որը* *մո-ս.* *Եանըրոս* *օլոր.*

J'ai parlé à votre père *Թագաւորական պալա-*
vis - à - vis du palais *տին դիմացը* *Հօրեր-*
royal. *նուդ Հեա խօսեցայ.*

Ժ'է *գարէ* - *վե-րը* *գրէ* *Խն-նեար* *սարայընըն* *բար-*
վէլ- - *վն* *դե-* *գալէ* *ըսընդոս* *գէրեքն* *էն*
բո-սալ. *կէօրն-չոր-մ.*

Coupez les tulipes à fleur *Կակաչները դեանին շիա-*
de terre. *կու.թեամբ կարեցէք.*

Գո-գէ *լէ* *Ին-լե-գը* - *Ֆրէօր* *Լա-լէրէ* *էր* *էն* *պերսպէր*
որը *Ին-ր.* *է-սին.*

Elle était assise à côté de *Եղբօրս քովը* *նստած էր.*
mon frère.

Իւ *էն-էն* - *ասիլ* - *բօնէ* *որը* *Գարդարընը* *Եանընդոս* *օ-*
սն *Ֆրէր.* *Ին-րոր ո-որո-ն.*

Il s'échappa à la faveur *Գիշերուան օղնականու-*
de la nuit. *թեամբ փախաւ.*

Իւ *ա'է-շա-գո* - *լա* *Ֆա-վէր* *Ան-է* *Ֆորսալըն* *լա* *բազար.*
որը *լա* *նի-է.*

Nous sommes ici à l'abri *Հոս անձրեւէն ապահով*
de la pluie. *ենք.*

Մո- *սօն-լե-նի* - *լա* *պրէ* *որը* *Պո-րորոս* *Եաղմո-րորան*
լա *գէ-լե-նի.* *Եօնի էլ.*

J'ai accompagné son frère *Մինչեւ առաջին քաղաքը*
jusqu'à la première ville. *եղբօրն ընկերացայ.*

Ժ'է *աֆօն-գանէ* *սօն* *Ֆրէր* *Իւ շե-նի* *գորար* *բարորո-*
սի-սգ'ա *լա* *գրեքէր* *վէլ.* *ըն-ս* *Եօլրաշիք* *էնդէմ.*

Quant à moi, je serai *Իմ կողմանէս զձեզ* *սեւ-*
toujours charmé de *նելուս վրայ միշտ*
vous voir. *Եւելըք կ'օրբախանամ.*

Գան- *մո-ս,* *ժը* *որէ* *Ին-* *Պէնդէն* *Եանս* *սէլէ* *կէօր-*
ժո-ր *չարօն* *որը* *վո-* *վո-որ.* *Վե-որի* *որայը՞* *չէյարե-*
սիլէ *շաղ* *օլը-ր* *ո-մ.*

Il prête de l'argent à rai- *Հարիւրին* *Տինգով* *ստակ*
son de cinq pour cent. *փոխ կու տայ.*

Իւ *գրէն* *որը* *լա* *բժան* - *բէ-* *Ին-չորի* *դէլ* *Ֆա-իլ* *էն* *Եօ-*
ղըն *որը* *սէնգ* *գոր* *սան.* *դե-նի* *գոր* *վէրէր.*

J'ai fait bâtir ma maison *Գեղեւտունս* *մէկ* *դատիկոն*
de campagne au rez- *գետնի վրայ* *չինիլ*
de-chaussée. *տուի.*

Ժէ ֆէ պախեր մա մեղծն որ Բէճյորէի էլէիի պեր գաւ
գանգանէն օ բէ- որը- շօտ- երբ ի-սին-նէ ետքորը-
որը.

Nous entendîmes du bruit au milieu de la nuit.
Գիշերուան մէջտեղերը
au milieu de la nuit.

Դո-դ-անթանդիս որ- պրի-ի կէճէլէյն պեր լէլլէլէլէլէլ-
օ մէլէօ որը լա նի-ի. որի.

Il voyage de nuit au péril de sa vie.
Կենաց վտանգովը գիշերը
de sa vie.

Իլ լո-այ-տ արնի-ի օ ֆէրիյլ Իօֆի-նի-ն ինչլէլէլէլէլ պրա-
որը ա լի-ի. գարագ կէճէլէյն Եօճո-
լո-ֆ էրեր.

Il est allé au-devant de son père.
Հօրը գիմացը գնաց.

Իլ էլ- ալ օ-որման որը սօն Փէրէրիին գարըըընա կէլ-
ֆէր. որի.

Votre frère est au-dessous de lui.
Եղբայրդ անկից վար է.

Վօլրըճրէր էլ-օ-որո- որը Գարդաշըն օնորան աշաղ-
լէ-ի. որը.

Il y a de beaux bâtiments en deça de la Tamise.
Թամիզ գետին սագիի
en deça de la Tamise.

Իլ է ա որը պօ պախիման ան Թամիզ շայըն պո- իարագըն-
որոս որը լա Թամիզ. որա կէ-զէլ պինալար
վար.

Il y a eu une bataille entre les Turcs et les Russes, au delà du Danube.
Տաճկներուն ու Ռուսաց
մէջ Գանուբին անդիի
կողմը մեծ կռիւ ծ'ե-
ղա.

Իլ է ա ի-ն պախայլ ան- Թո-նանըն օ պիբ իարագընորա
կրըլէ Թի-րֆը-էլէ Բի-ա, Օսմանլը լէ Մօսոս լ
օ որըս որի- Տանի-պ. մապէյնիպի ապիս ճէն+
օլորո-.

De cette manière vous fe- լա կերպով գաղղեբէնի

rez des progrès dans la langue française.
Մէջ յառաջ կ'երթառ.

Տը սէլ Բանկեր լո- ճրէ որ Դո- իարիֆ էլէ ճրանալը-
ֆրօլրէ որան լա լանչ ճրան- ճարա էլէրէլէր-նի.
սէլ.

Il s'est appliqué à l'écriture de toutes ses for- Բարը զօրութեամբ ինք
cés. ցրեմբ զրեմբ սուսառ.

Իլ ս'էլ-ալէլէլէլ ա լ'էրի- Դի-նի-ն գո-լէլէլէլէլ ֆե-
նի-ր որը ին-ն սէ ճօրս. որին Եաղայա վերորի.

Je partirai demain de grand matin.
Վաղը առտու շատ կա-
grand matin. նուխ պիտ'որ երթամ.

Ժը գարիլէրէր որին որը իր-ն Եարըն ապան ֆէ+ էրէն
մալէն. շոգմաղըս.

Vous avez laissé votre livre sur la table.
Գիրքդ սեղանին վրայ
sur la table. թող սուիր.

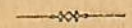
Վո-զ-ալէ լէ-սէ լօլրը լի- Բիլիապընը ա-ճրա ի-
լրը սէ-ր լա իսպըլը. շէրինորի պրագըն.

Chacun admire son esprit jusqu'à ses ennemis.
Սէն մարդ մինչեւ թըշ-
jusqu'à ses ennemis. նամիսերը իր խելքին
վրայ կը զարմանան.

Հաֆէօն ապիբ սօն Եալրի շէր ֆե-ս որի-զմալարընա վա-
լի-ագ'ա սէղ-էնի. րընայապագ մֆը ի-
շէրինի իեմճի-պ էրեր.

Vous ne faites que causer, au lieu d'apprendre votre leçon.
Համարդ սովբելու սեղ
ser, au lieu d'appren- խօսելն ուրիշ բան
dre votre leçon. շէս րներ.

Վո- նը ֆէլ ֆը ֆօլէ, օ Տեր-նի էօրէնիճէ+ էրէ
լէօն որ'աբրանորը լօլրը պիբ որ-զէ-յէ լաճ էրեր
լոն. ֆն.



Ը Ն Տ Ը Ն Ի Խ Օ Ս Ը Կ Յ Ո Ի Թ Ի Ի Ն Ն Ե ր

Ա. ԱՂԱՉԵԼՈՒ ԽՆԳՐԵԼՈՒ

Dites-moi, s'il vous plaît. }
 Dites-moi, je vous prie. }
 Ayez la bonté de me dire. }
 Veuillez bien me dire. }
 Oserais-je vous prier de }
 me dire? }
 կ'աղաչեմ ըսէք. շնորհք
 ընէիք ըսէիք. եւ լժարբը ըմ
 որէյնն. + երեմ' երէնն սեօյ-
 լէյնն.

J'ai une prière à vous faire. Տրամանոցը ընելու խորն-
 դերը մը աւնիմ. ճշնապէնիպէն պէր շէյ որիկէյնճէյնմ.

J'ai une grâce à vous demander. Տրամանոցմէ շնորհք
 մը պիտի խնդրեմ. սեղլերէ պէր բեճամ Վար.

Voudriez-vous bien me rendre un service? Ինծի մէկ
 շնորհք կ'ընէք. պանս պէր + երեմ' երէր օյ սինիչ.

Voudriez-vous m'accorder un moment d'entretien?
 քիչ մը առեն ձեզի հետ տեսնուելու Տրաման
 կու տամք. սեղլերէ սեօյլէշէյն պէր ոչ Վաբն + երեմ'
 երէն.

Faites-moi ce plaisir. }
 Ayez cette complai- }
 sance pour moi. }
 Ինծի սս հաճու թիւնը ըրէք.
 պանս պո- + երեմ' երէն. պանս
 պո- մանցո-ղիյէթիինսանեպէն.

Je vous en prie. }
 Je vous en conjure. }
 կ'աղաչեմ. եւ լժարբը ըմ.

Vous seriez bien aimable, si vous vouliez faire cela.
 ասիկայ ընելու ըլլայիք նէ, շատ սիրելի կ'ըլլայիք.
 շոնո- ելնսեյնիպէնիչ, լճ Լաբնճ օլը-ր ո-դո-
 շո-չ.

Je vous en aurais bien del'obligation. }
 Vous m'obligeriez beaucoup. }
 Ինծի մեծ շնորհք
 ըրած կ'ըլլաք.

պանս պէր պեօյն-+ Խնայելն ելնօն օլը-ր սոնոն-չ.

Je vous en serai infiniment reconnaissant. Տրամանոցը

անսահման երախտագէտ կ'ըլլամ. սեղլերէ շայէթ
 օյ-լնիչէ+էր օլը-ր ո-մ.

Je vous en saurai gré toute ma vie. բոլոր կեանքիս
 մէջ սս բանիս վրայ Տրամանոցը շնորհակալ
 կ'ըլլամ. պի-լնն-ն եօօրի-մորէ լնիչէ+էր երէր իմ.

Vous ne sauriez me faire un plus grand plaisir. Ինծի
 ասիկց աւելի մեծ հաճու թիւն մը չէիք կրնար
 ընել. պէնպէնիպէ պո-նոան պեօյն-+ Խնայելն երէմ' ը
 Խնիչիչ.

Vous ajouterez à ma reconnaissance. Իմ երախտա-
 գիտութիւնս կ'աւելցնէք. օյճո-նիյէթիինն ուր-
 Լըբը "ընը.

Comptez sur ma reconnaissance. Իմ երախտագիտու-
 թեանս վրայ վստահ եղէք. օյճո-նիյէթիինն եօն
 օլը-ն:

Բ. ՉՆՈՐՀԱԿԱԼ ԸՂԱԵԼՈՒ

Merci! grand merci! }
 Je vous remercie. }
 Bien obligé. }
 Je vous suis infiniment }
 obligé }
 J'ai l'honneur de vous }
 remercier, }
 շնորհակալ եմ. մեծ ապէս
 շնորհակալ եմ. Տրամանոցը
 մեծ շնորհակալութիւն կը
 մատուցանեմ. Լնիչէ+էր
 երէր իմ. մո-ասնիք օլը-ն.

Jel'accepte avec reconnaissance. շնորհակալութեամբ
 կ'ընդունիմ. Լնիչէ+էր ին թոպո-լ երէր իմ.

Vous êtes bien honnête. շատ քաղաքավար, բա-
 Vous êtes bien bon, obligeant. ըի էք. լճ Լաբնճ, լճ

Vous avez bien de la bonté. }
 պէնիչ.

Vous me rendez confus. զիս կ'ամբ չցրնէք. պէնի
 ո-լնոպըբըբըբը սոնոն-չ.

Vous me comblez d'honnêtetés. Ինծի չափէն աւելի
 պատիւ կ'ընէք. պանս հոգոբն զիյոպէ ընայելն
 երէր սինիչ.

Վրայ ունեցած հոգերնուդ սրտանց շնորհակալ եմ,
 շատ տղեկ է. մեզինքս ունիմք նախ աստիճանի վրա
 զի նոր օրան դայրեմքն ինչ ինչ մեծունան աս, քեզ էյն րեք.
 Vous lui faites bien de l'honneur, il se porte très-
 bien. իրեն շատ պատիւ կ'ընէք, շատ աղեկ է. պո-
 սեւալընք օրան պեր պէ՛յնք էյնքն րեք, քեզ էյն, քեզ էյն
 ի՞նչ պոք.

Je suis charmé d'avoir le plaisir de vous voir. զձեզ
 տեսնելուս վրայ շատ ուրախացայ. սեղի կէօրօ՛ւն
 չէք սեղինքիս.

Il y a bien longtemps que je n'ai pas eu l'honneur,
 le plaisir de vous voir. շատնց հրամանքնիդ չէի
 տեսած. չէք ասն պերն սեղինքն կէօրօ՛ւն էյնքն.

Couvrez-vous, je vous prie. գլուխնիդ գոցեցէք,
 կ'աղաչեմ. եւս վարքըն, պաշտօնըն քաջայն.
 Sans cérémonie, remettez votre chapeau. առանց
 ակնածութեան, փեղղորնիդ դրէք. լեւեմքն շափ-
 քանըն քօյն.

Entrez, je vous prie. ներս հրամայեցէք, կ'աղաչեմ.
 եւս վարքըն, էյնքն պոքոքոքն.

Je ne passerai pas devant vous. հրամանոցմե առաջ
 չեմ անցնիր, մաներ. սեղանն եղևէ կէյնէ, կէրօ՛ւն.

Cela ne va pas. չի վայլեր. եւս չընայ.
 Vous me faites trop d'honneur. ինծի շատ պատիւ
 կ'ընէք. պոք էրեքն ինչ ինչ չէք րեքն օ՛.

Veillez prendre place. }
 Donnez-vous la peine de vous } հրամայեցէք նստե-
 asseoir. } գէք. պոքոքոքն օ-
 լնոքոքն.

Prenez un siège, asseyez-vous,
 Bien obligé, je ne saurais demeurer longtemps.
 շնորհակալ եմ, երկայն ատեն չեմ կրնար կենալ.
 լեւեմքն էրեքն էմ, չէք պոքոքոքն.

Quoi! vous voulez déjà nous quitter! ինչ, երթալ
 կ'ուզէք. նէ, կէրօ՛ւնն նիցէն օ՛ լար.

Vous ne faites que d'arriver. գեո. հիմայ եկաք. ասան
 չեմ քե կէրօ՛ւնն.

Vous êtes bien pressé. շատ կ'աճապարէք. քեզ
 ասէլէ էրեքննն.

J'ai des affaires indispensables. շատ հարկաւոր գործ-
 քեր ունիմ. չէք լը-ղը-օրըն էյնքն լար.

En ce cas je ne vous retiendrai pas. այնպէս է նէ,
 չեմ արգելէք. էօյն էնէ, մանն օրնամ.

Les affaires passent avant tout. գործքերն ամէն բա-
 նէն յառաջ են. էյնքն օրըն չէք րեքն էյնքն րեք.

J'ai regret que votre visite ait été si courte. կը ցա-
 լիմ որ այցելութիւննիդ այսչափ կարճ եղաւ.

Quand aurons-nous le plaisir de vous revoir? երբ
 մէյ մ'ալ հրամանքնիդ պիտի տեսնենք. պեր ասան
 նէ լարն սեղի կէօրօ՛ւնն.

Le plus tôt que je pourrai. որչափ որ կրնամ նէ
 շուտով. քապէլ օրոքոքոքն քապար չեմ քոք.

C'est toujours un grand plaisir pour nous de vous voir.
 զձեզ տեսնելն իսմեզմեզ միշտ մեծ ուրախութիւն կու
 տայ. սեղի կէօրօ՛ւնն օրօքն քապար շափ օրօք օրօք.

On ne saurait trop souvent. հրամանոցը
 հետ յաճախ տեսնուիլը շատ դժուարին բան է.
 ճեմապննիլն արք պոքոքոքն լար.

Je vous dis sans flatterie ce que je pense. առանց
 շողջորթութեան սրտինս կ'ընեմ. սեղանանննիլ
 քապարննիլն սեղինքն էմ.

Ce n'est pas avec vous que je fais des cérémonies.
 ձեզի հետ այնչափ քաղաքավարութիւններ չեմ
 ընէր. ձեզի հետ ընտանի ենք. ճեմապննիլն օ
 քապար քօլննիլն էրօ՛ւն, լեւեմքն էմ.

Nous vous traitons en ami sans façons. ձեզի հետ
 բարեկամի պէս կը վարուինք. սեղինքնն ասնանն
 կէօրօ՛ւնն էն.

Entre amis point de contrainte. բարեկամներու մէջ
 քաշուիլ չ'ըլար. ասնար էննիլն չէննէն օրնամ.

Ne faites pas tant de façons. այսչափ մեծարանքներ,
 ձեւեր մ'ընէք. պոք քապար էլննննն էրօ՛ւնննն.

Laissons là les cérémonies! } քաղաքավարութիւն-
Trève de compliments! } ներքը, մեծարանքները

մէկ գի. քեզինքեք, ելնինքսն պէր իւր-
քսն.

Revenez nous voir au plus tôt. որչափ որ կրնաք նե
չուտով եկէք. քաղաքավարութիւն-
քսն քսն քսն քսն քսն քսն.

Faites bien mes comp- }
liments chez vous. } իմ կողմանէս տունը, բո-

Mes civilités à toute votre }
famille. } լոր ընտանիքներնուդ,
մտղքներնուդ եղբայր-

Veillez présenter mes res- }
pects à vos parents. } ներնուդ, քոյրերնուդ

Dites bien des choses de ma }
part à messieurs vos } շատ շատ բարեւ ըրէք.
frères. } պէնիս իւրաքանչեւ ելէ,
նիսն քատիւննուդ, ախ-

Veillez saluer mesde- }
moiselles vos soeurs de } լորնուդ, պէրադեր-
de } լիքնից, նիսնիցնից-
ma part. } նից, ըք ըք սեւսմ
էրին.

Assurez-les de mon amitié.

Je vous suis infiniment obligé. շատ շնորհակալ եմ.
չայնիցն ինչէսնից քեզինից.

Je vous remercie, je n'y manquerai pas. շնորհակալ
եմ, գլխուս վրայ. մասնակց օլուն, պաշխանիսննե.

Adieu, au revoir! մնաք բարով, նորէն տեսնուինք.
քաղաքավարութիւն, նիսնիցնիցնից.

A l'honneur de vous revoir! երթաք բարով. լուրն
Adieu, portez-vous bien! } սաղուտ.

Bon jour, bon soir! մնաք, երթաք բարով. քաղաքավարութիւն,
լուրն սաղուտ.

Bonne nuit! գիշեր բարի. գիշեր լոյս բարի. նիսնիցնից
իւր օլուն. իւր օլուն քաղաքավարութիւն.

Գ. ՀԱՆԻՆԵԼՈՒ, ԸՆՓՈՒՆԵԼՈՒ

D'accord! soit! }
J'y consens. } շատ աղէկ, գլխուս վրայ. քեզ էյն,
Je le veux bien. } պաշխանիսննե, օլուն.

Pourquoi pas? }
Volontiers. } ինչու չէ, բոլոր սրտե, շատ
Avec grand plaisir. } շատ թեամբ. ճանն նիսնից-
De tout mon coeur. } քեզ, իսնիցնից.

Passé pour cela. ասիկայ ինչ որ է հէ. պոն նե իսն.
Vous n'avez qu'à dire. միտակ հրամայեցէք. եւլննու
էր քեզին.

Je n'y trouve pas à redire. ասոր ըսելիք չունիմ.
պոնն սեղիսն եօք.

Je n'attends que vos ordres. }
Je suis à vos ordres. } ձեր հրամանին կը
սպասեմ. երկնիցնից

Vous pouvez disposer de moi. }
Je suis tout à vous. բոլորովին ձերն եմ. պէնիցնից

Vous en êtes le maître. դուք գիտէք. սեղ պէնիցնիցնից.
Je serai toujours prêt à vous servir. ձեզի ծառայելու

Je n'ai rien à vous refuser. ձեզի չէ չեմ կրնար
ըսել. սեղիցնիցնից քեզինիցնից.

Tout comme il vous plaira. ինչպէս որ կ'ուզէք.
իսնիցնիցնիցնիցնից.

Quand il vous plaira. երբ որ կ'ուզէք նե. իսնիցնիցնիցնից
լուրն.

Reposez-vous sur moi. վրաս սպասով եղէք. քաղաքավարութիւն,
քաղաքավարութիւն.

J'y ferai tous mes efforts. ձեռքէս եկածը կ'ընեմ.
եւլնիցնիցնիցնիցնիցնից.

Je suis charmé de pouvoir vous être utile. ձեզի
ծառայութիւն ընել կրնալուս համար ուրախ եմ.

J'aurai du plaisir à vous rendre service. ձեզի
ծառայութիւն ընել կարենամ նե կ'ուրախանամ.

Vous me faites bien de l'honneur. ինծի շատ պատիւ
կ'ընէք. պոնն ըք ինչիցնիցնից քեզինիցնիցնից.

C'est un bien léger service que je vous rends. ձեզի

ըրածս թեթեւ ծառայութիւն մըն է . սեղէրէ երեւոյնի խըղճելի եւ՛ցնէ՞ պէր շէյ պէր .

Ե. ՀՐԱԺՍԵՐԵԼՈՒ ՄԵՐԺԵԼՈՒ

Cela m'est impossible.
 Il m'est de toute im-possibilité.
 } ստիկայ ինծի անկարելի է .
 } պո- պանս մի-միւնսնդ պէր .

J'en suis fâché, mais je ne puis le faire. կը ցաւիմ , բայց չեմ կրնար ընել . աճըր քո մմա, նէ երեւոյնի , եւլէմքէն կեւեղ .

Je suis mortifié d'être obligé de vous le refuser. շատ կը արամիմ որ պէտք եմ հրամանոցը չէ ըսել . սեղէրէ եօժ պէյեճեյեյե չօժ աճըր քո .

J'ai honte de vous le refuser. հրամանոցը չէ ըսելու կ'ամբշնամ . սեղէրէ եօժ պէյեյեյե ուլանըյօր ում .

Je vous fais mille excuses. բիւր թողութիւն կը խընդրեմ . դայեյեյե մօջ պէյեյե իմ .

Je suis au désespoir de ne pouvoir vous rendre ce service.
 } արտաքոյ կարգի կը ցաւ-
 } իմ որ աս ծառայութիւնը
 } չեմ կրնար ընել , ձեր
 } կամքը չեմ կրնար կա-
 } տարել . պո- խըղճելի ե-
 } պէյեյեյե պէյեյեյե , պո- իրարեյեյեյեյե ինչոյն է պէյեյե-
 } յեճեյեյեյե դայեյեյե աճըր քո .

Je regrette de ne pouvoir remplir vos desirs.
 } արտաքոյ կարգի կը ցաւ-
 } իմ որ աս ծառայութիւնը
 } չեմ կրնար ընել , ձեր
 } կամքը չեմ կրնար կա-
 } տարել . պո- խըղճելի ե-
 } պէյեյեյե պէյեյեյե , պո- իրարեյեյեյեյե ինչոյն է պէյեյե-
 } յեճեյեյեյե դայեյեյե աճըր քո .

Cela ne dépend pas de moi. ստիկայ իմ ձեռքս չէ . պո- պէյեյեյե եւլէմքէն պէյեյեյե .

Cela ne me regarde pas. ստիկա ինծի չ'իյնար . պո- պանս պի-չմեղ .

Cela n'est pas de mon ressort. ստիկայ իմ ձեռքէս չ'իզար , ինծի չ'իյնար . պո- պէյեյեյե եւլէմքէն կեւեղ , պանս պի-չմեղ .

Je ne me mêle pas de ces affaires. ես ասանկ բանե-րու մէջ չեմ մտներ , չեմ խառնուիր . պէն պէյեյեյե շէյեյեյե քարըլմա , ինչնէ կիւրեմ .

Je me garderai bien de faire une chose semblable. ես անանկ բան չեմ ըներ . պէն պէյեյեյե շէյ երեւոյնի .

Je ne saurais le faire, quand même je le voudrais.
 Avec la meilleure volonté du monde, je ne pourrais le faire.
 } ուղելու ալ ըլլայի՛
 } չէի կրնար ընել . եւլէ-
 } սեմ պէ՛ կարեւոյն իրեմ .

Je vous prie de m'en dispenser. կ'աղաչեմ՝ զես աս բանէն ազատեցէք . եւլմարըր քո պէնի պո-նորան քո-ըլմարըր .

Ce sera pour une autre fois. ուրիշ անգամ մը . պէր պաշտա պէճա .

Je ne puis vous contenter en ceci. աս բանիս մէջ հրամանըդ դո՛հ չեմ կրնար ընել . պո- մասլանալի-րո սեղէրէ խընո-ր երեւեմ .

Prenez la volonté pour le fait. կամքս գործքի տեղ առէք . իրարեյեյեյե իճրա օլմու-չ սայըն .

Je vous demande bien pardon. թողութիւն կը խընդրեմ . մօջ էրերեյեյեյե .

Ne vous fâchez pas.
 Ne m'en voulez pas pour cela.
 } մի սրդողէր , սըր-
 } տերնիդ շնեղանայ .
 } կի-ճեյեյեյեյե , ճանընըր սըրըլմարըր .

Ne trouvez pas mauvais.
 Ne le prenez pas en mauvaise part.
 } գէշ մտքով մի առնէք .
 } ճէնա ճիւրեյե շարմայըն .

Ce qui est fait, est fait. եղածն եղած է . նէ օլմու-չսա օլմու-

Զ. ՀԵՐՑՆԵԼՈՒ

Plait-il? հրամեցէք . պո-չո-րուն , լէպպէ .
 Comment dites-vous? ի՞նչպէս կ'ըսէք . նաւըլ պէ-
 } պիւնի .

De quoi parlez-vous? ի՞նչ բանի վրայ կը խօսէր .
 սեղեյեյեյեյե նէ եւլէրիւն . մասլանալի նէ .

Que voulez-vous dire?
 Qu'entendez-vous par-là?
 } ի՞նչ կ'ուզես ըսել , միտքդ
 } ի՞նչ է . նէ պէյեյեյե ինչէր
 } ինչ , ճիւրեյեյե նէ .

Que souhaitez-vous?
 Que désirez-vous?
 } ի՞նչ կը բաղձար . նէ
 } արըլե-
 } լէր սիւնի .

Qu'en pensez-vous? } Բնչ կը կարծէք. Բնչաւնը
Que vous en semble? } Նէ.

Qu'y a-t-il à faire? } Բնչ ընելու է. Նէ էլնէլէ.
Quel parti prendre? }

Que me conseillez-vous } Բնչ խորհուրդ կու տաք. Նէ
de faire? } էօյն-ն լէրէր սինէլ, Նէ Բնչաւ
de faire? }

Comment me tirer de là? } անկից Բնչպէս պրծիմ.
չունդան նաւըլ Բնչ-ն-լայն.

Que feriez-vous à ma place? } դուք ըլլայիք՝ Բնչ
կ'ընէիք. սինչ օլոյրընը, Նէ էրէր էրինէլ.

Comment remédier à cela? } ասոր Բնչ ճար. պոնա
դէր լարէ.

Que puis-je faire à cela? } ասոր Բնչ կրնամ ընել.
պոնա Նէ էրէպէլէր իմ.

Ne vaudrait-il pas mieux . . . ? } ալ աղէկ չէր ըլ-
լար որ . . . Դահա էյն օլմաղ օլոյրը քի . . .

Ne serait-il pas plus convenable de . . . ? } աւելի պատ-
շաճ չէր ըլլար որ . . . Դահա օր-նասիպ քիյն օրնիքի.

Է. ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ

Certainement. } ասուգիւ. Էրչէ, սահին.

Cela est vrai. } ասիկայ ստոյգ է. սահին

Ce n'est que trop vrai. } քիք.

C'est la vérité. } ճշմարտութիւնն ալ առ է, բո-

C'est la pure vérité. } լորովին ճշմարիտ է. Դոյրոսոս-

Դոս պոն- Դոն-ը, պն-սպ-նի-ն սահին քիք.

C'est un fait. } Իրօք եղած է. Էրչէ օլմոն-ը Դոն-ը.

Je suis sûr de mon fait. } ստոյգ գիտեմ որ ասանկ է.

սահին պիւլէր իմ քի պէօյլէ քիք.

Oui, en vérité. } այո, սասուգիւ. պէլէ, Բահինն.

Sans contredit. } առանց տարակուսի. շի-պնէսիք.

Soyez-en bien persuadé. } սասուգիւ գիտցէք, համո-

գուեցէք. սահին պիւլէն.

Vous pouvez y ajouter foi. } կրնաք հաւատալ. Ինանա

պիւլէր սինէլ.

Vous pouvez m'en croire. } Ինծի կրնաք հաւատալ.
պանա Ինանա պիւլէր սինէլ.

Il n'y a pas de doute. } սարակոյս չկայ. շի-պնէ եօք.

Je vous en réponds. } Ես երաշխասոր կ'ըլլամ.
պն

էեֆէլ օլոն-ը ոմ.

A n'en pas douter. } ամենեւին չտարակուսելու չափ.

նիլ շի-պնէլն օրնիքէ քապար.

Tout le monde vous le dira. } ամէն մարդ կրնայ ըսել.

նէր քի քիք պիւլէր.

Aussi vrai que j'existe. } իմ ըլլալու չափ ստոյգ է.

չար օլոյրոսոմ Էպի սահին քիք.

Vous avez raison. } Իրաւունք ունիք. Էպիքընը լար.

Je ne mens pas. } չեմ ստեր. Եալան քիօքմ.

Je l'ai vu de mes propres yeux. } աչքովս տեսայ.

Էեօլիմ Էլէ Էեօրպիմ.

Je l'ai entendu de mes propres oreilles. } ականջովս

լսեցի. Դոն-լարը Էլէ Էլնիքիմ.

Ը. ՉԷ ԸՍԵԼՈՒ ՏԵՐԿՈՒՍԵԼՈՒ

Non, point du tout. } չէ, ամենեւին չէ. Խոյըր, սալ,
հալ.

Je dis que non. } Ես կ'ըսեմ որ չէ. պն քիքիմ քի էօյլէ
քիքիլ.

Cela n'est pas vrai. } ասիկայ ստոյգ չէ. պոն սահին
քիքիլ.

Cela ne dit rien. } ասիկայ բան մը չեցուցնէր. պոն-
Դոն պիք շի պնալընմաղ.

Il n'en est rien. } ամենեւին անանկ չէ. սալ էօյլէ
քիքիլ.

Cela est faux. } ասիկայ սխալ է. Եալնըր Դըր.

Ce sont des paroles en l'air. } օդի վրայ խօսքեր են.
պոն-լար հալապոն սեօլէր քիք.

C'est un mensonge. } սուտ է. Եալան Դըր.

C'est une calomnie. } ասիկայ զրպարտութիւն է. Էֆ-
Էիք Դըր.

Vous voulez m'en imposer. } *զիս խարել կ'ուզէք. պէնի*
 Vous m'en faites accroire. } *ալտախաբիս խախէյօր ստանալ.*
 C'est un conte. *առասպել է, շինծու բան է. տիպիկ*
շէյ տիբ, մասալ տըբ.

C'est bon pour rire. *ասիկայ աղէկ ծիծաղելու բան*
է. կէ-լէճէ+ շէյ տիբ.

Cela ne se peut pas. } *անանկ բան չիկրնար ըլլալ.*
 C'est impossible, } *անկարելի է. էօյլէ շէյ օլմադ.*
փ-օ՛խնիսից տիբ.

Je parie le contraire. } *անանկ չըլլալուն դրաւ.*
 Je gage que cela n'est pas. } *կը գնեմ. էօյլէ օլմա-*
տըղնա պէս լի-լիար ըմ.

Est-il vrai? *ստոյգ է. կէրզէ+ փ*

Cela se peut-il? *ասիկայ կրնայ ըլլալ. օլապիւնի փ.*
 Serait-il possible? *կարելի բան է. օլմադ շէյ փ.*

Est-ce tout de bon? } *ստոյգ կ'ըսէք, կատակ չէ.*

Parlez-vous sérieusement? } *կէրզէ+ փ, շաբաղ ղ.*

Ne vous trompez-vous pas? *չէք սխալեր. էանըմայօր*
մո ստանալ.

J'en doute. *կը սարկուսիմ. շէ-պիւլէնիք էմ.*

J'ai de la peine à le croire. *չեմ կրնար հաւատալ.*
խնանամամ.

Je n'en crois rien. *չեմ հաւատար. ինանամամ.*

Vous plaisantez. *կատակ կ'ընէք. լախիճէ էրէյօր*
ստանալ.

Vous voulez rire. *ծիծաղել կ'ուզէք. կէ-լէ+ խախէյօր*
ստանալ.

Cela est incroyable. *անհաւատալի բան է. ինանըլ-*
մայաճադ շէյ տիբ.

C'est inouï. *չստուած բան է. իշտիլիէօր շէյ տիբ.*

Cela n'entre pas dans ma tête. *ասիկայ միտքս չի-*
մտներ. ալլըմ կիրօյօր, սըղմայօր.

Թ. ՋԱՐՄԱՆԱՆՈՒ ՈՒՐԱՆԱՆԱՆՈՒ

Voilà qui est beau! *առ ինչ աղուօր բան է. պո- նէ*
կէ-ղէլ շէյ տիբ.

C'est superbe!)
 C'est étonnant!) *զարմանալի, սքանչելի բան է. նէյ-*
 C'est charmant!) *բան օլմադ, նարտի շէյ տիբ.*
 C'est délicieux!)

C'est vraiment admirable! *ստուգիւ զարմանալի է.*
կէրզէ+ շալըմադ շէյ.

On ne se lasse pas de l'admirer. *մարդ զարմանալով*
չիկշտանար. աբամ շալմարան րօյմադ.

Cela m'étonne, me surprend. *ասոր զարմացած կը*
մնամ. պո-նա նէյբուն օլմադ, շալար ֆալըր ըմ.

Quelle magnificence! *առ ինչ փառաւորութիւն է.*
պո- նէ աղաւթի, նէ սալխանալի.

On n'a rien vu de si beau. *ասոր պէս աղուօր բան*
տեսնուած չէ. պէօյլէ կէ-ղէլ շէյ կէօրի-լի-շ տիբիլ.

C'est au-dessus de tout éloge. *որչափ որ գովուի նէ,*
քիչ է. նէ ֆարար փոռն օլմա՛ աղ տըբ.

Je ne reviens pas de mon étonnement. *զարմանալէն*
չեմ կրնար դադրիլ. ինանճի-պ էլիօնիքն պո-
բամամ.

Je ne sais si je dors ou si je veille. *չեմ գիտեր որ*
արթնու եմ՝ չէ նէ երազ կը տեսնեմ. աճապ
օյանը փըյըմ էօքսս րի-շ փ- կէօրի-յօր ում.

En croirai-je à mes yeux? *աչուրնեքուս հաւատամ.*
կէօղլիքիօն ինանայըմ փ.

Quel plaisir! *ինչ հաճութիւն. պո- նէ սէֆա.*

Quelle joie! *ինչ ուրախութիւն. պո- նէ սէվինճ.*

Quel honneur inattendu! *ինչ անակնկալ երջանկու-*
թիւն. նէ ուսո-լմայաճադ սաստիլի.

Que je suis content! *որչափ ուրախ եմ. նէ ֆարար*
շալ ըմ.

Que je suis heureux! *որչափ երջանիկ եմ. նէ ֆարար*
պրիլիլ ըմ.

Quel moment fortuné! *ինչ բախտաւոր բոպէ. պո-*
նէ ֆո-լիլ- լա ֆըլի.

J'en suis ravi, enchanté. *ուրախութեանս խելըս կը*
թագընեմ. սէվինճիօրն փոռնի շալըբըյօր ում.

Les jours décroissent. օրերը կը կարճնան. կէ-ն-
էր քըսւլայօր.

Les matinées et les soirées sont fraîches. առտու-
ներն ու իրիկունները զով է. սոպակարը, աքշամ-
լարը սերէն րիբ.

Il a fait ce matin une forte gelée. առ առտու սառ-
աիկ սառնամանիք, սառուցիչ ցուրտ մը կար.
պո- սոպակ տեւիսն պիբ սոռ-ք վար ըտը.

Il fait froid. պաղ է. սոռ-ք րոր.

Avez-vous froid? կը մսկը. է-շէ-յօր մո- սոռնու-
J'ai les doigts engourdis. մատուրներս փատցան,
ընդարմացան. քարմաքլարը սոյո-շարո-.

Approchez-vous du feu. կրակին մօտիկցէք. տիէ-
է-քլայը.

Gèle-t-il? A-t-il gelé? կը սառի, սառած է. րօ-
նայօր մո-, րօնմօ-շ մո-.

Oui, il a bien gelé. Տրամերէք, աղէկ սառած է.
է-վէի, կէրէյի կիպի րօնմո-շ.

Il gèle à pierre fendre. պաղէն քարերը կը ճաթին.
վերջին սասիճանի ցուրտ է. սոռ-քրան ըստար
լայնայօր. զայնիւն տեւիսն պիբ սոռ-ք վար.

Il fait glissant, j'ai failli tomber. ճամբաները սա-
ռած, սահուն են, քիչ մնաց կ'իյնայի. էօլլար
րօնմո-շ, քայայօր, աղ քարը րի-շէյօր ո-րորմ.

La rivière est prise. գետը սառած է. լայ
րօնմո-շ.

Savez-vous patiner? սահիլ գիտէք. պո-ղ է-սիէ-ն-
րէ քայամք պիլիբ մի սիէն.

Oui, je le sais, et j'ai de bons patins. Տրամերէք
գիտեմ, աղէկ ալ սահիճներ, սահելու մուճակ-
ներ ունիմ. է-վէի պիլիբ էմ, էյն քայնիւնիւրիմ, ք-
յամք քոնարորայարը րա վար.

Il neige. Il neige à gros flocons. կը ձիւնէ, ձիւն
կու դայ. քար էպայօր.

Le vent est changé. Տովը փոխուեցաւ. ըն-զիտար
րիւնարի-.

Le temps s'adoucit. օգը կը մեղմանայ. հաւա փլայը-
լայնայօր.

Il dégèle. La neige se fond. սառայքը կը քակուի,
ձիւնը կը հալի. պո-ղ չէօղի-լէյօր, քար էրիյօր.

Les jours croissent. օրերը կ'երկրնան. կէ-ն-էր
ո-շայլայօր.

L'hiver sera bientôt passé. ձմեռը քիչ մը ետքը
կ'անցնի. պիբ պոպան քըշ կէնիբ.

Voilà un brouillard qui s'élève. մշուշ կ'ելլէ. րի-
ման զքայօր.

Le soleil le dissipera bientôt. արեւը շուտ մը կը
ցրուէ. կէ-նէշ լաքոն-ճաք րաղըտը.

Le brouillard descend. մշուշը վար կ'իջնայ. րի-
ման աշաղա էնէյօր.

Nous aurons du beau temps. աղէկ օդ պիտի ունե-
նանք. էյն հաճամըղ օլամք.

ԺԳ. ԿԱՐԳԱԼՈՒԻ, ԳՐԵԼՈՒԻ

Que lisez-vous? Ի՞նչ կը կարդաս. նէ օգո-ր սոն.

Je lis les journaux. լրագիրները. քաղիւն օգո-ր ո-մ.
Où avez-vous lu cela? ստիկայ սը կարդացիր. պո-
նո- նէրէրէ օգո-րոր.

Je l'ai lu dans les feuilles publiques. լրագիրներուն
մէջ կարդացի. քաղիւնայարն էյնիպէ օգո-րորմ.

Nous lisons toujours à haute voix. մենք միշտ բարձր
ձայնով կը կարդանք. պիշ րախմա էն-տէտ սես էլէ
օգո-ր ո-ղ.

Continuez de lire. կարդալդ լսուաջ տար. օգո-մանը
էլէրէ կէօլիբ-ր.

J'ai lu cet ouvrage tout entier. առ գիրքս ամբողջ
կարդացի. պո- տիւնայը պի-իլի-ն օգո-րորմ.

Je l'ai lu d'un bout à l'autre. մէկ ծայրէն մէկալ
ծայրը կարդացի. պաղրան պաղա օգո-րորմ.

Mon frère n'a fait que le parcourir. եղբայրս մէյ մը
վրայէն անցաւ. պիբարերիմ պիբ է-սիէ-նարիմ
կէպի.

Quand j'en aurai besoin, j'en demanderai. Հարկ որ ունենամ՝ կ'ուզեմ. Լաղբ՝ օլորո-դո- լագի իսկէր ի՛մ .

Jeseraitousjours prêt à vous en donner. միշտ պատ- րասա եմ տալու . հէր դաման վերոյն հաղբը Լ՛մ .

Qui a ma règle et mon crayon? կանոնս ու կապա- րեայ գրիչս ո՞վ առաւ, որուն քովն է. Տեղովքնի՛մ վէ գորչըն-ն գալեօ՛մ տե՛ն ինձնորս .

Voilà votre règle; mais pour votre crayon, je ne l'ai pas vu. ահաւասիկ կանոնիդ, բայց կապարեայ գրիչնիդ չտեսայ . ինչի՛ն Տեղովքնի՛ն, գորչըն-ն գալեօ՛մնից կեօրօտի՛մ .

Je vous prêterai le mien, si vous voulez. թէ որ կ'ուզէք, իմն տամ . Իսկէրսենիչդ պէնի՛մնից վերէնի՛մ .

Voulez-vous que je vous le taille? կ'ուզէք որ կարեմ . Իսկէրսենիչդ տե՛ն ինձն .

Si vous voulez avoir cette bonté. մեծ շնորհք բրած կ'ըլլաք ինձի . տերե՛մ երե՛ն .

N'avez-vous pas vu mon étui à plumes? գրչամանս չտեսա՞ք . որի՛ննից կեօրօտի՛նից տե՛ն .

Non, M., vous l'avez peut-être laissé chez vous? չէ, գուցէ տունը ձգած էք . Իսկէր, պէլի՛ն եզրէ պըրտօ՛ւն օլաւնն .

Cela se peut. կարելի է . օլա պի՛ն .

Vous n'écrivez pas droit. չետակ չես գրեր . որդրո- Ետայօրսն .

Effacez, rayez ce mot. աս բառն աւրէ . շո- Լո-դիկի՛ն ոչ .

Serrez un peu plus votre écriture. բառերը, գրերը քիչ մը աւելի իրարու մօտ գրէ . Լո-դիկի՛նն, Ետլաւրը պի՛ն ոչ պի՛ննիցնից Ետլաւրը . ուր Ետլ .

Liez vos lettres. գրերն իրարու կպցուր . Ետլաւրը պի՛ննիցնից պի՛ննիցնից, պաղա .

C'est écrit à la hâte. շուտով գրուած է . ո՛նէն ինչ Ետլաւրը Կըր .

C'est un griffonnage précipité. շուտով գրուած խառնաշփոթ գիր մըն է . ո՛նէն ինչ Ետլաւրը գարտաբարը պի՛ն շի՛ն .

Tenez bien votre plume. գրիչդ աղէկ բռնէ . գալե- օ՛մնի կնի՛ն Լո-Լ .

Posez le bras gauche sur la table. ձախ թեւդ գրասեղանին վրայ դիր . օլ գօլա-նո- Ետլաւրսենի՛նն Լո-Լննէն գօ .

Tenez la plume comme cela. գրիչն ասանկ բռնէ . գալեօ՛մնի պէլի՛ն Լո-Լ .

Pliez le pouce et les deux doigts. բութդ ու մեկալ Երկու մատուրներդ ծռէ . պաշ գարտաբարը վէ ի՛նչ գարտաբարըն է .

ՃԵ. ԳԵՍԵՏԵՆ ՄԷՋ

Asseyez-vous à votre place. տեղդ նստէ . Երե՛նն օլոր .

Pendez votre chapeau. գլխարկդ կախէ . շագանը ս .

Où est votre livre? գիրքդ ո՞ւր է . Ինչպիսի՛նն ներքէն պի՛ն .

Lisez votre leçon. համարդ կարդա . որքանի՛ն օգո- .

Étudiez votre leçon. համարդ սովորէ . որքանի՛ն էօյրէն, օ՛նիցն էլ .

Apprenez-la par coeur. համարդ բերնուց սովորէ . որքանի՛ն աղըդան էօյրէն . Եղպեր էլ .

Portez votre livre avec vous. գիրքդ հետդ առ . Ին- Լապըն պի՛ն պի՛ն .

Vous ne faites que badiner. կատակելն ուրիշ բան մը չես ընէր, գիտեր . Գարտաբար, շագան էլ օլտիտի՛նն .

Je vous marquerai. հիմայ կը գրեմ . շի՛տի Ետլաւր Լ՛մ .

Je le dirai à votre maître. վարպետիդ կը զրուցեմ . Լո-Լննա որք ի՛մ, որքանի՛նն .

Ne me secouez pas. զիս մի ցնցեր . պի՛նն սարսա .

Faites-moi un peu de place. քիչ մը տեղ բաց . պի՛ն ոչ Եր ու .

Vous avez assez de place. բաւական տեղ ունիս.
Էէնէնէն էէրէն վար.

A qui est ce livre? աս զիրքս որունն է. պո- լիմապ
էնէն պէր.

Il faut que vous lisiez trois fois votre leçon. Հա-
մարդ երեք անգամ կարդայու ես. որերսն էն է-
պէ՞ն զհո-մայլ սըն.

Qui l'a dit? ո՞վ բոսւ. լի՞մ որեր.

M. A. nous l'a commandé S. U. ը պատուիրեց. Ք.
Է. լիմայն էնոր.

Vous méritez le fouet. Խարազանի արժանի ես.
Գաւընյա օր-սխանագ ան.

Pourquoi venez-vous si tard? Ինչո՞ւ այնչափ ուշ
կու գաս. նիչն պո- ցարար կէն էնէր սին.

J'avais des affaires. գործք ունի. էնէն վար ըրլ.

Quelle affaire vous a arrêté? Ի՞նչ գործք արդեւեց
զքեզ. նի՞ էն մանի օլոր.

A quelle heure vous êtes-vous levé? Ժամը քանի՞ն
ելար. սասն ցարար ցարար.

A huit heures. ութին. սեպտոր.

Pourquoi vous êtes-vous levé si tard? Ինչո՞ւ այնչափ
ուշ ելար. նիչն օ ցարար կէն ցարար.

Vous êtes un paresseux. Տոյլին մէկն ես. լիմայն
պէր սին.

Restez à votre place. տեղդ կեցիր. եէրէնոր ար-ր.

Otez-vous de ma place. տեղէս ելիր. եէրէնոր ցար.

Pourquoi me poussez-vous? Ինչո՞ւ կը հրես. նիչն
էնէն ար.

Qui est-ce qui vous pousse? զքեզ ո՞վ կը հրէ.
էնէն էնէն լիմ.

Je vous en prie, ne vous fâchez pas. կ'աղաչեմ, մի
արդողիք. եւլարը ը՛, արարար.

Je m'en plaindrai au maître. վարպետին պիտի բռնմ,
կ'ըսեմ. ուսուցչա պէնէնէն, որեր էմ.

Dites-le-lui, si vous voulez. կ'ուզես նէ ըրէ. է-
նէրէն որ.

Je ne m'en soucie point. Հոգս չէ. ուսուցչա
որեր.

M., il ne veut pas me laisser tranquille, en repos.

S. զիս հանդիսա թող չիտար. է. պէնէն բանն
արարար.

Il m'a arraché mon livre. զիրքս ձեռքէս քաշեց
առաւ. լիմարը էնէն էնէն լիմար.

Il m'insulte. զիս կը նախատէ. պէնէն խօրլար.

Il se moque de moi. զիս ծաղր կ'ընէ. պէնէն
էնէն էնէն.

Le maître vous parle. վարպետը քեզն կ'ըսէ. ու-
սու սան որեր.

Il est fâché contre vous. քեզն բարկացեր է. սան
արարար.

Vous m'accusez faussement. սուտ տեղ զիս կ'ամ-
բաստանես. եսան էեր պէնէն ցարար սան.

Comment pouvez-vous le nier? Ի՞նչպէս կրնաս ու-
րանալ. նասըն էնէն կէն պէնէն սին.

D'où est venue cette querelle? աս կ'ուսն ուսկից
ելաւ. պո- ցարար նիչն էնէն.

Je vous le dirai tout de bon. անկեղծաւ թեամբ կը
զրուցեմ. նիչն էնէն որեր էմ.

Je vous le dirai à l'oreille. ականջներնէդ վար կը
զրուցեմ. ցուղընընան աշար որեր էմ.

Il me donne des coups de pied. տղորով Ինծի կը զար-
նէ. այարընյա պան լուրար.

Il me pousse hors de ma place. տեղէս դուրս կը
հրէ. եէրէնոր էնէն.

Je vous ferai repentir. զքեզ զղջացնել կու տամ.
էնէն էնէն էնէն էնէն.

Il le fait exprès. մասնաւոր կ'ընէ. մասնա-
նորեր.

Il m'a donné un soufflet. ապտակ մը զարկաւ. էնէն
լուրար.

Il m'a égratigné le visage. երեսս ճանկոտեց. էն-
նէն էնէն էնէն.

Il m'a frappé au visage. *Երեսիս զարկաւ. եկ-դե-մե զորոր-*

Pourquoi me frappez-vous? *Ինչո՞ւ կը զարնես. նկ էլին զորոր-յօր սոսն.*

Qui vous fait mal? *Գքեղ ո՞վ կը նեղէ. սանս որ- քանան քե՞մ.*

Ne déchirez pas mon livre. *Գիրքս մի պատուեր. քե- թաղը՞ն ելլես՞մ.*

Pourquoi nous interrompez-vous? *Ինչո՞ւ խօսքերնիս կը կտրես. նիչն՞ սեղե-մե-դե- քե-նեյօր սոսն.*

Ne m'empêchez pas d'apprendre ma leçon. *Համարս սովորու արգելք մ'ըլլար. րե-քե-մե եօյրեն-եյե քանն օլմ.*

Mêlez-vous de vos affaires. *Դուն քու գործքերուդ խառնուէ. սե-ն քե-նիս էլեկերնե քարը.*

Songez à ce que vous faites. *ըրածիդ միս գիր. ըրածդ միտքդ պահէ. եթե-քե-նիս էյե՞ն րե-նե-ն. քե-նիս սե-ն.*

Ժ.Ձ. ԽՕՍԵԼՈՒ

Parlez-moi. *ըսէ ինձի. ինձի հեա խօսէ. պանս րե- պե-նի՞ս էլն սե-յլե-ն.*

Parlez haut. *բարձր խօսէ. քե-ք սե-յլե-ն.*

Vous parlez trop bas. *չաա կամաց, ցած կը խօսիս. քե-ք ե-տա-ն սե-յլե-յօր սոսն.*

Parlez-vous français? *Գաղղիերեն կը խօսիք. ֆրան- ցա՞ն լա-քերուք ե-տե-ր քե-նիս.*

A qui parlez-vous? *որո՞ն հեա կը խօսիս. քե-նիս էլն լա-քերուք ե-տե-յօր սոսն.*

Est-ce à moi que vous parlez? *Ինձի հեա կը խօսիս. պանս՞ մը սե-յլե-յօր սոսն.*

De quoi parlez-vous? *Ի՞նչ բանի վրայ կը խօսիք. սե-ղե-նե-դ նկ է-դե-քե-նիս րե-ք.*

Que ne parliez-vous plus tôt? *Ինչո՞ւ առաջ չէիք խօսեր. յառաջ չըսէիք. նիչն՞ է-վե-լ սե-յլե-մե-քե-նիս.*

Ne m'en parlez pas. *սու որ խօսքը մի բանար. սուր*

Je ne veux pas en- *վրայ չեմ ուզեր բան մը լուե- tendre parler. շո-ն-ն սե-ղե-նե-ն սոսն.*

Vous parlez à tort et à *բերնիդ եկածը գուրս կու- travers. տաս. աղը-ն կե-նիս րե-քեր*

Vous parlez au hasard. *Քե-քե-ր սե-ն.*

Vous mangez la moitié de vos mots. *բաուերուն կե-սը կը կլես. լա-քե-նիս ե-տե-ր սոսն ե-տե-ր սոսն.*

Vous êtes un bredouilleur. *լիբրատացողն մեկն ես. լե-քերուք-ն լա-քե-նիս սե-ն.*

Vous ne prononcez pas bien. *աղեկ չէք արտաբերեր. էյե թե-լե-ֆֆ-ը եթե-յօր սոսն-ը.*

Parlez-lui sérieusement. *չեակե չետակ խօսէ հեա. րօս րօսը-ն սե-յլե-ն.*

Je l'ai dit en badinant. *կատակով ըսի. շա-ք րե-քե-նիս, եթե-քե-նիս.*

Il l'a raconté pour badiner. *կատակի համար պատ- մեց. լա-քե-նիս էլն շա-ք եթե-քե-նիս.*

Voilà ce qui s'appelle parler. *խօսիլն ալ սոսնի կը ըլլայ. սե-յլե-նե-ք րե-քե-նիս օլ-ը.*

La chose parle d'elle-même. *բանն ինք իրմէ յայտնի է. աչե-տե-ր, պե-նիս չե-յ րե-ք.*

Vous faites le beau parleur. *աղեկ, բարձր խօսիլ կը ձեռացրնես. էյե լա-քերուք եթե-քե-նիս սոսն.*

Je vous ferai parler. *եա քե-ղի խօսիլ կու տամ. պե-նիս սե-յլե-նիս քե-նիս.*

Causons un peu. *քիչ մը խօսիմք. պե-ք ալ քե-նիս-ն լա-ք.*

Vous ne faites que jaser toute la journée. *բոլոր օրը խօսելն սրիչ բան մը չես րներ. պե-նիս կե-նիս րօք.*

Vous m'étourdissez de *չառխօսու թեամբդ գլուխս votre bavardage. կը ցաղցրնես. լա-քա-նիս լա-քա-նիս*

Vous me rompez la tête. *պաղը՞ն աղբուր-յօր սոսն.*

Oh, le bavard! *ա ի՞նչ շատախօս ես. սոսն լա-քա- նան սե-ն.*

Vous ne cessez de jaser. *խօսելէն չեա դադորիր. կէ-
վէ-վէլիսիսին ար-բանալ սըն.*

Vous ne faites que rabâcher. *միշտ մի եւ նոյն բանը
կը կրկնես. արտնա օն- իեւրարալար սըն.*

Que me chantez-vous là? *ի՞նչ կը ծախես. նէ սա-
լար սըն.*

Taisez-vous, bavard que vous êtes! *ձայնդ քաշէ,
շատախօս դուն ալ. սեւինի տե, լաճաղան
սէն րէ.*

Ne pouvez-vous pas vous taire? *քիչ մ'ալ չեա
կրնար լուել. պէր ալ սոս օլմանալ մը սըն.*

Voudriez-vous bien vous taire? *քիչ մը շնորհք
ընէիր ձայնդ քաշէիր. տերիմ էրիպ պէր ալ սեւինի
տեւելիսիսին.*

ժ.Է. ԼՍԵԼՈՒ, ՀՅՍԿԸՆՍԵԼՈՒ, ՃՆՆՉՆՍԵԼՈՒ

M'entendez-vous? *կը լսես, բսածս կը հասկընաս.
եշիտիբ սին, րէրիսիսին աղնար սըն.*

Je vous entends bien, mais je ne vous comprends pas. *կը լսեմ, բայց չեմ հասկընար. եշիտիսյօր ս-
ման, աղնանայօր ս-մ.*

Ecoutez-moi donc. *ուրեմն մտիկ բրէ. էօյլէ ետ րիսին.*
Je vous écoute de toutes mes oreilles. *ամենայն
մտադրութեամբ մտիկ կը ընեմ. ըզ րիգիտիս լա
րիսինէր էմ.*

J'ai ouï dire. *լսեցի. եշիտիսիմ.*
Vous avez écouté à la porte. *դունեն մտիկ բրիր.
գագոնարան րիսինէրիսին.*

Je ne le sais que par ouï-dire. *ի լըյ դիտեմ. միտակ
լսած եմ. եշիտիսիմ.*

Vous faites la sourde oreille. *չսեղա կը զարնես.
եշիտիսիսին զարնայօր սոսն.*

J'ai effectivement l'ouïe dure. *ստուգիւ ականջս ծանր
է. կերիս գոլալս ալար րար.*

J'entends du bruit. *աղմուկ մը կը լսեմ. պէր շատիս
եշիտիսյօր ս-մ.*

Je n'entends rien. *ես բան մը չեմ լսեր. պէն պէր
չէյ եշիտիսիսյօր ս-մ.*

Il faut être bien sourd pour ne pas l'entendre. *պետք
է շատ խուլ ըլլալ չսեղա համար. եշիտիսիսին եշիտի
սէն սաղար օլմալը.*

Entendez-vous le français? *գաղղերէն կը հասկը-
նաս. քրանաղղա աղնար մը սըն.*

Je l'entends un peu. *քիչ մը կը հասկընամ. պէր ալ
աղնար ըմ.*

Voulez-vous entendre raison? *կ'ուզես պատճառ
հասկընալ. գանձաբ իսիտի սին սին.*

Oui, mais pas vous. *հա, բայց դուն չես ուզեր
էվէլիս, լսին սին իսիտիսիսին սին.*

Cela lui entre par une oreille et lui sort par l'autre. *ձեկ ականջէն կը մտնէ ձեկալէն կ'ելլէ. պէր գո-
լաղնարան կերեր օ պերիսիսին ըզար.*

Me connaissez-vous? *դես կը ճանչնաս. պէն իսանը
մը սըն.*

Je n'ai pas l'honneur de vous connaître. *գձեղ
ճանչնալու պատիւը չունիմ. իսայլ, իսանը-
մամ.*

Comment, vous ne me reconnaissez pas? *ի՞նչ, դես
չէք ճանչնար. նէ, պէն իսանըմալ մը սընըլ.*

Je ne puis vous remettre. *չեմ կրնար միտքս բե-
րել. ագլմա կեիտիտիսյօր ս-մ.*

Nous nous connaissons cependant très-bien autrefois. *ի վերայ այսր ամենայնի երբեմն իրար շատ աղէկ
կը ճանչնայիսիս. լսին պէր ըզլիս պերիտիտիտիսին էյն
իսանըր ըրըբ.*

Je ne me rappelle pas d'avoir eu cet honneur. *չեմ
սիտեր որ սս պատիւս ունեցած ըլլամ. իսիտիս
կեիտիսյօր.*

C'est singulier. *Mon visage devrait vous être connu.
զարմանալի բան է. կերպարանքս ձեզի ծանօթ
պիտ'որ ըլլար. շաշաբ չէյ. լսին տեւիտիտի սին
պելլի օլմալար.*

J'ai de l'appétit. } *սխորժակ ունիմ, կը զգամ:*
Je me sens de l'appétit. } *էշխաշմ զար. էշխան որո-*
յայօր ում.

Je suis encore à jeun. } *դեռ ծամ եմ, բան մը չեմ*
Je n'ai encore rien pris. } *կերած. Կահա պէր չէյ եկե-*
մէշ էմ.

J'ai soif. *ծարաւ ունիմ. ուսամըշ ըմ.*
Je voudrais bien boire un coup. *բան մը խմել*
կ'ուզէի. պէր չէյ եւեթ եմէր երիմ.

Donnez-moi à boire. *խմելու բան մը տուր ինծի.*
եկե՛կե պէր չէյ մեր.

Donnez-moi un verre de vin. *գաւաթ մը ջուր տուր.*
պէր քարենն ում վեր.
Versez-moi un verre de vin. *գաւաթ մը գինի*
լէցուր. պէր քարենն շարապ րօլրոր.

Je suis bien las, bien fatigué. *շատ յոգնած եմ.*
դայեթ եօրդունն ում.

Je n'en puis plus. *այ չեմ կրնար. արեւիք իւրիւրում*
եմէլրի.

J'ai sommeil. } *քուն ունիմ. ոյգորմ զար.*
J'ai envie de dormir. } *քուն ունիմ. ոյգորմ զար.*
Je suis tout assoupi. } *քուն ունիմ. ոյգորմ զար.*

Je voudrais être au lit. *կ'ուզէի անկողնի մէջ ըլլալ.*
եւեթ րեօշեթ օլայրըմ.

Je vais me coucher. *պառկելու կ'երթամ. եմիմայս*
կեդեյօր ում.

J'ai bien dormi. } *աղէկ քնացայ. էյն ոյորորմ.*
J'ai dormi d'un } *աղէկ քնացայ. էյն ոյորորմ.*
bon somme. } *աղէկ քնացայ. էյն ոյորորմ.*

J'ai assez mal dormi. *անշափ աղէկ չքնացայ. օ*
քարար էյն ոյորմարըմ.
Je n'ai fait que sommeiller. *մրափեղէն ուրիշ բան*
մը չըրի. ոյորմլամարան պաշիտ պէր չէյ եկե-
րիմ.

Je n'ai pu m'endormir. *քունս չտարաւ. ոյորմորմ*
կեօթեթ րօթեթի.

Je n'ai pu fermer l'oeil de toute la nuit. *բոլոր*
գիշեր աչքս չկրցայ քօցել. պեթեթ կե՛
կեօդեթի քարայամարըմ.

Je me suis réveillé avec le jour. *լուսըննալու ասեն*
արթընցայ. պարարըն զաշիմ օյանարըմ.

Je me suis éveillé en sursaut. *մեկանց ցատքելով*
արթընցայ. պերրեն պերրե պարայարաթ օյանարըմ.

Ի. ԵՐԹԱՆՈՒ ԳԱՆՈՒ ՊՏՔՏԵԼՈՒ

Où allez-vous? *ուր կ'երթաք. ներէյե կեդեյօր ու-*
նուշ.

Je vais à l'église. *եկեղեցին, ժամը. քիլեթեյե.*
Je rentre chez moi. *տուն կը դառնամ. էվե րեօնե-*
յօր ում.

D'où venez-vous? *ուսկից կու գաս. ներէրեն կեկեյօր*
ուն.

Je viens de la promenade. *ժուռ գալէն, պարտեղէն.*
կեդեթեն.

Je sors de chez vous. *ձեր անէն կ'ելլեմ. քիլրեն*
ըթրըմ.

Par où voulez-vous passer? *ուսկից անցնիլ կ'ուզէք.*
ներէրեն կեկեթ եմիեր քիլիլ.

Entrez! *Տրամայեցէք, մտէք. Կորորուն, կեկեն.*
N'allez pas si vite. *այնչափ շուտ մ'երթաք. օ քար*
արար շաթորմ կեկեթեյն.

Ne courez pas tant. *այնչափ մի վաղէք. օ քարար*
քօշայն.

Vous êtes tout essoufflé. *շունչերնիդ կարեր է. նե-*
ֆեթիլիլ եմիլիլ.
Reprenez haleine. *շունչ առէք. նեֆեա ալըն.*
Arrêtez! *կեցէք. որորուն.*

Attendez un moment. *քիլ մը կեցէք, սպասեցէք.*
պեր ալ որորուն, պեթեյն.
Allez plus doucement. *քիլ մը կամաց քալեցէք. պեր*
ալ եմալ եկեթեթեթ.

Il ne cède à personne en fait d'érudition. Il est aussi savant que pas un. Հմուտ թեան կողմանէ մէկէ մը վար չէ. զոգո-ճիյէիւրէն էանս իմեդեմ աշտա գաւմաղ.

Peut-être que ma présence vous sera un obstacle. գուցէ ներկայութիւնս ձեզի արգելք մը կ'ըլլայ. ինչիմալ չէ պէնիմ մեզմոտ պոլունմամ սեղէ պէր էնիւլ օլունմ.

Qu'est-ce que cela me fait? ինձի՞ ինչ. պանմ չէ. Si jamais il m'arrive de le rencontrer. երբեք իրեն պատահելու ըլլամ նէ. էյեր պէր իերբէ ծնւ բասի կէիճէէ օլունբասմ.

A quoi se monte le tout? աճէնը մեկանց ինչ կ'ընէ, գումարն ինչ է. հէգիս պերտէն, ճէի չէ՞ երբ.

Pensez-vous en être quitte à si bon marché? կարծես որ այսչափով պրծար. պո գարար էիէ, պէօյէ էնիւնճէ գոլունլունմ մո զանն էրբ սին.

Il m'a rendu de fort bons témoignages de vous. Il m'a dit beaucoup de bien de vous. Il m'a parlé de vous fort avantageusement. քու վրայ շատ գոլետաով խօսեցաւ. սէնի չէ՞ մեդն էիւր.

Je veux voir à quoi tout ceci aboutira. կ'ուզեմ տեսնել սուր վերջն ինչ պիտ'որ ըլլայ. շունունն ներբյէ զարմաղունը կէօրմէ ինիւր իմ.

Vous n'y trouverez pas votre compte. սակէն պիտի չըլլես, միաս պիտի կրես. ալիւնդան չբգամայանմ չըն, զարարը չբգամագ չըն.

Je ne m'en soucie pas. Հոգս չէ. ոմոբունմ որնիւլ. M'en dût-il coûter la vie. մահտանս պատճառ ալ ըլլայ նէ. մեանելու ալ ըլլամ. էօյէճէ պիլէ օլունմ.

J'ai en bien de la peine à le faire venir. մինչուկ որ բերել տուի նէ Հոգիս բերնէս եկաւ. կէիլիլիտէրինճէյէտէ ինիւն զանմիլ չէտիմ.

Il va si lentement en besogne. գործըին մէջ անանկ դանդաղ է որ. . . մալունալի ինիւր օ գարար ալբր բեր չէ.

Cela vient à rien. Cela s'en va en fumée. սակից բան մը չ'ըլլեր. պոնբան պէր չէյ չբգամաղ.

Tout homme est sujet à se tromper. աճէն մարդ կրոնայ սխալիլ. հէր ին էանլունպիլիլ.

Cela est tout aussi bon. սո ալ մեկալին չափ աղէկ է. պո րո օ պիլի գարար էյի տիլ, օ պիլիտէն աշտա գաւմաղ.

Ils font mauvais ménage. սան մէջ իրարու հետ աղէկ չէն. էլ ինիւր պիլի պիլիլի էյի տիլիլ տիլիլ. Il m'a bien fallu en passer par là. պէտք եղաւ որ անանկ ընեմ. էօյէ էնիւն մեդմոտ օլունմ.

Si les affaires réussissaient selon nos desirs. բաները բաղձաղածնուս պէս յաջողելու ըլլային նէ. ինիլ էնիւրիլիլիլ կէպի կէտէճէ օլունբալ.

Je suis résolu de rompre avec lui. միտքս գրի որ բոլորովին իրմէ բաժնուիմ, իրեն հետ աւրուիմ. Ֆէրիմէ գոբունմ չէ ծնունլա պէսպիլիլիլ ինիւն ինիւն, պօղունլունմ.

Il me prit envie, fantaisie d'y aller. հոն երթալու բաղձանքս եկաւ. օբայա կէիլիլիլ արդիմ օլունմ.

Je devins rouge comme de l'écarlate. Le feu me monta au visage. կաս կարմիր կարեցայ, արիւնը երեսս զարկաւ. ճիլ ճիլմըն օլունմ, գանըմ էնիլիլիլ զոբունմ.

Je ne saurais le faire sortir. զինքը չեմ կրնար գորս հանել. ծնւ պըշտը չբգարմամ.

De la manière qu'il s'y prend. բոնած ճամբովը. ինիլիլիլիլ Ե՛լ ուլ.

La chose est comme faite. բանը լմրնցածի պէս է. մալունալի պիլիլիլ կէպի տիլ.

Si nous avions seulement assez d'argent. մինակ բաւական ստակ ունենայինք նէ. էալունլա էնիլիլիլիլ ճարար գարամըն օլունբալ.

Il a trempé dans la conspiration. ինքն ալ շար բնկերութեան մէջ մտաւ. ինիւր պիլիլիլիլիլիլ ինիլիլիլիլ ինիլիլիլ օլունմ.

Vous vous entendez mieux à cela que moi. *դուք աս բանս ինձմէ աւելի աղէկ կը հասկընաք. սէշ պո- մասլանալը պէնդէն էյն աղանար սընը.*

Il ne songe pas à mal. *Սխտըը դէշ չէ. Ֆէրէ ֆէնա տէյնէլ տէր.*

Je sais de vos nouvelles. *Ինչպէս յարդ ըլլալդ, ըրածներդ գիտեմ. նասըլ սորո՞ օլոր-ըն-նո- նէրտէ+լէրնէ պէյնէր է՞.*

Le moyen de ne pas le faire? *չընել կ'ըլլա՞ր մի. էլնօէտ+ օլոր սոյո-րո-.*

Je sortirai, dès qu'il cessera de pleuvoir. *անձրեւը դադրելուն պէս՝ դուրս պիտ'որ ելլեմ. եսզո-ր տէնլտէյնէ կէպէ տէշարը լընձաղ ը՞.*

Que veut dire ceci? Qu'est-ce que cela veut dire? *ասիկայ ինչ կը նշանակէ, ինչ բսել է. պո-նո-ն մանասը՞ նէ, պո- նէ՞ տէտէ+.*

C'est un mal sans ressource. Il n'y a point de remède à cela. *ասոր ճար, դեղ չկայ. պո-նա չար էօք.*

Je ne prends jamais de telles libertés. *ասանկ բաներ ընելու երբեք չեմ համարձակիր. պէյնէ շէյնէր էլնօէյն ճէսարէլն էտէտէ՞.*

J'ai une grande affaire sur les bras. *դժուարին գործք մը ունիմ. պէր չափարըշ, չըր էնէ՞ շար.*

Ils se rendent maîtres de tout le commerce. *բոլոր վաճառականութիւնն իրենց սակր կ'առնեն. պոդրիէտնլըք պէ-պէ-նլն-ն օնլարըն էլնտէր տէր.*

Je m'en rapporte à qui l'on voudra. *որուն որ կ'ու- գեն նէ կը հարցընեմ, կը հաւանիմ. քէտէ քէ է- նէրլէրնէ՞ սօրոր ը՞, բաշն օլոր ու՞.*

Restez où vous êtes. *եղած տեղդ կեցիր. օլոր-ըն-ն էէրտէ րո-ր.*

Ne vous déconcertez pas. *մի շփոթիր. շալըր՞ա, ոլն է-սլն օլնո.*

Je ne suis pas si sot. *այնչափ անմիտ չեմ. օ ֆարոր շալըն տէյնէլ է՞.*

Réservez cela pour une autre fois. *ասիկայ ուրիշ*

անգամուան մը պահէ. պո-նո- պոշք տէֆայա սաթլն.

Notre navire fait eau. *նաւերնիս ջուր կ'առնէ. կէ- տիշ ա- ոլըր.*

Les matelots avaient été faire de l'eau. *նաւավար- ները ջուր բերելու դացած էին. կէտիշէր ա- կէնիտէյնէ կէնիշ էրէլէր.*

Il est revenu de toutes ses folies. *բոլոր խենթու- թիւնները մէկ դի թող սուաւ. տէտէնլէյնէ պէր լարաֆա դրագրը.*

Il ne se fait aucun scrupule de mentir. *սուտ զրու- ցելը բանի տեղ չիգնէր. եսլնո տէյնէտէյնէ շէյ էէրնէ ֆօմաղ.*

Procurez-moi un domestique qui soit à mon gré. *ինձի ուղածիս պէս ծառայ մը գտիր. պոնա է- նէտէյնէ՞ կէպէ պէր խըշէլտէար պո-լ.*

Il me tarde de le voir. *շատ կը բաղձամ զնրը տեսնել. օնո- կէտիշէյն լըք արղնլէր է՞.*

Quand je vois de pareilles choses je tombe des nues. *անանկ բաներ տեսնելու ըլլամ նէ, շատ կը զարմանամ. պէյնէ շէյնէր կէտիշ-րտէ՞, լըք լնէտճ- շէ-պ էրէր է՞.*

Ils riaient à gorge déployée. *բարձր ձայնով կը ծի- ծաղէին. ֆան ֆան կէ-լէյօրըր ըրը.*

Cette expression peut être prise en un mauvais sens. *աս բառս, խօսքս դէշ մոքով կրնայ ա- նուիլ. պո- սէօղ ֆէնայա ոլընա պէլէր.*

Il y a loin d'ici là. *հասկից հոն շատ հեռու է. պո-ն- րան օրայս լըք ո-լըք րըր.*

Il enrage contre moi. *ինձի դէմ կը բարկանայ. պոնա րարըլըր.*

Je vous en tiendrai compte. *ասոր տեղը կը լէյընեմ, վարձքդ կու տամ. պո-նո-ն էէրնէն րօլոր-րո-ր ու՞, է-ճրէլնէն վէրէր է՞.*

Cela me fait sauter aux nues. *աս բանս զիս շատ կը բարկացընէ. պո- պէնէ քէ+ ֆըլըլըրըր.*

Je n'y vois goutte. Je n'y comprends rien. *ասկից բան մը չեմ հասկընար. պոռնորան պէր չեյ աղնամամ.*

S'il avait tant soit peu de courage. *քիչ մը քաջասորտութիւն ունենարնէ. պէր ալ էն-բէ-բէ-բէ օլայոր.*

Il a trouvé à qui parler. Il a trouvé chaussure à son pied. *իրեն յարմար, իրեն դեմ դնել կրցող մարդ մը գտաւ. քեմպիքնէ ուրիշնէ, քարշը քայած-ք պէր աբամ պոլոր.*

Il répond toujours à demi-mot. *միշտ կէս բերան պատասխան կու տայ. որոյն էարբ մղը ճեմայ վերէր.*

Il est capable lui seul de leur tenir tête. *մինակ ինքն ալ անոնց հետ գլուխ կընայ ելլել. ետլնելը քեմպի քէ քնլըրլ պաշտ լըքապիքր.*

Il est en pointe de vin. *գլուխը քիչ մը զուարթացած է. պէր ալ պաշտ քէ-քանլանմը.*

Cet ivrogne fait des zigzags. *սա զինովը պատե պատ կը զարնուի, ծուռ ու մուռ կը քալէ. ը- քեր-իօշ պէր որ-վարդան օ պէր որ-վար քը-քո-լը-յօր, շէյքէ պէյքէ, էյքէ պէ-յրէ- կէրէյօր.*

J'ai changé de dessein, de résolution. *միտքս փոխեցի. քեմքէնէ քէյքէյքէ.*

C'est là tout ce que vous aurez, ménagez-le bien. *տեսնելիքդ սա է, աղէկ զործածէ. կէօրէ-պ կէօրէ-քէյքէ պո- որ-ք, էյքէ քո-լըն.*

Comme si de rien n'était. *բան մը չեղածի պէս. պէր չեյ օլմամը կէպի.*

Ils se sont enfuis à toutes jambes. *կրցածնուն չափ շուտ փախան. քո-որէնէնէն էնէնէնէնէն քո-որ քալոր- քալոր- քալոր.*

Vous voulez toujours vous mêler de ce dont vous n'avez que faire, mettre le nez où vous n'avez que faire. *միշտ քեզի չվերաբերած բաներու մէջ մտնել կ'ուզես, կը խառնուիս. անք զեման սանա քէ-քէյքէն շէյքէն էնէնէն կէրէ-քէ քո-լըր քեմքէնէն.*

Il n'est pas à beaucoup près si beau. *անչափ աղուոր ըլլալու համար գեռ շատ բան պէտք է. օ քո-որ քէ-քէ օլմայ- որանա լըք չեյ լալը.*

De quoi vous inquiétez-vous? *ի՞նչ բանի համար հոգ կ'ունենաս. նէ էնէն քայըր էրէր քէն.*

Il est entre le zist et le zest. *տարակուսի մէջ է. ըսելիքն ու ընելիքը չիգիտեր. չէ-պնէ էնէնքէ քէր, նէ էրէքէյքէն նէ քէյքէքէյքէն պէլիք.*

A quoi bon tant de paroles? *այսչափ խօսք ինչ բանի կը ծառայէ. որ- քո-որ քալըր լըքնէ սալը նէ.*

Il faut nécessairement que cela soit. *պէտք է որ ասիկայ ըլլայ. որ- օլմալը.*

Je ne le ferais pas pour quoi que ce fût. *ի՞նչ որ տալու, ընելու ըլլան, չեմ ընէր. նէ վերէնէն, էնէնէն.*

Il regarde de trop près aux choses. *ամէն բան շատ մօտէն, խորունկ կը քննէ. անք չեյքէ էարքնորան նալար էրէր, քէքէնէնէն ինքիքէն էրէր.*

Il le fait de la manière la plus aisée du monde. Cela ne lui coûte rien, ne lui donne pas la moindre peine. *սա բանս շատ դիւրութեամբ կ'ընէ. որ- մասլանալը լըք քօլայըրլ էրէր.*

Je n'y suis point du tout obligé. *ասոր ամենեւին պարտականութիւն մը չունիմ. որ-նա անչ պօր- ճոմ էօք.*

Voilà qui est fait. *ալ բանը լմնցաւ. զայրը մասլանալի պէնէն.*

Comment cette faute vous a-t-elle échappé? *ի՞նչ պէս սա սխալը աչքէդ փախաւ, չիմացար. նասլը որ- էանլըր որ-յամպն.*

Je vous prie, écoutez-moi jusqu'au bout. *կ'աղաչեմ մինչուկ վերջը մտիկ ըրէք. ետլարըր քո սնոննա- որ-ք քէնէնէն.*

Dites donc ce que c'est. *ըտէրինչ որ է. նէ քէ էնէ քէյքէն. Qui est le propriétaire de cette maison? սա ասն տէրն սլ է. պո- էվին սանկպի քէմ քէր.*

Vous ne savez pas ce que vous voulez. ուզածդ չես գիտեր. իմեցիքնորն իսպախելն էօք.

Il n'en peut revenir. անկից չեկրնար ազատիլ. օնորան գործնալմաստ.

Votre curiosité vous coûtera cher. Հետաքրքրութիւնդ քեզն շատ սուղ պիտի նստի. որչափը բռնուրեն, իմեցիքնան սան չօք աղբը օրնորան ճագ.

J'en ai eu bon marché. աժան պրծայ. ոճնու, էնմէնէ գործնալմաստ.

Il m'a pris au dépourvu. մէկէն ի մէկ, պատրաստ չեղած առենս վրաս հասաւ. պէրորն պէրէ, ինորան ընտել զգնումորն իմեցիքն էնեցիքն.

Il s'est assez bien expliqué là-dessus. աս բանիս վրայ միտքը բաւական աղէկ յայտնեց. պո լէյ ինչերնէ Ֆիլիքնէ էյն աշնալմաստ.

Il est tous les jours collé sur les livres. ամէն օր գրքերուն կպած է, գրքերէն չիբաժնուիր. հեր ինչն ինչալմաստ ետքըն յայրըն.

La coutume l'emporte sur la raison. սովորութիւնն իրաւունքը կը յաղթէ. որն ինչն անգորան իմեցիքնորն.

A quel taux avez-vous placé votre argent? ստակդ քանիով շահու առիր. աշնէն գալ էն ֆայրու մէրորն.

Je ne saurais y mettre tant d'argent. աս բանիս այնչափ ստակ չեմ կրնար ծախել. պոնն օ գորար փարս իարճ էրէն.

Depuis que j'ai changé de demeure. բնակութիւնս փոխելէս վեր. օնեանըն պէնչընորնորն պէրէ.

En voilà assez pour dix personnes. ասիկայ տասը հոգեյ հերիք է. պո օն ինչնէ էնեցիքն.

C'était ma dernière ressource. վերջին ճարս ան էր. օն չարէօ օյորորն.

Les provisions nous manquèrent. պաշարնիս հասաւ. չախրէնէն էտելորն.

Il a une dent de lait contre moi. ինծի շատ բարկացած է. պոնն չօք որբընըն.

La fortune se joue des hommes. բախտը մարդիկնէրը ծաղը կ'ընէ. Ֆիլէ ինչնէն ինչերնէն էնեցիքն.

Nous n'en serons pas moins bons amis pour cela. ասով բարեկամութիւննիս ամենեւին չիսուազիր. պոննույս օրնալմաստ սուս էտելըն.

Comment va l'affaire? գործըն ի՞նչպէս է. մասնաւորն նալմաստ.

Nous avons toutes choses en abondance. ամէն բան առատութեամբ ունեկիր. հեր ինչնէն պոն պոն լար բար.

J'ai passé une fort mauvaise nuit. գիշերը շատ գէշ անցուցի. կէճէյն փէ Ֆիլն ինչերորն.

Je suis au bout de mon latin. շիթած եմ, ինչընելիրս չեմ գիտեր. շարընը փարըն ըմ, նէ էրէնէնէն պէրէ.

Il faut que vous le fassiez, bon gré mal gré. ուզես չուզես, ընելու ես. իմեցիքն ինչերնէն, էնեցիքն փն.

Si l'occasion se présente de vous servir. ձեզի ծառայութիւն ընելու առիթը պատահի նէ. փնէն ինչընէն էրէնէն պիր ֆորսալմաստ էն ինչնէն օլմորսս. C'est pour mon usage. ինծի համար է. պէնի՛մ էնէն որն.

Il ne faut pas s'en étonner. ասոր վրայ զարմանալու չէ. ինչնէն-պ էրէնէն ինչ որնէն.

Eh bien, qu'entendez-vous par là? ասով ի՞նչընել կ'ուզես. նէ որնէն իմեցիքն փն.

Il en parle comme d'un prodige. ասիկայ հրաշքի պէս կը պատմէ. պոնն օրնէնէն կէպն նալմաստ.

Ce qui lui paraît si étrange est une affaire fort aisée. իրեն այնչափ օտար բան երեւցածը դիրքին բան մըն է. օնս պոն փարար աճայն կէօրնէնէն փօլայ պիր լէյ որն.

Je vous entends, je sais ce que vous voulez dire. ըսելը կ'իմանամ. որնէնէնէն, Ֆիլիքնէն աշնայր ում.

Je ne sais lequel c'est des deux. *Երկուքին որն
ըլլալը չեմ գիտեր. ի՞նչնորին հանկե՛ս
ուրուրուս
նա պիլե՛մ.*

Je voudrais bien savoir ce que c'est. *Ի՛նչ ըլլալը
կ'ուզէի գիտնալ. նէ օլորուրուրուս
պիլե՛մ + որդի-լէր
ի՛նչ.*

Ce n'est pas une chose dont il faille tant s'étonner.
*ասիկայ այնչափ զարմանալու բան մը չէ. պո- օ
հարար շաշմա՛հ պէր շէյ որե՛նէլ որեր.*

7.

ՔԵՐԵԿԱՆՈՒԹԵԱՆ

Ա. ՄԱՍԻՆ ԿԱՆՈՆՆԵՐՈՒՆ**Կ Ր Թ Ո Ւ Թ Ի Ի Ն Ը****Ա. ԳՈՅԱԿԱՆՆԵՐՈՒՆ ԹԻԻԸ**

51—55

Բ-լը բոյ-լաներն ու աճ-լաները յոգնով դեր'որ ըլլան:

Ա. 1. Livre utile. 2. Juge prudent, 3. Jeune soldat. 4. Papier fin. 5. Palais magnifique. 6. Heureux père. 7. Ris immodéré. 8. Mauvais enfant. 9. Clair ruisseau. 10. Soulier neuf. 11. Faible roseau. 12. Beau pays. 13. Cheveu blanc. 14. Petit oiseau. 15. Filou adroit. 16. Triste hibou. 17. Grand trou. 18. Héros invincible. 19. Précieux bijou. 20. Nouveau frais.

1. Օգտակար զիրքեր. 2. Խոհեմ դատաւորներ. 3. Երիտասարդ զինուորներ. 4. Բարակ թղթեր. 5. Շքեղ պալատներ. 6. Երջանիկ հայրեր. 7. Անչափ ծիծաղներ. 8. Գեշ տղաք. 9. Յստակ լճակներ. 10. Կոր մուճակներ. 11. Տկար եղեգներ. 12. Աղուոր դաւառներ. 13. Ճերմակ մաղեր. 14. Պղտիկ թռչուններ. 15. Ճարտար գողեր. 16. Տխուր բուեր. 17. Մեծ ծակեր. 18. Անյաղթելի զիւցաղունք. 19. Մեծազին գոհարներ. 20. Կոր ծակքեր.

1. Գաւթեղի թխաղար. 2. Աբուլը հատիկեր. 3. Տեղի քանլը նեճերլեր. 4. Ինճե թաղարար. 5. Մե-
թեղի սարայար. 6. Պախիլը թեղերլեր. 7. Օրանալը
կիւլ-լեր. 8. Գեւա լճո-լեր. 9. Պերբաճ ըրմաճ-
ճերլեր. 10. Եկնի քո-նորարար. 11. Կարին քամլար.

4. Չեօլէր գոմ գերեհարը 4. Կեօլ-
 լէր ճանըն այնսար 4. 6. Շո- ալլար գո-ղը- կեղե
 ուսը- ուր-լար. 7. Տեդէլէրի ուհա հայալիա 4.
 8. Փեդերէնին լէ+դէն շահեթլէրէ հեր ա՛ն կեօլե-ն
 եօն-նէ կեթիւր. 9. Ինսանլար լէլէ+ միսսն կելէրէր.
 10. Օ ախլարընըն էմեդարընը սոգլար. 11. Պ-
 շարադ մաղաղաընըն դեթիլէրի պեօյե-+ դի-ր. 12.
 Ճեդիսնէլէր սիլան գոսսաթ մաղաղաը 4. 13. Կեօ-
 ղե-մե-ղը- լոգ դեթա ախէրէն դերդի է-ղէրէնէ լէլէրէլիս.
 14. Հե-րմե-ղ իլահլէրէն էլնոն էր. 15. Ճեմալէր լոգ
 պեւ հասըլ էրեր. 16. Իլմ ղեղնի + ղեդի սոգրանլարըն-
 դան է-սիլե-ն էրեր. 17. Պ- Լուսլէրէրէն իէ էօր-
 նէ+լէրի Փարեղդի դեր. 18. Ելլան մեղարըլէրա լոգ
 կեդեր լէ Ենիշ եերլէրդի սոսի՛ն օլը-ր. 19. Փօրլու-
 գալ ուղլարը լաշաթ ըլա ուլը- ուր-ր.

Բ. 3 0 Գ

56 — 60

Գոյալաններէն աւլէ գնին դեւ, հուլին, սեթն ու Լուին
 համայն յօդ պիտի դրուի:

Ա. 1. — fils m. — voisin m. 2. — frère m.
 — père m. 3. — médecin m. — roi m. 4 — lumière
 f. — soleil m. 5. — gouverneur m. — ville f.
 6. — armée f. — prince m. 7. — application f.
 — élève. 8. — porte f. — maison f. 9. — odeur f.
 — viande f. 10. — clocher m. — église f. 11.
 — fleurs f. — jardin m. 12. — peines f. — vie f.
 13. — plaisirs m. — été m. 14. — malheur m.
 — pauvres m. 15. — grandeur f. — hommes m.
 16. — fruits m. — automne (498). 17. — amour m.
 — richesses f. 18. — feuilles f. — arbres m. 19.
 — hôpital m. — ville f. 20. — cours m. — année f.

1. Գրացւոյն որդին. 2. Հօրը եղբայրը 3.
 Թագաւորին բժիշկը. 4. Արեւուն լոյսը. 5. Քաղ-
 քին կառավարը. 6. Իշխանին զօրը. 7. Աշկերտին

լիլթը. 8. Տան դուռը. 9. Մսին հօսը 10. Ժա-
 վին զանգակատունը. 11. Պարտիզին ծաղկըները.
 12. Կեանքին վտերը. 13. Ամառուան զուարճու-
 թիւները. 14. Աղքատներուն թշուառութիւնը.
 15. Մարդիկներուն մեծութիւնը. 16. Անան
 պտուղները. 17. Հարստութեանց սերը. 18.
 Ծառերուն տերեւները. 19. Քաղքին հիւանդա-
 նոցը. 20. Տարւան ընթացքը.

1. Գօճը-նոն ոչը. 2. Փեդերին գարդաը.
 3. Փարեղանը հեթի. 4. Կե-նէլն ըլլը. 5. Շէնրին
 լալիս. 6. Պէյն սոսի. 7. Շարըրը զարէլի. 8.
 Իլին գոգոսս. 9. Իլին գօգոսս. 10. Քիլիսին լան
 գոլիս. 11. Պաղլէնին լէլէ+լէրի. 12. Իօլի-ն դերդ-
 լի. 13. Եաղըն սեթալարը. 14. Փոգըլարըն սեթիլէնի.
 15. Ինսանլարըն պեօյե-+լի-յի. 16. Սօն պահարըն մեթիլ-
 լի. 17. Օլիսին լէ+ հասի. 18. Աղաճլարըն էաթըլարը.
 19. Շէնրին պեմարիսնէսի. 20. Ելլան մեղիլի.

Բ. 1. Dites — roi, — reine, — enfants, —
 élève et — domestiques. 2. J'ai écrit — oncle m.
 et — tante f. 3. — père a envoyé son domestique
 — tailleur. — orfèvre m. — horloger m. et — ar-
 chitecte m. 4. Nous avons donné — pauvres et — or-
 phelins. 5. — soldat ira — campagne f., — mar-
 ché m. — église f. et — faubourgs m. 6. — ar-
 gent m. appartient — bourgeois (արա.) m. et —
 villageois m. 7. Il sort — chambre f. 8. Je l'ai pris
 — jardinier m. 9. Il vient — jardin m. et non pas
 — maison f. 10. On donna — signal m. — guerre f.
 11. — vin m. fortifie — estomac m. 12. Dieu est
 — père — hommes et — conservateur — créatures
 f. 13. — enfants sont allés — école f. — ville
 voisine. 14. — habitants m. — villes aiment —
 plaisirs m. — campagne. 15. Nous allons — maison
 — jardin, et — jardin — campagne. 16. — feu
 m. et — fumée f. nuisent — santé f. 17. — amour

հոանճ խապեր. 7. Իստի արելն. 8. Սըբլէն վերինճի սը-
ճագ. 9. Թեւնիւիւն խառնելի. 10. Էյն գաւէ. 11. Թեւիւ սո. 12. Հասարաւն արը. 13. Սահնի խոյարելն.
14. Սախիւն Ֆերասելն. 15. Սաղ, գաւի րոսիւր-գ. 16. Խօշ սերա. 17. Ալլաթ օրա. 18. Չարարը սեօղ,
գայիտ. 19. Փեդերանն նասնանն.

Բ. 1. La (chétif) maison. 2. La femme (trom-
peur). 3. La nuit (désastreux). 4. Une manière
(neuf). 5. La colère (instantané). 6. La maîtresse
(grondeur). 7. La méthode (instructif). 8. La pen-
sée (consolateur). 9. La paix (intérieur). 10. L'armée
(courageux). 11. La femme (pécheur). 12. La fille
(parleur). 13. La (nouveau) maison. 14. La brebis
(peureux). 15. La réponse (bref). 16. Une (long)
lettre. 17. La langue (turc). 18. La (beau) fortune.
19. La flotte (grec). 20. La rose (frais).

1. Անշուք տունը. 2. Խաբեբայ կինը. 3. Գրթ-
բախ գիշերը. 4. Նոր կերպ մը. 5. Բոպեական
բարկուծիւնը. 6. Սաստող խաթունը. 7. Կրթիչ
եղանակ մը. 8. Մխիթարական մտածմունքը.
9. Ներքին խաղաղութիւնը. 10. Արի զօրքը. 11.
Մեղաւոր կինը. 12. Շատախօս աղջիկը. 13. Նոր
տունը. 14. Վախկոտ ոչխարը. 15. Կարճ պատաս-
խանը. 16. Երկայն նամակ մը. 17. Տաճկերէն
լեզուն. 18. Գեղեցիկ բախարը. 19. Յունական
նաւատորմիկը. 20. Գալար վարդը.

1. Խօր եվ. 2. Ալլաթը գարը. 3. Պեւը
կէճէ. 4. Պիբ եկնի Բարը. 5. Կելիճի, պիբ րոպիբելի
եօրի. 6. Ալլաթը գարը. 7. Պիբ եօրիտիճի,
Բեբայի երիճի ուսու. 8. Թեւելի երիճի օրլանաղա.
9. Տերունն բանալը. 10. Երբելի, ճեարելի
ասիբ. 11. Կիւնանեար գարը. 12. Լաֆաղան գըլ.
13. Եկնի եվ. 14. Գօրգագ գօրոն. 15. Գըսս ճեվայ.
16. Պիբ ուղուն ճեվայ. 17. Օսմանը Լեանը. 18.
Էյն իբայալ. 19. Բոս րօսմանար. 20. Թաղն կիւ.

Գ. 1. La (fou) prodigalité. 2. La paix (public).
3. Une dame (auteur). 4. Une action (vertueux).
5. Une feuille (sec.) 6. Une preuve (décisif). 7. Une
ville (franc). 8. Une personne (muet). 9. Une âme
(jaloux). 10. Une loi (protecteur). 11. Une barbe
(roux). 12. Une (sot) entreprise. 13. Une (vieux)
femme. 14. Une (malin) bête. 15. Une (beau) occa-
sion. 16. Une (mauvais) pensée. 17. Une fille (majeur).
18. Une blessure (mortel). 19. La couleur (blanc).
20. Une victoire (complet.)

1. Յիմարական շաղկութիւնը. 2. Հասարա-
կաց խաղաղութիւնը. 3. Հեղինակ տիկին մը.
4. Առաքինի գործք մը. 5. Չոր տերեւ մը. 6.
Որոշիչ ցուցում մը. 7. Ազատ քաղաք մը. 8. Մունջ
անձ մը. 9. Նախանձոտ հօրի մը. 10. Պաշտպանող
օրէնք մը. 11. Կարմիր մօրուք մը. 12. Անմտական
գործք մը. 13. Պառաւ կնիկ մը. 14. Վնասակար,
զէշ անասուն մը. 15. Աղէկ առիթ մը. 16. Գէշ
մտածմունք մը. 17. Չափահաս աղջիկ մը. 18.
Մահացու վէրք մը. 19. Ճերմակ գոյնը. 20. Կա-
տարեալ յաղթութիւն մը.

1. Տեղանէճէ խարաֆ. 2. Ալեօն բանալը. 3.
Պիբ օրելիճ գարը. 4. Գորդիլիւն սօլիլի. 5.
Պիբ գորոն ետրագ. 6. Գարար վերին պիբ խառն.
7. Պիբ աղաք ճեկի. 8. Պիբ պիլիւն իմե. 9. Պիբ
բըրբանճ ինի. 10. Պիբ հըֆը երիճի գանոն. 11. Պիբ
գոմբալ սագալ. 12. Աբըլընդ պիբ էշ. 13. Պիբ
գօճա գարը. 14. Պիբ մոպիբ, Ֆինա նայան. 15. Պիբ
էյն Ֆըրասի. 16. Պիբ Ֆինա պիլիւն-նի. 17. Պիբ
եկնի գըլ. 18. Էօլի-օ կիլիբէն պիբ ետրա. 19. Պեյաշ
բնի. 20. Պիբ Բեթիլ Ֆիլիւն-նալ.

Պալագի ճիլ րոսսոն աշխատեցան իրենց գոյնանն սեռ
-- Բեւ պիբ րոսսոն.

1. Les jardins m. (royal) sont (admirable). 2.
Le bleu est sa couleur (favori). 3. La vie (humain)
est (sujet) à beaucoup d'accidents. 4. Les enfants ne

ամենայնի ինք քեզմէ աւելի համբերող է, կը համբերէ. 10. Իմ մասնիս քուկիսէդ ածան է. 11. Նամակդ շատ երկայն է. 12. Սոկրատ հին փիլիսոփաներուն ամենէն իմաստունն եղաւ. 13. Ամենէն աղէկ վըժժ առնելու կերպը՝ անարզանքը բանի տեղ չդնելն է. 14. Ժամանակը պարզելունըն ամենէն աղնիւն է. 15. Յայտնի թշնամին շողքորթէն քիչ վնասակար է, շողքորթին չափ վնասակար չէ. 16. Ամենէն պզտիկ ձայնէն կարթըննամ. 17. Աղէկ դիրք մը բարեկամներուն ամենէն աղէկն է. 18. Աս հացը մեր դրացւոյն հացէն աւելի դէշ է. 19. Անիկայ արտաքոյ կարգի քաղցրաբարոյ մարդ մըն է.

1. Պոս ալած օ պերէնդէն պէօյե-+ տե-ր. 2. Պէն սենդէն պտիւլը տէյել իմ. 3. Գալայ կի-տի-շարէն իսֆիֆ տէր. 4. Շոս տերեւ օ պերէնդէն տե-շի-+ տե-ր. 5. Ֆէնս իպրէվէր վար է պէօյե-+ քաղահալարտան տեօնի- տե-ր. 6. Հեգտիտէն իգալլը օլան հալին տէ տերտէ վար. 7. Պիդիմ տիւ-պարըմըլ րոս էյի տիր մա, սիգինդիւր րոսն էյի տիր. 8. Իօլի-մ ֆաշիլիլիէ քարըլ օլան սեֆալար քարար քօրքո-լը- տէյել տիր. 9. Օնոն տերտէ տէ սենիւնի քարար րըլ մամա, պո- Տի-օլի իլի սենդէն շէյապի իէհամմի-լ էրէյօր. 10. Պիդիմ էի-ղի-յի-մ սենիւնիտէն ո-ճո-ղ րոսր. 11. Մէ-լի-պո-ն յօփ ո-ղո-ն րոսր. 12. Սօփրալ էստի ֆէյլիսո-ֆլարըն էն ալի-օլար. 13. Ին էյի ինիլիգ-մ ալլանըն էօլը- օլան սիլի-օլի շէյ էերիլի քօմամափ րըլ. 14. Ա-գըլի հեր փեշիշարէն քըյօիլիլի տիր. 15. Պիլիլի տի-ղանն էի-ղի կի-ղի-ճի-տէն ալ շարար վերէր. 16. Ին ալ շամալարտան րոս ո-ղանըլ ըմ. 17. Էյի տի-պոյ րօսիլարըն հեգտիտէն էյի տիր. 18. Պոս էտե-+ քօմ- շո-նո-ն էտիլիտէն տեօնի- տե-ր. 19. Ղայեիլ իօշ- ինապ, լիլիլի պիր րոսմ րըլ.

**Ե. ԹՈՒՆԿԱՆ. ՍՍԵՅԱԿԱՆ, ՅՈՒՅԱԿԱՆ
ՆՈՒՆԿԱՆՆԵՐ**

77-87

Բարեբեկն -- Էն գընի տըլ իմապի հոմայի ին-սիլան, պոյոյիլն -- ցոյոյիլն -- ձի-լի-նիլըլ պիր րոս-լի.

1. J'ai vu — hommes. 2. Il a pris — oiseaux. 3. Le — roi de France. 4. Il a perdu le — volume de cet ouvrage. 5. — ruisseau m. arrose — campagnes f. 6. Fais — sacrifice m. — ami m. 7. — cage f. est très-petite pour — oiseaux m. 8. Les fruits — arbres m. sont délicieux. 9. La situation — ville f. est charmante. 10. — oreilles f. ne sont pas accoutumées — grand bruit. 11. Les habits — homme sont déchirés. 12. — frère vend — jardin. 13. Où avez-vous mis — bague f.? 14. — architecte m. est très-habile. 15. Tu laisses trop de liberté — enfants m. 16. Ils ont renvoyé — domestique m. 17. — histoire f. est longue. 18. Les enfants doivent obéir — parents m. 19. On connaît l'arbre par — fruit. 20. La pointe — épée f. est cassée.

1. Երկու հոգի տեսայ. 2. Ութը թռչուն բռնեց. 3. Գաղղեայի հինգերորդ թագաւորը. 4. Աս գործքիս ինսունուիններորդ հատորը կորսըն- ցուց. 5. Աս առուն մեր դաշտերը կը ջրէ. 6. Աս զօհս քու բարեկամիդ ըրէ. 7. Աս վանդակս աս թռչուններուն համար շատ պզտիկ է. 8. Աս ծա- ուերուն պատուղները ակորժահամ են. 9. Աս քաղ- քիս դիրքը սքանչելի է. 10. Ականջներս ան մեծ ձղըղուկին վարժած չեն. 11. Սա մարդուս զգեստ- ները պատուած են. 12. Եղբայրս իր պարտէզը կը ծախէ 13. Մասնիս ո՞ր դիրք. 14. Աս ճար- տարապետս շատ քաջ է. 15. Չաւկըններուդ շատ ազատութիւն կու տաս. 16. Իրենց ծառան ճամբե- ցին. 17. Իմ պատմութիւնս երկայն է. 18. Տղաք իրենց ծնողացը պիտի հնազանդին. 19. Ծառն իր պողէն կը ճանչցուի. 20. Թուրիդ ծայրը կտորեր է.

1. Ի՞նչ է ինչ կեօրդեմ. 2. Սէ՛նչ գոչ ըն-ըրոն.
3. Քրանանընդդէմն զբարւ. 4. Պո-նէնէնճին րօգանն
րօգոնդունն ճկարնի գայոյ էնրի. 5. Պո- ըրմօճճճ
դիդի՛ օճլարըմըն արար. 6. Տօնունանն ուղրունա
դոն ճիտայն էն. 7. Պո- գաճէն դոն գոչլարն ըփ
ի-ընդդէմ. 8. Պո- ալըմընն ճիդէնէն լեղիլ տիբ.
9. Պո- լեղիլն էնըմն ըփ կեղիլ տիբ. 10. Գո-լար-
լարըմ օ շամնայա ալըմնըն. 11. Շո- արմընն էնըմն
էնըմն րըն. 12. Գարդայըմ դոչլեդիլն արնայօր.
13. Ենդի-ըն-ըն-նէրէնէն գօրուն. 14. Պո- ճիտար ըփ
արնա րըն. 15. Ի՛լարարընն ըփ րո-նոնն, էն-ը
ճիբիօր արն. 16. Խըղիլնի-ըն-ըն-ընն էօլ ճիբիլէն.
17. Պէնի՛մ հի-նայէմ արնն րոն. 18. Չօճո-լար
արնարընն ճի-նի օճլար. 19. Ալըմ՛ ճիդէնէնդն դիտն
օլար. 20. Գընընընն արնոն գընըմնըն.

2. ԲԱՅ

120

Փո-լարնի ճիլ արնոնն արնի-նայն բարնէն էնարնի պահան-
լարն արնոնն ճիլ արնոնն.

1. ԷԱԿԱՆ ԲԱՅԵՐ

- Ա. 1. J (avoir) raison. 2. Tu (avoir) tort.
3. Nous (avoir) des dettes. 4. Vous (avoir) mal à
la tête. 5. Ils (avoir) du crédit. 6. Ils (avoir) autre-
fois de beaux jardins. 7. Nous (avoir) un bon gou-
verneur. 8. Si j' (avoir) du vin, je n' (avoir, թէա.
ներ.) pas besoin de bière. 9. J' (avoir, անց. որ.)
hier l'honneur de voir M. le duc. 10. Il (avoir, անց.
որ.) avant-hier le plaisir de voir ses parents. 11.
Nous (avoir, անց. ան.) le bonheur de lui sauver
la vie. 12. Ils (avoir, անց. ան.) le chagrin de per-
dre leur père. 13. Vous (avoir, անց. ան.) la bonté
de me témoigner beaucoup d'amitié. 14. Vous (avoir)
la joie d'y trouver vos amis. 15. Ils (avoir) le plai-
sir de retourner à leur patrie. 16. Sa mère (avoir)

la consolation de le trouver en vie. 17. Si tu n' (a-
voir, անկ.) pas la fièvre, tu (avoir, թէա. ներ.)
la liberté de sortir. 18. J' (avoir, թէա. ներ.) peu
de plaisir, si je n' (avoir, անկ.) pas d'amis. 19.
Vous (avoir, թէա. ներ.) bien peu de chagrin, si
vous étiez diligent. 20. Nous (avoir, թէա. անց.)
beaucoup de livres amusants, si nous avions trouvé
la clef de la bibliothèque.

1. Ես իրաւունք ունիմ. 2. Դուն իրաւունք
չունիս. 3. Մենք պարտք ունինք. 4. Դուք գլխու
ցաւ ունիք. 5. Անոնք համարում ունին. 6. Անոնք
ատեն մը աղուօր պարտեզներ ունէին. 7. Մենք
աղէկ կառավար մը ունէինք. 8. Թէ որ զինի ու-
նենայի, գարեջրի հարկաւորութիւն չէի ունենար.
9. Երէկ դուքը տեսնելու պատիւ ունեցայ. 10.
Երէկ չէ մէկան օր ծնողքը տեսնելու համութիւնն
ունեցաւ. 11. Մենք անոր կենցնցն ազատելու
բախտն ունեցանք. 12. Իրենց հայրը կորսընցընելու
ցաւն ունեցան. 13. Դուք ինձի շատ բարեկամու-
թիւն ցուցընելու բարութիւնն ունեցաք. 14. Չեր
բարեկամները հոն գտնելու ուրախութիւնը պի-
տ'որ ունենաք. 15. Իրենց հայրենիքը դառնալու
համութիւնը պիտի ունենան. 16. Մայրը զինքը
ողջ գտնելու միթիթարութիւնը պիտի ունենայ. 17.
Տենք չունենայիր նէ, դուրս ելլելու ազատութիւն
կ'ունենայիր. 18. Բարեկամ չունենայի նէ, քիչ
համութիւն կ'ունենայի. 19. Փութաջան ըլլայիք
նէ, շատ քիչ ցաւ կ'ունենայիք. 20. Գրքատան
բալլեքը գտնէիք նէ, շատ զուարճալի գիրքեր
կ'ունենայիք.

1. Պէնի՛մ հագիլմ լար. 2. Սէնն հագիլմն էօգ.
3. Պիդի՛մ պօրճոճոնը լար. 4. Սէնն դոչ արընըն
լար, դոչընըն արընօր. 5. Օնլարնն էնիդրոն լար.
6. Օնլարնն դիբ լարնն կեղիլ դոչլեդիլն լար ըրն.
7. Պիդի՛մ դիբ էնն ճիդըմնըն լար ըրն. 8. Շո-րարըմ
օլարըն, արդոն արնոնն ճիլնիլարն օլարըն. 9. Տի-ն

որոգայը կերտի-մ. 10. Տիւն որչէլ օ դեր կիւն ա-
 լաւարընը կերտի-մ. 11. Օնուն էօմբննիւն էօլե-մորնն
 քորնարբէ. 12. Փեղեղեղեղնն քայլ էլիտիւր. 13.
 Պանա չօք Կօսիւր-ք կէօնիւրքնիւ. 14. Տօնիւրընըն
 օրադա պո-լաճաք ընը. 15. Քենորի վիւնիւրընն
 Կէօնիւրքնիւ. 16. Վալիտիւն օնա ապ պո-լաճաք. 17.
 Սընիւն օլաճայըրը, Կիւրըն լաքադիւր էրիւ. 18.
 Տօնիւր-օ օլաճայըրը, սեֆաճ, Ֆի-մարի-լի-մ ալ օլա-ր
 ո-րո-ր. 19. Հաճարալի օլաճայընը, Կերտիւնիւ էսէս
 օլա-ր ո-րո-ր. 20. Քիւնիւրքնիւնն աւախարընը
 պո-լաճայըրք, չօք իօնաֆ քիւնիւրընը օլա-ր ո-ր
 ո-ր.

Բ. 1. Il veut que j' (avoir, սո. ներ.) patien-
 ce. 2. Il désire que vous (avoir, սո. ներ.) la bonté
 d'aller le voir. 3. Je ne croyais pas qu'il (avoir,
 սո. անկ.) tant de livres. 4. Il croit que nous
 (avoir, սո. ներ.) son livre. 5. C'est un bonheur que
 nous (avoir, սո. անց.) de bons chevaux. 6. Je doute
 qu'il (avoir, սո. ներ.) assez de savoir pour cela.
 7. Il ne pensait pas que j' (avoir, սո. անկ.) pitié
 de vous. 8. C'est bien triste que vous (avoir, սո.
 անց.) tant de déplaisirs. 9. C'était le plus beau
 livre que j'(avoir, սո. դեր.). 10. Il ne voyait pas
 que vous (avoir, սո. անկ.) raison. 11. C'est bien
 honteux qu'ils (avoir, սո. անց.) si peu de complai-
 sance pour vous. 12. (Avoir) tant de vertus, il sera
 toujours honoré. 13. Tu (avoir, թէա. ներ.) peu de
 maux, si tu étais seul. 14. Dès que nous (avoir,
 անց. յառ.) cette nouvelle consolante, nous fûmes
 plus tranquilles. 15. Si j' (avoir, դեր.) des livres,
 je serais resté plus longtemps. 16. Nous n' (avoir,
 դեր.) aucun vrai plaisir avant son arrivée. 17. On
 croira que nous (avoir. ապ. անց.) envie de sortir.
 18. (Avoir) l'ordre de partir, il ne tardera pas
 longtemps.

1. Կուզէ որ համբերութիւն ունենամ. 2.
 Կը բաղձայ որ իրեն տեսի երթալու բարութիւնն
 ունենաք. 3. Չէի կարծեր որ այնչափ դիրք ունե-
 նար. 4. Կը կարծէ որ իր գիրքը մենք ունենանք,
 մեր քովն ըլլայ. 5. Մեծ բախա մըն է որ աղէկ
 ձիեր ունեցած ենք. 6. Կը տարակուսիմ (չեմ
 կարծեր) որ ինք առ բան ընելու համար բաւական
 գիտութիւն ունենայ. 7. Չէր կարծեր որ ես ձեր
 վրայ դուրս ունենայի. 8. Շատ ողորմելի բան է որ
 դուք այնչափ վշտեր ունեցած ըլլաք. 9. Ատիկա իմ
 ունեցած զբերուս ամենէն աղուորն էր. 10. Չէր
 տեսներ որ դուք իրաւունք ունիք. 11. Մեծ ամօթ
 է որ ձեզի այնչափ քիչ սէր ունեցած ըլլան. 12.
 Այսչափ առաքինութիւն ունենալով, միշտ պիտի
 պատուի. 13. Թէ որ առանձին ըլլայիր, քիչ ցաւ
 կ'ունենայիր. 14. Աս միտարական լուրն առած-
 նուս պէս, ալ աւելի հանդարտ եղանք. 15. Գիրք
 ունեցած ըլլայի նէ, աւելի երկայն ատեն կը կե-
 նայի. 16. Իր գալէն յառաջ ամենեւին ճշմարիտ
 զուարճութիւն մը չէինք ունեցեր. 17. Պիտի
 կարծեն որ մենք դուրս ելլալու բաղձանք ունեցած
 ըլլանք. 18. Երթալու հրամանն ունեցած (առած)
 ըլլալով, շատ պիտի չուշանայ.

1. Թեհասմիւն էլիտիւր քիւնիւրքնիւ. 2. Քերե՛ գերիւ
 քիւնիւրքնիւ կերտիւնի կիւնիւրքնիւ. 3. Օ
 քորոք քիւնիւրքնիւ քայլ քիւնիւրքնիւ. 4. Քիւնիւրքնիւ
 քիւնիւրքնիւ քիւնիւրքնիւ քայլ քիւնիւրքնիւ. 5. Պիւր քիւնիւրքնիւ
 քիւնիւրքնիւ քիւնիւրքնիւ քայլ քիւնիւրքնիւ. 6. Սանա՛ քիւնիւրքնիւ
 քիւնիւրքնիւ քիւնիւրքնիւ քայլ քիւնիւրքնիւ. 7. Սանա՛ քիւնիւրքնիւ
 քիւնիւրքնիւ քիւնիւրքնիւ քայլ քիւնիւրքնիւ. 8. Չօք անընտաճ շէյ
 քիւնիւրքնիւ քիւնիւրքնիւ քայլ քիւնիւրքնիւ. 9. Քիւնիւրքնիւ
 քիւնիւրքնիւ քիւնիւրքնիւ քայլ քիւնիւրքնիւ. 10. Սիւնն
 անգիւրքնիւ քիւնիւրքնիւ քիւնիւրքնիւ քայլ քիւնիւրքնիւ. 11. Չօք
 քայլ քիւնիւրքնիւ քիւնիւրքնիւ քայլ քիւնիւրքնիւ. 12. Օ քորոք
 քիւնիւրքնիւ քիւնիւրքնիւ քայլ քիւնիւրքնիւ. 13. Եւրընը օլաճայըն,

որք. 10. Էյն զորքն շահուր զէր զեօյն-ի ի գողութիւն օ-
 լնճագլուր. 11. Սանաս՛ ի զեօյնի օ գորար ին՛ի եւս-
 սան. 12. Հեզա շարլբէ փեփնդէն էօյնէր իրի, սեփո
 ձերէր իրի. 13. Օ զեօյն-ի չո-գոր-րո- աչ իւրբն ինչն-
 տէ րօլոր-րոր-լուր. 14. Պիչ սիդէ արլբէ ճասիւնի
 ձերօյնի՞նչի. 15. Սեփն ճասիւնի զո-նո-նո-ն ինչն շա-
 րըն ի օսլերօյն իրի. 16. Սանաս ըրբ՛ ի սանարբ-
 ւընըն արբն ձի ին՛ի-չ ինչ րօլոր-րօն-չ րօն-լուր.
 17. Պո- ադի՛ ճանըն ի-զերիէն շե+եայի ի քիօյնի ձե-
 րո-ր օլոր-րօն-ա գալուիտէ ո-լնանըն ըրբ՛. 18. Իօյնէր
 իրի ի Ֆէլէ+ ին՛ի օ-րարբնա ո-յո-նո-ն. 19. Ճեփ
 րի-չե-նճէլէրիէն ինչի՞նչի տո- րո-ր. 20. Պո- շեյն
 ի-լուրըն րո-յո-րօն-ըն .

Բ. 1. Il (ternir, *անց. որ.*) sa gloire. 2. Ain-
 si s'(évanouir) les empires et les nations! 3. C'était
 lui qui (fournir) du blé à l'armée. 4. Je ne pourrais
 jamais me persuader que cela (nourrir, *սո. անի.*)
 si bien. 5. Pensez-vous qu'ils (remplir, *սո. ներ.*)
 leurs devoirs? 6. Ne fallait-il pas que les pay-
 sans (nourrir, *սո. գեր.*) les soldats? 7. J'espère
 que vous (accomplir, *ապ.*) ses désirs. 8. Est-il pos-
 sible qu'on (punir, *սո. ներ.*) de mort une si légère
 faute? 9. Il ne croyait pas que cela me (réjouir, *սո.
 անի.*) 10. Je souhaite qu'il (réussir, *սո. ներ.*)
 dans son dessein. 11. Les nouvelles coutumes (abo-
 lir) les anciennes. 12. En (réunir, *ընդ. ներ.*) toutes
 ces preuves, on en conclut qu'il est innocent. 13.
 Cela (adoucir) un peu votre mal. 14. Ils. (démolir,
թէա. անց.) cette maison, si on ne les en eût détour-
 nés. 15. Son armée va toujours en (grossir, *ընդ.
 ներ.*) 16. (Affermir)-le dans sa résolution. 17.
 Après (réfléchir, *աներ. անց.*) huit jours, il vint me
 dire ce qu'il avait résolu. 18. Nous (saisir, *անց. որ.*)
 le voleur au moment où il s'échappait.

1. Իր փառքը նսեմցուց. 2. Ասանկ կը կոր-
 սուին տերութիւններն ու ազգերը. 3. Քանակին
 ցորենը հոգացողն ինքն էր. 4. Չէի կրնար համո-
 զուիլ որ ասիկայ անանկ աղէկ մտուցանէ. 5. Ար կար-
 ծէք որ իրենց պարտքերը կը կատարեն. 6. Պէտք
 չէր մի որ գեղացիները զինուորները կերակրած
 ըլլային. 7. Ար յուսամ որ իր բաղձանքները կը
 կատարէք. 8. Արեւի բա՛ն է որ ասանկ թէթեւ
 յանցանքի մը համար մահուան գատապարտեն. 9.
 Չէր կարծէր որ ասիկայ զիս ուրախացնէ. 10. Ար
 բաղձամ որ խորհուրդը գլուխ հանէ. 11. Նոր
 սովորութիւնները հինները կը ջնջեն. 12. Աս ամէն
 վկայութիւնները ժողովելով, եզրակացուցին որ ան-
 մեղ է. 13. Ասիկայ քիչ մը ցաւերնիդ պիտի մեղմէ.
 14. Ես կեցուցած չըլլային նէ, աս սուսն կոր-
 ծանաւ կ'ըլլային. 15. Իր զօրքն էրթարով կը
 բազմանայ. 16. Չիքն իր առաջադրութեան մէջ
 հաստատէ. 17. Ութը որ մտածելէն ետեւ, եկաւ
 որոշածն ըսաւ. 18. Գողը փախչելու առեն բըռ-
 նեցինք.

1. Քենոյն շանըն ինչ ինչերի. 2. Տէլէլիւր ձի
 օլլէլիւր զեօյն նադեփո օլոր-լուր. 3. Օրորո-նո-ն
 պո-րարբն ին՛ի րօնի+ երիս ին՛ի իրի. 4. Ինանո-ն
 ըրբ՛ ի պո- զեօյն էյն զեփնի. 5. Սանըն արբն ի
 ին՛ի պօրձլորըն ին՛ի քիօյնիւր, երբըլէր. 6. Լաղբ՛
 րիչն ձի իրի ի զեօյն-լէր ինչիւրիէն ետեւ ձերիյնի-
 լէր. 7. Ո-սար ը՛ ի օնո-ն արդի-լէրիէն ին՛ի Էրբ
 սինի. 8. Սի-օյնի ձի ի զեօյն իսփի՞ պի գալուանի
 ինչն էօյն-օն գալիլ էրիսիւր. 9. Սանաս ըրբ ի պո-
 պանա շարլբէ ձերի՞նչ. 10. Արբն-լէր ի ի զեփն-
 րի-չե-նի- պաշա ըբարբն. 11. Ինչն ըբօն արիւրիւր
 ետիւրի պալիւալ երբըլէր. 12. Պո- ձեփ իսպալուրը
 զի երէն ինչիւրիէր, սո-լո-ն-չ օլոր-րօն-ա գարար
 ձերիւր. 13. Պո- զիւր աչ արբնըն իսփի՞նչիւրիէ-
 ձեւ. 14. Արի զեփն-րօն-չ օլուայարբն, ին՛ի
 պո- ինչ երբըն օլոր-լուր ըրբ. 15. Օնո-ն ասիւրի

faire aller ce vaisseau. 9. Je voudrais qu'il (manger *ստ. անկ.*) un peu de pain avant de partir. 10. Hérodote qu'on (appeler) le père de l'histoire (commencer) à écrire. 11. On dit que cet édifice (chanceler). 12. Il est bon que nous nous (réconcilier, *ստ. ներ.*) avec nos ennemis. 13. Il (cacheter) lui-même ses lettres. 14. Nous (célébrer) demain l'anniversaire d'une victoire. 15. Il n'est rien que nous (oublier, *ստ. ներ.*) aussi facilement que les malheurs passés. 16. La mort (révéler) les secrets des coeurs. 17. Il (protéger) l'innocence opprimée. 18. Autrefois vous (employer) différents moyens pour aller à vos fins. 19. Je crois qu'il (achever) demain. 20. Croyiez-vous qu'il (exaucer, *ստ. անկ.*) votre prière?

1. Գեօրգի մէջ կը լողար. 2. Նորէն երգելու սկսաւ. 3. Մենք պտուղ կ'ուտենք. 4. Ատենին աղէկ կը գործածեն. 5. Կ'ուզէ որ գիշեր ցորեկ ուսման ետեւէ ըլլանք. 6. Այսօր տունս պիտի մաքրեմ. 7. Կը յուսամ որ քիչ մը ետքը կու գայ. 8. Ան նաւը քաղցրներու համար բոլոր զօրութիւնն ի գործ կը դնէինք. 9. Կը բաղձայի որ ճամբայ ելլելէն յառաջ քիչ մը հաց ուտեր. 10. Հերոդոտոս, որն որ պատմութեան հայր կը կանչուի, գրելու կը սկսեր. 11. Աս տունը կ'երերայ, կ'ըսեն. 12. Աղէկ է որ թշնամիներնու հետ հաշտուինք. 13. Նամակներն ինք անձամբ կը կնքէ. 14. Վաղը յաղթութեան մը տարեգարծի հանդէսը պիտի կատարենք. 15. Անցած վիշտերուն պէս բան մը շուտ չենք մոռնար. 16. Մահը սրտերուն ծածուկները դուրս կը հանէ. 17. Հարստահարած անմեղութիւնը կը պաշտպաներ. 18. Յառաջ ձեր վախճանին հասնելու համար զանազան միջոցներ կը գործածէիք. 19. Կը կարծեմ որ վաղը պիտի լմնցընէ. 20. Կը կարծէիք որ ձեր աղաչանքը պիտի լսէր.

1. Չայրս ինչեյօր ուրախ. 2. Ինչիտէն (նիւր-իւ) չաղբժանա պաշտար. 3. Պէշ յեյլէ եեր էլ. 4.

Վաղը լուրջ էր գուլանքը. 5. Իտեր է Կէտէ Կենտրոնը իմ էնտրոնտէն Կէտէ. 6. Պա- Կէտէ Կէտէ Կէտէ Կէտէ. 7. Ուրա ըմ է ար- անգրա Կէտէ. 8. Օ Կէտէ եր- Կէտէ Կէտէ Կէտէ. 9. Արդ- Կէտէ Կէտէ Կէտէ Կէտէ Կէտէ Կէտէ. 10. Հէտ- Կէտէ Կէտէ Կէտէ Կէտէ. 11. Պա- Կէտէ Կէտէ Կէտէ. 12. Տէ- Կէտէ Կէտէ Կէտէ Կէտէ Կէտէ. 13. Մէտ- Կէտէ Կէտէ Կէտէ Կէտէ Կէտէ. 14. Կէտէ Կէտէ Կէտէ Կէտէ Կէտէ Կէտէ. 15. Կէտէ Կէտէ Կէտէ Կէտէ Կէտէ Կէտէ. 16. Կէտէ Կէտէ Կէտէ Կէտէ Կէտէ Կէտէ. 17. Չ- Կէտէ Կէտէ Կէտէ Կէտէ Կէտէ Կէտէ. 18. Կէտէ Կէտէ Կէտէ Կէտէ Կէտէ Կէտէ. 19. Ս- Կէտէ Կէտէ Կէտէ Կէտէ Կէտէ Կէտէ. 20. Ս- Կէտէ Կէտէ Կէտէ Կէտէ Կէտէ Կէտէ.

Բ. 1. Il y a longtemps que je (servir) ma vieille mère infirme. 2. Mon nom (devenir) cher aux siècles à venir. 3. Deux ou trois ans d'étude lui (ouvrir, *անց. ան.*) l'esprit. 4. On peut servir Dieu en (servir) le roi. 5. Il (devenir, *անց. որ.*) comme le roi des autres hommes. 6. Les vents contraires nous (retenir, *անց. որ.*) longtemps à Tyr. 7. Ne le croyez pas, il (mentir) effrontément. 8. Il (parvenir, *անց. որ.*) de bonne heure à l'épiscopat. 9. Après (obtenir, *աներ. անց.*) de lui la liberté de son pays, il la (soutenir, *անց. որ.*) par les armes. 10. Si j'allais à la campagne, il (venir, *թէա. ներ.*) m'y trouver. 11. Il y a dix ans qu'il me (servir) et me (servir, *թէա. ներ.*) encore, s'il le pouvait. 12. Nous (parvenir, *անց. որ.*) bientôt à la porte du temple. 13. Une rougeur subite (couvrir, *անց. ան.*) son visage. 14. Il faut que je (partir, *ստ. ներ.*) aujourd'

hui pour Paris. 15. Je ne croyais pas que vous (venir. ստ. անկ.) si tôt. 16. Je le (tenir) bien, il ne m'échappera pas. 17. Le bruit de cette action (parvenir, անց. որ.) jusqu'aux oreilles de Sésostris. 18. Il veut que son fils (tenir, ստ. ներ.) toujours les yeux baissés. 19. L'armée (souffrir, անց. ան.) beaucoup dans sa marche, faute de provisions. 20. Il (retenir) injustement un bien qui m'(appartenir).

1. Հատ ատեն կայ որ հիւանդ պառաւ մօրս կը ծառայեմ. 2. Իմ անունս ապագայ դարերուն սիրելի պիտ'որ ըլլայ. 3. Երեք չորս տարւան ուսումն իր խելքը բացաւ. 4. Թագաւորին ծառայելով մարդ կրնայ Աստուծոյ ալ ծառայել. 5. Անկիայ ուրիշ մարդիկներուն թագաւորին պէս եղաւ. 6. Հակառակ հովերը երկայն ատեն զմեզ Տիւրոս արգելեցին. 7. Իրեն մի հաւատար, անամթութեամբ կը ստէ. 8. Ինք շատ շուտ եպիսկոպոսութեան հասաւ. 9. Անկից իր գաւառին ազատութիւնն ընդունելէն ետեւ, զինքով ալ հաստատուն պահեց. 10. Գեղ երթալու ըլլալինէ, կաւ դար հոն ալ զիս կը գտնէր. 11. Տար տարի է որ ինձի կը ծառայէ, ու թէ որ կարենար՝ աւելի ալ կը ծառայէր. 12. Քիչ մը ետքը տաճարին գուռը հասանք. 13. Իր երեսը յանկարծական կարմրութիւն մը ծածկեց. 14. Փարիզ երթալու համար այսօր ճամբայ ելլելու եմ. 15. Չէի կարծեր որ այսչափ շուտ գաք. 16. Չինքն աղէկ կը բռնեմ, ձեռքէս չիկրնար ազատիլ. 17. Աս գործքիս լուրը Աստուծոյսին ականջը հասաւ. 18. Կուզէ որ որդին միշտ աշուրները վարբունէ. 19. Չօրքը պաշար չունենարուն ճամբան շատնեղութիւն կրեց. 20. Անիրաւութեամբ քովը կը պահէ անանկ ինչք մը որ իմն է.

1. Խայլէ վաղընրան պէրէ թօժաբարը խառնալ վաղեմե իրողեմն ետէր իմ. 2. Պէնիմ իսոյմ կէլեճէր զէճանլարս թըյեմնէ, սեկիւնիւն զլաճագ. 3. Ինչ որեօրն սեկնէի էլ իմ զիննէն ալար. 4. Քիչի գաթիլանա

իրողեմն եմորեմն Ալլանա որ իրողեմն ետեպելէր. 5. Օտիւր աղեմնէն գաթիլանը կէպի զլար. 6. Չարոր ընդկէարլար խայլէ զէճան պիղի Սորորս ալը թօրոնլար. 7. Օնա ինանա, ունանադան եալան սեօյլէր. 8. Օտիւր զաթոտ գիւթոտպլոթ մանարպընա եկնիշտի. 9. Օնորան տեղի էյալնիկնի աղարեկնիկն ալը թօրան սօնդրա, սելան ըլա օ աղարեկնի գաթի սագլար. 10. Քեօյէ կիտեճէր զլարար, օրայս որ կէլեպ պիղի պուլար ուրո. 11. Օն սեկն որի էի պանա իրողեմն ետէյօր, գորորեմն զլարար պանա զէարտ որ ետեր իրի. 12. Պիլ ալ սօնդրա հէլէլէն գաթոտոտան եկնիշտի. 13. Օլ սաալ պիլ թըրմըլըլըթ որըր եկնիշտի գաթաորը, պիլորեն պիլէ թըթ թըրմըլըլ զլար. 14. Իլ ելլեմն Փարիզը կէլեմն կէլեմն պու կէլեմն զլար զլարմըլըլըլ. 15. Սանալ ըրըմ էի պու գաթար զաթոտ կէլեմնիկն. 16. Օնա էյիճէ ինանա զաթոտ, կէլեմնէն գալանա. 17. Պու վաթանըն խապիլի Սեօսնիկնի գորաղընա եկնիշտի. 18. Իսիւր էի զլար հեր վաթի կէլեմնիկն աղարա ինանա. 19. Չարեկ զլարարը կէլէն սաթեր էօլար զօթ սըլէլէն զէտի. 20. Նանագթ եերէ մալըմն եանընոր սագլար.

գ. 1. Cet homme-là me (plaire) beaucoup. 2. Ce chemin (conduire) à la ville. 3. Je vous (plaindre) extrêmement. 4. Je le (reconnaître) parfaitement. 5. Je ferai ce qu'il vous (plaire, սպ.) 6. Il ne vous (craindre) guère. 7. Il (paraître, անց. որ.) comme un éclair. 8. Après avoir dit cela il se (taire, անց. որ.) 9. Il me (contraindre, անց. որ.) à le dire. 10. C'est le soleil qui (cuire) tous les fruits. 11. Alors (paraître, անց. որ.) cet homme si admirable. 12. Il (joindre, անց. որ.) les deux jardins. 13. Croyez-vous que nous le (craindre, ստ. ներ.)? 14. Je ne voudrais pas qu'on me (reconnaître, ստ. անկ.) 15. Il a des ennemis, mais ils ne (paraître) pas. 16. Je te (plaindre) de tomber dans ses mains redoutables. 17. Ne

vous (contraindre) pas pour moi. 18. On (cuire) du pain dans toutes les villes pour les troupes. 19. Il y a des sauvages qui se (peindre) le corps et le visage. 20. Moïse (conduire, *անց. որ.*) le peuple d'Israël.

1. Աս մարդս ինծի շատ հաճոյ է. 2. Աս ճամբան քաղաք կը տանի. 3. Վրադ շատ կը ցաւիմ. 4. Զինքը կատարեալ աղէկ կը ճանչնամ. 5. Չեզի հաճոյ եղածը կ'ընեմ. 6. Չեզմէ գրեթէ ամենեւին չեվսինար. 7. Փայլակի մը պէս երեցաւ. 8. Ասիկայ ըսելէն ետեւ լռեց. 9. Զիս ան բանն ըսելու ստիպեց. 10. Արեգակն է որ ամէն պտուղները կը հասցընէ. 11. Ան ատեն երեցաւ աս զարմանալի մարդը. 12. Ան երկու պարտեզները միացուց. 13. Կը կարծէք որ իրմէ կը վստիմանք. 14. Չէի ուզեր որ զիս ճանչնային. 15. Թշնամիներ ունի, բայց չեն երեւնար. 16. Իր սարսափելի ձեռ ուրներն ինձալուգ վրայ կը ցաւիմ. 17. Ինծի համար նեղութիւն մի քաշէք. 18. Ամէն քաղաքները զենուորաց համար հայ կ'եփուէր. 19. Վայրենիներ կան որ մարմիններն ու դէմքերնին կը ներկեն. 20. Մովսէս Իսրայէլացուց ժողովրդեան առաջնորդեց.

1. Պոս արամբան չեք հաղչ էրէր իմ. 2. Պոս եւլ շեմերէ չեքարըր. 3. Սէնի չեք անըր ըմ. 4. Օնոքէտ էյի իմանըր ըմ. 5. Սեղէ մագդոն լուան էրէր իմ. 6. Չեմն սեղսէն նիչ գորգոնչ. 7. Շիմնէտ կեպի կեօրիւնդի. 8. Պոսնոս որտիտիւն սնչրա սոս լուոս. 9. Պէնի պոնոս որտիտիւն շեմոնր էրիտ. 10. Չեր մեյվէրի էեմիլտիւրէն կեմնէլ որի. 11. Պոս անայոյ արեմ լու էնարտ կեօրիւնդի. 12. Օ էտի պոնչիւրի պիւր էրիտ. 13. Սանըր սընըլ էի ընդոն գորգոն ըլ. 14. Իսթիւնչ էրիտ էի պէնի իմանընըլըր. 15. Տիւշմանըրը լար ամսա, կեօրիւնդի. 16. Օնոն գորգոնը էիլ արլընա որտիւրիւնն իչին անըր ըմ. 17. Պէնիտ իչին պանիւր չեթիւրի. 18. Ասէր իչին ներ շեմիւրիտէ էթէտ էիլէր էրի. 19. Ետպանի արամըր

էր է ինչիւրի է էնչիւրի է պոսըրըր. 20. Մոսս Իսրայէլ շեմիւրնա գըլըրըր էրիտ.

Գ. 1. Ils l'(contraindre, *անց. ան.*) à se battre. 2. Son courage (croître) avec les périls. 3. Je n'aurais jamais cru que vous l' (craindre, *սո. դեր.*) 4. Un rayon de joie (paraître, *անց. որ.*) dans ses yeux. 5. C'est un homme qui mérite qu'on le (plaigne, *սո. ներ.*) 6. Ils (connaître, *անց. որ.*) que le danger devenait pressant. 7. Ils nous (peindre, *անց. որ.*) des couleurs les plus noires. 8. On peut toujours dire des choses qui (plaire, *սո. ներ.*) 9. Ces eaux (cuire) un oeuf en moins de cinq minutes. 10. Voilà encore un chemin que je ne (connaître) pas. 11. Il vous a bien dit telle chose, mais il vous en (taire, *անց. ան.*) bien d'autres. 12. Ces arbres (produire) de bons fruits. 13. Autrefois on (oindre) les athlètes pour la lutte. 14. Il ne fallait pas que vous le (craindre, *սո. անկ.*) tant. 15. Il ne convenait pas qu'on vous y (contraindre, *սո. անկ.*) par force. 16. Croyez-vous qu'ils vous (connaître, *սո. անց.*)? 17. Tout ce discours se (réduire) à prouver que vous avez tort. 18. Je souhaitais qu'ils (joindre, *սո. անկ.*) leurs efforts. 19. Sa rage allait toujours (croître, *ընդ. ներ.*) 20. Ils nous (conduire, *անց. ան.*) par des défilés.

1. Զինքը կուտելու ստիպեցին. 2. Քաղաք թիւր վտանգներուն հետ կ'աճէր. 3. Չէի կրնար հաւատալ որ դուք իրմէ վստցած ըլլայիք. 4. Աշուրներուն մէջ ուրախութեան նշոյլ մը երեցաւ. 5. Աս մարդս արժանի է որ վրան ցաւ ունեցուի. 6. Ճանչցան որ վտանգն աւելի ստիպողական կ'ըլլար. 7. Զմեզ շատ գէշ մարդու պէս ձեւացուցին. 8. Մարդ կրնայ միշտ անանկ բաներ ըսել որ հաճոյ ըլլան. 9. Աս ջրերը հինգ բոպէէն քիչ ատենուան մէջ հաւկիթ մը կ'եփեն. 10. Ահաւասիկ ուրիշ ճամբայ մ'ալ որն որ կոս չէի ճանչնար. 11. Քեզի

աս բանս ըսաւ. բայց ուրիշ շատ բաներ ալ լռեց.
 12. Աս ծառերս աղէկ պտուղներ կը բերեն. 13. Յառաջագոյն դօտեմարտութեան համար բմբիշները կ'օժէին. 14. Պէտք չէր որ իրմէ այնչափ վախնայիր. 15. Չէր վայլեր որ զձեզ բռնութեամբ ան բանին ստիպէին. 16. Կը կարծէր որ զձեզ ճանչցած ըլլան. 17. Բոլոր աս խօսքս ձեր յանցանք ունենալը ցուցնելու կը ծառայէ. 18. Կը բաղձայի որ իրենց ճիգը միացրնէին. 19. Կատաղութիւնն երթալով կ'աճէր. 20. Զմեզ նեղ ճամբաներէ տարին.

1. Օնո՛ւ պէ՛տքէն զերկարուր. 2. Թե՛նիւն էր արեւորէ՛մ ին՛իւնէն որ եւրեւր ըսը. 3. Ին՛անձանդ ըսը՞ չի սեղ զնորան քօրքօնն շուրջը. 4. Կե՛զընքին որ պէր շարժէ շէ՛տն ի՛նքննորն. 5. Պո՛ւ չի՛ղնին ինքնինն աճը՞նք հաճոք որը. 6. Թե՛նիւն էր որան զնոյստէ մե՛ծպէր օլոյցօր պէնի որոյսո՛ւր. 7. Պի՛ղն զէ՛ս թէ՛նս որամ կէպի ինքնի՛ք երկարէր. 8. Քի՛շն ձեր անձաքոյսը օլո՞ճաք շէյլեր սե՛յլէն պիւնէր. 9. Պո՛ւ սո՛ւր պիշ որա՛քնքէրն աղ զաքըն ինքնորն երո՛տն զի՛նքերէր. 10. Ին՛իւն պէնի՞ ին՛նըսորը ի՛նքննորան պիւնի որան. 11. Պո՛ւնո՛ւ սանա պէպի աճա՛ւ, զքո՛ շէյ ինքնինն որն սե՛ս զքոքարսորը. 12. Պո՛ւ աղճար էնի մեյ՛լէ ձաքըն երկարէր. 13. Ին՛իւն զամանորս զէնիւնըսար ինքնինն ինքնէն ինքն եաղ սե՛րերէր իորն. 14. Օնորան օքսորս քօրքօննալըսորն. 15. Օլ շէյ ինքն սեղէ զեր երեւե՛ս եաքընաղ ըսը. 16. Սանըր սընը չի սեղի ին՛նըն օլոնալար. 17. Պո՛ւ ճե՛տ սե՛յլէր ենճա՛ն սեղնն քաղանալը օլոննըն իստալն ետեր. 18. Արդնէր իորն՞ չի պիւնէրտէ լալըսարուր. 19. Աղէնընըն ինքնորն՞ ճե՛ արեւոր ըսը. 20. Պի՛ղն որսը եօլարորան կե՛տիւնը պիւնէր.

7. ԿՐԱՒՈՐԱԿԱՆ, ՉԷՉՈՔՈՒՓՈՒԱԴԱՐՉԲԱՅԻՐ

Ա. 1. Je (obliger, *անց. որ.*) de céder. 2. Il (hair) de tout le monde. 3. Tu (châtier) de ton imprudence. 4. Il (tuer, *անց. որ.*) par son fils. 5. Combien de pauvres (oublier)! 6. Les biens de notre père (vendre, *անց. ան.*) 7. Vous (inviter) à cette cérémonie. 8. Ils (effrayer) pour peu de chose. 9. Son frère (rendre) à ses parents. 10. Les Syriens (chasser, *անց. որ.*) de la citadelle. 11. Votre père (avertir) de vos crimes. 12. Quelques-uns (priver, *անց. որ.*) de la sépulture. 13. Nous (obliger, *անց. ան.*) de travailler toute la journée. 14. Ils (punir) quand ils (interroger, *ապ. անց.*) 15. Nous assaillir, *անց. որ.*) par un vent épouvantable. 16. Ils dirent au roi que nous (trouver, *դեր.*) dans un navire phénicien. 17. Je ne croyais pas qu'il (aimer, *սո. անկ.*) de son père. 18. Pensez-vous qu'ils (épouvanter, *սո. ներ.*) pour si peu de chose? 19. L'agneau (emporter, *թէա. անց.*) par le loup, si le berger l'avait abandonné. 20. Je souhaiterais que cette chambre (nettoyer, *սո. անկ.*) avec plus de soin.

1. Թող տարու, ետ քաշուելու հարկադրեցայ.
 2. Ամենէն կ'ապի. 3. Անխոհեմութեանդ պատիժը պիտի կրես. 4. Իր որդիէն սպանուեցաւ. 5. Որչափ աղքատներ կը մոռցուին. 6. Հօրերնուս ինչքերը ծախուեցան. 7. Աս հանդիսութեան պիտի հրաւիրուիք. 8. Քիչ մը բանէ կը վախնային. 9. Խղայրը իր ծնողացը դարձուած էր. 10. Ասորիք միջնաբերդէն վաճառուեցան. 11. Հայրդ յանցանքներուդ լուրն առած էր. 12. Ոմանք թաղմանէ զրկուեցան. 13. Բոլոր օրը աշխատելու հարկաւորեցանք. 14. Հարցափորձ մտնելէն ետեւ պիտի պատժուին. 15. Ահագին հովի մը բռնուեցանք. 16. Թագաւորին սրին որ մենք Փիւնիկեցւոց նաւի մը մէջ գտնուած

էինք. 17. Չէի կարծեր որ հօրմէն սիրուած ըլլար.
 18. Կը կարծէք որ այսչափ քիչ բանէ կը վախնան.
 19. Հովիւը թող տուած ըլլար նէ, զառնուկը
 զայլէն կը յափշտակուէր. 20. Կը բաղձայի որ աս
 սենեակս աւելի զգուշութեամբ մաքրուած ըլլար.

1. Գօյ վերջէյէ մեծպոռ օլտոմ. 2. Տէնէտ
 ալմ ան արալէն երեր. 3. Թեդդէրն շէնէն ճէղա-
 ռըն զէտէտ ան. 4. Բէնդէն ելլարընդուն գալլ օլտոմ.
 5. Նէ գարար Ֆոթըրըն ունոարուր. 6. Փեդէրն-
 միշն մալլըն ալլըր. 7. Պո- ղէնէնէր արալէն օլմադ
 ռընը. 8. Պէր ճէ-ղէ ղէյրէն քօրքար ըրըր. 9. Գար-
 րուր ալլըրըն նեալմ օլմալ ոարոմ. 10. Սի-
 ղնանէրն էլ գալլըն քօրըրուր. 11. Փեդէրն
 գարալալլըրըն իալէրնէն ալլըն ըրը. 12. Պալլըր
 կէօթ-լմէյէ նայէլ օլմարըր. 13. Պէնէն-ն կէն-
 լալլըրայ մեծպոռ օլտոմ. 14. Թեֆէնէ շլմարադ-
 րան ունըր մեղալըն զէրնէտ. 15. Շէրդէն ղէր
 ղէ-ղէրոմ ին-լնուր. 16. Փարնընան դեդէրն տէ
 ղէլ Փոնէնէլլըրըն կէօթէն էլնդէր դո-լմանն-ն ա-
 րոմ. 17. Սանալ ըրըմ տէ գեդէրնդէն սէլէլէն
 օլտոմ. 18. Սանըր ռընը տէ օ գարար ալ ղէյրէն քօր-
 քարըր. 19. Չօղան դրոմէլ օլմարը, գոլը-
 քոմ իրան գոթըր ըրը. 20. Արնէ-լըր էտէմ տէ դո-
 օրո ղէյրէն դեդէրն ըլլ նեմիշնէն օլմարը.

Բ. 1. Mon frere (sortir, *անց. ան.*) 2. Les As-
 syriens (disparaître, *անց. ան.*) 3. Nous (descendre,
գեր.) bien bas. 4. Ils (marcher, *անց. որ.*) longtemps
 ensemble, 5. Ils (arriver, *անց. ան.*) d'Espagne. 6.
 Croyez-vous qu'ils (partir, *ստ. անց.*)? 7. Dès que
 nous (entrer, *անց. յառ.*) dans la voiture, il par-
 tit. 8. Le voleur (échapper, *անց. ան.*) de prison. 9.
 Il (aller, *անց. ան.*) au-devant de son frere. 10.
 Vous (descendre, *գեր.*) de votre char. 11. Je ne
 croyais pas qu'il (tomber, *ստ. գեր.*) de si haut. 12.
 Télémaque (rester, *գեր.*) seul avec Mentor. 13. Il

(monter, *անց. որ.*) dans sa chambre, et y (rester)
 seul. 14. Il (tomber, *թէա. անց.*) dans la mer, si je
 ne l'avais tenu. 15. Mes freres (demeurer, *անց. ան.*)
 à Paris pour faire leurs études. 16. Il semble qu'il
 (venir, *ստ. անց.*) de loin. 17. Il souhaitait que je
 (sortir, *ստ. գեր.*) 18. Elle releva son enfant qui
 (tomber, *գեր.*) 19. Nous (partir, *թէա. անց.*) hier,
 si l'on nous avait laissés faire.

1. Եղբայրս դուրս ելաւ. 2. Ասորեստանցիք
 աներեւոյթ եղան. 3. Մենք շատ խորունկ իջած
 էինք. 4. Երկայն ատեն մէկտեղ քալեցին. 5. Սպա-
 նիայէն եկան. 6. Կը կարծէք որ գայած ըլլան. 7.
 Կառքը մտածնուս պէս, ինքն ալ ճամբայ ելաւ. 8.
 Գողը բանտէն պրծաւ. 9. Եղբօրը դիմացը գնաց.
 10. Գուք ձեր կառքէն վար իջած էիք. 11. Չէի
 կարծեր որ այնչափ բարձրէն վար ինկած ըլլար. 12.
 Տէլեմաք Մենտորին հետ առանձին մնացած էր.
 13. Սենեակն ելաւ ու հոն առանձին մնաց. 14.
 Բռնած չըլլային նէ, ծովն ինկած կ'ըլլար. 15. Եղբաւրս
 ուսում սովորելու համար Փարիզ մնացին. 16. Կ'երե-
 ւայ որ հեռուէն եկած ըլլայ. 17. Կը բաղձար որ
 ես դուրս ելած ըլլայի. 18. Իր ինկած տղան վեր-
 ցուց. 19. Թող տուած ըլլային նէ, երեկ գացած
 կ'ըլլայինք.

1. Գարարըմ տէլըրը ղէտը. 2. Անրեւոլըր
 նադէրն օլտուր. 3. Պէն լօք դեդէն էնէն իտէ.
 4. Խայն ղէման դէրնէրէն էնրէն-տէլը. 5. Ի-գան-
 եարան կէլընէր. 6. Սանըր ռընը տէ կէնէն ղէրըր.
 7. Պէն արադայ կէրդէնէն կէն օ դո եօլ ղէտը.
 8. Խըրըն ղընդունդուն գալը. 9. Գարարընըն
 գարընըն ղէտը. 10. Սիշ արադանըրան ալըր
 էնէն իտէնէն. 11. Սանալ ըրըմ տէ օ գարար էն-
 սէտէն ալըր տէ-շէն-ն օլտոմ. 12. Թելէմա Մէնթօր
 էլէ եալընը գալըն ըրը. 13. Օրարան ղէտը, օր-
 րո եալընը գալը. 14. Թոմիսայըրըմ տէնէն
 տէ-լըրն էր. 15. Գարարըրըմ էլմ էօրնէն էնէն

Փարեղորէ գալուըլուր . 16. Ահօրն-նէ-ր թի ուղտի էերտէն
կէլնէլ րիբ . 17. Իսկէր էրն թի պէն րէլուըլ լեգօըլ
օլայըրու . 18. Եէրէ րէ-լէն օլու-ն-ն- գալուըլրու . 19.
Պրտիօըլ օլայըրուըլ րի-ն կէլնէլ օլու-ր ուրու-գ .

Գ. 1. Vous (se facher). 2. Il (se moquer) de moi. 3. Le temps (se troubler). 4. Il (se tromper, *անց. որ.*) 5. Ils (se plaindre, *անց. ան.*) de leurs maux. 6. Je ne (se fier) plus à lui. 7. Nous (s'amuser, *անց. որ.*) longtemps. 8. Vous (se tromper), cela n'est pas ainsi. 9. Vous (se repentir) de votre indulgence. 10. Je (se lever, *անց. որ.*) et je (s'avancer) vers ces lieux. 11. Il (s'appliquer) à orner son âme par la vertu. 12. J'aurais désiré qu'ils (se repentir, *սս. գեր.*) de leurs fautes. 13. Le centurion (se promener) en balançant son cep de vigne. 14. Ils (se facher, *թէա. անց.*) si je (se présenter, *գեր.*) devant eux. 15. Vos parents voudraient que vous (s'occuper, *սս. անկ.*) de choses utiles. 16. Je (s'imaginer, *անց. ան.*) que je (se promener, *անկ.*) dans votre jardin. 17. On aurait souhaité que vous (se reposer, *սս. գեր.*) de vos fatigues. 18. Les oiseaux (se réunir) et saluent le père de la vie. 19. Vous voulez que nous (se flatter, *սս. ներ.*) d'un vain espoir. 20. Il m'a longtemps fait des promesses, il (se jouer) de moi.

1. Գուք կը սրդողեր . 2. Զիս ծաղը կ'ընէ . 3. Օղը կը պղտորէր . 4. Անիկայ սխալեցաւ . 5. Աշտերնուն վրայ քանքատեցին . 6. Ալ անոր պիտի չվստահիմ . 7. Երկայն ատեն զբօսանք ըրինք . 8. Ար սխալէք, աս բանս անանկ չէ . 9. Չերներողամու-թեանս վրայ պիտի ցաւիք . 10. Ոտք ելայ ու դեպ ի ան կողմերը յառաջ գացի . 11. Իր հօգին առա-քինութեամբ զարդարելու ետեւէ կ'իյնայ . 12. Ար բաղձայի որ յանցանքներնուն վրայ զղջացած ըլլային . 13. Հարիւրապետն իր սրժի կրճղը շարժելով

կը պարտէր . 14. Առջեւնին ելլելու ըլլայի նէ, կը սրդողէին . 15. Ծնողքնիդ կը բաղձային որ դուք օգտակար բաներու զբաղէիք . 16. Անանկ երեւա-կայեցի որ ձեր պարտեղը կը պարտէի . 17. Ար բաղձացուէր որ դուք յոգնութիւն առած ըլլայիք . 18. Թուշունները կը ժողովին ու կենաց հայրը կը բարեւեն . 19. Ա'ուղէք որ պարապ յուսով մը ինք զինքնիս խաբենք . 20. Երկայն ատեն ինձի խոտմունքներ բրաւ, զիս ծաղը կ'ընէ եղեր .

1. Սէշ րուըլըր ուըլըլ . 2. Պէնի մասեարս երե-յօր . 3. Հալու պո-լանըյօր ուրու- . 4. Օ եանըլուր . 5. Տէրութիւն ի-ղէրնէն աղաշուըլուր . 6. Ղայրը օն- կէ-վէնէյէճէյիմ . 7. Խայլը վագըն սեճա էլիտի . 8. Եանըլըյօրու-ն-ն-ը, պո- մասլանի եօյն րէյնէլ րիբ . 9. Շէճի-լի-ընըն ի-ղէրնէն աճըյաճագ ուըլըլ . 10. Այալս գալիք ո լար-ճըլար ողորո- կէլիտի . 11. Ճանըն ճաղիւն ինք ոսն-լի-մայ մո-գայեէր րիբ . 12. Արդի-լէր էրիմ թի գապահ-լուրը ի-ղէրնէն թի-լման օլու-ն-լուր . 13. Եէ-ը պալը էլիտիէն սսմա թի-լի-յէնէն սալայարագ կէղիտի էրի . 14. Գալըլուրըն-ս լեգօըլ օլայըրու, րուըլըլուր ըրու . 15. Ալի-լու-րընըն վերաճը օյո-րո- թի սիշ ճաիտիլի մասլան-լու-ր մո-գայեէր օլու-նըլըլ . 16. Պաղէնիլորէ կէղիցօր ու-օ րէյնի իայալ էլիտի . 17. Իսկէնէր էրն թի եօրըն-լու-գ ուըլըլ օլայըրուըլ . 18. Գու-լուր լիօզ օլու-դ եղ-հայ- ե-լի-ս -էլուս վէրիլիլ . 19. Իսկէր պիտի թի թէն-րէիլ րիբ պօշ ի-օր ինք ալմարըրու . 20. Խայլը վագըն պանս վարուր էլիտի, յէյեր պէն զէվէնիցօր ու-մ-ըլ .

144

8. ԱՆՎԱՆՈՒՆ ԻԱՅՆԻ

Ա. 1. Il s'(asseoir, *անց. որ.*) auprès de moi. 2. Il (aller) demain à la campagne. 3. Il (acquérir) tous les jours. 4. Je (aller) en France. 5. La chaux vive (bouillir) quand on l'arrose d'eau. 6. Il faut

que tu (aller, սո. ներ.) avec le fils d'Ulysse. 7. Son pouls (battre) quatre-vingts fois par minute. 8. Il (acquérir, անց. ան.) beaucoup de choses. 9. On l'(absoudre, անց. ան.) malgré le crédit de ses ennemis. 10. En (absoudre) cet homme on n'a pas fait justice. 11. Je souhaite que vous (acquérir, սո. ներ.) une grande réputation dans cet art. 12. Je m'(asseoir, թէա. ներ.) volontiers sur l'herbe, si j'étais sûr que ma santé n'en souffrît pas. 13. Je (boire, անց. ան.) un verre de vin. 14. Il s'est piqué en (coudre). 15. Nous vous (croire) toujours nos amis. 16. Cela doit être (coudre, ընդ. անց.) avec de la soie. 17. Nous (boire) dans le creux de la main. 18. Il avait à peine (clore, ընդ. անց.) l'oeil, que le bruit l'éveilla. 19. Je (courir, թէա, ներ.) beaucoup plus vite, si mes habits n'étaient pas si lourds. 20. Est-il possible que vous (boire, սո. ներ.) tant de vin?

1. Բովսնստեցաւ. 2. Վաղը գեղ պիտ'որ երթայ. 3. Ամէն օր կը շահի. 4. Գաղղիա կ'երթամ. 5. Չմարած կիրը, վրան ջուր սրսկուելու ըլլայ նէ, կ'եռայ. 6. Պէտք է որ Ոգիսեւսին որդւոյն հետ երթաս. 7. Իր երակը բոպէի մէջ ութսուն անգամ կը դարնէ. 8. Շատ բան ստացաւ. 9. Թշնամին երուն համբաւին միտ չընելով, զինքն արձակեցին. 10. Աս մարդս արձակելով արգարու թիւն ըրած չեղան. 11. Կը բաղձամ որ աս արուեստին մէջ մեծ համարում ստանար. 12. Առողջութեանս վրաս չտայը զիտնայի, յօտարութեամբ խտտին վրայ կը նստէի. 13. Գաւաթ մը գինի խմեցի. 14. Կարելու աստն ասեղը ձեռքը խոթեց. 15. Մենք զձեզ միշտ մեր բարեկամները կը կարծենք. 16. Ասիկայ մտաքսով պիտի կարուի. 17. Ափերնուս մէջէն ջուր կը խմէինք. 18. Հազիւ աչքը բոցած էր, մէյ մ'ալ խըլտոցը զինքն արթնցուց. 19. Չգետաներս այսչափ ծանր չըլլային նէ, շատ աւելի շուտով կը վազէի. 20. Կարելի է որ այնչափ գինի խմէք.

1. Եանձնոս օխորոս. 2. Եարն էջէ կհրէ՜՜է. 3. Հէր կէն գաղանք. 4. Քրանսայս կհրէր ի՛. 5. Սէօնօտիշ քիբէնն իսկիւնէ սո սերքիւնէ՜՜ օլորսս, քայնար. 6. Իսկիւն օլորս ին կիկիւնի սին. 7. Նաւը պիտ րաքիքետէ սեպէն քերէ սկար. 8. Չօք շէյ էն կիկիւնի. 9. Բէնտի րեշմանլարնն նոֆոսանն նիսկիւնն օնո քօյ վերտիւր. 10. Պո սարսը քօյ վերտիւրիւն րեքիսկիւնէ քիկիւնի. 11. Արշիւնէր ի՛ քի րո սանասի իչիտի քօք իկիւնար պոլասընը. 12. Սալըղըս շարար վերտիւրէնն պիկիւնիտի, օի ինչքիւն օխորոս րոս. 13. Պիք գարեւ շարայ իպիտ. 14. Տէտէլ րեքիւնի շարի ինչիւն սօքոս. 15. Պիշ սիւն րայիտ րօսիսանն րեքի իսկիւնը. 16. Պոն իքէտ, էպրիւնի ին րեքիւնէ. 17. Ալոսանն սոնն ինք իտէտ. 18. Անօշիւնի գարար գարար սոնն քալըր օլորայըր, րահա քօք քալորս քօշարըր. 20. Օլ գարար շարայ իչիւնիւն օիսիւն օի.

Բ. 1. Je (croire, անց. որ.) avoir un songe. 2. (Dire,) cela ne vous plairait-il point? 3. Ne (croire) pas tout ce qu'ils vous (dire) 4 (Ecrire) cela dans votre journal. 5. Que voulez-vous que je vous (dire, սո. անկ.)? 6. Elle (croire, անց. որ.) entendre des gémissements. 7. Je lui (écrire, անց. որ.) dix lettres sans recevoir de réponse. 8. Ce que vous me (dire) aujourd'hui, ne s'accorde pas avec ce que vous me (dire, անկ.) hier. 9. Ils baissèrent la lance et (courir, անց. որ.) l'un contre l'autre. 10. Ils nous (envoyer) du secours. 11. Ils (faire) un grand bruit. 12. Nous (faire, անց. որ.) un long voyage. 13. Il (falloir) que vous le (lire, սո. անկ.) plus tôt. 14. Je (faire) tout ce qu'il vous plaira. 15. Il (lire) un vieux manuscrit. 16. Je ne (croire) pas qu'il (lire, սո. անկ.) si bien le grec. 17. Il a le visage tout (luire, ընդ. ներ.) de sueur. 18. Il veut que

vous lui (écrire, *ստ. ներ.*) souvent. 19. J'(envoyer, *թէա. ներ.*) le chercher, si j'étais sûr de le trouver chez lui. 20. Il ne (croire) pas que je (boire *ստ. ներ.*) toujours de l'eau.

1. Կարծեցի որ երազ կը տեսնեմ. 2. Ըսէք, *ստ* ձեզի հաճելի չէր ըլլար. 3. Չեզի ամէն ըսած-
ներուն մի հաւատար. 4. Ասիկայ ձեր օրագրութեան
մէջ գրեցէք. 5. Ի՞նչ կ'ուզէիք որ ձեզի ըսէի. 6.
Հեծու թիւններ լսել կարծեց. 7. Իրեն տասը նա-
մակ գրեցի առանց պատասխան առնելու. 8. Ինծի
այսօրուան ըսածնիդ երեկուան ըսածներնուդ հետ
չի համաձայնիր. 9. Տէգեքնին վար առին ու իրարու
վրայ վազեցին. 10. Մեզի օգնութիւն պիտի խաւրեն.
11. Մեծ խղճուց մը կ'ընէին. 12. Երկայն ճամ-
բորդութիւն մը ըրինք. 13. Պէտք էր որ անիկայ
աւելի յառաջ կարգայիք. 14. Չեզի հաճոյ եղածը
պիտ'որ ընեմ. 15. Հին ձեռագիր մը կը կարդար.
16. Չէի կարծեր որ այսչափ աղէկ յունարէն կար-
դայ. 17. Երեսը քրտինքէն բոլորովին կը փայլի.
18. Կ'ուզէ որ շատ անգամ իրեն գրէք. 19. Տունը
ըլլալը ստոյգ գիտնայի նէ, զինքը բերել կու տայի.
20. Չի հաւատար որ միշտ ջուր կը խմեմ.

1. Սանրամ քի տեւ ինքեյօր ում. 2. Տեյնիւն,
պոս սիզէ մագպոս-լ օլմաղ մըյըր. 3. Սիզէ հեր պեպի-
լեքնիէ ինանմայն. 4. Պոսնոս սիզին բոզն-սիեյնիւն
էլիէնէ ետըն. 5. Կե՞ իսկեր իտիէնի քի սիզէ պեյնի. 6.
Ինիլիէ սեպի էլիտիյօր զանն էլիտի. 7. Օնս օն սեպիտո-
յ ետըրամ ամմա, հիւ պեր թեվայ պլմար. 8. Պո-
լիւնիէ պանս պեպիէնի պիւնի պեպիէնի էլի ույմայօր.
9. Սըրբ-թլըրընը աշաւ ալը, պէրի պեքնիէնի ե-
զեքնիէն. 10. Պիզէ ետըրամ եօլլայմաթլըր. 11.
Չօթ քիլըրամ էպեր իտիէն. 12. Պեր ուղանն եօլըն-
լաթ էլիտի. 13. Պոսնոս պանս էլիլի օթոս-մալըյը-
րընը. 14. Սիզէ իօշ օլմաղ էպեթեյնի. 15. Պեր ետի
էլ ետըրամ օթոսյօր ուպոս. 16. Սանմաղ ըրամ քի
պոս քապար էյն բոսմա օթոսոսն. 17. Ենիւն-

պիւնիւն ինքեյն քարայօր. 18. Իսկեր քի ութ ութ
քեյնիէնէ ետընընը. 19. Էլիլի օլլոս-ղանն ունի
պեքնիէնի օնս ինիլիտիտիէն իտի. 20. Տոյմա ու-
նիլիէնիէն ինանմաղ.

9. 1. Son chien (mourir, *անց. ան.*) 2. Dès
que le jour (luire) nous nous (mettre) en chemin.
3. Nous (moudre) du café. 4. Je (mourir) de faim.
5. Nous (mettre, *անց. որ.*) pied à terre. 6. Ils (naî-
tre, *անց. որ.*) le même jour. 7. J' (mouvoir, *անց.
ան.*) un peu cette planche. 8. (Mettre) ces livres
ensemble. 9. Les fleurs (naître) au printemps. 10.
Il (mettre, *անց. ան.*) le cheval dans l'écurie. 11. Il
(maudir) le jour où il (naître, *գեր.*) 12. C'est la
colère qui le (mouvoir) à cette action. 13. Il vou-
lait que je (faire, *ստ. անկ.*) l'impossible. 14. (Croi-
re)-vous que je (mettre, *ստ. ներ.*) ma gloire à le
servir? 15. Ils (maudire) tous les jours ceux qui
leur ont donné de mauvais conseils. 16. D'anciens
philosophes (croire, *անց. ան.*) faussement que les
insectes (naître, *անկ.*) de la corruption. 17. Quoi-
qu'il soit votre ennemi, vous ne devez pas souhaiter
qu'il (mourir, *ստ. ներ.*) 18. Cette affaire (nuire,
անց. ան.) à sa réputation. 19. J'(prendre, *անց. ան.*)
un bâton. 20. Nous (prendre, *անց. որ.*) beaucoup
d'oiseaux.

1. Իր շունը մեռաւ. 2. Լուսընալուն պէս
ճամբայ պիտ'որ ելլենք. 3. Խահուէ կ'ազանք.
4. Անթու թիւնէն պիտի մեռնիմ. 5. Ոտուքնիս
գետինը դրինք, վար իջանք. 6. Կոյն օրը ծնան. 7. Ան
տախտակը քիչ մը շարժեցի. 8. Սա գիրքերը մեկ-
տեղ գրէք. 9. Ծաղիկները գարնան կը բացուին. 10.
Չին ախորդար. 11. Ծնած օրը կ'անիծէր. 12.
Քարկութիւնն է որ զինքն սա գործքիս կը շարժէ.
13. Կ'ուզէր որ անկարելին ընեմ. 14. Ար կարծէք
որ իրեն ծառայելն ինծի մեծ փառք կը սեպեմ. 15.

Ամէն օր իրենց շար խրատ տուողները կ'անիծեն.
16. Հին փիլիսոփաներէն ոմանք սխալմամբ կարծե-
ցին որ միջատներն ապականութ ենէն կը ծնանէին.
17. Թշնամիդ ալ է նէ, պէտք չէ որ իրեն մեռնիլը
բաղձաս. 18. Աս գործքս իր պատուոյն վնասեց.
19. Գաւազան մը առի. 20. Շատ թռչուն բըռ-
նեցինք.

1. Բեօֆէյն էօլթի-. 2. Կիւն րօղորդը- կէտն
էօլա լըֆաճաղ ըլ. 3. Գաւիկ է-յի-րի-յօրո-շ. 4.
Աճլըֆորան էօլէճէյիօ. 5. Ինդիտ, քօնորո-գ. 6. Պէր
կէնտէ րօղորդը. 7. Օ Լաիլալը պէր ալ քըլըլ-
րաիլը. 8. Շո- Էիլալըրը Էան Էան քօյո-ն. 9.
Չէլէ+լէր էլ պահարդա ալըրը. 10. Ալը Էիլըր քօ-
րո-. 11. Տօրորդը- կէնէ Լանիլ քօրո-ր ո-րո-. 12.
Օնա պո- չէյն էիլթիլէն էօրէտի պէր. 13. Մի-օրիլիլ
չէյ էիլթիլ էիլթիլ պէր. 14. Սանըր ալըր ի օն Էիլը-
թիլ էիլթիլ պանա պէր պէօյի-տ շոն սոյոր ըմ. 15.
Հէր կէն Էիլթիլթիլ քէնա Նաիլալի վէրէլէրէ պէր
րո-ա էրէրլէր. 16. Ի-տի քէլէսօֆլըրրան պղըլըրը
Էաղնըլըլըրը զանն էիլթիլթիլ ի պէօթէլէր չի-րի-թի-շ
չէյլէրրէն հասըլ օլը-րըրը. 17. Տի-շմանըն պիլէ Էիլ
րէ, էօլթի-թի-նիլ- արդիլ-լի-թիլթիլ օին. 18. Պո- Էա-
լըհալի օնան շանընա Էիլթիլ վէրրի. 19. Պէր րէյնէտ
ալըրը. 20. Չօք քո-շ Լո-լիլրո-գ.

Գ. 1. Il y a longtemps qu'il n' (pleuvoir, *անց. ան.*) 2. Je ne (pouvoir) rien dire là-dessus. 3. Il (pouvoir) à tous vos besoins. 4. Les médecins lui (permettre, *անց. ան.*) le café. 5. Croyez-vous qu'ils (prendre, *սո. ներ.*) beaucoup à la chasse? 6. Il ne (croire) pas que vous (prendre, *սո. անկ.*) plaisir à cela. 7. Tout à coup ils (prendre) les armes et se (mettre) à le poursuivre. 8. Si la pluie cesse, je (pouvoir, *սպ.*) sortir. 9. Voilà bien du désordre, il (falloir) que vous y (pouvoir, *սո. անկ.*) 10. (Croire)-tu que je (pouvoir, *սո. ներ.*) oublier l'amitié que je

te dois? 11. Il ne (pouvoir, *անց. սր.*) réussir dans cette affaire. 12. Je vous (promettre) de faire tout mon possible. 13. Je le (poursuivre) partout, comme un chien (poursuivre) sa proie. 14. Je ne (savoir, *թէա. ներ.*) me taire. 15. Je me (résoudre, *անց. ան.*) à faire cela. 16. Je ne (savoir) pas précisément quelle heure il est. 17. Elle (résoudre, *անց. ան.*) de partir demain. 18. Je ne (savoir, *սո. ներ.*) personne qu'on (pouvoir, *սո. ներ.*) lui comparer. 19. Dieu (résoudre, *անց. սր.*) enfin d'abîmer ces audacieux sous les eaux. 20. S'il perd son procès, je ne crois pas que tout son bien y (suffire, *սո. ներ.*)

1. Շատ առեն կայ որ անձրեւ չէկաւ. 2. Աս բանիս վրայ բան մը չեմ կրնար բտել. 3. Չէր ամէն Տարկաւորութիւնները պիտի հոգայ. 4. Բժիշկները իրեն խահուէի հրաման տուին. 5. Կարծէք որ որսէն շոն բան մը կը բռնեն. 6. Չէր կարծէր որ գուք սո բանէս ուրախանաք. 7. Մէկէն գէնք կ'առնեն ու կը սկսին ետեւէն իյնալ. 8. Անձրեւը գաղբի նէ, կրնամ գուրս ելլել. 9. Աս ինչչապի անկարգութիւն է, պէտք էր որ ասոր ճար մը հոգայիր. 10. Կարծես որ քեզի պարտական եղած բարեկամութիւնս կրնամ մոռնալ. 11. Աս գործքս չկրցաւ գլուխ հանել. 12. Կրցածս բնելու կը խոստանամ. 13. Իր որսին ետեւէն գացող շան պէս, ամէն տեղ իր ետեւէն պիտ'որ իյնամ. 14. Չեմ կրնար լուել. 15. Աս բանս բնելու միտքս դրի. 16. Ժամը քանին ըլլալը ճիշտ չեմ գիտեր. 17. Որոշեց որ վաղը երթայ. 18. Իրեն հետ համեմատուիլ կրցող մարդ մը չեմ ճանչնար. 19. Վերջատակ Աստուած վճռեց որ սո յանդուգները ջրերու տակ ընկղմէ. 20. Դատը կորսնցընելու ըլլայ նէ, չեմ կարծէր որ բոլոր ինչքերը բաւեն.

1. Խայիլ շահա իբր ի Էալորդը կէլթիլ. 2. Պո- Էալըհալի էիլթիլթիլ պէր չէյ րէյնէթի. 3. Սիլթիլ Էիլթիլթիլ Էիլթիլ քայըրաճաթ. 4. Հիլթիլթիլ քաիլթիլ

էյնն վերտելեր. 5. Սանըբ սընըչ թի աճրան լոգ չէյ մի թո-թարլար. 6. Սանճաչ ըբը թի սիչ պո-նոնն ի-ղէրինէ սեվնէսիննիչ. 7. Պերտէն պերէ սելան ալըպ էնէսիննէ տի-չերլեր. 8. Եսըմոր թեսելերսէ, տիչարը լըգապիլեր իմ. 9. Պո-նէ բաղըթ-սըղըլըգ որըբ, պո-նա պիբ լարէ պո-լմալըբըն. 10. Պէնտին սանա վաճիպ օլան րօսթ-լը-ղո- սան-րապիլեր միյնմ սանըբ սըն. 11. Պո-մասլանմթը պաշա լըգարամարը. 12. Էլիմտին իէլնիէթ-մէյն սեօչ վերեր իմ. 13. Ալը արգաւընտան տի-չի-չ զաղար միսալի, երբ եանրա օնո- քօզլալըյաճաղըմ. 14. Սո-ս օլմամ 15. Պո-նոն էթմէյն քարար վերտիմ. 16. Սաթթըն քաչ օլմասընը էյնճէ պիլմեմ. 17. Եարըն կիթ-մէյն քարար վերտի. 18. Օնոնն իլէ բո-պերո- օլմանա-ճագ պիբ թիմնէ թանըմամ. 19. Ալէլմաուը Ալլան պո-ղալըլարը սո-րո պօղմայա քարար վերտի. 20. Տաճայը քայայ էտէճէ օլմ-բսա, սանմամ թի պի-թի-ն վարէյնիէ էթիլնն.

Ե. 1. Il (falloir) voir si cela vous (seoir) ou ne vous (seoir) pas 2. Je ne pensais pas que vous (savoir, սո. սնկ.) si bien chanter. 3. Il (vivre, սնյ. սն.) cent ans. 4. Cela ne se (voir) pas de loin. 5. Je souhaite qu'il (vainere, սո, ներ.) 6. Cette étoffe (valoir) tant. 7. (Dire)-lui qu'il se (vêtir, սո. ներ.) promptement. 8. Si vous (venir, սնկ.) avec moi, vous (voir, թէա. ներ.) le roi. 9. Je l'(voir, սնյ. սն.) de mes propres yeux. 10. (Croire) vous qu'il (vivre, սո. սնկ.) encore? 11. Il (valoir) mieux se taire que de parler. 12. Les ignorants (croire) tout voir, et ils ne (voir) rien. 13. Une grenouille (voir, սնյ. որ.) un boeuf qui lui sembla de belle taille. 14. Les Romains (vainere, սնյ. որ.) les plus belliqueuses nations. 15. Qui ne (savoir) pas son métier, l' (apprendre, սո. ներ.) ou le quitte 16. Il ne croit pas que je (vouloir, սո. ներ.) l'insulter. 17. (Voir) un peu ce qu'il fait. 18. Je (vouloir, թէա. ներ.)

que vous vous (vêtir, սո. սնկ.) proprement. 19. Ces couleurs vous (seoir) si bien, vous devez les préférer à d'autres. 20. Je ne crois pas qu'il (valoir, սո. ներ.) tant.

1. Նայելու է որ սահկայ ձեզի կը վայլէ չէ նէ չիվայլեր. 2. Չէի կարծեր որ այնչափ աղէկ կարենաք երգել. 3. Հարիւր տարի ապրեցաւ. 4. Ատիկայ հեռուանց չէր տեսնուեր. 5. Ար բաղձամ որ յաղթէ. 6. Աս կերպարը այսչափ կ'արժէ. 7. Ընէք իրեն որ շուտով հագուի. 8. Հետո գայիք նէ, թագաւորը կը տեսնէիք. 9. Չիւքը աշուրներովս տեսայ. 10. Ար կարծէիք որ գեռ կենդանի էր. 11. Լուելը խօսելէն աղէկ է. 12. Անմիտները կը կարծեն որ ամէն բան կը տեսնեն, ու բան մը չեն տեսներ. 13. Գորտին մէկը եղ մը տեսաւ, որն որ իրեն երեւցաւ թէ աղուոր հասակ ունի. 14. Հոս մայեցիք ամենէն քաջ պատերազմող ազգերը յաղթեցին. 15. Արուեստը չգիտցողը, կամ սովորի կամ թող տայ. 16. Չիկարծեր որ ես զինքը ծաղրել ուզեմ. 17. Նայեցէք մէյ մը ինչ կ'ընէ. 18. Կ'ուզէի որ մարուր հագուէիք. 19. Աս գոյները տեսելի սիրէք. 20. Չեմ կարծեր որ այնչափ արժէ.

1. Պագմալը թի պո- սիչէ ետբըլը մը եօգս ետբըմաչ. 2. Սանճաչ ըբըմ թի պո- քարար էյն լաղըրապիլնիիննիչ. 3. Եթ-չ սէնէ եաշարը. 4. Պո- ելըբագրան իթըթ-նիիննիչ իտի. 5. Եթնի-նիիննի արդի-լեր իմ. 6. Պո- քո-մաչ պո- քարար տիյեր. 7. Տէյնն թի լաճո- քիլնիինն. 8. Պիլմեմ իէլնիտիիննիչ, քարթլանը իթըթ-ր ի-տի-նիիննիչ. 9. Օնո- իթըթ-մ իլէ իթըթ-մ. 10. Տանա սաչ մը գանն ետեր իտիիննիչ. 11. Սո-ս օլմ-ճագ լըգըբըն էթմէտիինն էյն տիբ. 12. Ահմալար ցեր չէյն իթըթ-ր ի-չ տիյն րո-րո-լար ամա, անչ պիբ չէյ տի իթըթ-իլեր. 13. Գո-րպաղանըն պիբն պիբ եօթի-չ իթըթ-մ, թի օնա թէտ պոլը- պօլը- իթըթ-նի-տի-ն. 14. Բօմալըլար էն ճէնիեմիբըն թիլնիլերէն էնիտի-

Անիկայ քեզմէ յառաջ տեսայ. 4. Քու բարեկամիդ հետ եկայ. 5. Հօրեղբորս տունը գացիք. 6. Իմ տունն իրենին քովն է. 7. Գիշերուան առթով փախաւ. 8. Օրին խստութեան չնայելով գնաց. 9. Գրքերուս մէջ թուղթ մը գտայ. 10. Ապակիներուն մէկալ կողմանէ լյար կ'երեւայ. 11. Իր շորս կողմը շարուեցան. 12. Անխելք մարդ մըն է. 13. Արան ունեցած կարծիքէս վեր է. 14. Բանակը քաղքին մօտերը կեցաւ. 15. Իսկ ինք ինչպէս որ կ'ուզէ նէ, անանկ ընէ. 16. Ամէն բան ձեր կարծեացը համաձայն կատարուեցաւ. 17. Ասիկայ իրիկուան ժամը շորսին գէմ պատահեցաւ. 18. Ամէնն ալ իր առջեւն ելան. 19. Չեր օգտին վրայ հետս խօսեցաւ. 20. Ասիկայ մինչեւ աս ժամն չէր տեսնուած.

1. Թապալտիս Աղլոսիստան սօնորս գըրաւ օլտոս 2. Պոս ալայըն ինիտե ղեֆ իսլիֆ վար ըրը. 3. Օնս սենտին էփէլէ կեօրտեմ. 4. Սենին րօսիտոն ինէ պերլեփտե կեփտեմ. 5. Ասոնսման էփէնէ կեփտեմիդ փ. 6. Պէնիմ էփէմ օնսնիփին էանըրա րըր. 7. Կեճէ ֆըրսսլըյա քալըր. 8. Հափանըն շեփտեմինէ պոֆսայըր կեփտեմ. 9. Բեփսալըրընէ արսանըրա պեր քեաղըր պոսլոսմ. 10. Ճոսլըրըն օ պեր լարսֆընտան ըլըֆ կեօրեմեր. 11. Տեօրլէ էանընա րեփեփտեմեր. 12. Պեր սֆըլըրը սրոս րըր. 13. Գըյասըմտան շեյապե րեր. 14. Օրտոն շեփտեմին էանընա քօնտոն. 15. Ասմա քեփտեմիս նասըլ էսփեփտե էօյլէ էփսին. 16. Հեր շեյ սեփին քըյասընըրա կեօրե լարսմ օլտոն. 17. Աֆշոս սասլի րեօրլի սոնլըրըրա ղոնսոք էփտեմ. 18. Հեփեմի րե քարըրընա ղեփտեմ. 19. Սեփին ղեփտեմըրընէ հաֆֆընա պեմիմ էլէ լարըրըր էփտեմ. 20. Պոս սոսլիս քարար պոս կեօրեմերը շեյ րեփեմ էտե.

Բ. 1. Il a quelque chose dans (la bouche). 2. Il est assis derrière (l'arbre). 3. Il n'est ni dessus ni dessous (le lit.) 4. C'est à l'insu (son père) qu'il

a fait cela. 5. La terre est très-petite par rapport (le soleil). 6. Ils sont loin (leurs parents). 7. On le fera reconstruire aux dépens (le roi). 8. Ce précepteur n'est plus auprès (mes enfants). 9. Il est sorti de très-bonne heure contre (sa coutume). 10. Durant (toute sa vie) il n'a jamais menti. 11. Je ne lui donnerai pas ce cheval à moins (mille livres). 12. Il est assis charitable envers (les pauvres). 13. Il était assis entre (nous deux). 14. Je me plaçai vis-à-vis (lui). 15. Cet événement est encore bien près (nous). 16. Je vous servirai au péril (ma vie). 17. Ces chevaux sont pour (l'écurie) du roi. 18. Il se couchait sur (un lit magnifique). 19. Je vous attendrai depuis (cinq heures) jusque (six). 20. Attendu (les circonstances), on ne l'a pas condamné.

1. Բերին մէջ բան մը ունի. 2. Ծառին ետեւը նստած է. 3. Անկողնին վրան ալ տակն ալ չէ. 4. Ասիկայ հօրմէն ծածուկ ըրաւ. 5. Արեւուն համեմատութեամբք երկիրս շատ պզտիկ է. 6. Իրենց ծնողացմէ հետոս են. 7. Թագաւորին ծախքովը նորէն պիտի շինել տան. 8. Ալ աս դաստիարակը տղոցս քովը չէ. 9. Սովորութեանը դէմ շատ կանուխ դուրս ելաւ. 10. Բոլոր կենացը մէջ ամենեւին սուտ չըրուցեց. 11. Աս ձին իրեն հազար լիտրէն վար չեմ տար. 12. Աղքատներուն օղորմած է. 13. Մեր երկուքին մէջ նստած էր. 14. Իրեն գիմացը կեցայ, նստեցայ. 15. Աս պատահմունքը դեռ մեզի շատ մօտ է. 16. Կենացս վտանգովն ալ ձեզի կը ծառայեմ. 17. Աս ձիանքը թագաւորին ախոռին համար են. 18. Փառաւոր անկողնի մը վրայ կը պառկեր. 19. Ժամը հինգէն մինչեւ վեց ձեզի կը սպասեմ. 20. Պարագաններուն նայելով զինքը չդատապարտեցին.

1. Աղընտա պեր շեյ վար. 2. Աղանըն արտըրա օլտոնրօնը. 3. Եսլիսընըն նէ էսփեփտեմիս նէ սլիլըրա րըր. 4. Պոսնոս սեփտեմիս կեփտեմիս. 5. Կեմիլէ

11. Je suis Diomède, roi d'Étolie, qui (blesser *ωύγ. ηρ.*) Vénus au siège de Troie.

12. Mais Aceste, nous prenant pour des étrangers qui (cacher, *ωύλ.*) leur dessein, ordonna qu'on nous envoyât dans une forêt voisine.

13. Quand chacun connaîtrait son talent et voudrait le suivre, combien le (pouvoir, *β-τω. ύερ.*)? Combien (surmonter, *ύηύ.*) d'injustes obstacles? Combien (vaincre, *ύηύ.*) d'indignes concurrents?

14. Je suis sûr que de nous quatre tu es le seul qui (pouvoir, *ωω. ύερ.*) lui supposer du goût pour moi.

15. Vous parlez comme un homme qui (entendre) la matière.

16. C'est vous seuls qui (donner) à la terre des poètes lascifs.

17. Ma destinée a encore voulu que je fusse le premier qui (avoir, *ωω. ύερ.*) expliqué à mes concitoyens les découvertes du grand Newton.

18. L'un et l'autre (supposer, *ωύλ.*) que l'homme peut se contenter de soi-même et de ses biens présents.

19. Nous sommes plusieurs qui (se souvenir) des grands succès que nous eûmes.

20. Une infinité de monde (penser) que le vie des courtisans est une comédie perpétuelle.

21. Je suis ce Tancrède qui (avoir) ceint l'épée pour Jésus-Christ.

22. Souviens-toi que je suis le seul qui t'(avoir) déplu.

23. Le port et la terre (sembler, *ωύλ.*) fuir derrière nous.

24. La colère et la précipitation (être) deux choses fort opposées à la prudence.

25. Que sont devenus ces toits de chaume et ces foyers rustiques qu'(habiter, *ωύλ.*) jadis la modération et la vertu?

26. Vous et moi (avoir) passé par les grandes épreuves de l'envie et de l'ambition.

27. L'homme de bien est trop confiant, sa candeur, son innocence le (rendre) dupé des méchants.

28. Que l'amitié, que le sang qui nous lie
Nous (tenir *ωω. ύερ.*) lieu du reste des humains.

29. Remords, crainte, périls rien ne m'(avoir) retenue.

30. Dans tous les âges de la vie, l'amour du travail, le goût de l'étude (être) un bien.

31. Un jour, une heure, un moment (suffire) pour décider du bonheur ou du malheur d'un homme.

32. L'envie, ainsi que les autres passions, (être) peu compatible avec le bonheur.

33. Grands, riches, petits et pauvres, personne ne (pouvoir) se soustraire à la mort.

34. Nous sommes si peu faits pour être heureux ici-bas, qu'il faut nécessairement que l'âme ou le corps (souffrir, *ωω. ύερ.*), quand ils ne souffrent pas tous deux.

35. L'histoire est un théâtre où la politique, de même que la morale, (être) mise en action.

36. Le bruit des eaux, le cri des hommes, tout (sembler) annoncer l'agonie de la nature.

37. Cincinnatus et Fabius (honorer, *ωύλ.*) les dieux. Ni l'un ni l'autre ne (faire, *ωύλ.*) aucune entreprise sans les consulter.

38. Narbal et moi, (admirer, *ωύγ. ηρ.*) la bonté des dieux qui récompensaient notre sincérité.

39. Quelque habiles que soient ces deux écrivains, ni l'un ni l'autre n'(obtenir, *ωύγ.*) la place vacante à l'Académie française.

40. Personne ne fut plus doué que Fénelon de cette bonté, de cette indulgence qui (captiver) les esprits et les coeurs.

(maisons) de campagne agréablement situées, (terres) qui se couvraient tous les ans d'une moisson dorée, (prairies) pleines de troupeaux.

10. Pour moi, j'arrivai dans (déserts) affreux: on y voit (sables) brûlants au milieu de (plaines), (neiges) qui ne fondent jamais.

11. Pourquoi ton nom a-t-il si souvent servi à voiler (noires trahisons) et (complots) sinistres!

12. On n'y voit que colonnes de (marbre), que meubles de (or) et de (argent).

13. De cette caverne sortait, de temps en temps, une fumée noire et épaisse, qui faisait une espèce (nuit) au milieu de (jour).

14. Heureux! si, de son temps, pour cent bonnes raisons, La Macédoine eût eu (petites-maisons).

15. Soyez toujours pauvres, et n'entreprenez jamais (conquêtes).

16. Ne donnez jamais (conseils) qu'il soit dangereux de suivre.

17. Combien (favoris) de (fortune), sortis tout à coup du néant, vont saisir les premiers postes.

18. Celui qui sait renoncer à une grande autorité, se délivre en un moment de bien (peines), de bien (veilles), et quelquefois de bien (crimes).

19. Une natte de (jonc) grossière lui servait de lit.

20. Je n'ai point (sentiments) si bas.

21. Plus un homme vicieux avance en âge, plus le vice jette en lui (profondes racines)

22. Une table de (marbre) qu'on tire de Carrare est belle.

23. On cite des femmes spartiates une foule (mots) qui annoncent le courage et la force.

24. En cet (aveuglement) ne perds pas la mémoire Qu'ainsi que de ta (vie) il y va de ta (gloire.)

25. (Honnête) est inséparable de (juste).

26. Albin, ne me tiens pas (discours) superflus.

27. Ce que les hommes appellent (grandeur), (gloire,) (puissance,) (profonde politique,) ne paraît à ces suprêmes divinités que (misère) et (faiblesse).

28. La plupart (animaux) ont plus d'agilité que l'homme.

29. (Nabuchodonosor) embellissait (Babylone), qui s'était enrichie des dépouilles de (Jérusalem).

30. Il avait plus de soin de cacher ses bonnes œuvres, que nous n'en avons pour cacher (mauvaises).

31. Que ton (affection) me soit alors sévère,
Et tienne, comme il faut, la main à ma (colère).

32. (Fleurs) charmantes! par vous la nature est plus belle

33. Le temple saint peut encore voir au pied de ses autels (pêcheurs); mais il n'y voit plus (porfanateurs).

34. Nous considérons avec plaisir les vastes campagnes couvertes de jaunes épis, (riches dons) de la féconde Cérés.

35. Une infinité de (hommes) sont dans (états) qu'ils ont raison de ne pas aimer.

36. On ne soulage point de (douleurs) qu'on méprise.

37. Répondez (cieux) et (mer), et vous (terre) parlez!

38. Etez-vous étonné de ce que les hommes les plus estimables sont encore (hommes).

39. La plupart (hommes) emploient une partie de leur vie à rendre l'autre misérable.

40. L'eau est aussi fraîche dans un gobelet de (étain) que dans une coupe de (or).

41. Parmi les hauts gazons s'élevaient sans culture. Quelques sombres pavots, (fleurs) de la sépulture.

42. L'ennemi était repoussé de (Champagne) et de (Flandre).

43. (Trente chambres) qui communiquent les unes aux autres, et dont chacune a une porte de (fer) avec (six gros verroux), sont le lieu où il se renferme.

44. (Figuier,) (olivier,) (grenadier,) et (tous autres arbres), couvraient la campagne.

45. Dans (tous temps), dans (tous pays), dans (tous genres), (mauvais) fourmille et (bon) est rare.

46. La crainte de (Dieu) est le commencement de la sagesse.

47. (Seine) a des Bourbons, (Tibre) a des Césars.

48. Vous étiez, aussi bien que (Madame princesse de Conti), à la tête de ceux qui se flattaient de cette espérance.

49. Jusqu'ici j'ai vu beaucoup (masques); quand verrai-je des visages de (homme)?

50. Je vous attendis (mardi) toute la journée, parce que vous me dites (lundi) que vous me viendriez voir le lendemain.

51. Je crois que les lecteurs seraient charmés de voir sous leurs yeux la comparaison de quelques scènes de (Phèdre grecque, latine, française et anglaise).

52. Ils venaient changer leur or contre de l'eau-de-vie et des quincailleries de (Europe).

53. (Belles et mémorables actions) ne peuvent illustrer si elles n'ont pas la vertu pour cause.

54. Levez aussi la main, (Monsieur premier président)!

55. (Dieu) dicte à (même Moïse) les autres préceptes.

56. (Pères et mères) des enfants étranglés ouvraient la marche, portant leurs enfants morts dans leurs bras.

57. Le récit de ce funeste accident tira des plaintes (de toutes bouches), et des larmes (de tous yeux).

58. Si nous voyageons, (belles et fertiles plaines) nous ennuiant.

59. Considérant le fond de la mer, nous y trouvons (hauteurs,) (vallées,) (plaines,) (profondeurs,) (rochers,) (terrains) de toute espèce.

60. Henri quatre, devenu majeur, se vit empereur de (Italie) et de (Allemagne), presque sans pouvoir.

61. (Quinzième et seizième siècle) ont été marqués par (grandes découvertes).

62. (Bons et mauvais auteurs) sont souvent confondus.

63. Je viens de mettre en vers dans le moment (Monsieur duc de Orléans) et son système avec Law.

64. Les Grecs donnaient le nom de tyrans (à bons et mauvais princes) dont l'autorité n'était pas légitime.

65. (Grèce) et (Italie) ont produit (grands hommes) dans (tous genres).

66. Ce sont deux soeurs que (langue italienne et espagnole).

67. Les vents alizés cessent en (août et septembre) entre (quatorzième degré et treizième).

68. Ici (Rhin) se trouble, et là mugit (Euphrate).

69. Le but (de philosophes anciens et modernes) est de porter les hommes à la vertu.

70. Les comédies saintes étaient des espèces (farces) sur des sujets de piété, qu'on représentait publiquement dans (quinzième et seizième siècle.)

71. Il monta à cheval (samedi) à deux heures, après avoir mangé.

72. A ces mots, il lui tend (doux et tendre ouvrage).

Troie, (250) devant la fondation de Rome, que Salomon acheva ce merveilleux édifice.

8. C'est en l'année (480) avant J. C. qu'a été livré le combat des Thermopyles.

9. Les premiers hommes ont vécu (900,) (930) et jusqu'à (969) ans.

10. L'Allemagne étoit dès l'an (1500*) divisée en dix cercles.

11. Il voulait partir le (18 septembre), mais on l'a retenu jusqu'au (1 octobre).

12. Le Gange se jette dans la mer après avoir parcouru plus de (1800 mille).

13. Sur (100) personnes, il y en a (90) qui sacrifient à la jouissance du présent toutes les espérances de l'avenir.

14. Le Mississipi parcourt une étendue de (4800 mille).

15. Le feu des guerres civiles dont François (2) vit les premières étincelles avait embrasé la France sous la minorité de Charles (9).

16. Les états s'ouvrirent le (5 mai) par une procession solennelle.

Թ. ՍՏԵՅԱԿՆ ԵՃԱԿՆՆԵՐ

258 — 264

Փռիւթի Գլ արևուտի բարեբաւի արևուտի
իւննիբաւ յարհարչիւնի

1. La franchise est bonne de soi, mais elle a (ses excès).

2. Les plaisirs sont des fleurs semées parmi les ronces de la vie; mais il faut les cueillir avec soin, car (on flétrit aisément leur beauté) passagère.

3. Nous ne nous fâchons pas si on nous dit que nous avons mal à (notre tête), et nous nous

*) Հարց հարկեր . . . , հարց հինգ հարկեր, եւ այլն.
Ըստիւն զիւ, հասարակօրէն դառնալի հարկեր, . . . դառն
--հինգ հարկեր, դառնալից հարկեր իւրեւր:

fâchons de ce que l'on nous dit que nous raisonnons mal.

4. Qu'il contemple la nature entière dans (sa haute et pleine) majesté.

5. Les sciences ont des racines amères, mais (leurs fruits sont doux).

6. Un fleuve paisible a (ses rives) fleuries.

7. Je lis les bons auteurs pour me perfectionner (mon goût).

8. Les enfants qui avaient égorgé (leurs pères et mères) souffraient moins que ces hypocrites.

9. Cette maison est mal située, il faudrait pouvoir l'ôter (de sa place).

10. Scipion marqua sa reconnaissance aux troupes, qu'il combla de louanges, de récompenses et de marques d'honneurs, chacune selon (son, leur état) et (son, leur mérite).

11. Les matelots ajoutent (à ces bonnes et mauvaises) qualités les vices de leur éducation.

12. La vérité n'est point à nous, (nous ne sommes que ses témoins et ses dépositaires).

13. . . . L'ours boucha (sa narine),

Il se fût bien passé de faire cette mine.

14. On se battait pour avoir le pillage du camp ennemi; après quoi le vainqueur et le vaincu se retiraient, chacun dans (sa, leur ville).

15. Paris est une très-belle ville; (j'admire surtout la grandeur de ses bâtiments).

16. Les abeilles dans un lieu donné, tel qu'une ruche ou le creux d'un vieil arbre, bâtissent, chacune, (sa, leur cellule).

17. En récompense de (vos bons et utiles) offices, que Dieu éloigne de vous tout chagrin domestique.

18. Je résolus de me rendre à Medrid, comme

22. On n'agit pas franchement avec (moi, me), et les secrets un peu importants, on ne (à moi, moi, me) (eux, les) confie pas.

23. Nous nous tourmentons moins pour devenir heureux que pour faire croire que nous (le, les) sommes.

24. Ne voyage pas de nuit: on pourrait (t', toi) arrêter sur les grands chemins, et (toi, te) détrousser, (te, toi) et tes compagnons.

25. Peignez (eux, les) (à moi, moi, me), dit l'aigle, ou bien (à moi, moi, me) (eux, les) montrez.

26. La fortune (a persécutés), (lui, le) et (je, moi).

27. (Je, moi), (je, moi) combattrais le jeu parmi les joueurs, et (moi, j') aurais plus de plaisir à (moi, me) moquer (d'eux, en) en (les, eux) voyant perdre, qu'à (à eux, leur) gagner (leur argent, l'argent d'eux).

28. Des pays autrefois contigus à la mer, sont aujourd'hui très-éloignés (d'elle, en); telles sont Aigues-Mortes et Ravenne.

29. Hélas! s'écriait Télémaque, voilà donc les maux que la guerre entraîne après (soi, elle).

30. Miracle! criait-on: venez voir dans les nues Passer la reine des tortues.

— La reine! Vraiment oui; je (le, la) suis en effet.

31. N'allons pas (nous, à nous) appliquer (nous, à nous) mêmes les traits d'une censure générale.

32. C'est lorsque nous sommes éloignés de notre pays, que nous sentons surtout l'instinct qui nous (lui, à lui, y) attache.

33. Un malheur toujours traîne un malheur après (soi, lui).

34. (Je, moi), régner! (je, moi), ranger un état sous ma loi, Quand ma faible raison ne règne plus sur (moi, me)!

35. La noblesse donnée aux pères, parce qu'ils étaient vertueux, a été donnée aux enfants afin qu'ils (le, la, les) devinssent.

36. Le zèle est une vertu qu'on n'estime plus: on se moque (de lui, en) comme d'un usage qui convenait à la grossièreté de nos pères.

37. Il (me, à moi, moi) parut, (me, à moi, moi) et à mes compagnons, que notre arrivée avait jeté une grande terreur dans le pays.

38. L'excellence des sens vient de la nature; mais l'art et l'habitude peuvent (leur, à eux, y) ajouter un plus grand degré de perfection.

39. Ne me trompé-je pas en vous croyant ma nièce? — Oui, Monsieur, je (le, la) suis.

40. (Je, moi), (je, moi) pourrais encore (toi, te) voir, (toi, te) reconnaître!

41. Qu'est-ce que le monde? C'est une servitude éternelle où nul ne vit pour (soi, lui).

42. La vie est un dépôt confié par le ciel; oser disposer (d'elle, en), c'est être criminel.

43. Vous et moi, (avons été) longtemps ennemis l'un de l'autre.

44. L'homme consomme, engloutit lui seul plus de chair que tous les animaux ensemble ne (dévorent).

45. Mais je naquis sujette et je (le, la) suis encore.

46. Les désirs ont des charmes qui cessent d'exister pour celui qui sans cesse s'abandonne (à eux, leur, y).

47. Touché de pitié pour ces êtres infortunés, il (donna) (à eux, leur) et à leurs enfants de quoi faire leur route.

48. Le bœuf remplit ses premiers estomacs tout autant qu'ils peuvent (être).

49. S'il est ordinaire d'être vivement touché

12. C' (est) vous tous qui faites des vœux pour lui.

13. Ce qui rendra ce spectacle plus utile et plus agréable, (sera) la réflexion que vous ferez sur l'élévation et sur la chute des empires.

14. Dieu considère les mains pures, et non (celui) chargées d'offrandes.

15. Celui qui s'arrête dans le chemin de la vertu, (a) déjà reculé sans s'en apercevoir.

16. Un magistrat intègre et un brave officier sont également estimables; (celui- . . .) fait la guerre aux ennemis domestiques, (celui- . . .) nous protège contre les ennemis extérieurs.

17. Ce (fut) les Phéniciens qui, les premiers, inventèrent l'écriture.

18. Il n'y aura que trop d'intérêts qui diviseront les hommes dans la même société, ne (fût) ce que ceux de la fortune.

19. Ce qu'on admire avec justice dans Racine, c' (est) les caractères.

20. Je ne voudrais pas que la mort du fils suivît (celui) du père.

21. Chez les anciens c' (était) les vieillards, qui gouvernaient; chez nous, c'(est) les jeunes gens.

22. C'est (dans le creuset où) on éprouve l'or; c'est (dans l'adversité où) on reconnaît l'ami véritable.

23. Ceux qui font des heureux (sont) les vrais conquérants.

24. Dites-moi, (est-)ce là des signes d'opulence ou d'indigence?

25. Ce qui plaît dans les anciens, (est) qu'ils ont peint la nature avec une noble simplicité.

26. Nos vrais biens sont (celui) de la nature: c'(est) le ciel, c'(est) la terre, c'(est) ces campagnes, ces plaines, ces forêts dont elle nous offre la jouissance utile, inépuisable.

27. Mais ce qui me choque dans ces beaux esprits, (est) qu'ils ne se rendent pas utiles à leur patrie.

28. Nous devons préférer des amis trop sévères à des amis trop complaisants: (ceux- . . .) disent souvent la vérité, tandis que (ceux- . . .) la dissimulent presque toujours.

29. Qui veut parler sur tout, (parle) souvent au hasard.

30. C'(est) eux qui lui montreront de quoi il peut s'applaudir.

31. Qui hérit son erreur (ne la veut) point connaître.

32. Ce n' (est) pas les années, c' (est) une longue préparation qui vous donnera de l'assurance.

33. C'est (là où) on voit errer les brebis qui bêlent.

ԺԳ • ՅԵՐԵՆԵՐԱԿԵՆ ԴԵՐՄԵՈՒՆ

296 — 301

Փոխադրելով զի արհեստը յարհեստներէն՝ արհեստներէն զարհեստներէն:

1. Les soldats (que, lesquels) j'ai vus et (à qui, auxquels) j'ai parlé, m'ont semblé bien propres à manier les armes (que, lesquelles) nous leur avons confiées.

2. L'amitié est une âme (qui, laquelle) habite deux corps, un coeur (qui, lequel) habite deux âmes.

3. Aussitôt que je fus débarrassé des affaires de la cour, j'allai trouver l'homme (qui, lequel) m'avait parlé du mariage de Mad. de Miramion, (qui, lequel *) me parut dans les mêmes sentiments.

4. La Judée, (de qui, dont, de laquelle) l'impunité croissait sans mesure, avait tout à craindre.

*) Տե՛ս արհեստներէն զարհեստներէն 653 ԲԷ-Ը:

9. (On) peut être sot avec beaucoup d'esprit, et (on) peut n'être pas un sot avec peu d'esprit.

10. Quiconque a pu franchir les bornes légitimes, (peut) violer enfin les droits les plus sacrés.

11. (Quel que) soient les humains, il faut vivre avec eux.

12. (On) n'aurait guère de plaisir, si (on) ne se flattait jamais.

13. (Quelque) heureusement doués que nous soyons, nous ne devons pas en tirer vanité.

14. (Quel que) soit votre naissance, (quelque) grandes que soient vos richesses, (quelque) dignités que vous possédiez, souvenez-vous que vous frustrez les vues de la Providence, si vous n'en faites pas usage pour le bien de l'humanité.

ԺԵ. ՕՃԵՆԳԵԿՆԵՐՈՒՆ ԳՈՐԺԸՃՈՒԹԻՒՆԸ

307 — 312

Փառաբանի Գլ արարած ըրարելու թիւն անցեալերէն ինչ
պէտք էլսած ժողովուրդ ինչ որո՞ւր պիտի:

1. Tous les maux (sont, ont venu*) de la triste Pandore.

2. Strabon paraît douter que les rois grecs (soient, aient allé) plus loin que Silène et Alexandre

3. Les eaux de la Loire, (étant, ayant monté) rapidement, ont inondé les fertiles campagnes de la Touraine.

4. Monarques de la terre, en rendant vos sujets heureux, montrez-vous dignes du trône où vous (êtes, avez monté).

*) Ըրարելու թիւն անցեալերէն, être ժողովուրդ որո՞ւր
արելն անոն բային հեր պիտի հաճանային (343) Ինչ
avoir ժողովուրդ որո՞ւր անցեալի պիտի հան
(344) -- Ծան.

5. Mentor, qui craignait les maux avant qu'ils arrivassent, ne savait plus ce que c'était que de les craindre dès qu'ils (étaient, avaient arrivé).

6. Quoi! de quelque côté que je tourne la vue, La foi de tous les coeurs (est, a pour moi disparu).

7. Le consul P. Cornélius Scipion (serait, aurait tombé) entre les mains des ennemis, si Publius Scipion ne (fut, eut venu) à son secours.

8. Il (est, a monté) pendant trois heures pour arriver au haut de la montagne.

9. Elle donnerait pour vous sa vie, le seul bien qui lui (soit, ait resté).

10. La mer (est, a disparu) sous leurs nombreux vaisseaux.

11. Beaucoup de grandes découvertes (sont, ont né) du hasard.

12. Que tous les coeurs s'ouvrent à l'espérance: le règne de l'injustice (est, a passé).

13. Le voyage a été pénible, mais nous (sommes, avons arrivé) à bon port.

14. Ce jeune homme s'est expatrié, il (est, a mort) pour sa famille.

15. C'est par les Phéniciens que la mer (est, a devenu) le lien de la société entre les peuples de la terre.

16. Les républiques (sont, ont presque toutes tombé) de la liberté dans l'esclavage.

17. Les critiques se sont évanouies, la pièce (est, a demeuré).

18. Une république fameuse, remarquable par la singularité de son origine (est, a disparu) de nos jours, sous nos yeux, en un moment.

19. La voix de l'innocence (est, a monté) au ciel.

20. La procession (est, a passé) sous mes fenêtres.

21. Chaque jour des crieurs publics annoncent en Egypte de combien le Nil (est, a crû.)

22. Cependant Télémaque (était, avait resté) seul avec Mentor.

23. Quand Mentor (fut, eut cessé) de chanter, les Phéniciens se regardèrent.

24. Je (suis, ai resté) sept mois à Colmar sans sortir de ma chambre.

25. Quand la contagion (fut, eut cessé), saint Charles Borromée fit rendre à Dieu de solennelles actions de grâces.

26. Les débordements du Nil fertilisent l'Egypte, surtout lorsque les eaux (sont, ont crû) progressivement.

ԺԶ. ԲԵՅԻՆ ԵՂԸՆԵԿՆԵՐՈՒՆ ՈՒ ԺԸՄԸՆԵԿՆԵ-
ՐՈՒՆ ԳՈՐԺԱԺՈՒԹԻՒՆԸ

313 — 336

Փոխադրելով իմ իմաստը հարկը հարկը ելան իմաստները
դիմելու է. — անհրաժեշտ է — հարկը երբեք հարկը
իմաստները հարկը ելան է:

1. Les Romains indignés (marchèrent) contre eux, les (défirent), (entrèrent) dans leurs terres où ils (fondèrent) une colonie, les (battirent) encore deux fois, en (assujettirent) une partie, et (réduisirent) l'autre à demander la paix.

2. Ah! Monsieur, m'a-t-il dit, je vous (attendrai) demain.

3. Soyez secrète, ou bien vous (serez) morte.

4. Je te (parlai, ai parlé) l'autre jour de l'inconstance prodigieuse des Français sur leurs modes.

5. Turenne (mourut), tout se (confondit), la fortune (chancela), la victoire se (lassa), la paix s'(éloigna), les bonnes intentions des alliés se (ra-

lentirent) le courage des troupes (fut) abattu par la douleur.

6. (J'ai lu, je lus) ce matin cette maxime où Platon dit que l'espérance est le songe d'un homme éveillé.

7. (J'ai écrit, j'écrivis) cette semaine à Madame de Coulange pour l'informer de la mort de M. de Turenne.

8. Après qu'on (faire) un magnifique repas qui suivit le sacrifice, il parla ainsi.

9. Si nous (voir) l'étendue des montagnes en profondeur, les cheveux nous en dresseraient à la tête.

10. Je me disais: Quittons ce vain délire; (être) heureux et (libre) désormais.

11. En rentrant chez moi ce soir, (j'ai appris, j'appris) que le citoyen Didot venait d'éprouver un grand sujet de chagrin.

12. Vous causerez de terribles éclats,
Si vous ne (mettre) fin à tout cet embarras.

13. Les dieux permirent que je (faire) une faute.

14. Je me (suis trouvé, trouvai) un peu incommodé avec de l'émotion avant-hier; mais cela n'a point eu de suite.

15. Si (être) berger, comme je l'étais naguère, il serait aussi heureux que je l'ai été.

16. La religion exige que nous (sacrifier) nos ressentiments.

17. Hier au soir, ton ami (a eu, eut,) avec milord Edouard un démêlé qui peut devenir sérieux.

18. Il semble qu'on (avoir) juré de ne jamais s'entendre, pour avoir le plaisir de disputer toujours.

19. D'abord je ne pus croire que Philoclès (vouloir) me détrôner.

20. Il désire la paix, comme vous dites vous-mêmes que vous (l'avez désirée, la désirâtes).

21. Les arts mécaniques ont fait en France plus de progrès depuis le commencement de ce siècle, qu'ils n'en (faire) dans certains pays pendant le siècle précédent.

22. Mentor (m'a dit, me dit) depuis qu'on l'avait vendu à des Éthiopiens, et qu'il les avait suivis en Éthiopie.

23. Amilcar méritait qu'on lui (confier) le commandement de l'armée qui devait agir en Espagne.

24. Est-il un homme qui n' (avoir) jamais à se plaindre de ses semblables?

25. Il nous semble qu'il n'y (avoir) pas de plus douce jouissance que de faire des heureux.

26. On est mort avant qu'on (apercevoir) qu'on pouvait mourir.

27. On peut dire que le chien est le seul animal dont la fidélité (être) à l'épreuve.

28. Mais dans quelque haut rang que vous (être) placé, Souvent le plus heureux s'y trouve renversé.

29. Dieu juste! serait-il vrai que tu (voir) avec indifférence le crime triomphant, et la vertu souffrante?

30. Les leçons les plus utiles que nous (pouvoir) recevoir, sont celles de l'expérience.

31. Solon, en mourant, ordonna qu'on (porter) ses os à Salamine.

32. Il ne faut pas que vous (penser) que je me (donner) si parfaitement à la musique, que je (négliger) toute autre espèce de travail.

33. Il semblait qu'un spectacle si doux n'(attendre) en ces lieux qu'un témoin tel que vous.

34. Quoique les méchants (prospérer) quelquefois, ne pensez pas qu'ils (être) heureux.

35. Il est difficile, quand on aime la vérité, qu'on n' (avoir) aussi du zèle pour la justice.

36. Aceste ordonna qu'on nous (envoyer) dans une forêt voisine.

37. Il semble que de tout temps la vérité (avoir) peur de se montrer aux hommes, et que les hommes (avoir) peur de la vérité.

38. Le meilleur cortège qu'un prince (pouvoir) avoir, c'est le coeur de ses sujets.

39. Citez-moi un maître dont les leçons (être) aussi profitables que celles de l'expérience.

40. Ils craignaient que ses discours pleins de sagesse ne (détacher) leurs alliés.

41. De même que l'eau, si elle se (subtiliser), deviendrait une espèce d'air qui ferait mourir les poissons, l'air, de son côté, nous ôterait la respiration, s'il (devenir) plus épais et plus humide.

42. Je ne crois pas que le siècle de Louis XIV (devenir) si célèbre sans les grands écrivains qui en ont fait une des plus brillantes époques de notre littérature.

43. Pourvu qu'on (savoir) la passion dominante de quelqu'un, on est assuré de lui plaire.

44. L'envieux voudrait que tout ce qui est bon (appartenir) à lui seul.

45. Soyons (indigne) soeur d'un si généreux frère.

46. Il me semble qu'il n'y (avoir) rien qui dégrade plus un écrivain que la peine qu'il prend pour exprimer d'une manière extraordinaire les choses les plus simples.

47. Quoi qu'on (dire), un ânon ne deviendra qu'un âne.

48. Il commande au soleil (à, d'animer) la nature.

49. Choisissez un homme qui (pouvoir) vous donner dans l'occasion des consolations, de sages avis et de bons exemples.

50. C'est l'usage constant de la Chine, le pays du monde où les impôts (être) les plus forts et le mieux payés.

51. L'empereur Théodose condamnait à mort tout délateur qui l'était pour la troisième fois, quoique ses délations n'(être point jugées) fausses.

52. Crois-tu que dans son cœur il (jurer) sa mort?

53. Je consens (me à, de perdre) afin de la sauver.

54. Les hommes croient (qu'ils sont) libres quand ils ne sont gouvernés que par les lois.

55. Il était convenable que la nouvelle lumière se (répandre) par tout l'univers.

56. Combien de fois a-t-on vu des hommes publics (qui ont fait) échouer des entreprises glorieuses à l'état, de peur que la gloire n'en (rejaillir) sur leurs rivaux.

57. Je lui conseillerais (à, de s'assurer) d'un autre.

58. Baléazar est aimé des peuples; il n'y a aucune famille qui ne lui (donner) tout ce qu'elle a de biens, s'il se trouvait dans une pressante nécessité.

59. Les grands ont peu d'amis qui (être) plus attachés à leur personne qu'à leur fortune.

60. Dieu nous a donné la raison afin qu'elle (diriger) notre conduite.

61. Il n'y a rien que les hommes aiment mieux (à, de conserver), et qu'ils ménagent moins que leur propre vie.

62. C'est l'attente du ciel, il nous faut (la) remplir, Je viens de le promettre et je (le) vais accomplir.

63. Croit-on que dans ses flancs un monstre me (porter)?

64. Préparez-vous (à, de voir) ce malheureux chrétien.

65. Joas ne cessera jamais (vous à, d'aimer).

ԳԼԻՆԻՆԵԼՈՒԹԻՆ ՆԵՐԿԱՅ

337 — 341

Փոփոխութիւնք ան իրարմէնք Բարերն Ըր
Դարձնի հարձակոյնքն ի:

1. Sous un roi bienfaisant parcourons cette ville,
(Obéissant), heureuse, (agissant), tranquille.
2. Combien de pères, (tremblant) de déplaire
à leurs enfants, sont faibles et se croient tendres!
3. Ces spectres affamés, (outrageant) la nature
Vont au sein des tombeaux chercher leur nourriture.
4. C'est là que les troupeaux altérés, (fuyant)
les rayons (brûlant) de l'astre du jour, trouvent
une liqueur (rafraîchissant).
5. . . . Surprise et (tremblant) à vos pieds,
Je baisse en (frémissant) mes regards effrayés.
6. J'ai toujours vu ceux qui voyageaient dans
de bonnes voitures bien douces, rêveurs, tristes,
(grondant) ou (souffrant).
7. Je vois ces murs (sanglant), ces portes embrasées,
Sous ces lambris (fumant) ces femmes écrasées.
8. Il y a des peuples qui vivent (errant) dans
les déserts.
9. Enfin l'heure est venue, et la neuvième aurore,
Des rayons d'un jour pur, en (naissant), se colore.
10. Ces tonnerres d'airain (grondant) sur les remparts,
Tout (étonnant) qu'ils sont, n'ont rien qui m'épouvante.
11. . . . Rome, (subjuguant) l'univers abattu,
Ne vaut pas un hameau qu'habite la vertu.
12. Télémaque lui-même arrosa de liqueurs
parfumées ses cendres encore (fumant).
13. Les vents, (soufflant) avec force, (sifflant)
dans les cordages, s'opposent à la manoeuvre.

Փոփոխութիւնն առնուածն ընդհանրութիւնն առնուածն ընդհանրութիւնն:

1. Quel oeil n'est pas sensible au riant appareil
De l'herbe (rajeuni) et du bouton vermeil?
2. Ces beaux effets n'ont pas été (inconnu) des
anciens.
3. (Nourri) à la campagne dans toute la rusti-
cité champêtre, vos enfants y prendront une voix
plus sonore.
4. J'ai (vu) la foi des contrats (banni), les
lois les plus saintes (anéanti).
5. La guerre de Troie fut aussi (chanté), les
combats d'Ulysse et sa sagesse furent (élevé)
jusqu'aux cieux.
6. Bien souvent, dans la nuit, de subites gelées
Frappent d'un coup mortel les plantes (désolé).
7. Les anciens Grecs étaient généralement
(persuadé) que l'âme est immortelle.
8. Puisse le ciel, qui lit dans mon coeur éperdu,
ajouter à vos jours ceux que j'aurais (vécu).
9. Je rends (carré) une boule que les premières
lois du mouvement avaient (fait) ronde.
10. Florian savait très-bien l'espagnol, il lui
était doux de parler une langue que sa mère avait
(parlé).
11. C'est ainsi qu'elle s'est (rendu) la domina-
trice de l'Europe.
12. C'est la vérité elle-même qui lui a (dicté)
ces belles paroles.
13. Ainsi, sans votre appui, les élèves de Flore
Tomberaient (abattu) à leur première aurore.
14. Les eaux se sont (pratiqué) des cours
souterrains.

15. L'opulence d'une cité de commerce s'est
(changé) en une pauvreté hideuse.

16. Pédro, qu'as-tu, (fait) de nos montures? —
Seigneur, je les ai (attaché) à la grille.

17. Mes chères richesses, qu'êtes-vous (devenu)?
Hélas! je vous ai (perdu) en moins de temps encore
que je ne vous avais (gagné)!

18. L'oiseau-mouche, cet amant léger des
fleurs, vit à leurs dépens sans les flétrir; il ne fait
que pomper leur miel, et c'est à cet usage que sa
langue paraît uniquement (destiné).

19. L'ambition s'est toujours (joué) de la vie
des hommes.

20. Je regrette bien les douze heures que j'ai
(dormi); je les aurais (employé) plus utilement, si
l'on m'avait (rendu) le service de m'éveiller.

21. La gloire des hommes doit toujours se
mesurer sur les moyens dont ils se sont (servi) pour
l'acquérir.

22. Les arts que les hommes ont (inventé)
pour satisfaire à leurs besoins, tournent à leur gloire
et à leurs délices.

23. Si la vertu et la vérité étaient (banni) de
la terre, elles devraient toujours se trouver dans la
bouche des rois.

24. Comme une lampe d'or dans l'azur (suspendu),
La lune se balance aux bords de l'horizon:
Ses rayons (affaibli) dorment sur le gazon.

25. Il me récitait les vers qu'il avait (fait).

26. La guerre ne se faisait point autrefois
comme nous l'avons (vu) faire du temps de
Louis XIV.

27. Les juges se sont (avisé) d'un singulier
expédient pour lui faire avouer la vérité, qu'il avait
jusqu'alors (tenu caché).

28. Vous êtes (né) dans un climat qui vous a (rendu) robustes.

29. Je les ai (cherché), vos gants, dans tous les coins, et je ne les ai pas (trouvé).

30. Ils se sont (élevé) par leurs exploits un monument impérissable.

31. Plusieurs des rois d'Égypte furent (privé) des tombeaux qu'ils s'étaient eux-mêmes (construit).

32. Quels dangers n'a pas (couru) l'Autriche pendant la tempête de vingt ans qu'elle a (essuyé)!

33. Vous êtes-vous (accordé) cette définition? où sont-ce les loups, les singes et les lions qui vous l'ont (passé)?

34. Les Français s'étaient (ouvert) une retraite glorieuse par la bataille de Fornoue.

35. Les vents que Dieu a (créé), les chaleurs qu'il y a (eu) sont des effets de sa bonté.

36. Ses regards, il est vrai, n'étaient point (enflammé) Du courroux dont souvent je les ai (vu armé).

37. La langue latine et la langue grecque sont deux langues qui se sont longtemps (parlé), et qui ne se parlent plus.

38. Ne faites rien qui ne soit digne des maximes de vertu que j'ai (tâché) de vous inspirer.

39. Les mauvais temps qu'il a (fait) ont (nui) aux vignes, et (ruiné) beaucoup de marchands de vin.

40. La peine que s'est (donné) un auteur fait que ses écrits sont (lu) avec plaisir.

41. Les enfants qu'on a (habitué) à craindre les ténèbres se sont rarement (guéri) de la peur qu'on leur en a (fait).

42. Ne goûtons-nous pas, mille fois le jour, le prix des combats que notre situation nous a (coûté)?

43. Que de temps, que de réflexions n'a-t-il pas (fallu) pour épier et connaître les besoins, les écarts et les ressources de la nature!

44. Nos aïeux vivaient pauvres et vertueux, et mouraient dans le champ qui les avait (vu) naître.

45. Il a (retrouvé) les deux enfants qu'il avait tant (pleuré).

46. Les serpents paraissent (privé) de tout moyen de se mouvoir, et uniquement (destiné) à vivre sur la place où le destin les a (fait) naître.

47. De quoi vous êtes-vous (occupé) durant les dix-huit mois que les négociations ont (traîné) en longueur?

48. On sait assez quelles peines la sagesse du roi et du ministère a (eu) à calmer toutes ces querelles aussi odieuses que ridicules.

49. Paul s'étant rendu par hasard dans ce lieu, fut rempli de joie en voyant ce grand arbre sorti d'une petite graine qu'il avait (vu) planter.

50. Cassius ne cherchait dans la perte de César que la vengeance de quelques injures qu'il en avait (reçu).

51. Les choses longtemps (désiré) sont presque toujours au-dessous de l'idée qu'on s'en était (formé).

52. Voilà, mon fils, disait cette mère (affligé), le sujet des larmes que tu m'as (vu) verser.

53. Les secours que vous avez (imploré), Madame, et que je vous ai (vu) refuser inhumainement, vous auraient (sauvé) du danger.

54. Elle a (obtenu) toutes les grâces qu'elle a (voulu).

55. Ah! comment s'est (éclipsé) tant de gloire! comment se sont (anéanti) tant de travaux!

56. Là règnent les bons rois qu'ont (produit) tous les âges.

57. Louis XI fit taire ceux qu'il avait (fait) parler.

58. Les embarras que j'ai (su) que vous aviez ont (accélééré) mon départ.

59. Voyez combien de périls j'ai (couru) dans un jour.

60. On a eu, pour son âge et pour sa faiblesse, tous les égards qu'on a (dû).

61. Ils étaient (puni) pour les maux qu'ils avaient (laissé) faire.

62. Pluton, Neptune et Jupiter se sont (divisé) le ciel, la mer et les enfers.

63. Son administration ne répondit pas aux espérances qu'on en avait (conçu).

64. Les vengeances que j'ai (vu) exercer envers ces misérables colons, ont (jeté) l'épouvante dans mon âme.

65. Souvent les dons que la nature a (suspendu) ux arbres sont (déposé) dans de simples herbes.

66. Mais d'où viennent ces difficultés, si ce n'est du peu d'application qu'on y a (donné) jusqu'ici.

67. La conduite que j'avais (supposé) que vous tiendriez, vous l'avez (tenu), et vous en avez été (blâmé).

68. Il faut qu'ils me chantent une scène d'une petite comédie que je leur ai (vu) essayer.

69. Il n'est que trop vrai qu'il y a (eu) des anthropophages: nous en avons (trouvé) en Amérique.

70. Autour de lui étaient une multitude d'habitants que la curiosité avait (attiré) sur la place publique.

71. Triomphez, hommes lâches et cruels: votre victoire est plus étonnante que vous ne vous l'étiez (imaginé).

72. Le peu d'eau que j'ai (bu) m'a (incommodé).

73. C'est sa modestie, ainsi que son mérite, que j'ai (loué).

74. Que de jeunes gens se sont (laissé) égarer par de mauvais conseils!

75. Elle a (outragé) la religion, et les dieux l'en ont (puni).

76. Le sage ne se conduit par les lumières d'autrui qu'autant qu'il se les est (rendu) familières.

77. Ce sont les hommes, votre père, la divinité que vous avez (offensé).

78. Je ne vous parlerai point du peu de capacité que j'ai (acquis) dans l'armée.

79. J'eus une maladie assez sérieuse, (causé) par la trop grande quantité de liqueurs que j'avais (bu).

80. Pour être plus sûr de la vérité de ces deux choses, il faut les avoir (vu) s'accomplir réellement.

81. Quels obstacles a jamais (trouvé) là-dessus la volonté de ceux qui tiennent en leurs mains la fortune publique?

82. Je regrette les nombreuses années que j'ai (vécu) sans pouvoir m'instruire.

83. Les secours que vous aviez (prétendu) que j'obtiendrais, ont été illusoires.

84. C'est à l'ombre de la paix que les arts sont (né), ont (prospéré) et se sont (perfectionné).

85. Idoménée a fait de grandes fautes, mais cherchez dans les pays les mieux (policié) un roi qui n'en ait pas (fait) d'inexcusables.

86. Ce sont les sciences, aussi bien que les arts, qu'il a (cultivé).

87. Les hommes se sont (divisé) et ont été la proie des tyrans.

88. Le peu d'exactitude qu'il a (mis) dans ses comptes a (causé) sa perte.

14. Il faut user de tout avec modération, de peur que la privation (n') en soit (pas) trop sensible.

15. Malgré ce mauvais succès, ils (ne) cessent (pas) depuis de faire de nouveaux desseins sur une île si commode à leur assurer l'empire de l'univers.

16. Toute nation est faible, à moins qu'elle (ne) soit (pas) unie.

17. Un père qui (n') a (pas) inspiré à ses enfants aucun principe de religion, doit toujours craindre qu'ils (ne) tombent (pas) dans le travers.

18. Pour moi, je (ne) vois (pas) rien de plus sot, à mon sens, Qu'un auteur qui partout va gaeuser des encens.

19. On craignait à toute heure que les troupes des Tarentins (n') attaquaissent (pas) les cent jeunes Crétois.

20. Nul presque de tous ceux qui m'écoutent ici (n') est (pas) content de sa destinée.

21. Quelque bonnes que soient vos raisons, je crains qu'on (ne) les écoute (pas).

22. Si on (ne) pouvait (pas) secourir le malheureux, il fallait du moins découvrir l'auteur de la violence.

23. Après les quarante énormes diamants qu'il vous a donnés, vous (ne) pouvez (pas) nier qu'il (ne) soit (pas) le plus généreux des hommes.

24. S'il se croyait offensé, que (ne) le témoignait-il (pas)? S'il (ne) cherchait (pas) qu'un prétexte pour être dispensé de récompenser une action éclatante, que (ne) restait-il (pas) tranquille?

25. Quoique, chez les anciens, les manuscrits fussent fort rares, cela (n') empêchait (pas) qu'il (n') y eut (pas) des bibliothèques immenses.

26. Il faut souvent moins de courage pour se corriger de ses défauts qu'il (n') en faut (pas) pour les avouer.

27. Aucun physicien (ne) doute (pas) aujourd'hui que la mer (n') ait (pas) couvert une grande partie de la terre habitée.

28. Ils (n') osaient (pas) faire marcher l'armée, de peur que dans la marche les Crétois et les Tarentins (ne) combattissent (pas) les uns contre les autres.

29. La religion défend que vous (n') insultiez (pas) au malheureux, et que vous (ne) lui refusiez (pas) votre assistance.

30. Doutez-vous que l'Euxin (ne) me porte (pas) en deux [jours] Aux lieux où le Danube y vient finir son cours?

31. Elle (n') a (pas) pu être pendant sa vie plus qu'elle (n') était (pas); elle (ne) peut (pas) être après sa mort moins qu'elle (n') est (pas).

32. Prends garde que jamais l'astre qui nous éclaire (Ne) te voie (pas) en ces lieux mettre un pied téméraire.

33. (Ne) craignez (point) ici que sa bouche rebelle (Ne) vous accable (pas) des noms d'ingrate, d'infidèle.

34. Un homme en vaut un autre, à moins que, par malheur, l'un d'eux (n') ait (pas) corrompu son esprit et son cœur.

35. Chacun de nous pense et agit aujourd'hui tout autrement qu'il (ne) faisait (pas) hier.

36. Les enfants (n') ont (pas) ni passé ni avenir, et, ce qui ne nous arrive (pas) guère, ils jouissent du présent.

37. Je (ne) doute (pas) que le successeur qui m'est destiné, (n') ait (pas) plus de talent et de capacité que moi.

38. J'ai même défendu par une expresse loi Qu'on (n') osât (pas) prononcer votre nom devant moi.

39. Ne craignez pas qu'en vous envoyant ma pièce, je (ne) vous en fasse (pas) une longue apologie.

40. Les rochers de Thrace et de Thessalie ne sont pas plus sourds, plus insensibles, que Télémaque (ne) l'était (pas) à ces offres.

41. Je devine enfin: vous voulez me dire qu'il fait froid. Que (ne) disiez-vous (pas): Il fait froid?

42. Le capitaine n'est pas accompli, à moins qu'il (ne) renferme (pas) en lui l'homme de bien et l'homme sage.

43. Depuis l'invention de la poudre, les batailles sont beaucoup moins sanglantes qu'elles (ne) l'étaient (pas).

44. L'homme vain méprise les talents qu'il n'a pas; Et, s'il (n') en a (pas) aucun, il les méprise tous.

45. Toute l'armée le craignait; car il était encore plus querelleur et plus brutal qu'il (n') était (pas) fort et vaillant.

46. Chacun dit du bien de son coeur, et personne (n') ose (pas) en dire de son esprit,

47. Ne doutez point, seigneur, que ce coup (ne) la frappe (pas).

48. Il marche, dort, mange et boit comme tous les autres; mais cela (n') empêche (pas) qu'il (ne) soit (pas) fort malade.

49. La Hire disait à Charles VII: Je pense, sire, qu'on (ne) peut (pas) perdre un royaume plus gaiement que vous (ne) le faites (pas).

50. L'ambition, seigneur, (n') a (pas) guère de limites,

51. Je (n') entends (pas) que le battement de mon coeur dans le repos absolu de ces lieux. Je voulais retourner en arrière, mais il (n') était (pas) plus temps.

52. La joie de faire du bien est tout autrement douce, que (ne) l'est (pas) celle de le recevoir.

53. Mais il me semble, Agnès, si ma mémoire

est bonne, que j'avais défendu que vous (ne) vissiez (pas) personne.

54. Il ne nie pas que nous (ne) puissions (pas) en sentir quelque chose.

55. Oh! que (ne) suis-je (pas) couvert de cheveux blancs, courbé et proche du tombeau, comme Laërte, mon aïeul!

56. Nous nous trompons sur le compte des autres, parce que notre imagination nous les peint tout autres qu'ils (ne) sont (pas).

57. Il (n') y a (pas) personne qui (n') entre (pas) tout neuf dans la vie, et les sottises des pères sont perdues pour les enfants.

Ի. ՆԱԼԵԳՐՈՒԹԻՒՆ

363 — 366

Նախորդող հոդվածների հետևանքով այս հոդվածը կարգավորվել է:

1. Une grande âme est (au-dessus) de l'injure, de l'injustice, de la douleur, de la moquerie.

2. Remplissez vos devoirs (envers) Dieu, vos parents et la patrie.

3. Nous sommes si vains que l'estime (de) cinq ou six personnes qui nous environnent nous amuse et nous contente.

4. Que nos politiques apprennent une fois qu'on a de tout avec de l'argent, (hormis) les moeurs et les citoyens.

5. Que de gens (par) la haine et l'orgueil séparés, Vivraient fort bons amis s'ils s'étaient rencontrés.

6. La lecture sert (à) orner l'esprit, régler les moeurs, et former le jugement.

7. Il n'est plus temps de reprendre cette longue et ennuyeuse besogne, (malgré) les erreurs et les fautes dont elle fourmille.

23. A quoi bon une table servie avec somptuosité et avec profusion, (puisque) la nature se contente de peu?

24. La bienfaisance, l'humanité, (ni) son devoir, ne lui permettaient de venir.

25. On égorge à la fois les enfants, les vieillards,
La soeur, le frère,
La fille (et) la mère.

26. Lorsqu'on a des dispositions, et (lorsqu'on) veut étudier, on fait des progrès rapides.

27. Plus je rentre en moi, (et) plus je lis ces mots écrits dans mon âme: sois juste, et tu seras heureux.

28. Un honnête homme ne doit jamais rien faire d'indigne de lui, quand il ne serait pas exposé aux regards du monde, et (quand) il n'aurait que lui-même pour témoin de ses actions.

Չ ԱՆԱԶԱՆ ԸՆԹ ԵՐՑՈՒ ԱԾՆԵՐ

Ա. ԶՈՒԱՐԱՆԻ ԿԱՐՃ ԳԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

1. Un homme demandait à un pauvre mendiant de quoi ¹ il vivait. Le pauvre lui répondit: Si vous m'aviez demandé de quoi ² je meurs, je vous aurais répondu que je meurs de faim.

2. Un Suisse, qui dormait sur le parapet ³ d'une ville assiégée, eut la tête emportée d'un boulet de canon ⁴. Un autre Suisse, témoin de l'accident ⁵, s'écria: Ah! que mon camarade sera étonné, quand il s'éveillera, de se voir sans tête ⁶!

3. Un voleur entra de nuit ⁷ par la fenêtre dans la chambre d'un pauvre homme, et se mit à fâtonner ⁸ pour chercher quelque chose à voler. Le pauvre, qui ne dormait pas, lui dit: Mon ami, tu viens de nuit chercher quelque chose dans un lieu où je ne puis rien trouver pendant le jour.

4. Un mendiant, pour mieux exciter la charité des passants ⁹, s'avisa de faire le muet ¹⁰. Un jeune homme, qui connaissait le drôle ¹¹, lui demanda tout bonnement ¹² en tirant ¹³ sa bourse: Y a-t-il déjà

¹ ինչ բանով. ² ինչ բանե. ³ նեղին. տես նաև քերակ (747). ⁴ պարիսպ. գուլ. ⁵ թնդանոթի գունոմ մը եկաւ գլուխը տարաւ. ինչ ինչընդին ինչից յուշըն ինչին-բրտե-
⁶ եղածը տեսնելով. օլանը ինչին-դ. ⁷ ինք զինքն առանց գլխու տեսնելով. յուշըն օլտու-լու-նու- ինչըն-ին-նրտե. ⁸ գի- շերով. ինչին-ն. ⁹ սկսաւ խարխափել, ձեռքով փնտռել. ինչ- լամյա պուլտարը. ¹⁰ անցաւ որնորուն գուլթն աւելի շարժելու չամար. ինչին յիշեցին ինչին յիշեցին ինչին ինչին. ¹¹ մտածեց որ չամը ձեռանայ. յիշեց ինչին յուշըն գարտը լեբրտե. ¹² խարխափ. յու- ղին յուշը. ¹³ անտարբերութեամբ մը. յիշեցին ինչին-նրտե. ¹⁴ չամընդ.

longtemps que tu as perdu la parole ? Dès mon enfance, lui répondit le muet.

5. Un étudiant qui avait besoin de quelques livres², écrivit à un de ses amis pour le prier de les lui acheter, en ajoutant qu'il lui en remettrait le montant à l'occasion³. Cet ami négligea la commission. Quelque temps après ayant rencontré l'étudiant, il lui dit: Mon cher ami, je suis fâché de n'avoir pas reçu⁴ la lettre par laquelle vous m'avez prié de vous acheter des livres.

6. Un officier Gascon demandait ses appointements⁵ au ministre de la guerre; j'en ai besoin, lui dit-il, car je meurs de faim. Le ministre voyant qu'il avait le visage vermeil, lui dit que son visage le démentait⁶. Ne vous y méprenez pas⁷, Monseigneur, lui dit le Gascon, ce visage n'est pas à moi⁸, je le dois à mon hôte⁹, qui me fait crédit¹⁰ depuis longtemps.

7. Un officier qui avait perdu une jambe¹¹ dans une bataille, s'en était fait faire une autre de bois¹², parfaitement semblable à la naturelle. Quelque temps après, un boulet de canon vint lui emporter cette jambe de bois. Ceux qui étaient autour de lui, se mirent à crier¹³: Vite, qu'on fasse venir le chirurgien¹⁴! Non, mes amis, leur dit tranquillement l'officier, faites venir la charpentier.

¹ Համր քրտնէր զեր շատ ատեն կայ. ² Գրելով զպարտաւորութեան յերես լսէ ինքն ինքն. ³ Ինչ քանի գրքի հարկաւորութիւն ունէր. ⁴ Գրեց քան ինքն ինքն ինքն ինքն. ⁵ Կարգին գումարը առիթ մը պատահած ատեն կը վճարեմ ըսելով. ⁶ Գրեց քան ինքն ինքն. ⁷ Կարգին գումարը առիթ մը պատահած ատեն կը վճարեմ ըսելով. ⁸ Կարգին գումարը առիթ մը պատահած ատեն կը վճարեմ ըսելով. ⁹ Կարգին գումարը առիթ մը պատահած ատեն կը վճարեմ ըսելով. ¹⁰ Կարգին գումարը առիթ մը պատահած ատեն կը վճարեմ ըսելով. ¹¹ Կարգին գումարը առիթ մը պատահած ատեն կը վճարեմ ըսելով. ¹² Կարգին գումարը առիթ մը պատահած ատեն կը վճարեմ ըսելով. ¹³ Կարգին գումարը առիթ մը պատահած ատեն կը վճարեմ ըսելով. ¹⁴ Կարգին գումարը առիթ մը պատահած ատեն կը վճարեմ ըսելով.

8. Certains soldats logés dans un village pendant la guerre, rencontrèrent un paysan, le battirent, et lui prirent son manteau et son argent¹. Il alla s'en plaindre à un des capitaines², qui lui dit: Mon ami, quand ces soldats t'ont volé, avais-tu cet habit-là³? Oui, Monsieur, répondit-il. Va, dit le capitaine, sois sûr que ce n'étaient point mes gens, car ils t'auraient pris jusqu'à la chemise⁴.

9. Un jeune homme de peu d'esprit⁵ voulait écrire à un ami, et ne savait trop comment le faire⁶; il acheta un livre de lettres, et en trouva bientôt une telle qu'il la désirait⁷: il la copia exactement et l'envoya à sa destination⁸. Son ami, qui avait le même livre, y trouva cette lettre, et lui répondit en ces termes⁹: Monsieur, j'ai reçu votre lettre: tournez le feuillet, et vous aurez la réponse¹⁰.

10. L'empereur Joseph étant arrivé dans une ville de France avant ses équipages¹¹, l'hôtesse, qui était d'une humeur gaie¹², lui demanda s'il était de la suite de l'empereur¹³. — Non, répondit-il. Quelque temps après, elle entra dans sa chambre, comme il était occupé à se faire la barbe¹⁴, et lui demanda s'il avait quelque emploi auprès

¹ Իր վերարկուն ու ստակն առին. ² Գնդապետներէն մէկուն քանրատելու գնաց. ³ Գնդապետներէն մէկուն քանրատելու գնաց. ⁴ Գնդապետներէն մէկուն քանրատելու գնաց. ⁵ Գնդապետներէն մէկուն քանրատելու գնաց. ⁶ Գնդապետներէն մէկուն քանրատելու գնաց. ⁷ Գնդապետներէն մէկուն քանրատելու գնաց. ⁸ Գնդապետներէն մէկուն քանրատելու գնաց. ⁹ Գնդապետներէն մէկուն քանրատելու գնաց. ¹⁰ Գնդապետներէն մէկուն քանրատելու գնաց. ¹¹ Գնդապետներէն մէկուն քանրատելու գնաց. ¹² Գնդապետներէն մէկուն քանրատելու գնաց. ¹³ Գնդապետներէն մէկուն քանրատելու գնաց. ¹⁴ Գնդապետներէն մէկուն քանրատելու գնաց.

de l'empereur ¹. — Oui, répondit le monarque, je le rase quelquefois.

11. Un paysan étant allé consulter un médecin sur une indisposition, celui-ci, après avoir examiné le mal, se mit à son bureau ², lui écrivit une ordonnance, et lui dit, en la lui donnant: Prenez ceci demain matin, et bientôt vous vous trouverez mieux ³. Le paysan croyant que ce papier était le remède même, s'en retourna plein de confiance ⁴; et le lendemain, il l'avalâ de très-bon matin ⁵, et se trouva parfaitement guéri.

12. Un pauvre gentilhomme, hors d'état de satisfaire ses créanciers ⁶, disait un matin en se levant: Que le diable emporte ⁷ tous ceux qui viendront aujourd'hui me demander de l'argent. A peine avait-il fini ces paroles⁸, qu'il entendit frapper à sa porte ⁹: il ouvre, et voit entrer quatre de ses créanciers, qui commencent à lui demander s'il les avait encore oubliés. Je vous jure, leur dit le gentilhomme, que je pensais à vous il n'y a qu'un instant ¹⁰.

13. Un soldat ivre ayant rencontré son général à cheval ¹¹, l'arrêta, et prenant le cheval par la bride ¹², il lui demanda quel en était le prix ¹³. Le général, voyant dans quel état il était, le fit conduire dans une maison, où on le mit coucher ¹⁴. Le lende-

¹ կայսեր բոլոր պաշտօն մը որ նիս. քրուըն էանընքա ղեր
հանաւըն, եղգիւնն իւր իւր. ² գրեւորանին առջին նստեցաւ.
եւ իւրեաննին ետնինն օրհարարաւ. ³ շուտ մը կ'աղէկնաս.
լստնաւք եղբէննինն. ⁴ մեծ յուսով ետ դարձաւ. ղերոյն-
է-միտ իւր իւրն տեմարէ. ⁵ առտուանց կանուխ կընց. ա-
ռաջուն երդին ետնարաւ. ⁶ չկրնարոյ պարտատէրներուն
հատուցանել. ղերն առնողներնն ղերնանաւ ետեմարէն
ղեկեկնն օրհարար. ⁷ սատանան տանի. իշխան իտննարդն
⁸ առ խօսքս լինցընելուն պէս. ղաւ տեղներն ղերնննն
⁹ ղերննն. ¹⁰ գուար ղարնել. հոգաւորաւ լստնաւք. ¹¹ բին մը
յաւաջ մեր վրայ կը մտածէի. ղեր ու ելիւննինն տն-
նննննննննն. ¹² միտ վրայ. առ ղաւ. ¹³ միտ վրայ. ետնանն
լինելով. առն իտննննննննն. ¹⁴ գրնն ինչ է. ղերնաւ
նննննն. ¹⁵ պատկեցուցին. ետնննննննն.

main le général fut ¹ lui demander ce qu'il voulait lui donner de son cheval ². Monseigneur, lui répon- dit le soldat désenivré ³, celui qui voulait l'acheter hier au soir, s'en est allé de bonne heure ce matin ⁴.

14. Un jeune sot qui ne savait ni A ni B ⁵, avait reçu en présent ⁶ un beau livre. Pour en faire parade ⁷, il le porta à l'église et se donnait l'air ⁸ d'y lire avec beaucoup de dévotion. Malheureusement un jeune homme qui était derrière lui, s'aperçut, qu'il tenait son livre à rebours ⁹. Monsieur, lui dit-il, excusez, s'il vous plaît, la hardiesse que je prends de vous demander ¹⁰, pourquoi vous tenez votre livre à rebours? C'est que je suis gaucher ¹¹, répondit le jeune sot.

15. Un docteur fort occupé dans son cabinet, vit entrer une petite fille qui lui demanda du feu. Mais, lui dit le docteur, tu n'as rien pour l'empor- ter; et pendant qu'il cherchait un vase, la petite fille s'approche de la cheminée, prend un peu de cendres froides dans sa main, et met quelques charbons par- dessus ¹². Le docteur en fut tellement surpris ¹³ qu'il jeta un de ses livres par terre, en disant: Avec toute ma science je n'aurais pu trouver cet expé- dient si naturel.

16. Un gentilhomme, absent de sa patrie de- puis un certain temps, rencontra un paysan de ses

¹ գնաց. իննն. ² միտն ինչ կու տայ. առնաւ նն վերն.
³ սթափած, խելքը վրան եկած. այնքաւ, այնք. ⁴ առ առ-
տու կանուխ գնաց. ղաւ առաջ երդին իննն. ⁵ ամենեկն
կարող էր գիտեր. ննն օրհարար ղերննննն. ⁶ պարգև.
⁷ ցուցընելու, ցոյց ընելու համար. իտնննննն, առ-
ննննն. ⁸ կը ձեւանար. իտնննննննն. ⁹ գլխի-
ննննննննն. ¹⁰ կ'աղաչեմ իտ-
ղուծիւն տուր յանդգնութեանս որով կը հարցընեմ.
առաւ իտննննննննն. ¹¹ հնչու որ ձախ-
ննննննննննննն. ¹² վրան. ետննննն. ¹³ առք
լիկ եմ. առննննննննննննն. ¹⁴ գնաց. ղաւ տայ. առնաւ նն վերն.

environs ¹, et après différentes questions sur son pays, il lui demanda s'il y avait toujours autant de fous qu'autrefois² — Vraiment non, Monsieur, lui répondit le paysan, il n'y en a plus autant que quand vous y étiez ³. Le gentilhomme sentit tout le piquant de cette réponse ⁴, et loin de s'en fâcher ⁵, il dit au paysan: Tu ne me parais pas être de leur nombre ⁶.

17. Un gentilhomme voyageait avec son valet de chambre; celui-ci s'endormit sur son cheval, et perdit le manteau de son maître. Le gentilhomme tournant la tête, le vit chanceler, et n'apercevant plus son manteau, il lui crie d'une voix qui marquait son mécontentement: Jean, où est mon manteau? je gage ⁷ que vous l'avez perdu! Le valet ne le voyant plus, dit: Moi, je ne gage pas, Monsieur, car je suis sûr que vous gagneriez.

18. Un jeune prince âgé de sept ans⁸, réunissait à beaucoup de gentillesse infiniment d'esprit⁹: il était un jour l'objet de l'admiration de toute une société¹⁰. Un vieux capitaine, témoin des louanges qu'on lui donnait¹¹, dit d'une voix assez haute: Les enfants qui ont tant d'esprit dans un âge si tendre¹², en ont souvent peu quand ils sont grands ¹³. Le jeune prince qui l'avait entendu, lui repartit sur le même

¹ իր մօտ սեղերեն զեղացի մը. ² քեզիս քեզիս հարաւ. ³ բուկին հոն եղած ժամանակիդ չափ չկայ. ⁴ քեզն զնոր օլորս զնորս ինքն ինքն գոյ ինքն գոյ. ⁵ խօսքին ուր դպրին իմացաւ. ⁶ քեզն ինքն ինքն ինքն ինքն. ⁷ ինքն ինքն ինքն ինքն. ⁸ ինքն ինքն. ⁹ ինքն ինքն. ¹⁰ ինքն ինքն. ¹¹ ինքն ինքն. ¹² ինքն ինքն. ¹³ ինքն ինքն.

ton ¹: Monsieur le Capitaine, il faut que vous ayez eu infiniment d'esprit dans votre enfance.

19. Pendant qu'on achevait de bâtir ² le Pont-Neuf à Paris, les entrepreneurs virent un homme occupé à mesurer le pont sans rien dire à personne. Ils le prirent pour un architecte³, et l'invitèrent à dîner avec eux. Après le repas, ils le prièrent de leur communiquer ses idées ⁴, qui pourraient sans doute perfectionner leur ouvrage. Je pense, leur dit-il, que vous avez été fort sages de bâtir ce pont en large ⁵: car, si vous vous y étiez pris en long, vous n'en seriez jamais venus à bout ⁶.

20. Un tailleur de Samarcande, qui demeurait à la porte de la ville attenante au cimetière ⁷, avait dans sa boutique un pot de terre pendu à un clou, dans lequel il jetait un petit caillou toutes les fois qu'on portait un corps mort en terre ⁸; et à la fin de chaque mois il comptait les cailloux, pour savoir le nombre des morts. Enfin il mourut lui-même. Quelque temps après, quelqu'un qui ignorait sa mort, voyant la boutique fermée, demanda ce qu'il était devenu ⁹? Un des voisins répondit: Le tailleur est tombé dans le pot, comme les autres.

21. Un pauvre Gascon, qui n'avait qu'un petit habit d'été, se promenait en hiver sur le Pont-Neuf à Paris. Le roi qui passait en carrosse¹⁰, fort surpris

¹ նոյն ճայնով, նոյն եղանակաւ. ² քեզն ինքն. ³ ճարտարապետ մը կարծեցին. ⁴ քեզն ինքն ինքն. ⁵ ինքն ինքն. ⁶ ինքն ինքն. ⁷ ինքն ինքն. ⁸ ինքն ինքն. ⁹ ինքն ինքն. ¹⁰ ինքն ինքն.

qu'il pût trouver dans sa boutique¹; mais le paysan n'en lisait pas mieux². Le lunettier impatienté lui dit enfin avec humeur³: Mon ami, vous ne savez peut-être pas lire? Pardi! dit le paysan, si je savais lire, je n'aurais que faire de vos lunettes⁴.

26. Un gentilhomme Gascon entièrement dénué d'argent⁵, ayant appris qu'un aubergiste venait d'être condamné à dix écus d'amende⁶, pour avoir donné un soufflet⁷ à un autre gentilhomme, alla se loger chez cet aubergiste, et passa⁸ trois ou quatre jours chez lui, en sorte que son compte se montait à six écus⁹. Lorsqu'il vint prendre congé¹⁰ de l'hôte, celui-ci lui fit observer¹¹ qu'il n'avait pas encore payé et le pria de le satisfaire. Mon cher Monsieur, lui dit le Gascon, je n'ai pas le sou¹²: si vous voulez être payé¹³, donnez-moi un soufflet, et rendez-moi mon reste¹⁴. Un soufflet, comme vous savez, vaut dix écus et je n'en dois que six.

27. Un jeune homme avait lassé la patience¹⁵ de son père par sa désobéissance. Le père le punit un jour si rudement qu'il lui fit plusieurs blessures à la tête¹⁶. Il fit venir le chirurgien, et lui dit de ne rien épar-

¹ Խանութին մէջ եղածներուն ամենէն աղէկներէն. ² ասով ալ չէր կրնար կարդալ. օգուտ չըրին. ³ պատու ըլլաւ ասի. ⁴ բարկութեամբ մը. ⁵ Բոնի Բիւ. ⁶ բոլոր անոնց ինչ ալ իր օրընէն. ⁷ Բոնի Բիւ. ⁸ ամենէն ստակ չունենալով. ⁹ Բիւ. ¹⁰ Բոնի Բիւ. ¹¹ ասով մը չունիմ. ¹² Բոնի Բիւ. ¹³ ասակ մը չունիմ. ¹⁴ Բոնի Բիւ. ¹⁵ Բոնի Բիւ. ¹⁶ Բոնի Բիւ. ¹⁷ Բոնի Բիւ. ¹⁸ Բոնի Բիւ. ¹⁹ Բոնի Բիւ. ²⁰ Բոնի Բիւ. ²¹ Բոնի Բիւ. ²² Բոնի Բիւ. ²³ Բոնի Բիւ. ²⁴ Բոնի Բիւ. ²⁵ Բոնի Բիւ. ²⁶ Բոնի Բիւ. ²⁷ Բոնի Բիւ. ²⁸ Բոնի Բիւ. ²⁹ Բոնի Բիւ. ³⁰ Բոնի Բիւ. ³¹ Բոնի Բիւ. ³² Բոնի Բիւ. ³³ Բոնի Բիւ. ³⁴ Բոնի Բիւ. ³⁵ Բոնի Բիւ. ³⁶ Բոնի Բիւ. ³⁷ Բոնի Բիւ. ³⁸ Բոնի Բիւ. ³⁹ Բոնի Բիւ. ⁴⁰ Բոնի Բիւ. ⁴¹ Բոնի Բիւ. ⁴² Բոնի Բիւ. ⁴³ Բոնի Բիւ. ⁴⁴ Բոնի Բիւ. ⁴⁵ Բոնի Բիւ. ⁴⁶ Բոնի Բիւ. ⁴⁷ Բոնի Բիւ. ⁴⁸ Բոնի Բիւ. ⁴⁹ Բոնի Բիւ. ⁵⁰ Բոնի Բիւ. ⁵¹ Բոնի Բիւ. ⁵² Բոնի Բիւ. ⁵³ Բոնի Բիւ. ⁵⁴ Բոնի Բիւ. ⁵⁵ Բոնի Բիւ. ⁵⁶ Բոնի Բիւ. ⁵⁷ Բոնի Բիւ. ⁵⁸ Բոնի Բիւ. ⁵⁹ Բոնի Բիւ. ⁶⁰ Բոնի Բիւ. ⁶¹ Բոնի Բիւ. ⁶² Բոնի Բիւ. ⁶³ Բոնի Բիւ. ⁶⁴ Բոնի Բիւ. ⁶⁵ Բոնի Բիւ. ⁶⁶ Բոնի Բիւ. ⁶⁷ Բոնի Բիւ. ⁶⁸ Բոնի Բիւ. ⁶⁹ Բոնի Բիւ. ⁷⁰ Բոնի Բիւ. ⁷¹ Բոնի Բիւ. ⁷² Բոնի Բիւ. ⁷³ Բոնի Բիւ. ⁷⁴ Բոնի Բիւ. ⁷⁵ Բոնի Բիւ. ⁷⁶ Բոնի Բիւ. ⁷⁷ Բոնի Բիւ. ⁷⁸ Բոնի Բիւ. ⁷⁹ Բոնի Բիւ. ⁸⁰ Բոնի Բիւ. ⁸¹ Բոնի Բիւ. ⁸² Բոնի Բիւ. ⁸³ Բոնի Բիւ. ⁸⁴ Բոնի Բիւ. ⁸⁵ Բոնի Բիւ. ⁸⁶ Բոնի Բիւ. ⁸⁷ Բոնի Բիւ. ⁸⁸ Բոնի Բիւ. ⁸⁹ Բոնի Բիւ. ⁹⁰ Բոնի Բիւ. ⁹¹ Բոնի Բիւ. ⁹² Բոնի Բիւ. ⁹³ Բոնի Բիւ. ⁹⁴ Բոնի Բիւ. ⁹⁵ Բոնի Բիւ. ⁹⁶ Բոնի Բիւ. ⁹⁷ Բոնի Բիւ. ⁹⁸ Բոնի Բիւ. ⁹⁹ Բոնի Բիւ. ¹⁰⁰ Բոնի Բիւ.

gner¹ pour le guérir. Le fils voyant qu'il en coûtait beaucoup² à son père pour le faire panser, disait en lui-même qu'assurément il se garderait bien³ de le battre à l'avenir; mais le père le tira bientôt de son erreur⁴. Quand il fut guéri, il demanda au chirurgien, en sa présence⁵, ce qu'il lui devait. Trente écus, lui répondit-il. Les voilà, lui dit le père, et en voici encore trente pour la première fois qu'il aura envie d'être battu.

28. Deux petits garçons trouvèrent une noix sous un grand arbre près de leur village. — Elle est à moi⁶, dit Pierre, car c'est moi qui l'ai vue le premier. Non, elle m'appartient, reprit Bernard, car c'est moi qui l'ai ramassée⁷. Là-dessus s'engagea entre eux une violente querelle⁸. Je veux vous mettre d'accord⁹, dit un jeune homme qui passait justement par là. Il se plaça au milieu des deux petits garçons, cassa la noix et dit: L'une des coquilles¹⁰ appartient à celui qui, le premier, a vu la noix; l'autre sera pour celui qui l'a ramassée. Quant à l'amande, je la garde pour prix du jugement que j'ai porté¹¹. Ceci, ajouta-t-il en riant, est le dénouement habituel de la plupart des procès¹².

29. Un poëte alla un jour voir un gentilhomme, qui, l'ayant vu à la porte, dit à la servante assez haut pour que le poëte l'entendît¹³: Dites-lui que je n'y

¹ բանի մը շննայե. ամեն միջոց ի գործ դնել. ² շատ շատ. ³ Բոնի Բիւ. ⁴ Բոնի Բիւ. ⁵ Բոնի Բիւ. ⁶ Բոնի Բիւ. ⁷ Բոնի Բիւ. ⁸ Բոնի Բիւ. ⁹ Բոնի Բիւ. ¹⁰ Բոնի Բիւ. ¹¹ Բոնի Բիւ. ¹² Բոնի Բիւ. ¹³ Բոնի Բիւ.

suis pas. La servante le lui dit, et il se retira. Quelques jours après, le gentilhomme se présenta à la porte du poëte, pour lui rendre visite, et le consulter sur quelques affaires. Le poëte, sans ouvrir la porte, lui cria: Je n'y suis pas. Comment, repartit le gentilhomme, vous me parlez, et vous n'y êtes pas? Parbleu, reprit le poëte, vous ne voulez pas m'en croire moi qui vous parle, j'ai pourtant bien cru dernièrement votre servante! Sachez, Monsieur, que je suis chez moi, mais non pas pour vous.

30. Un filou se glissa¹ dans une maison où il y avait beaucoup de pensionnaires, déroba adroitement trois manteaux et s'en alla. En descendant l'escalier il rencontra un étudiant qui était aussi en pension dans cette maison². Celui-ci, étonné de voir tous ces manteaux, lui demanda où il les avait eus³? Ce sont les manteaux de quelques-uns de ces messieurs qui, me les ont donnés à nettoyer, répondit froidement⁴ le filou. Eh bien, nettoyez aussi le mien, lui dit l'étudiant, en lui donnant son beau manteau, car le collet en a grand besoin; mais, ajouta-t-il, il faut que vous me le rapportiez pour trois heures⁵. Je n'y manquerai pas⁶, dit le filou, et il s'en alla avec les quatre manteaux qu'il n'a pas encore rapportés.

31. Un gentilhomme ayant du monde à dîner⁷, chargea son domestique du soin de servir. Que nous apportez-vous? lui dit son maître, en lui voyant mettre sur la table un plat couvert. Monsieur, c'est

¹ սարդեցաւ. կամացուկ մը մտաւ. ² որ ան առնը սարկով կը բնակէր ու կը սորվէր. ³ ուրիշը
⁴ փեղեկէ փեղեկէ-լէ-օ էլիք օրն-ըրոր ⁵ ուսկից
⁶ գտած էր. ներքինի պաշտօն-ը ⁷ առանց սլլայլելու.
լուրջայայտով. ⁸ մինչուկ ժամը երեք. ⁹ սառն էլ-լէ-լէ-լ.
¹⁰ չէմ պակսիր. գլխուս վրայ. ¹¹ եհմալ էլ-լէ-լ. ¹² պաշտօն-ը
¹³ ճաշին մարդ ունենալով. ¹⁴ էջլէն էլ-լէ-լ. ¹⁵ փոքրիկ
օլորով.

un poulet fricassé, répondit le valet. Quand la compagnie se fut retirée, il appela le domestique, et lui dit: Jean, vous n'avez guère d'esprit; quand je vous ai demandé ce que vous apportiez, vous m'avez répondu: C'est un poulet; ne pouviez-vous pas dire: Ce sont des poulets, et employer le pluriel? Vraiment, vous m'avez fait bien peu d'honneur¹. Quelque temps après, comme il traitait encore quelques-uns de ses amis², son valet servit un plat de bouilli. Son maître lui demanda: Que nous apportez-vous, Jean? — Celui-ci, se souvenant de la leçon qu'il avait reçue, répondit: Ce sont des boeufs, Monsieur.

32. Mr. de Thugut ayant été envoyé par l'empereur d'Allemagne en Pologne avant le partage de ce royaume, fut, le jour de son audience chez le roi, introduit³ dans un salon, où voyant un homme gravement assis, entouré de seigneurs polonais respectueusement debout devant lui, il le prit pour le roi et commença son compliment. C'était le comte Stackelberg, ambassadeur de Russie, qui ne s'empressa pas de le tirer d'erreur⁴. Thugut, instruit ensuite de la méprise⁵, en fut piqué⁶. Le soir faisant sa partie⁷ avec le roi et Stackelberg, il joue une carte en disant: Roi de trèfle⁸! Vous vous trompez, lui dit-on⁹, c'est le valet¹⁰. L'Autrichien feignant de s'être mépris¹¹, s'écria en se frappant

¹ քննի պատիւ չբերի. պատիւս վար առիր. ² շնորհ.
էլ-լէ-լէ-լ. ³ շնորհ. ⁴ քննի մը բարեկամներուն
սեղան կու տար. ⁵ զի էլ թո՛ւնալու էլ-լէ-լ. ⁶ քննի
էլ-լէ-լ. ⁷ թագաւորին առջեւն ելլելու օրը, տարին. ⁸ փոքրիկ
էլ-լէ-լ. ⁹ շնորհ. ¹⁰ քննի
էլ-լէ-լ. ¹¹ շնորհ. ¹² քննի
էլ-լէ-լ. ¹³ շնորհ. ¹⁴ քննի
էլ-լէ-լ. ¹⁵ շնորհ.

le front ¹: Ah, Sire, pardon! c'est la seconde fois qu'il m'arrive aujourd'hui de prendre un valet pour un roi². Stackelberg, quelque prompt qu'il fût à la repartie³, ne put que se mordre les lèvres ⁴.

33. Le plus beau cheval d'un paysan fut volé une nuit dans son écurie. Il se rendit à un marché aux chevaux, qui se tenait à quinze lieues de là ⁵, dans l'intention d'en acheter un autre.

Il fut bien surpris d'y reconnaître sa bête parmi celles qui étaient exposées en vente ⁶. Il la saisit aussitôt par la bride ⁷, en s'écriant: Ce cheval m'appartient ⁸; il y a trois jours qu'on me l'a enlevé ⁹. Vous vous trompez, mon cher ami, dit fort poliment celui qui voulait vendre l'animal. Il y a plus d'un an que j'ai ce cheval; ce n'est pas le vôtre, mais il se peut ¹⁰ qu'il ait quelque ressemblance avec lui.

Le paysan mit vite ses deux mains sur les yeux du cheval, en s'écriant: Eh bien, si l'animal vous appartient depuis si longtemps, dites-moi donc de quel oeil il est borgne¹¹. L'autre, qui était vraiment le voleur du cheval, mais qui ne l'avait pas examiné en détail¹², resta tout interdit¹³. Cependant comme il devait dire quelque chose, il répondit au ha-

¹ Անբը ճակատը զարնելով. էլ ինչ աննշա լուսարագ. ² այսօր երկրորդ անգամն է որ ծառայ մը թաղաւոր կը կարծեն. դա յետեւն է ինչն էր թէ րը թէ եւրեթեւաբար թաղաւոր է երբեք թոյն ու. ³ որչափ պատրաստարան ալ էր նէ. նէ թաղաւոր հաւըր ճեղք էր ինչ ինչ. ⁴ պրկուրները խաճաւ ու մնաց. որոշակաբար լուսարագ. ⁵ տասնուհինգ մղոն հեռու ձիու վաճառանոց մը գնաց. 6 յետ ինչ ուղի դէպ թէ թաղաւորն է ինչ. ⁷ ճակու գրուածներուն մէջ. ուրեքն էր ինչ. ⁸ անոթից պէս սանձէն բռնեց. անիտէ եւրեքնառն թաղաւոր. ⁹ ինչ է. յետեւ թէ. ¹⁰ երբ որ է որ գողցան. յետեւն լուսարագն էր ինչ օլուց. ¹¹ կրնայ ըլլալ որ. թաղաւոր. ¹² որ աչքը կոյր է. հաւն է ինչն է թէ որ. ¹³ աղէկ մը, մանրամասնաբար. հեր յեր թաղաւոր. ¹⁴ ապուցաւ մնաց. լուս թաղաւոր.

sard ¹: C'est de l'oeil gauche. Vous n'y êtes pas ², dit le paysan: l'animal n'est pas borgne de l'oeil gauche. — Ah! s'écria le fripon, je me suis trompé; c'est de l'oeil droit qu'il ne voit pas ³.

Alors le paysan découvrit les yeux du cheval, en disant: Il est évident maintenant que tu n'es qu'un fripon et un menteur. Regardez, vous autres, le cheval n'est nullement aveugle. J'ai fait ces questions seulement pour mettre le vol au jour ⁴. Tous les assistants se prirent à rire et à battre des mains ⁵, en s'écriant: Attrapé! attrapé! Le voleur, obligé de rendre le cheval, fut emprisonné, et subit la punition qu'il avait méritée.

34. Quatre chevaliers d'industrie ⁶ ayant fait bonne chère⁷ dans une auberge, demandèrent l'état de la dépense ⁸. Le garçon revient et le leur apporte. Le premier fait mine de mettre la main à la poche⁹; le second le retient et dit qu'il veut payer; le troisième fait la même grimace ¹⁰; le quatrième enfin dit au garçon: Je vous défends de prendre l'argent de ces messieurs, c'est moi qui paierai. Comme aucun ne voulait céder ¹¹: Il y aurait un moyen de nous accorder ¹², s'écria l'un d'entre eux; Monsieur permettra que nous lui bandions les yeux¹³,

¹ ըստ պատահման պատահանեց. բաժն էլ էր դեռ. ² չգիտցար. յետեւն էր. ³ աջ աչքը չիտեսներ. ուր ինչն է ինչ. ⁴ գողութիւնը դուրս հանելու համար. եւրեքն էր օրինակ լուսարագն էր. ⁵ սկսան ծիծաղել ու ձեռք զարնել. ինչն էր էլ լուսարագ. ⁶ ճարպկութեամբ ապրող, խաղաղ մարդիկներ. թէր էլ էր ինչն էր. ⁷ օլուցը բնէ առաջ. ⁸ աղէկ մը ուտել խմելէն ետեւ. էն է ինչն էր. ⁹ ինչն էր թէ. ¹⁰ ճակու հաւըրն էր. ¹¹ որոշակաբար լուսարագ. ¹² միջակաբար. ¹³ որոշակաբար. ¹⁴ որ աչքը կոյր է. հաւն է ինչն է թէ որ. ¹⁵ աղէկ մը, մանրամասնաբար. հեր յեր թաղաւոր. ¹⁶ ապուցաւ մնաց. լուս թաղաւոր.

dant on garda la bonne ¹. Le cordonnier ne fut pas plutôt sorti ² que le filou mit ³ les deux bottes et se sauva au plus vite ⁴.

37. Un voyageur, bien vêtu, entra un dimanche au soir dans un cabaret de village; où il se fit donner⁵ une poularde rôtie et une bouteille du meilleur vin. A peine eut-il porté le premier morceau à sa bouche ⁶, qu'il se mit à gémir d'une manière pitoyable, se disant tourmenté depuis quinze jours d'un horrible mal de dents. Tous les paysans qui se trouvaient là, lui témoignèrent une grande compassion. Quelques instants après survint un empirique ⁷, qui s'étant assis dans un coin, demanda un verre d'eau-de-vie. Lorsqu'on l'eut informé de l'indisposition de l'étranger⁸, il assura qu'il y apporterait bon remède⁹. Il tira de sa cassette un petit morceau de papier doré, artistement ¹⁰ plié, l'ouvrit et dit: Monsieur, vous n'avez qu'à mouiller le bout du doigt¹¹, et après l'avoir trempé dans la poudre que voici¹², vous l'appliquerez ¹³ sur la dent. L'étranger ayant fait ce qui lui avait été prescrit, s'écria aussitôt: Dieu! quel bien-être subit ¹⁴ j'éprouve! toute douleur s'est à l'instant évanouie. Alors, ayant fait présent d'un écu à l'empirique, il l'invita à souper avec lui.

¹ ի վերայ սյսր ամենայնի աղէկը, յարմարը պահէց. 1. Եւ ինչ, որ զիւրեք էլ է. եյնինն զիւրեք. ² հոշկակարը դացածուն պէս. 2. Բարձրագոյնը ինչիւն ինչ. ³ Հագաւ. 3. Ինչիւն. ⁴ կրցածին չափ լուսով, շուտ մը. 4. Կարճատեղ. ⁵ բերել տուաւ. 5. Ինչիւն ինչ. ⁶ առջի պատասար բերանը տարաւ. շուտաւ. 6. Եւ ինչ, որ զիւրեք էլ է. 7. Բարձրագոյնը. ⁷ փորձաւ ապակն, շինծու բժիշկ մը վրայ հասաւ. ներս մտաւ. 8. Կէր ետէն հէտէն ինչիւն ինչ. 8. Կէր որ օտարականին անհանգստութիւնն իրեն իմացուցին. 9. Եւ ինչ, որ զիւրեք էլ է. 9. Կէր զիւրեք էլ է. 10. Կարգեալ. 10. Ինչիւն ինչ. 11. Կէր զիւրեք էլ է. 11. Կէր զիւրեք էլ է. 12. Կէր զիւրեք էլ է. 12. Կէր զիւրեք էլ է. 13. Կէր զիւրեք էլ է. 13. Կէր զիւրեք էլ է. 14. Կէր զիւրեք էլ է. 14. Կէր զիւրեք էլ է.

Toutes les personnes qui se trouvaient à l'auberge, et tous les habitants du village, s'empressèrent d'acheter de cette précieuse poudre, et le charlatan en vendit bien cent petits paquets, à douze sous chacun. Lorsque ensuite quelque paysan se plaignait du mal de dents, on accourait avec le remède merveilleux, qui, au grand étonnement de tout le monde ¹, ne soulagea personne.

Enfin la supercherie vint au jour. On apprit que les deux voyageurs s'étaient donné le mot ², pour tromper les bons villageois. La poudre n'était rien qu'un peu de craie ³.

38. L'empereur Charles-Quint s'étant égaré à la chasse, aperçut enfin devant lui une maison, où il entra pour se rafraîchir. Il y trouva quatre hommes couchés à terre, et faisant semblant de dormir ⁴. Le premier se leva, et, s'étant approché de l'empereur, lui dit qu'il avait rêvé devoir lui ôter sa montre, et aussitôt il la prit. Le second dit qu'il avait songé que son manteau l'accommoderait bien ⁵, et il le lui ôta. Le troisième lui prit sa bourse. Le quatrième enfin le pria de ne pas savoir mauvais gré ⁶, s'il le fouillait. En le fouillant il aperçut à son cou une petite chaîne d'or, à laquelle était pendu un sifflet, qu'il allait lui ôter ⁷. Mais, mon ami, lui dit l'empereur, avant de me priver de ce sifflet, permettez-moi de vous en apprendre la vertu ⁸. En

¹ ամենուն զարմանալովը. 1. Եւ ինչ, որ զիւրեք էլ է. 1. Կէր զիւրեք էլ է. 2. Կէր զիւրեք էլ է. 2. Կէր զիւրեք էլ է. 3. Կէր զիւրեք էլ է. 3. Կէր զիւրեք էլ է. 4. Կէր զիւրեք էլ է. 4. Կէր զիւրեք էլ է. 5. Կէր զիւրեք էլ է. 5. Կէր զիւրեք էլ է. 6. Կէր զիւրեք էլ է. 6. Կէր զիւրեք էլ է. 7. Կէր զիւրեք էլ է. 7. Կէր զիւրեք էլ է. 8. Կէր զիւրեք էլ է. 8. Կէր զիւրեք էլ է.

même temps il se mit à siffler de toutes ses forces ¹. Ses gens, qui le cherchaient, ayant entendu le signal, accoururent vers la maison, et ne furent pas peu surpris de le voir en si mauvaise compagnie ². Se voyant hors de danger, il dit: Mes amis, voici des gens qui ont songé tout ce qu'ils ont voulu; je veux aussi songer à mon tour ³. Après avoir rêvé quelques moments: J'ai songé, dit-il, que vous êtes tous quatre des fripons dignes du gibet; et aussitôt ils furent pendus devant la maison.

39. Trois jeunes vauriens se promenant un jour à la campagne, rencontrèrent un paysan qui dormait sur l'herbe, tenant à la main ⁴ la bride de son âne. L'un d'entre eux dit: Mes amis, il faut jouer un tour ⁵ à ce paysan, aidez-moi, je vous prie. Il déchargea la bête, se mit à quatre pattes ⁶, et se fit mettre le bât et la bride ⁷. Cela fait ⁸, il dit à ses compagnons de s'enfuir avec l'âne; ce qu'ils firent. Le paysan s'étant réveillé, ne fut pas peu surpris de voir un homme à la place de sa bête. Pour l'amour du ciel! s'écria le drôle, ôtez-moi cette bride et cette charge. Que diantre! dit le paysan, comment êtes-vous venu ici? Où est mon âne? Hélas! répondit l'autre, je suis le fils d'un magicien, qui, pour une légère faute, m'a changé pour six ans en âne. Ce terme est enfin expiré ⁹, et j'ai repris ma figure

¹ բոլոր զօրութեամբ. ² զինքն ասանկ շարժարդիկներու մէջ տեսնելով շատ ասպեցան. ³ ինչ որ զիջել զից ֆինս իմեալեր արաւորս իօրդեւտ լերքնոր սլն զիջն օլորաւ. ⁴ Տիմայ երազ տեսնելու կարգն ինձի եկաւ. իմորի տեւ իօրմ շիօղեիկ զանս իւրի. ⁵ ձեռքը բռնելով. ելինք ինքնաբոգ. ⁶ խարեութիւն մը ընել. զից տեւ ելեմք. ⁷ չորս ոսքի վայ կեցաւ. տեօր այսք ինքնից արաւորս. ⁸ Տամասն ու սանձն իրեն զնեւ տուաւ. տեօր իկ եւլաւ ինքն իօրմ իօրմ. ⁹ աս ժամանակը հասաւ, ընելն ետեւ. զանորս օրեա. ¹⁰ աս ժամանակը հասաւ, լմրեցաւ. զան լոր իկն: ինքնուրի.

naturelle. Allez, reprit le villageois, en le déchargeant et le débridant, je ne veux pas avoir affaire à des magiciens ¹. Quand le drôle se vit en liberté, il alla rejoindre ses camarades qui rirent bien de la simplicité du pauvre manant, et partagèrent entre eux le profit de ses dépouilles. Le lendemain le paysan se rendit au marché pour acheter un autre âne. Après en avoir examiné plusieurs, il reconnut aussi le sien. Ah! te voilà ici ²! s'écria-t-il, tu t'es sans doute brouillé de nouveau avec ton père ³, puisqu'il t'a changé une seconde fois en âne: va, je me garderai bien de t'acheter ⁴.

40. On sait que dans les villages d'Allemagne les paysans, quand ils tuent un cochon, sont dans l'usage d'envoyer à leurs amis de la hâtille, c'est-à-dire du boudin et quelques bons morceaux de viande. Un paysan avait reçu tant de cadeaux de cette nature que le cochon qu'il venait de faire tuer ⁵, suffisait à peine pour les réciproquer ⁶. Dans son embarras il alla trouver un de ses voisins. Mon compère ⁷, lui dit-il, je viens de faire tuer mon cochon; mais, quoiqu'il ne soit pas petit, il ne suffirait pas, si je voulais faire des cadeaux à tous ceux de qui j'en ai reçu. Dites-moi, je vous prie, votre avis. Je ne vois rien de mieux ⁸, lui dit son voisin, après un moment de réflexion, que de dire demain matin qu'on vous l'a volé pendant la nuit. Le paysan charmé de cet

¹ կախարդներու հետ բան զործք չունիմ. զի յիմեւ լեր էլէ իմե՛ տօ, ² սի, դուն նորէն հոս եկեր ես. շէ, տե՛ ինքն զարայս իւրեւ ինքն. ³ ասանց կարծեաց Տորք հետ նորէն աւրուած պիտոր ըլլաւ. ինչորիւն էինք իօրդեւտ էլէ զօլորաւ օլորաւ. ⁴ մէյ մ'ալ զքեզ չեմ գներ. զից արահս տե՛ն տլաւ, ⁵ նոր մարմեւ տուած էր. էնն զից արահս տե՛ն տլաւ, ⁶ անոնց փոխարեւն ընելու հարկն կը զօլորաւ ըլլաւ. ⁷ անոնց փոխարեւն ընելու հարկն կը զօլորաւ. ⁸ անոնց փոխարեւն ընելու հարկն կը զօլորաւ. ⁹ անոնց փոխարեւն ընելու հարկն կը զօլորաւ. ¹⁰ անոնց փոխարեւն ընելու հարկն կը զօլորաւ.

tuné, faites votre devoir, et appliquez-lui cinquante coups de bâton; après cela nous verrons ce que nous ferons de plus. Le pauvre juif fut battu de telle sorte ¹, qu'il était près de rendre l'âme, et qu'on fut obligé de le faire transporter chez lui. Le lendemain le roi étant à la parade ² demanda à l'officier, s'il avait fait bien châtier le porteur de son billet. Oui, Sire, répondit-il, vos ordres ont été ponctuellement exécutés, et on l'a renvoyé dans un état. . . . Bon, dit le roi, en apercevant son page, il a l'air bien malade ³, le voilà qui se promène. — Votre Majesté me pardonnera, il est tout à fait impossible qu'il se trouve ici. — Mais le voici, continua le monarque, en lui montrant le page. — Je ne sais que répondre, dit l'officier, je ne le vois pas — Comment! vous ne voyez pas ici mon page? reprit le roi. — Pardonnez-moi, Sire, ce n'est pas lui qui a reçu les coups de bâton. — Et qui donc? demanda le roi. — C'est un juif, dit l'officier. Le roi ne put s'empêcher de rire de ce plaisant quiproquo ⁴, et s'étant informé du fait ⁵, il pardonna au page sa gourmandise en faveur de sa ruse, et pour faire oublier au pauvre juif ses douleurs, il lui accorda une grâce qu'il lui avait demandée quelque temps auparavant.

¹ անանկ. եջուէ. ² Հանդեսի մէջ բլաւով. — Երբ
 զարեւոյց. ³ շտապը շտապ հիւանդ կ'երեւայ. արդեօր
 ինչ ինչէն կ'երեւի յայտ. ⁴ փոփոխութիւն, սխալմունք.
 Ինչնէն. Ինչնէն. ⁵ եղածն իմանալով. Եւնչ արդեօր
 շտապ.

Բ. Ն Ե Մ Ա Կ

1. Ա. Տիկնն էր կարգաւ որդայնի գրած նամակերուն վրայ որդայնի կ'ընէ:

Lorsque vous étiez encore à la maison, mon bon ami, vous vous énonciez avec aisance, vous racontiez passablement tout ce que vous aviez vu ou entendu; vous saviez même vous exprimer d'une manière aussi spirituelle que vive et plaisante dans la plupart de nos conversations. A présent, lorsque vous écrivez, soit à moi, soit à vos soeurs, d'où vient donc que vos lettres sont si courtes, si entortillées, et vos termes, la plupart du temps, si impropres? Avec des connaissances déjà acquises, avec de l'aptitude, et nous aimant surtout, comme il est sûr que vous nous aimez, je suis vraiment fâchée de vous voir si novice encore dans l'art de peindre vos idées, et d'exprimer vos sentiments.

Pendant qu'il en est temps encore, songez-y, mon fils, formez-vous au style épistolaire: c'est un talent qu'il vous importe beaucoup d'acquérir à tous égards. Il n'est guère de lieu et de position dans le commerce de la vie où l'on n'en ait un besoin absolu. Supérieurs et subalternes, serviteurs et maîtres, artisans ou bourgeois, riches ou pauvres, solitaires ou lancés dans le monde, tous, plus ou moins, ont des relations réciproques et différents intérêts qui les lient les uns aux autres. Celui donc qui est paresseux ou inhabile à écrire, risque de rompre les liens précieux qui l'attachent, soit à un protecteur, soit à un parent, soit à un ami, de qui il attend un tendre retour, des secrets intimes, des secours, etc.

Je vous en prie, mon bon ami, appliquez-vous à écrire sur toutes sortes de sujets; formez-vous un

style pur, aisé, naturel et nourri de réflexions intéressantes. Combien de fois des lettres écrites à propos et avec politesse, n'ont-elles pas procuré d'utiles connaissances et des avantages considérables à des personnes souvent d'un mérite fort ordinaire, mais soigneuses, attentives et prévenantes. . . .

Vainement seriez-vous pénétré des plus tendres sentiments à l'égard de ceux qui vous sont chers. Eh! le moyen d'y croire, si vous demeurez des mois entiers sans vous informer de leurs nouvelles; ou si vos lettres ne peignent avec autant de sensibilité que d'expression la reconnaissance et l'amitié?

Pesez, cher Gaston, pesez les conseils que je vous donne ici: et si vous m'aimez, prouvez-le-moi, en m'écrivant souvent et en cultivant avec soin le talent que je vous recommande.

Vos soeurs Catherine et Juliette vous regrettent beaucoup, mon enfant; elles s'ennuient et ne sauraient s'accoutumer à votre absence; nouvelle raison de leur écrire de temps en temps; n'y manquez pas, je vous prie; ah! vous leur devez bien cette marque d'amitié. Un léger souvenir à l'égard de nos amis est le plus agréable présent que nous puissions leur faire lorsque nous sommes loin d'eux.

2. ¶ ¶ ¶ ¶ :

Je sens la vérité des observations que vous me faites; depuis que je n'ai plus le bonheur d'être auprès de vous, je sens plus que jamais combien vous m'êtes chère; je me rappelle, avec la plus vive sensibilité, vos bontés, vos tendres soins pour moi; et néanmoins, vous ne pouvez vous faire une idée de mon embarras, dès qu'il s'agit d'exprimer ma reconnaissance, de vous demander de vos nouvelles, ou de vous donner des miennes.

Ce qu'il y a de singulier, chère maman, c'est que je compose tous les jours des devoirs longs et difficiles dont mon maître est fort content; et lorsque l'instant du courrier arrive, je ne saurais absolument rien tirer de ma tête; plus je mets mon pauvre esprit à la torture, moins je trouve de quoi parler. A peine ai-je tracé trois ou quatre lignes, que je me vois forcé d'en effacer plus de la moitié.

Le temps coule cependant, l'heure me presse et souvent il est près de midi, que ma lettre n'est pas encore commencée. Enfin, après beaucoup de peines, je m'estime trop heureux de trouver quelques phrases qui ne signifient presque rien. Alors, je lis et relis mon brouillon, le découragement s'empare de moi, et, dans mon dépit, je déchire la lettre en mille morceaux, tant je suis mécontent de moi-même.

Ne m'en voulez donc point, chère maman, si je ne vous écris pas comme vous le désirez. Je vous l'assure, c'est plutôt la faute de mon esprit que celle de mon coeur. Quoi qu'il en soit, je vais faire de nouveaux efforts, bien ou mal, je veux toujours vous écrire; persuadé que vous excuserez la faiblesse du style et des pensées, en faveur du zèle et de la bonne volonté qui m'animent.

Je suis avec toute la reconnaissance et le respect que je vous dois, etc.

P. S. Oserais-je vous prier, chère maman, de m'envoyer deux de mes petits orangers, lorsque vous en trouverez l'occasion; je m'amuserai à les cultiver ici pendant mes récréations. Je donne les autres à ma soeur Juliette; je rêve d'elle presque toutes les nuits, ainsi que de vous et de Catherine. Quelle privation! hélas! j'ai bien de la peine à m'y accoutumer.

3. Ա. Տիկնը էր որդւոյն, նահաջ գրելու ասլա՞ն
բժոշոստութիւններուն պարտաւը էր յիշել:

Savez-vous, mon bon ami, d'où proviennent les difficultés que vous éprouvez lorsque vous voulez écrire une lettre? C'est seulement du peu d'habitude, et du défaut de réflexion. Soyez-en persuadé, mon fils, je suis bien éloignée d'accuser votre esprit, et votre coeur encore moins; vous m'avez donné depuis votre enfance des marques non équivoques de votre sensibilité et de votre amour filial; mais, mon ami, il ne suffit pas d'être sensible: ce n'est pas assez non plus d'être doué d'esprit naturel; il faut encore exercer et cultiver ces qualités recommandables; moins on fait une chose, moins on pense à la faire; et moins on s'évertue dans un art quelconque, moins on y peut réussir.

Je ne vous cacherai pourtant point, cher Gaston, qu'une lettre est la chose du monde et la plus aisée et la plus difficile tout ensemble. Telle personne possèdera quelquefois de vastes connaissances, qui ne saurait néanmoins tourner à son gré ces riens agréables, ces compliments polis, mais, hélas! trop souvent imposteurs, qui composent, en grande partie, les lettres de société. Ne vous étonnez donc pas, mon ami, vous qui n'êtes encore qu'un très-mince disciple, de vous voir si novice dans une science qui, différente des autres, ne saurait s'assujettir à des principes fixes, à des règles déterminées, et qui dépend plus de l'usage que des préceptes.

Sur ce que je viens de vous faire observer, mon bon ami, par rapport à la plupart des lettres qui s'écrivent dans le monde, n'allez pas inférer qu'il s'agit toujours de légèreté et de jolies tournures. Ce que je désire, c'est que vous vous accoutumiez à écrire facilement, avec justesse et sans prétention.

Je ne serais pas fâchée que vous puissiez vous former un style piquant et orné; mais, comme dit le proverbe, il n'est pas donné à tout le monde d'aller à Corinthe. Heureux qui, à l'utile, sait joindre encore l'enjouement, le badinage et les grâces!

Cependant, cher Gaston, en donnant une certaine étendue à vos lettres, n'allez pas tomber dans un excès contraire; n'imitiez point ces gens stérilement diserts, qui remplissent de grandes pages sans rien dire; je préférerais de beaucoup votre laconisme et votre pénurie à cette misérable abondance. J'ai remarqué d'ailleurs, mon fils, que les idées ne vous manquent point; il n'y a que la manière de les mettre en oeuvre et de les développer.

Dans ma prochaine lettre, je vous dirai deux mots touchant ce dernier article, et je vous promets qu'après sept ou huit mois de correspondance suivie avec moi et vos soeurs, vous ne vous ferez plus une affaire d'écrire une lettre, surtout à vos amis et aux personnes qui vous sont chères.

4. Գարնէսը գիտութեամբ նահաջ գրելու ինչպէս էր
յիշել:

Je vous ai promis, cher Gaston, de vous indiquer les moyens d'écrire une lettre avec facilité; je vous tiens parole. Vous allez voir que, dès qu'il ne s'agit pas d'un style à prétention, et qu'on ne vise pas au bel-esprit, ce n'est pas une besogne fort difficile, et qu'elle ne demande réellement qu'un peu d'habitude et de réflexion.

Ne voit-on pas tous les jours, mon bon ami, des enfants de sept ou huit ans, causer des heures entières, et raconter même avec assez d'exactitude ce qui les a le plus frappés? Eh bien! mon ami, il en est de même d'une lettre; elle doit avoir à peu

près le ton et l'aisance de la conversation. Vous n'y êtes certainement pas plus sot qu'un autre; et l'embarras que vous éprouvez pour écrire, ne provient point de la chose elle-même, mais de ce que vous avez la simplicité de vous en faire un monstre.

Est-il question de vous informer des nouvelles de quelqu'un, de vous rappeler à son souvenir, de lui mander quelques particularités, supposez que vous êtes dans la société des personnes mêmes, et ne mettez pas plus de contrainte dans ce que vous leur marquez, que si vous leur parliez de vive voix.

A certaines époques surtout, comme celles de la nouvelle année, il est d'usage de témoigner son respect, son amitié ou sa reconnaissance, mais soit dans ces cas, soit dans d'autres, deux ou trois phrases suffisent pour les compliments d'usage: on passe aussitôt, par des transitions insensibles ou brusques, aux choses qui intéressent le plus l'ami, le parent ou le protecteur dont on veut cultiver la connaissance.

Ce serait ici le lieu de vous parler des différents styles épistolaires, qui varient autant que les sujets aux-mêmes; mais, je vous le répète, l'exemple et l'usage vaudront mieux que les plus beaux préceptes; écrivez-moi souvent, écrivez à vos soeurs, à vos petits camarades; marquez-leur familièrement ce que le coeur vous dicte, et vous verrez que ce qui vous a coûté le moins, vaudra quelquefois le plus.

5. ¶

Nous finissions de dîner, quand le facteur a frappé un grand coup à la porte. Je ne sais quel pressentiment m'annonçait qu'il m'apportait de vos nouvelles. Partagé entre la crainte et l'espérance, j'ai senti mon coeur se resserrer tout à coup. Comme

il s'est dilaté ensuite par la joie; l'agréable dessert! Deux lettres à la fois, l'une de vous, et l'autre de ma soeur Juliette! Je les ai saisies avidement, et je les ai lues avec une satisfaction que je ne saurais vous exprimer.

Que vous rendrai-je donc, chère maman, en échange de ce que vous faites pour moi? Peu contente de rester isolée à la campagne, afin de suffire plus facilement aux frais de l'éducation distinguée que je reçois à Paris, vous voulez encore vous interdire les plus simples amusements! Délicate comme vous l'êtes, vous passez la meilleure partie de la journée à tracer des instructions pour mes études!

Soyez-en bien persuadée, chère maman, je n'oublierai rien afin de répondre à tant de soins et de sollicitudes. Je sais l'importance que vous attachez à mon avancement; et quelques difficultés que j'éprouve, je m'efforcerai de tout surmonter pour vous plaire et me montrer digne de vous.

Je goûte beaucoup, chère maman, les conseils que vous venez de me donner sur l'art d'écrire; ils passent tout ce que j'ai lu. Je ne sais si l'amour-propre et le zèle dont je me sens animé, ne m'inspirent pas trop bonne opinion de moi-même, mais il me semble qu'à l'avenir, je réussirai dans ce que vous prenez la peine de m'enseigner avec tant de complaisance et de clarté.

Lorsque j'écrivais à quelqu'un, soit le jour de sa fête, soit pour m'informer de sa santé, j'épuisais toutes les idées relatives à ce sujet, de sorte qu'à près toutes les peines possibles, je trouvais n'avoir fait qu'un verbiage inutile.

Par vos excellents préceptes, chère maman, vous me dégagez tout à coup des difficultés qui m'arrêtaient, pour ainsi dire, à chaque mot. Oh! je

fant dont le petit corps est penché sur sa bêche; c'est un charme de contempler l'air de bonheur dont il jouit en faisant cet ouvrage champêtre qui lui plaît tant. Tout cela est pour vous, cher Gaston. On en fait ici un mystère; mais je veux que vous jouissiez d'avance, et je deviens indiscreète par amitié.

7. Գրություն:

Je savais bien, chère soeur, que vous m'aimiez, mais je ne me serais jamais douté que vous eussiez pu, si jeune encore, m'écrire avec tant d'esprit et de délicatesse.

Vous me faites un mérite, ma bonne amie, des soins et des complaisances que j'avais pour vous, lorsque nous étions ensemble; je n'avais pas besoin, je vous jure, de grands efforts pour me comporter ainsi à votre égard. Ne m'en donniez-vous pas vous-même l'exemple à tous les instants de la journée? Obligeante, gaie et prévenante comme vous l'êtes, avec une humeur aussi douce et un caractère tel que le vôtre, il m'eût été fort difficile de ne pas vous rendre au moins la pareille?

Cependant, ma chère soeur, un article de votre lettre, de cette même lettre que je lis avec tant de plaisir, un certain article, dis-je, me fait changer tout à coup de langage, et je veux vous gronder bien fort. Comment! vous dites que vous êtes si fâchée de ne plus me voir et vous refusez les orangers que je vous destinais! Quoi! vous voulez vous priver de vos oeillets pour moi! et en dépit de l'échange que conseille l'amitié, vous n'acceptez pas mes orangers! Vous mériteriez bien que je vous renvoyasse vos oeillets à mon tour, Juliette. Et vous m'aimez, dites-vous! . . . Il me semble voir dans ce procédé plus de politesse que de cordialité. Grâce à Dieu, chère Juliette, voilà ma celère

passée; je vous ai déclaré ce que j'avais sur le coeur, et je suis bien sûr que vous ne m'en voudrez pas pour cela. Ce que vous me marquez des attentions de maman, m'a vraiment touché jusqu'aux larmes. Mère unique! ô ma soeur, si nous la perdions. . . Cette idée me fait frémir. Ah! prions sans cesse pour la santé de cette maman si chère; procurons-lui les satisfactions, qui dépendent de nous; et n'oublions rien de tout ce qui pourra lui prouver que nous sentons le prix de ce qu'elle fait pour notre bonheur.

Soyez mon interprète, je vous prie, chère soeur, auprès de Catherine: savez-vous que ses deux dessins me causent beaucoup de contrariété et de dépit? j'admire son talent, mais en même temps je ne puis me défendre d'un peu de jalousie quand je pense qu'elle dessine avec tant de supériorité. Oh! jamais je ne l'atteindrai! Remerciez-la mille fois de ma part et dites-lui que je me réjouis bien sincèrement du retour de sa santé.

8. Գրություն Կատրին Երջուր, էր հի-անդամ-նե-ան-արե-նը նախ: Ներկա-ն հասար յանդիման-նե-ն ին-րոյ:

Vous êtes fort aimable, mon frère; oh! oui, fort aimable en vérité. Depuis que vous avez quitté Romainville, vous avez demandé des nouvelles de tout le monde; vous avez donné des vôtres à tout le monde; vous avez écrit à maman, à Juliette. Que sais-je encore à qui? et Catherine seule, la pauvre Catherine est oubliée!

Ah! mon frère, je suis sensible à cette indifférence plus que je ne saurais l'exprimer! Vous saviez cependant que j'avais été malade, et que j'avais même gardé le lit dix-sept jours de suite. Ah! Gaston! . . . moi, qui ne cessais de parler de vous,

de penser à vous, de m'occuper de vous; moi qui avais la simplicité de dire: Ah! si Gaston était ici, mon mal serait moins fort de moitié; sa présence seule ramènerait le calme et la sérénité dans mon âme. . . .

Voilà ce que j'avais la simplicité de croire et de redire sans cesse. Trop crédule Catherine! Durant mon triste état, Gaston s'occupait de ses orangers, de ses oiseaux et du souvenir de ses galettes.

A Dieu ne plaise, petit enfant gâté, que je regrette l'envoi que je vous ai fait de mes deux plus beaux dessins, ceux précisément que vous désiriez davantage avant votre départ. Vous en conviendrez, mon cher frère, cette petite attention de ma part méritait bien quelques remerciements particuliers de la vôtre. Point du tout; vous dites froidement et par apostille à Juliette: de remercier Catherine de votre part; que vous êtes jaloux de mon talent et que vous vous réjouissez que je me porte mieux. Quels efforts, bon Dieu! quelle tendresse et quel style!

Non, non; vous direz tout ce qu'il vous plaira, mon cher frère, afin de vous excuser; mais je n'en aurais certainement pas agi de la sorte avec vous. Pour le moindre mal dont vous vous plaigniez à la maison, vous avez vu mes alarmes et mes sollicitudes. Etiez-vous réellement indisposé? on le sait, je quittais tout, je me privais de tout, et souvent je ne me faisais pas tirer l'oreille pour passer une bonne partie des nuits auprès de vous, afin de vous soigner et de charmer vos ennuis.

C'est à regret, mon frère, que je rappelle de légers services qui sont une dette entre des frères: mais je ne puis concilier votre manière d'agir avec la mienne, et le Gaston de Paris est absolument différent de celui de Romainville, si complaisant,

si doux, si rempli de prévenances, et surtout si reconnaissant.

Peut-être que vous m'en voudrez, mon ami, de ce que je m'explique avec une telle franchise; mais vous n'ignorez pas que la sincérité et la sensibilité forment le fond de mon caractère. D'ailleurs je vous aime trop, malgré vos torts, pour avoir quelque réserve à votre égard.

Je ne vous prierai point de m'écrire, mon cher frère, puisque cela prend sur vos plaisirs; quant à moi, vous m'êtes trop cher pour que je vous oublie, et que je ne prenne pas sur moi de vous dire la vérité toutes les fois qu'elle vous importera.

9.

Combien j'ai de torts à votre égard, ma chère Catherine, et que je suis coupable! A l'ouverture de votre lettre, qui m'a touché jusqu'aux larmes, je me suis trouvé comme anéanti, je l'ai lue et relue à diverses reprises, et longtemps il m'a semblé revenir comme d'un songe. Je me disais à moi-même: C'est pourtant bien vrai. . . Non, je n'ai pas encore donné de mes nouvelles à Catherine. J'ai effectivement écrit à tout le monde, et Catherine est la seule que j'aie oubliée.

Que dis-je donc, oubliée? Oh! je me trompe. Je n'ai cessé de penser à vous, chère soeur, toujours vous m'avez été présente; et malgré les apparences, vous êtes peut-être celle dont je me suis occupé davantage, durant ce long intervalle. J'ai interrogé mon coeur, je l'interroge encore; et je vous jure qu'il vous aime, qu'il vous chérit autant qu'à Romainville.

En effet, mon aimable Catherine, les semaines et les mois ont bien pu s'écouler successivement, sans que je vous demandasse de vos nouvelles, et

sans que je vous donnasse des miennes; mais je le répète, je ne vous ai certainement pas oubliée pour cela; et il ne s'est guère passé d'instant, sans que vous fussiez présente à ma pensée. Des études pénibles et multipliées, un peu de négligence sans doute et votre indulgence, sur laquelle je me suis reposé, voilà les seules causes de mon silence. J'avoue que les circonstances qui l'ont accompagné, le rendent bien moins excusable; mais, je vous en conjure, chère soeur, pardonnez-moi une faute que je voudrais pour beaucoup n'avoir pas commise, même à l'égard d'autres personnes qui me seraient moins chères.

Qu'ai-je besoin cependant, mon aimable Catherine, de vous prier de m'accorder ma grâce? Votre excellent coeur, votre bonté naturelle, votre lettre même, tout m'est un sûr garant que je l'obtiendrai, et je n'insiste point sur cet article. Ce que je vous demande seulement, c'est de ne pas vous alarmer lorsque je tarderai un peu à vous écrire.

Si vous saviez quelles peines j'éprouve le plus souvent à composer une lettre, même de sept ou huit lignes, vous me plaindriez, au lieu de me gronder. Ah! si du moins comme vous, chère soeur, je trouvais à mon gré mille choses honnêtes et obligeantes au bout de ma plume, je me rappellerais à votre souvenir, jusqu'à l'importunité. Mais, hélas! il n'en est pas ainsi; et ce qui coule de source chez vous me coûte, à moi, bien des difficultés et bien des peines.

Adieu, chère soeur; prouvez-moi que vous oubliez mes torts, en acceptant des crayons et des pastels que je vous envoie avec un gâteau de fleurs d'orange que vous partagerez avec Juliette et mon petit frère.

Je me promettais bien d'écrire ce courrier-ci à notre chère maman, mais ce sera pour la prochaine fois; embrassez-la en attendant pour moi, chère Catherine, etc.

10. Ա-Չէ պարսխանին պարսխանը:

Embrassez-moi donc, mon bon ami! Vous avez bien raison de dire qu'il n'est pas nécessaire de me prier bien fort pour me raccommoier avec vous. Comment aurais-je le courage de vous en vouloir, après l'aveu généreux et sincère que vous me faites de votre faute, après les choses pleines de tendresse que vous me marquez?

Je vois que vous m'avez développé tout le fond de votre coeur, dans la lettre que je ne cesse de relire; et je me félicite en quelque sorte du petit contre-temps qui m'a tant alarmée, puisqu'il me fournit une preuve nouvelle de votre amitié. Vous n'avez certainement pas affaire à une ingrate, cher Gaston; et je me sens, à mon tour, pour vous, les mêmes sentiments que vous venez d'exprimer pour moi avec tant de sensibilité.

A Dieu ne plaise, cher ami, que je veuille m'ériger en censeur ni en maître à votre égard; mais permettez-moi de vous communiquer quelques observations que votre silence m'a fait faire, et que votre intérêt seul m'engage à vous écrire.

Durant le long intervalle que vous avez mis à me donner de vos nouvelles, mon cher Gaston, je me suis figuré en tremblant les suites fâcheuses de la négligence, eu égard à l'amitié et aux liens de familles. Ne pouvait-il pas arriver que, me regardant comme votre aînée, j'attendisse fièrement que vous commençassiez à vous acquitter du devoir si doux que l'amour fraternel nous impose?

Ne pouvait-il point se faire que, vivement piqué vous-même, vous vous trouvassiez offensé de mes plaintes et de ma sincérité? Ainsi, pour une bagatelle, nous risquions donc de prendre l'un contre l'autre des impressions défavorables, nous

qui, à l'exemple de papa et de maman, devons vivre unis et dans la plus parfaite concorde.

Voilà pour l'amitié; portons à présent notre attention sur les affaires de la vie. Vous savez, mon frère, que maintes fois il est arrivé de manquer des occasions uniques, une place, des honneurs, de la fortune, qu'il en a coûté quelquefois la vie pour avoir différé au lendemain ce qui devait se faire à l'instant même?

Il est une vieille maxime, qu'on ne saurait, je pense, négliger sans mécompte: Ne remets jamais au lendemain ce que tu peux faire aujourd'hui. La chose que l'on ne fait pas aussitôt, souvent n'est jamais faite: les jours, les semaines, les mois, les années même s'écoulent successivement, nous oublions peu à peu les personnes qui nous étaient chères, et nous en sommes pareillement oubliés.

Ne m'en voulez point, Gaston, de ces petites réflexions. Vous n'ignorez pas les motifs qui me les dictent. J'aurais, je le jure, les plus grands regrets de vous voir des défauts qui nuisissent aux belles qualités que la nature vous a si libéralement départies.

Adieu, cher ami, je vous remercie de toutes les jolies choses que vous venez de m'envoyer, mais je vous gronde en même temps de dépenser ainsi votre argent. Il est trop nécessaire à Paris pour le gaspiller de cette sorte. Que ce soit la dernière fois, je vous en prie. Juliette a été enchantée de votre gâteau de fleurs d'orange; nous en avons goûté toutes; elle espère dans peu aller vous faire elle-même ses remerciements.

11. 3--
 12

Ma première pensée, en mettant pied à terre à Paris, ce fut, chère Catherine, d'écrire à la hâte deux mots à maman, et de lui marquer que je ve-

mais d'arriver en bonne santé. Mais je n'ai eu garde de lui parler de mes aventures, dans la crainte de lui causer de l'inquiétude.

Vous vous souvenez bien, ma soeur, que ma bonne, Saint-Louis et moi, nous partîmes à sept heures du matin; eh bien! à une heure après midi, nous n'avions pas encore fait cinq lieues; un orage affreux nous surprit à l'improviste; le vent fut si violent, qu'il arracha nos cartons et nos boîtes de dessus la voiture, et les emporta, à plus de cent pas, dans la plaine. La pluie tomba ensuite avec une telle abondance, que les chemins semblaient des rivières.

Jusque-là nous n'étions pas fort à plaindre: mais nous ne tardâmes point à nous sentir du déluge, et à être mouillés comme des canards, quoique notre berline fût bien fermée; et voici comment. Le cocher, pour gagner des forces, avait bu, avant de partir, trois ou quatre bouteilles de vin; à peine ent-il fait cinq à six cents pas, que la tête lui tourna; il enfla, sans s'en douter, une route détournée; et Saint-Louis qui avait bu pour le moins autant que lui, n'y fit pas attention. Nous, qui dormions profondément, nous ne vîmes rien non plus; et notre voiture versa dans une espèce d'étang, profond au moins de deux pieds.

Quel réveil, chère Catherine, et quelle situation! Nous n'eûmes fort heureusement ni jambes ni bras cassés, mais aussi nous fûmes trempées jusqu'aux os, et crottées jusqu'aux oreilles. Pour comble de malheurs, je n'avais ni maman, ni ma tante; et au lieu d'une robe d'étoffe solide et de bons souliers, je n'avais mis qu'un fourreau de linon et des mules de soie. Je me repentis, mais trop tard, de ma petite vanité et de mon étourderie; car il me fallut traverser ainsi à la pluie une plaine immense, pour gagner une chétive cabane de paysan. Nous enfon-

cions à chaque pas jusqu'à mi-jambe dans les terres grasses et fangeuses; et vingt fois Saint-Louis qui avait bu, tomba le nez dans la boue; jugez du beau secours que nous avons dans ce vilain ivrogne!

Un accident vient rarement seul. La mesure où nous nous réfugiâmes, était ouverte à tous les vents. Les malheureux qui l'habitaient n'avaient d'autres provisions que de gros pain noir avec du lard rance pendu dans un coin de la cheminée; la nuit approchait, le bourg le plus voisin était à quatre lieues de distance; et je mourais de faim. Malgré cela je ne pus me résoudre à faire un pareil repas: je jeûnai à la vue de Victoire et de mon domestique qui ne mangeaient pas, mais je sentis pour la première fois la vérité de ce que maman m'avait souvent dit: Ma fille, vous ne serez pas toujours à la maison, vous êtes trop difficile; vous verrez un jour par vous-même que les délicats sont malheureux.

Cependant chère Catherine, je n'en pouvais plus de faim et de froid surtout. Après m'être réchauffée à un feu de paille, après y avoir séché mes paquets, mon linge et mes livres, je gagnai tristement un méchant grabat humide, notez que c'était le seul du logis; je m'y jetai tout habillée avec ma bonne, qui me couvrit bien, et qui se mit à ronfler de toutes ses forces.

Quant à moi, il me fut impossible de fermer l'oeil jusqu'à deux heures du matin. Je commençais alors à m'assoupir un peu, lorsque je fus réveillée en sursaut par un tapage affreux et la chute de plusieurs meubles. Les histoires des revenants dont j'ai été bercée dès mon enfance par les bonnes femmes du village, se présentèrent tout à coup à mon imagination; je me sentis glacée d'effroi; et j'enfonçai vite ma tête sous la couverture.

Je n'étais pas au bout; un instant après, j'en-

tendis des cris aigus, et je sentis quelque chose se glisser brusquement dans mon lit. Je ne doutai plus alors que quelque spectre ne fût entré par les fenêtres ou descendu le long de la cheminée; une sueur froide me couvrit tout le corps et je m'évanouis.

Maudits soient les gens ineptes qui trompent ainsi l'enfance crédule par des contes absurdes, dont les récits mensongers rendent l'homme pusillanime, quelquefois pour le reste de la vie! Vous imaginerez-vous quels étaient ces revenants, chère Catherine? C'étaient des chats qui renversèrent mes cages et mangèrent impitoyablement mes petits oiseaux. Mignon, à la vérité, eut le secret d'échapper à leur dent meurtrière, mais, hélas! pour venir mourir sous mon épaule droite où je le trouvai étouffé en me levant.

Je ne vous peindrai point, chère Catherine, les regrets, le dépit et la confusion que j'éprouvai tour à tour, le lendemain. Oh! je m'en veux encore à cette heure; je suis en colère contre moi-même en réfléchissant à mes terreurs paniques et à l'entière inaction où je restai, au moment même où j'eusse pu si facilement réveiller ma bonne et porter du secours à mes oiseaux.

Enfin, dès six heures du matin, le cocher un peu moins ivre que la veille, vint nous avertir que la berline était prête. Je payai aussi largement mon hôtesse que si nous avions bien soupé et bien dormi; nous nous remîmes en route, tout honteux et fort déconcertés les uns et les autres, et j'arrivai de bonne heure chez M. Beaumont. J'y trouvai mon frère qui me combla de caresses, et qui finit par plaisanter beaucoup en me disant: Juliette, c'est fort heureux que vous n'ayez pas eu d'indigestion en route, et surtout que ces revenants déguisés en chats, ne vous aient pas mangée tout en vie: ils auraient eu beau jeu.

12. Գրքի մի հորատեւ աղկանը Յովնանի:

Catherine nous a fait à maman et à moi, chère Juliette, la lecture de la lettre où vous racontez les aventures de votre voyage et les causes de votre frayeur. L'histoire de la voiture renversée nous a fait trembler un instant pour vous; mais, voyant qu'il ne vous était arrivé aucun accident, nous nous sommes bientôt rassurées, et soit dit sans vous fâcher, nous en avons ri toute la journée: nous en rions encore tous les jours aux éclats. Que j'aurais donc voulu vous voir franchir des étangs et de larges ruisseaux avec vos jolies mules couleur de rose, et braver les torrents d'eau, n'ayant qu'une robe de mousseline sur le dos et un chapeau de gaze sur la tête!

Il faut pourtant en convenir, ma cousine, c'était se mettre un peu lestement pour un temps d'orage et pour une jeune voyageuse; quoi qu'il en soit, bien que pieds nus et trempée jusqu'aux os, vous vous en êtes passablement tirée; cent autres, à votre place, auraient gagné à ce joli jeu une bonne fluxion de poitrine, et peut-être auraient plié bagage pour l'autre monde; mais vous, vous en êtes quitte pour un petit bain dans les marais, et pour une promenade à travers les chardons et les bruyères.

C'est bien mal à nous, n'est-ce pas, chère Juliette, de nous égayer ainsi à vos dépens; mais vous n'avez point de rancune, et je suis persuadée que vous nous pardonnerez encore cette petite licence. Nous n'avons eu garde, par exemple, de plaisanter sur l'excellent souper de votre auberge, et moins encore sur ces vilains revenants qui vous ont tenue bloquée toute la nuit sous votre couverture; il ne faut pas badiner avec ces messieurs-là; on sait qu'ils ont le secret de descendre par les cheminées,

de se glisser même à travers le trou des serrures, et pour lors . . . oh! qui ne s'épouvanterait des tours cruels que vous jouent ces méchants lutins?

13. Գրքի մի:

Il vous sied bien, en vérité, Marie, de vous moquer ainsi de moi parce que j'ai peur! Vous êtes une terrible championne, vous que j'ai vue trembler de votre ombre même! Ah! rien n'est si drôle qu'un précepteur de morale de votre genre. Vous ne vous souvenez donc plus, ma mignonne, de ce temps où nous couchions dans le même appartement. Il n'est pourtant pas encore bien éloigné ce temps où vous écriiez en sursaut au milieu de la nuit: La bonne. . . La bonne. . . je viens d'entendre quelque chose remuer sur le canapé, regardez donc bien vite ce que ce peut être. Ah! je n'en puis plus! Et c'était l'épagneul de maman qui se grattait avec sa patte. La bonne. . . Eh bien, mademoiselle? Il y a un voleur dans le cabinet; sonnez, je vous en prie. Et ce prétendu voleur n'était qu'une souris qui se débattait dans un piège. — La bonne, j'entends un bruit affreux autour de la chambre; de grâce, allumez de la bougie. Et ce n'était rien autre chose que les boiseries qui craquaient à cause de l'extrême sécheresse.

Eh bien! brave Marie, qu'en dites-vous? Vous en souvient-il de toutes ces terreurs paniques? Même un peu avant mon départ, répondez, laquelle de nous deux pensa s'évanouir, en voyant tomber par la cheminée le bonnet d'un maçon qui travaillait au haut de la maison? Vous en savez certainement quelque chose encore.

Vous plaisantez fort à votre aise encore des aventures de mon voyage, mon intrépide cousine. Cependant, avec votre bravoure, j'aurais bien voulu

vous voir en plaine, sous la conduite d'un cocher ivre, verser au milieu d'un torrent d'eau; recevoir en route, sur le dos, des ondées copieuses, vous traîner péniblement à la lueur des éclairs, à travers des terres molles et fangeuses; et ne trouver après cela qu'un morceau de pain noir pour vous restaurer. Oh! rien assurément n'est si joli que de parler du danger quand on en est à l'abri; et l'on nargue aisément le froid, lorsqu'on est auprès d'un bon feu.

Je suis fort éloignée, ma chère cousine, de vous souhaiter le moindre mal; mais je voudrais pour beaucoup néanmoins que pareilles aventures vous arrivassent. Ah! que je rirais de bon cœur à mon tour! En effet, si vous avez un peu moins de poltronnerie que moi, soit dit sans vous fâcher, vous êtes un tantinet plus douillette. Avouez-le franchement; en pareil cas, n'est-ce pas, vous mettriez tout le monde en train; vous demanderiez à l'un des vêtements bien chauds, à l'autre, de bons restaurants, un troisième vous bassinerait un bon lit; et durant la huitaine au moins, vous ne songeriez qu'à vous dorloter de l'air le plus sérieux du monde, pour guérir un petit bobo, même avant qu'il fût arrivé.

Mais trêve de plaisanteries, chère cousine. Pardonnez-moi mes vaines frayeurs, et je vous passerai votre délicatesse. Adieu, mon aimable cousine; je vous embrasse de tout mon cœur; portez-vous bien, et ne soyez pas plus fâchée de mon badinage, que je ne le suis du vôtre.

14. *Ἡ ἰστορία τῆς ἀπορίας τοῦ ἀποστόλου Πέτρου ἐπὶ τὴν ἑβραϊκήν.*

Un jour je voyageais en Calabre; c'est un pays de méchantes gens qui, je crois, n'aiment personne, et en veulent surtout aux Français: de vous dire pourquoi, cela serait trop long; suffit qu'ils nous haïssent à mort, et qu'on passe fort mal son

temps lorsqu'on tombe entre leurs mains. J'avais pour compagnon un jeune homme d'une figure. . . ma foi, comme ce monsieur que nous vîmes au Rincy: vous en souvenez-vous? et mieux encore, peut-être; je ne dis pas cela pour vous intéresser, mais parce que c'est la vérité. Dans ces montagnes, les chemins sont des précipices: nos chevaux marchaient avec beaucoup de peine; mon camarade allait devant; un sentier qui lui parut plus praticable et plus court nous égara. Ce fut ma faute; devais-je me fier à une tête de vingt ans? Nous cherchâmes, tant qu'il fit jour, notre chemin à travers ces bois; mais plus nous cherchions, plus nous nous perdions, et il était nuit noire quand nous arrivâmes près d'une maison fort noire; nous y entrâmes, non sans soupçon; mais comment faire? Là nous trouvons toute une famille de charbonniers à table, où du premier mot on nous invita; mon jeune homme ne se fit pas prier: nous voilà mangeant et buvant, lui du moins; car pour moi j'examinais le lieu et la mine de nos hôtes. Nos hôtes avaient bien la mine de charbonniers; mais la maison, vous l'eussiez prise pour un arsenal; ce n'étaient que fusils, pistolets, sabres, couteaux et coutelas. Tout me déplut, et je vis bien que je déplaisais aussi; mon camarade, au contraire: il était de la famille, il riait, il causait avec eux; et par une imprudence que j'aurais dû prévoir (mais quoi! s'il était écrit. . .), il dit d'abord d'où nous venions, où nous allions, que nous étions Français, imaginez un peu! chez nos plus mortels ennemis, seuls, égarés, si loin de tout secours humain! et puis, pour ne rien omettre de ce qui pouvait nous perdre, il fit le riche, promit à ces gens, pour la dépense et pour nos guides le lendemain, ce qu'ils voulurent. . . Le souper fini, on nous laisse; nos hôtes couchaient en bas, nous dans la chambre haute où nous avions mangé.

ensuite, et se coucha sur les onze heures; le valet de chambre vint nous dire, que son maître serait somnambule cette nuit-là, et que nous vinssions le voir et l'observer. Je le regardai longtemps le flambeau à la main. Il était couché sur le dos et dormait les yeux ouverts, mais fixes et sans aucun mouvement, ce qui était la marque assurée de son accès, à ce que l'on disait. Je lui maniai les mains, qu'il avait très-froides, et le pouls, qui était si lent, que son sang ne semblait pas circuler. Nous jouâmes au trictrac en attendant l'ouverture de cet opéra. A minuit ou environ, le seigneur Agostino tira brusquement les rideaux de son lit, se leva, et s'habilla assez proprement. Je m'approchai de lui le flambeau sous le nez, je le trouvai insensible, avec les yeux toujours ouverts et immobiles. Avant de mettre son chapeau, il prit son baudrier, qui était pendu à la quenouille du lit, et dont on avait ôté l'épée de crainte d'accident; car quelquefois ces messieurs somnambules frappent comme des sourds à tort et à travers. En cet équipage le seigneur Agostino fit plusieurs tours dans la chambre, s'approcha du feu, se mit dans un fauteuil, et peu après entra dans un cabinet, où était sa valise. Il y chercha longtemps, renversa tout, et ayant remis les choses en bon ordre, il ferma la valise, et mit la clef dans sa poche, d'où il tira une lettre qu'il mit sur la cheminée. Il gagna la porte de la chambre, l'ouvrit et descendit l'escalier. Quand il fut au bas, un de nous étant tombé rudement, le seigneur Agostino parut s'épouvanter et doubla le pas. Son valet nous avertit de marcher doucement, et de ne point parler, parce que, quand le bruit qui se faisait proche de lui se mêlait à ses songes, il devenait furieux, et courait quelquefois de toutes ses forces, comme s'il était poursuivi. Il traversa

toute la cour qui était très-grande, et alla droit à l'écurie. Il y entra, caressa son cheval, le bridait, et se mit en devoir de le seller; mais n'ayant pas trouvé la selle à l'endroit ordinaire, il parut fort inquiet, et comme un homme qui n'a pas son compte. Il monta à cheval, et galopa jusqu'à la porte de la maison, qu'il trouva fermée. Il descendit de cheval, et, ayant pris un caillou, il frappa à coups redoublés contre l'un des battants. Après plusieurs efforts inutiles, il remonta sur son cheval, le conduisit à l'abreuvoir, qui était à l'autre bout de la cour, le fit boire, alla l'attacher à un poteau, et s'en revint au logis fort tranquillement. Au bruit que les valets faisaient dans la cuisine, il devint plus attentif, s'approcha de la porte, et mit l'oreille au trou de la serrure. Puis passant tout d'un coup de l'autre côté, il entra dans une salle basse, où il y avait un billard. Il fit plusieurs allées et venues autour du jeu, avec les postures d'un joueur. De là il alla mettre les mains sur un clavecin, dont il jouait assez bien, et y fit un peu de désordre. Enfin après deux heures d'exercice, il remonta à sa chambre, et se jeta tout habillé sur son lit, où nous le trouvâmes le lendemain à neuf heures du matin, en la même posture que nous l'avions laissé. Car toutes les fois que son accès le prenait, il dormait huit ou dix heures de suite. Son valet nous dit qu'il n'y avait que deux moyens de faire cesser ces accès, l'un de le chatouiller fortement à la plante des pieds, et l'autre de sonner du cor, ou de jouer de la trompette à ses oreilles.

16. Առաջին Գրքի Գլուխ Գրք:

Dieu soit loué de ce qu'à mon dernier voyage au pays j'ai eu le bonheur de vous revoir et de vous trouver en bonne santé. Oh! combien je me sentais

heureux de savoir que vous, pauvre veuve, sans autres ressources que le travail de vos mains et le peu de secours que j'ai pu vous envoyer de temps en temps, vous aviez néanmoins pu vivre heureuse et satisfaite de vous trouver à l'abri du besoin!

Aujourd'hui je me sens encore plus heureux de pouvoir vous donner l'agréable nouvelle que j'ai l'espoir d'obtenir bientôt une place plus lucrative, et qui me mettra à même de vous aider plus efficacement. Votre sincère piété, votre tendresse maternelle m'ont donné de nouvelles forces pour suivre votre exemple et marcher dans le chemin de la vertu: je poursuis avec un nouveau courage mes tournées commerciales. Quoique nous soyons à présent dans la saison la plus rigoureuse, et que déjà il gèle à pierre fendre, j'espère terminer heureusement les affaires dont on m'a chargé, et, après avoir été longtemps commis voyageur, je compte obtenir, en récompense de mes services, la place de premier teneur de livres d'une des principales maisons, et continuer à mériter l'estime et la confiance de mes chefs.

Conformément à ma promesse, je vous donnerai de temps en temps de mes nouvelles pendant ma tournée. Malgré mon habitude de n'écrire que des lettres fort courtes, vous pouvez être sûre d'en recevoir dorénavant de plus détaillées, afin que vous ayez, selon votre désir, plus longtemps le plaisir de les lire. Jusqu'à ce jour mon voyage a été, Dieu merci, très-heureux; il ne m'est arrivé rien de remarquable, hors un événement que je vais vous raconter.

Hier au soir j'arrivai fort tard à Bergheim; je descendis à mon auberge accoutumée. N'ayant point d'affaires dans cette ville, et me proposant d'en repartir le lendemain à l'aube du jour, je me hâtai de

souper et de monter aussitôt dans ma chambre pour me livrer au repos. Mais vers minuit, au moment où j'étais plongé dans le plus profond sommeil, une vive clarté pénétrant dans ma chambre m'éblouit et me réveilla en sursaut. D'abord je crus rêver en voyant les toits des maisons voisines que je savais être tout couverts de neige, briller d'une lueur éclatante comme de l'or en fusion. Je me frottai encore les yeux lorsque tout à coup j'entendis le son lugubre du tocsin et le roulement des tambours parcourant les rues. Je me lève précipitamment, je cours à la fenêtre, et j'aperçois d'épaisses et noires colonnes de fumée qui sortaient d'une maison située au bout de la rue où je logeais. A travers cette fumée s'élançaient des flammes effroyables. Je m'habillai promptement, et je courus au lieu du danger. Les pompes arrivant à la hâte roulaient sur le pavé avec un bruit terrible, mais il y avait encore fort peu de monde assemblé pour les servir. Seulement le propriétaire de la maison incendiée, sa femme et leurs deux enfants étaient là, regardant d'un oeil fixe les flammes dévorantes, se tordant les mains et poussant des cris lamentables; les domestiques et les employés de la maison, lourdement chargés, traînaient toute sorte d'effets dans la rue. Je me plaçai à une pompe, et j'aidai à y conduire l'eau qu'on apportait des fontaines voisines. Peu à peu la place se remplit de monde; les habitants accourus, encore à moitié endormis et à demi vêtus, furent rangés en ordre; on établit des chaînes pour passer les seaux d'eau de main en main.

Tout à coup on entend des cris perçants partir d'une autre façade de la maison incendiée donnant sur une autre rue. Je volai de ce côté où quelque personne en péril appelait au secours. Deux enfants, encore fort jeunes, étaient restés au milieu des

flammes. Les parents, dans l'excès de leur première frayeur ne s'étaient pas encore aperçus de leur absence. Pâle comme la mort, immobile et muet de terreur, le père restait les yeux fixés et les bras étendus vers une fenêtre du troisième étage; la mère tombée à genoux, levait ses bras vers le ciel et implorait la miséricorde divine. Deux autres enfants, un petit garçon et une petite fille, se désolaient à côté de leurs parents, et s'écriaient: O mon Dieu! mon Dieu, le pauvre Antoine et le pauvre François, ils vont périr dans les flammes! O sainte Vierge, intercédez pour nous, afin que le Seigneur daigne les sauver.

En ce moment on apporta une grande échelle à incendie, qu'on appuya contre l'embrasure de la fenêtre. Mais personne n'osait y monter, car une partie de la toiture s'écroulait déjà, de nouvelles colonnes de fumée s'élançaient dans les airs, et d'innombrables étincelles tombaient sur la foule comme une pluie de feu. L'un des deux hommes qui avaient apporté l'échelle s'écria: Retirez-vous; le pignon va s'écrouler aussi. L'autre ajouta: Les pauvres enfants sont perdus! il n'y a pas moyen de les sauver, quand même on aurait la témérité de monter là-haut, il est trop tard. Et il se hâta de s'éloigner; tout le peuple recula épouvanté. En effet, le pignon de la maison, presque tout construit en bois et qui brûlait déjà, commençait à s'incliner; sa chute paraissait imminente. Cependant je me dis: Il faut en courir le risque; à la garde de Dieu! et, après avoir fait le signe de la croix, je montai rapidement l'échelle; j'atteignis heureusement l'embrasure de la fenêtre, et que vis-je, ô ciel! la chambre était tout éclairée de l'horrible lueur de l'incendie; les deux enfants, deux petits garçons en chemise, et charmants comme des anges, se tenaient à genoux

au milieu de cette chambre, et, levant leurs petites mains vers le ciel, ils priaient en sanglotant: Seigneur, ayez pitié de nous; ne nous laissez pas brûler vifs...! Déjà les portes et les boiseries s'enflammaient; j'enfonçai les vitres, et soudain le feu irrité par l'air, éclate avec fureur, une fumée épouvantable sort par la fenêtre. Je cours aux enfants, je les enlève et les porte sur le balcon.

A cette vue, tout le peuple pousse des cris de joie, je me hâte de descendre avec mon double fardeau; mais c'est avec peine que mes pieds trouvent les premiers bâtons de l'échelle, tant la fumée et les flammes m'avaient aveuglé. Je dis à l'un des enfants de se cramponner autour de mon cou, je prends le second sous mon bras, et, de la main qui me reste libre, je tâche d'attraper l'échelle et de m'y affermir. Cette manoeuvre était fort périlleuse. Un cri général, un cri d'effroi retentit dans toute la foule; l'un criait: Il va tomber avec les enfants; un autre criait: Bon Dieu! son dévouement sera-t-il inutile? Les deux enfants aussi pleuraient et appelaient au secours; moi-même je fus saisi de crainte lorsque, chargé de ces deux enfants, n'ayant qu'une main pour me soutenir, j'essayai de descendre cette échelle qui pliait et vacillait sous mes pieds. Mais, grâce à l'assistance divine, je parvins heureusement jusqu'en bas, et les spectateurs m'accueillirent par des acclamations unanimes.

Je me hâtai de porter ces pauvres enfants à leurs parents. A l'aspect du péril où elle avait vu ses deux fils, leur mère s'était évanouie; son mari la prit dans ses bras, et voulut la transporter dans une maison voisine, mais la frayeur et l'inquiétude ne lui en laissaient pas la force, il ne put la porter bien loin! il la posa sur le pavé alors couvert d'une neige épaisse, et se tint à genoux à côté d'elle,

tandis que les deux aînés de leurs enfants soutenaient la tête de leur mère. Lorsque je m'approchai portant sur un bras l'un des jeunes enfants que j'avais sauvés et tenant l'autre par la main, ce dernier me quitta et courut vers son père en poussant un cri de joie: Ah! papa! mon cher papa! Le père se leva, serra l'enfant dans ses bras, et s'écria: Dieu soit loué et remercié! peu m'importe maintenant que toute ma fortune soit dévorée par les flammes, mes biens les plus précieux sont sauvés! L'exclamation du père et la voix chérie de l'enfant qu'il tenait encore embrassé arrivèrent aux oreilles de la mère, et la tirèrent de son évanouissement. Je lui présentai l'autre enfant, elle me l'arracha des mains comme si elle l'eût arraché des flammes; elle le pressa contre son sein, et sa joie fut si vive qu'elle ne put l'exprimer que par des pleurs et des sanglots; mais le regard plein de reconnaissance qu'elle jeta sur moi, je ne l'oublierai de ma vie!

Pour me soustraire aux remerciements de cette pauvre famille, je m'empressai de reprendre mon poste à la pompe. Après quelques heures d'efforts, on vint à bout de maîtriser le feu. Il n'y eut plus de dangers à craindre. L'horloge de l'église venait de sonner six heures, je rentrai dans mon auberge. Mes deux compagnons de voyage enveloppés de leurs manteaux, étaient sur le seuil de la porte, ils m'attendaient avec impatience. Je courus bien vite dans ma chambre chercher mon manteau et mes effets, et, après avoir payé l'hôte et pris à la hâte un boile de café au lait, je montai en voiture avec mes deux compagnons, et nous partîmes.

Je vous raconte tous ces détails, ma chère maman, non par vanité, mais parce que je suis persuadé que ce récit vous fera plaisir. Je vous promets de n'en parler à aucune personne étrangère. Mais

vous et moi, nous ne sommes qu'un coeur et qu'une âme. D'ailleurs je ne puis m'en attribuer aucun mérite: si je me suis trouvé dans le cas de faire une bonne action, l'honneur et la gloire en appartiennent uniquement à Dieu et à vous: c'est Dieu qui m'a inspiré le courage nécessaire, et c'est vous, ma bonne maman, qui m'avez enseigné dès mon enfance à aimer et à servir mon prochain.

Chère maman, je vous écris ces lignes dans l'auberge d'un gros bourg où je viens d'arriver aujourd'hui à la nuit tombante. Demain, toute ma journée sera employée à régler diverses affaires assez importantes avec des marchands détaillants de cet endroit, et je dois partir d'ici dans la matinée d'après-demain; il faut donc que je vous quitte pour prendre un peu de repos. Adieu.

17. הנהגות

Me voilà revenu de ma tournée; et, grâce à Dieu, je suis arrivé sain et sauf, sans avoir éprouvé le moindre accident en route. Mais, hélas! chère maman, j'ai trouvé tout changé ici! En descendant de voiture j'ai couru chez M. Walter, mon patron, le coeur encore rempli de joie d'avoir à lui rendre compte de l'heureux succès de ma tournée commerciale. M. Walter était dans son comptoir; je m'y rendis avec empressement, mais, jugez de ma consternation! lui qui, autrefois, me traitait avec tant de bonté et d'affabilité, et qui avait l'habitude de m'embrasser toutes les fois que je revenais de voyage, resta immobile dans son fauteuil, me reçut d'un air glacial, et les regards qu'il jetait sur moi n'exprimaient que la colère et le mépris. Après avoir pris froidement mon portefeuille et mon carnet contenant le compte rendu de mes opérations, il m'adressa ces paroles foudroyantes: C'est bon, j'exami-

nerai cela une autre fois. Allez-vous-en, tout est fini entre nous; vous ne pouvez plus rester à mon service. L'emploi de teneur de livres que je vous avais destiné, je l'ai donné à un homme plus fidèle, et la place de commis voyageur qui se serait trouvée vacante par votre promotion, vient d'être donnée à un brave jeune homme qui mérite plus de confiance que vous. Sortez, et ne vous avisez jamais de remettre les pieds chez moi.

Je fus tellement consterné de cette réception si inattendue, que je restai comme pétrifié, et je fus un bon moment sans recouvrer l'usage de la parole. Enfin je m'écriai: Est-il possible que vous me traitiez ainsi, Monsieur Walter, vous qui êtes mon bienfaiteur! Comment donc ai-je eu le malheur d'encourir votre colère?

Ne me nommez plus votre bienfaiteur, répliqua-t-il d'un ton irrité; vous ne savez que trop comment vous avez payé mes bontés par la plus noire ingratitude, et abusé de ma confiance pour me voler.

Monsieur! répondis-je, indigné à mon tour, prenez garde à ce que vous dites! Je ne suis pas un voleur. Qui a osé me calomnier ainsi auprès de vous pendant mon absence? Nommez-moi cet être vil, confrontez-moi avec lui à l'instant même.

C'est un très-honnête homme, répondit mon patron; il a cru de son devoir d'appeler mon attention sur vos démarches: j'hésitai longtemps à l'écouter, mais enfin les preuves les plus évidentes m'ont convaincu de votre infamie.

De quelle infamie? m'écriai-je: parlez, je ne me sens coupable d'aucune mauvaise action. Parlez, Monsieur, expliquez-vous.

Vous le voulez? répondit-il. Eh bien, je vais m'expliquer.

Cette explication, ma chère maman, serait inintelligible pour vous, parce que vous ignorez beaucoup de circonstances qui s'y rattachent. Il faut donc que je vous raconte quelques faits qui ont précédé et amené cette scène, et que je reprenne mon récit de plus loin.

Vous saurez que mon patron, M. Walter, est un amateur de médailles; il cherche avec passion celles qui, par leur antiquité ou leur rareté ou à cause des événements historiques à l'occasion desquels elles ont été frappées, soit enfin par le fini de leur exécution, ont une très-grande valeur à ses yeux. Il en a déjà formé une magnifique collection qu'il augmente encore tous les jours. On l'accuse même de pousser cette manie un peu trop loin, et plusieurs fois ses amis l'en ont plaisanté. Moi aussi, j'aimais à considérer souvent ces belles médailles; j'ai parfois réussi à déchiffrer les inscriptions de quelques antiques monnaies romaines dont mon maître n'avait pu découvrir le sens. A compter de ce moment, il ne manqua plus de me montrer chaque médaille ou pièce de monnaie rare dont il venait de faire l'acquisition, souvent à un prix fou, et il me témoignait encore plus d'amitié et de confiance qu'auparavant.

Or, un peu avant l'époque fixée pour mon dernier voyage, il vit disparaître à différents intervalles quelques-unes de ces médailles qu'il avait l'habitude de laisser soit sur son bureau, soit sur la cheminée de son cabinet, afin de s'amuser de temps en temps à les considérer ou à les montrer aux personnes qui venaient le voir. Ces larcins, souvent répétés, le surprirent d'autant plus qu'ordinairement ces pièces n'étaient qu'en argent, ou même en étain ou en cuivre, et par conséquent ne pouvaient avoir quelque valeur que pour un amateur tel que lui.

Depuis mon départ ces vols cessèrent. Cependant, parmi ces médailles de cuivre ou d'étain, il en plaçait à dessein quelques-unes en or et en argent, et se tenait aux aguets pour surprendre le larron; mais ce fut en vain, toutes les pièces restèrent où ils les mettait, pas une seule ne disparut.

Un ami de M. Walter, mais dont celui-ci refusa nettement de me dire le nom, lui avait confidentiellement insinué qu'étant aussi amateur de médailles antiques, et de plus, connaisseur, je pourrais bien avoir cédé à la tentation de m'en approprier quelques-unes des plus rares. Cependant mon patron repoussa cet indigne soupçon, et me déclara incapable d'une pareille bassesse.

Un jour, deux étrangers de distinction passant par cette ville, vinrent rendre visite à M. Walter, et lui témoignèrent le désir de voir sa collection de médailles. Il s'empessa de leur montrer toutes ses pièces rangées en ordre et renfermées dans de nombreux tiroirs. Il les leur fit examiner une à une, et vanta leur antiquité, leur beauté ou leur rareté. A la fin, il leur dit: A présent, Messieurs, je vais vous montrer les deux médailles les plus rares et les plus belles qui aient jamais existé. C'étaient deux médailles en or, de dimensions vraiment extraordinaires, de l'or le plus pur et d'une exécution admirable, conséquemment d'une très-grande valeur sous tous les rapports; il avait soigneusement conservé ces deux belles pièces dans un étui de maroquin doublé de velours, afin de les garantir de toute espèce de détérioration. Les deux étrangers témoignèrent une vive curiosité au moment où M. Walter tirant l'étui de dessous sa case vitrée l'ouvrit lentement et d'un air d'importance: enfin le précieux étui s'ouvre.... Mais, ô surprise, ô terreur! il se trouva vide: les deux médailles qu'il devait renfer-

mer avaient disparu! Mon patron entra dans une colère épouvantable. Si on lui avait pris tous ses rouleaux d'or dans son coffre-fort, il n'aurait pas été aussi furieux. Oh! le scélérat! l'infâme voleur! s'écria-t-il avec une telle rage que les deux étrangers, effrayés, se hâtèrent de prendre leur chapeau et leur canne et de se retirer en lui exprimant combien ils étaient sensibles à sa douleur.

Dès lors mon patron fut dans la ferme persuasion que c'était moi qui avais volé les médailles d'or. Il n'avait pas manqué un seul jour de visiter son médaillier, c'est ainsi qu'il nomme la petite armoire vitrée où ses médailles sont rangées en ordre; il avait chaque jour ouvert tous les tiroirs, mais en se bornant au plaisir d'examiner les pièces qu'il s'était procurées le plus récemment. Quant aux autres, notamment les deux grandes médailles d'or dont je viens de parler, comme il les possédait depuis bien des années et qu'il les avait déjà examinées plus de mille fois, il ne lui était pas venu dans l'idée de les revoir encore. L'étui se trouvant toujours à sa place, il ne songeait pas qu'on pût les lui voler. Quand il ne les y trouva plus, il lui parut évident que c'était moi qui étais le voleur. Il soutint que j'avais choisi exprès la veille de mon départ pour les dérober, afin que, s'il venait à s'apercevoir de ce larcin dans l'intervalle de mon absence, ses soupçons tombassent sur d'autres que moi. J'avais laissé ma malle dans ma chambre, et remis à mon patron les clefs de la malle et de la chambre, me contentant de prendre pour le voyage une valise remplie des effets les plus indispensables. Dans le premier transport de sa colère, mon patron monta à ma chambre, ouvrit ma malle et trouva au fond les deux médailles soigneusement enveloppées et cachées dans un bonnet de nuit. Mais autant le

pauvre M. Walter était enchanté de retrouver ses médailles favorites, autant il fut affligé en pensant que c'était moi qui avais pu me rendre coupable d'une pareille infamie, moi, qu'il avait honoré de toute sa confiance!

D'après tous ces détails que M. Walter venait de me donner, la chose me parut bien claire. Un misérable, que je ne connais pas encore, voulant me faire perdre la confiance et l'amitié de mon patron, avait certainement soustrait les premières médailles dérobées, celles de cuivre et d'étain; et le même, à coup sûr, avait également volé les deux médailles d'or, les avait cachées dans ma malle et avait donné à mon patron l'idée de les y aller chercher. Je voulus essayer de démontrer cela à M. Walter, mais à peine s'il m'écouta, ou bien il donnait à tout ce que je lui disais pour ma justification, une tout autre tournure; par exemple, quand je lui dis: Si j'avais volé ces précieuses médailles et si je les avais cachées dans ma malle, je me serais bien gardé de vous en remettre les clefs, il s'écria: C'est justement l'adresse de cette manoeuvre qui me prouve que vous êtes un voleur consommé; cette apparente loyauté n'était qu'un leurre pour me tromper et m'empêcher d'aller fouiller dans vos effets et d'y chercher les objets volés. Retirez-vous de devant mes yeux, et félicitez-vous de ce que je ne pousse pas la sévérité jusqu'à vous traduire devant les tribunaux, et à vous faire subir la peine que vous n'avez que trop méritée. Mais, en mémoire de votre défunt père que j'estimais comme un parfait honnête homme, et par considération pour votre respectable mère qui mourrait de chagrin si elle venait à connaître cette affaire, je veux bien cacher votre crime et n'en rien dire à personne.

Je voulais toujours me justifier, mais il se leva, ouvrit la porte et me dit: Sortez sur-le-champ de

chez moi, et dépêchez-vous de faire prendre votre malle et vos effets: je ne veux plus souffrir dans ma maison ni votre personne ni rien qui soit à vous.

Ce n'est point devant vous, ma chère maman, que j'aurai besoin de protester de mon innocence; depuis ma plus tendre enfance vous avez mis dans mon coeur la crainte de Dieu et le plus religieux respect pour ses saints commandements. Vous avez trop bien pénétré mon âme de l'horreur du péché, même du moindre péché, pour que j'aie pu m'oublier jusqu'au point de devenir un misérable voleur. Aussi vous n'avez jamais entendu dire que j'aie dérobé une obole à qui que ce soit. Je suis donc persuadé que vous serez convaincue de mon innocence; mais il est désolant de me voir ainsi attaqué dans mon honneur. Ma soudaine rupture avec M. Walter a fait la plus grande sensation dans la ville; on savait que le poste de teneur de livres m'était promis, et non-seulement je ne l'ai point obtenu, mais encore on me voit quitter si brusquement la maison de mon patron! Tout cela ne laisse point que d'exciter l'attention générale. On ne sait quels motifs imaginer; on fait mille conjectures, et les bruits les plus divers circulent dans le public; mais j'ai la ferme confiance que Dieu fera éclater mon innocence au grand jour.

En attendant, j'ai loué ici une chambre garnie; c'est une petite mansarde, à peine pourvue des meubles les plus nécessaires. Je partage mon temps entre la prière et l'étude; je sors rarement, et je donne des leçons de mathématiques et de langue anglaise, afin d'avoir quelque occupation utile et de gagner ma vie honnêtement. Adieu; ma chère maman, portez-vous bien, et ne vous affligez pas.

18. Գործըստ նորին նորին:

Grâces et louanges soient rendues au Seigneur, qui a fait connaître mon innocence. Il faut que je vous raconte en détail un mémorable événement dont l'issue a eu pour moi des suites très-heureuses.

Vous vous souvenez sans doute encore de l'incendie dont je vous ai parlé dans ma lettre du . . . et où, grâce à l'assistance divine, j'ai eu le bonheur de sauver deux jeunes enfants. Le père de ces enfants, M. Bellini, avait précédemment prêté à un marchand de notre ville, nommé Rusard, une somme de trois mille francs. Par suite de son désastre, M. Bellini eut besoin de cet argent. Le marchand Rusard était décédé; mais son fils avait reconnu la dette, et promis de l'acquitter, il avait jusqu'alors ponctuellement payé l'intérêt. M. Bellini écrivit donc à M. Rusard fils, pour lui redemander le capital à la fin du prochain trimestre. Comme il le croyait honnête homme, il eut l'imprudence de faire connaître dans cette lettre que l'obligation signée par M. Rusard père, ainsi que la correspondance de Rusard fils, se trouvait au nombre des papiers qui avaient été la proie des flammes, et, de son côté, le jeune Rusard eut la déloyauté de profiter de cette imprudente confiance pour nier la dette, soutenant que jamais son père n'avait emprunté cette somme, et que lui n'avait jamais eu connaissance de cet emprunt. M. Bellini se vit donc forcé de traduire son débiteur devant les tribunaux. Les indices qu'il avait à produire en justice donnaient à sa réclamation toutes les apparences de vérité; mais l'absence de la pièce principale, le reçu de Rusard père, ne permettait pas d'y faire droit. Le tribunal déféra donc le serment à M. Rusard fils. Celui-ci, traitant le demandeur d'imposteur effronté, avait lui-même offert au tribunal d'affirmer solennel-

lement et sous la foi du serment, qu'il n'avait jamais eu aucune connaissance de cette prétendue créance. Cela suffit, répliqua M. Bellini, j'aime mieux perdre mes trois mille francs que de vous laisser faire un faux serment: le parjure est un crime dont la seule idée m'épouvante, je veux vous en épargner la honte, et je déclare m'opposer à ce que vous prêtiez le serment. Les poursuites furent donc indéfiniment ajournées, et l'on ne songea plus à cette affaire.

Au printemps dernier, M. Bellini, voulant faire reconstruire sa maison jusque dans les fondements, fit déblayer le terrain. Cette opération n'avait pu avoir lieu plus tôt, parce que l'énorme quantité d'eau qu'on avait jetée sur les décombres encore fumants pour éteindre tout à fait le feu, s'était gelée et qu'ensuite une neige abondante l'ayant recouverte, le tout avait présenté durant l'hiver une masse compacte de cendres et de glace. Pendant tout le travail, M. Bellini resta sur les lieux. On retrouva au milieu des ruines beaucoup d'objets plus ou moins endommagés, et quantité d'or et d'argent fondus. Enfin, contre toute attente, on trouva aussi une petite cassette fortement doublée en fer, dans laquelle M. Bellini avait l'habitude de renfermer ses papiers les plus importants. Le plancher sur lequel se trouvait cette précieuse cassette s'était écroulé, et probablement avait entraîné sur elle une si grande masse de débris qu'elle fut assez bien préservée de l'action des flammes, en sorte que les papiers qu'elle renfermait, au lieu d'être consumés, furent seulement jaunis, ce qui ne les empêchait pas d'être encore parfaitement lisibles.

Monsieur Bellini n'eut rien de plus pressé que d'aller déposer au parquet du tribunal l'obligation de trois mille francs, souscrite par Rusard père, ainsi que la correspondance autographe de Rusard fils, relativement à cette dette. Celui-ci fut appelé; quand

il vit les papiers, il pâlit, il trembla, il lui fut alors impossible de nier la créance. Le tribunal l'a condamné à payer le capital contesté, avec les dommages et intérêts et les frais du procès. En outre, pour avoir voulu prêter un faux serment devant la justice, ce dont on avait dressé procès-verbal, parce qu'il avait eu l'effronterie de demander acte de sa proposition, il fut condamné à une forte amende et à plusieurs années d'emprisonnement.

C'était ce même Rusard fils, qui sous prétexte de se perfectionner dans les affaires commerciales, s'était introduit chez M. Walter, en sollicitant la faveur de travailler quelques heures par jour dans son bureau, sans appointements. Il savait adroitement flatter M. Walter, sa mise était toujours fort propre, élégante même; il se montrait fort habile dans ses écritures, et extraordinairement laborieux. C'était encore lui qui avait insinué à M. Walter de si odieux soupçons à mon égard, et qui était devenu teneur de livres à ma place.

Aussitôt que M. Walter eut connaissance du procès de Rusard, et de sa condamnation comme fripon et parjure, une vive lumière frappa son esprit. Il alla vite trouver le chef de la police, fit la déclaration du vol de ses médailles, et demanda et obtint qu'on procédât sur-le-champ à une perquisition judiciaire dans le domicile de Rusard. Effectivement on trouva les médailles dans un tiroir de commode, et le parjure Rusard subit à présent même un nouveau jugement pour vol et dénonciation calomnieuse.

N'étant point sorti depuis plusieurs jours et n'ayant vu personne, j'ignorais complètement tout ce qui s'était passé concernant Rusard. Tout à coup je vis M. Walter entrer dans ma mansarde; il courut à moi les bras ouverts, et me pressa sur son sein, en s'écriant: Oh! mon cher Alois, j'ai commis une

horrible injustice envers vous; je viens vous en demander pardon. Ce fripon de Rusard m'a indignement trompé; c'est lui qui avait volé mes médailles de bronze dans mon cabinet, et ensuite, comme je le vois clairement aujourd'hui, c'est lui qui avait pris les deux médailles d'or pour les cacher dans votre malle, et vous ravir ma confiance. J'ai été trop crédule et trop emporté; il est vrai que si les objets volés n'avaient été précisément ceux auxquels je tenais le plus, la perte m'aurait beaucoup moins affecté, et j'aurais conservé assez de calme pour réfléchir. Mais quand le coeur de l'homme s'est livré à une passion quelconque, sa raison devient trop souvent le jouet du premier imposteur qui sait flatter ses goûts favoris, ou bien il se trompe lui-même: c'est ce qui m'est arrivé. Oh! que j'étais aveugle, que j'ai été injuste à votre égard, mon cher Alois! pourrez-vous me pardonner? Il me tendait les bras, je m'y précipitai en versant des larmes de joie, et nous fûmes réconciliés.

Maintenant, reprit-il, faites-moi le plaisir de rentrer tout de suite chez moi. Dès aujourd'hui vous serez mon caissier et mon premier teneur de livres; le cumul de ces deux emplois doublera vos appointements. Rusard est en prison, et ces jours-ci les gendarmes le conduiront à la maison de force pour y subir la juste peine à laquelle il vient d'être condamné.

Je témoignai ma surprise, et demandai par quel heureux hasard l'odieuse fourberie de Rusard avait été dévoilée. — Quoi! vous ne savez donc pas encore ce qui s'est passé! s'écria M. Walter. Asseyez-vous, et écoutez le récit des fraudes criminelles de cet infâme imposteur.

M. Walter me raconta alors tout ce qui était arrivé, la créance reniée, l'offre du faux serment,

et les médailles de bronze volées et trouvées dans le tiroir de la commode de Rusard. Je l'interrompis souvent en m'écriant: Comment est-il possible! Rusard s'est rendu coupable de tous ces péchés! il a pu agir si perfidement à mon égard, lui, qui ne cessait de me témoigner tant d'estime et d'affection, et dont tous les discours ne respiraient que vertu et sainteté?

— Oui, l'hypocrite voulait obtenir ma fille unique en mariage. Il s'efforçait de gagner mon estime en se montrant laborieux, de s'insinuer auprès d'Amélie par l'élégance de sa toilette et de ses manières, et de capter les bonnes grâces de ma femme par un vernis de dévotion. L'audace de se servir du manteau de la religion pour cacher sa perversité, est encore ce qu'il y a de plus abominable dans sa conduite. Mais Dieu, dont l'oeil perçant pénètre les plus profonds replis du coeur humain, a démasqué l'hypocrite et confondu l'impie, et l'a livré à la punition qu'il avait méritée. Venez, mon cher Alois; nous avons assez parlé de ce misérable, venez avec moi, ma famille et mes commis brûlent du désir de vous revoir.

Nous traversâmes toute la ville en nous donnant le bras. Le bruit de cette histoire s'était déjà répandu partout, et nous vîmes tous les passants nous saluer avec un air d'estime et de satisfaction. Quand nous arrivâmes devant la maison de mon patron, nous trouvâmes sous le portail la mère et la fille, les commis et les garçons de magasin, la cuisinière et les servantes, et toutes ces personnes m'accueillirent avec des acclamations de joie. Nous montâmes dans les appartements, et comme c'était l'heure du dîner, Mme. Walter eut la bonté de m'adresser ces paroles: Cette journée est pour nous tous une véritable fête de famille; et je regrette de

n'avoir pas eu le temps d'ordonner un repas plus digne d'un si beau jour. En achevant ces mots, elle me présenta la main, et j'eus l'honneur de la conduire à la salle à manger. On se mit à table, M. Walter fit apporter le meilleur vin de sa cave, et porta le toast: A la probité reconnue!

Tout à coup nous entendîmes du bruit dans la rue; la foule accourait de tous côtés; nous nous approchâmes de la fenêtre. Un piquet de gendarmerie escortait une charrette, et nous y vîmes un homme assis sur une botte de paille, les pieds et les mains chargés de fers . . . C'était Rusard, déjà revêtu de l'uniforme des condamnés détenus à la maison de force. Quand je le vis si malheureux, le visage pâle et les traits abattus, je ne pus m'empêcher de le plaindre. Mais M. Walter s'écria: Le misérable! il aura le temps de méditer sur la vérité du proverbe qui dit: il n'y a point de trame si subtilement ourdie, dont les fils ne finissent par se montrer à tous les yeux.

Adieu, chère maman; unissez vous à moi pour remercier le bon Dieu.

4. ПУСТУЧУЮ ТОВА УП

2. --1-+-2 --2242.

PERSONNAGES.

M. Beauval.	Mme. Joinville.
Marcellin, son fils.	Emilie, sa fille.
Henriette, sa fille.	Hubert, garde.

(La scène est dans un champ, qu'on vient de moissonner, et sur lequel il y a encore plusieurs monceaux de gerbes. On voit d'un côté une maison, de l'autre des cabanes de paysans, et en général tout ce qui peut décorer un séjour champêtre.)

SCÈNE I.

(Le théâtre représente un champ de blé couvert de gerbes.)

Emilie (tenant des deux mains, par les anses, une corbeille pleine d'épis. Elle va s'asseoir auprès d'une gerbe). Allons, voilà qui n'est pas mal commencé. Quelle joie pour ma pauvre mère! (Elle pose sa corbeille à terre, et regarde dedans d'un air satisfait.) Ce vieux moissonneur! avec quelle bonté il m'a rempli ma corbeille! J'aurais eu beau courir ça et là tout le jour, je n'en aurais jamais ramassé la moitié. Que le bon Dieu l'en récompense! Voici encore quelques épis à terre! quand je n'en glanerais qu'une poignée ou deux. . . (Elle enfonce des deux mains les épis dans la corbeille.) Je les ferai bien entrer en pressant un peu; et puis, n'ai-je pas mon tablier? (Elle se lève, prend d'une main les deux bouts de son tablier, et s'appête de l'autre à y jeter les épis qu'elle ramasse, lorsqu'elle entend du bruit.) Mon Dieu! voici un homme qui vient à moi d'un air fâché; je ne crois pas avoir fait du mal pourtant. . . (Elle retourne à sa corbeille, la reprend, et veut s'en aller.)

SCÈNE II.

Emilie. Hubert.

Hubert. (l'arrêtant par le bras). Ah, petite voleuse! je vous y prends.

Emilie. Que voulez-vous dire, monsieur? Je ne suis pas une petite voleuse; je suis une honnête petite fille, entendez-vous?

Hubert. Une honnête petite fille! toi, une honnête petite fille! (Il lui arrache la corbeille des mains.) Que portez-vous donc là-dedans, l'honnête petite fille?

Emilie. Des épis, comme vous voyez.

Hubert. Et ces épis ont apparemment poussé dans ta corbeille.

Emilie. Ah! s'ils poussaient dans ma corbeille, je n'aurais pas besoin de prendre tant de peine à les ramasser dans les champs.

Hubert. C'est donc volé?

Emilie. Monsieur, ne me traitez pas si vilainement, je vous prie; j'aimerais mieux mourir de faim avec ma mère, que de faire ce que vous dites là.

Hubert. Mais ils ne sont pas venus se jeter d'eux-mêmes dans la corbeille, de par tous les diables?

Emilie. Mon Dieu! vous me faites peur avec vos jurements. Ecoutez-moi. J'étais allée glaner dans ce champ là-bas. Il y avait un bon vieillard qui me voyait faire. La pauvre enfant, a-t-il dit, qu'elle a de peine! je veux la secourir. Il y avait des gerbes couchées sur son champ; il en a tiré de pleines poignées d'épis, qu'il a jetées dans ma corbeille. Ce que l'on donne au pauvre, disait-il, Dieu le rend, et. . .

Hubert. Ah! j'entends. Le vieillard de ce champ là-bas t'a donné plein ta corbeille d'épis, que tu prends ici dans nos gerbes, n'est-il pas vrai?

Emilie. Allez plutôt lui demander à lui-même, il pourra vous le dire.

Hubert. Que j'aïlle courir là-bas! Oh bien! tu n'as qu'à attendre: je t'ai prise ici, tout est dit.

Emilie. Mais quand je vous dis que je n'ai touché à aucune gerbe! Le peu d'épis que j'ai dans mon tablier, je les ai ramassés à terre, parce que j'ai cru que cela était permis. Cependant si vous y avez du regret, je suis prête à vous les rendre, tenez voilà les vôtres.

Hubert. Non, non, ceux-ci resteront avec ceux-là; et où la corbeille restera, il faudra bien que tu restes aussi. Allons, suis-moi dans le chenil.

Emilie. (*avec effroi.*) Comment! que dites-vous, mon brave homme?

Hubert. Ah, oui, ton brave homme! je serais bien plus brave homme, si je te laissais échapper, n'est-ce pas? Dans le chenil, te dis-je; allons, allons!

Emilie. Ah! je vous supplie, pour l'amour de Dieu, je n'ai ramassé ici, je vous assure, que la poignée d'épis que je vous ai rendue. Que dirait ma pauvre mère, si je ne rentrais pas de la journée, si elle apprenait que l'on m'a mise en prison? Elle est capable d'en mourir.

Hubert. Je ne suis pas ici pour avoir pitié des gens; j'y suis pour les arrêter, lorsqu'ils entrent sur les terres de mon maître, et les mener en prison.

Emilie. Mais lorsqu'on n'a rien fait, lorsqu'on est innocent comme moi.

Hubert. Oui, parle-moi de ton innocence. Venir nous voler une pleine corbeille d'épis, et me faire ensuite mille menteries! Allons, allons, qu'on me suive.

Emilie. (*Elle tombe auprès d'une gerbe.*) Ah! mon cher Monsieur! ayez pitié de moi. Prenez, si vous voulez, ma corbeille: hélas! ma petite provision ne vous rendra guère plus riche, mais laissez-moi aller, je vous en prie; si ce n'est pas pour moi, que

ce soit pour ma pauvre mère: je suis toute sa consolation, tout son secours.

Hubert. Si je te laisse aller, ce n'est pas pour ta mère, au moins, je t'en avertis; je voudrais la voir à cent lieues; c'est pour toi seule, parce que tes pleurnicheries m'ont un peu remué le coeur. Mais n'attends pas que ta corbeille te suive; je la confisque pour la justice; et puis, c'est vendredi jour d'audience; M. le bailli prononcera une bonne amende: si on ne la paie pas, en prison, et chassée du village. (*Il charge la corbeille sur son épaule. Emilie pleure à chaudes larmes, et se jette à ses genoux.*) Allons, ne m'étourdis plus, ou tu verras ce qu'on y gagne. (*Il s'éloigne en grommelant.*) Mais voyez donc si on n'était pas toujours à les épier, tout petits qu'ils sont, ils nous enlèveraient, je crois, jusqu'à la terre de nos champs.

SCÈNE III.

Emilie (*seule.*)

(*Elle s'assied à terre, et s'appuie la tête sur une gerbe. Elle pleure quelques moments en silence; enfin elle se lève, et regarde autour d'elle.*) Ah, il s'en est allé ce méchant homme! il m'emporte toute ma joie! Je perds tout, mes épis, ma jolie corbeille; et qui sait ce qui nous en arrivera, à ma mère et à moi? (*Après une petite pause.*) Que ces petits oiseaux sont heureux! il leur est au moins permis de venir prendre quelques grains pour leur repas, et moi. . . Mais qui sait si un méchant homme comme celui-ci n'est pas à les guetter, pour les tuer avec son fusil? Je vais les faire envoler, et je m'en irai; car peut-être me punirait-on encore d'avoir reposé ma tête sur cette gerbe. . . Mais qui sont ces deux enfants qui s'avancent?

SCÈNE IV.

Emilie. Marcellin. Henriette.

Emilie. (*essuyant ses larmes*).

Marcellin. Ha! ha! c'est donc toi, petite fille, que le garde vient de surprendre à voler les épis de nos gerbes?

(*Les sanglots empêchent Emilie de répondre*).

Henriette (*la regarde avec attention, et tire à part son frère*). Elle a l'air d'une bonne petite fille, Marcellin. Elle pleure; ne l'afflige pas davantage par tes reproches. Le peu d'épis qu'elle a ramassés, ne vaut pas la peine... (*Elle va à elle*.) Ma pauvre enfant! qu'as-tu donc à pleurer?

Emilie. C'est de voir que l'on m'accuse sans sujet, et que vous me croyez peut-être coupable.

Marcellin. Tu ne l'es donc pas?

Emilie. Non, vous pouvez m'en croire. J'étais allée glaner dans ce champ là-bas... Un vieux moissonneur a pitié de ma peine, et remplit ma corbeille d'épis. Je viens ensuite ici en ramasser quelques autres que je vois éparpillés ça et là. Votre méchant garde me trouve auprès de cette gerbe et m'accuse de voler. Il me prend ma corbeille, et il m'aurait mise en prison, si, par mes prières et par mes larmes pour ma mère, je n'avais tant fait qu'il m'a laissée aller.

Henriette. Ah! j'aurais bien voulu voir qu'il t'arrêtât! Nous avons un bon papa, qui ne souffre pas qu'on fasse du mal aux pauvres, et qui t'aurait fait bien vite relâcher.

Marcellin. Oui, et qui te fera bientôt rendre ta corbeille, je t'en réponds.

Emilie (*avec joie*). Oh! le croyez-vous, mon cher petit monsieur!

Henriette. Marcellin et moi nous allons tant le prier... Sois tranquille. Il n'est jamais si content

de nous, que lorsque nous lui parlons en faveur des pauvres gens. Et nous pourrions même te faire rendre ta corbeille sans lui en parler.

Emilie. Ah! que vous êtes heureuse, ma jolie petite demoiselle, de n'avoir besoin du secours de personne, et de pouvoir même secourir les autres!

Marcellin. Tu es donc bien pauvre, ma chère enfant?

Emilie. Il faut bien l'être pour venir ramasser ici son pain avec tant de douleur.

Henriette. Quoi, c'est pour du pain que tu viens chercher des épis! Je croyais, moi, que c'était pour faire cuire les grains sur une pelle bien rouge, et les manger ensuite, comme nous le faisons quelquefois, mon frère et moi, quand personne ne nous regarde?

Emilie. Eh! mon Dieu, non; ma mère et moi nous voulions battre ces épis, et en donner les grains au meunier pour avoir de la farine et en faire du pain.

Henriette. Mais, ma pauvre enfant, tu n'en auras pas grand'chose, et cela ne vous durera pas longtemps.

Emilie. Eh quand nous n'en aurions que pour un jour ou deux, c'est encore un ou deux jours de plus que ma mère et moi aurions à vivre.

Marcellin. Eh bien! pour que tu aies encore un autre jour d'assuré, je vais te donner, une pièce de douze sous que j'ai gardée la dernière, parce qu'elle est toute neuve.

Emilie. Ah! mon cher petit monsieur, tant d'argent! Non, non, je n'ose le prendre.

Henriette (*en souriant*). Tant d'argent! Prends, prends toujours. Si j'avais ma bourse sur moi, je t'en donnerais bien davantage. Mais je te le garde, et tu n'y perdras rien.

Marcellin (*lui présentant encore la pièce*).

Emilie (*rougit, reçoit la pièce, et lui serre la main sans lui répondre*).

Marcellin. Ce n'est pas assez. Je vais courir à toutes jambes après notre garde, et il faudra bien qu'il me rende la corbeille, ou autrement . . .

Emilie. Ah! ne vous donnez pas cette peine. Vous me promettez de me secourir, c'est assez pour moi.

Henriette. Dis-moi où loges-tu?

Emilie. Ici, dans le village.

Marcellin. Nous ne t'avions pas encore vue, et cependant nous venons ici tous les ans avec notre papa, au temps de la moisson.

Emilie. Nous n'y sommes que depuis huit jours. C'est chez une bonne vieille, qui s'appelle Marguerite, et qui a montré bien de l'amitié à ma mère; ah, une bien grande amitié!

Henriette. Quoi, la vieille Marguerite?

Marcellin. Nous la connaissons. C'est la veuve d'un pauvre tisserand qui n'avait pas d'ouvrage. Mon papa la fait venir quelquefois pour ratisser le jardin.

Henriette. Veux-tu me conduire chez ta mère?

Emilie. Ce serait pour elle trop d'honneur. Une noble demoiselle comme vous. . .

Henriette. Va, va; notre papa ne veut point que nous nous croyions plus nobles que les autres; et si tu n'as pas d'autres raisons. . .

Emilie. Non, au contraire, vous pourrez m'aider à la consoler de la perte de ma corbeille et de mes épis. Et puis ce méchant homme qui nous a encore menacées.

Marcellin. Ne crains rien de ses menaces. Tandis que ma soeur ira avec toi chez ta mère, je vais courir après lui, et sûrement. . . Reviendras-tu ici?

Emilie. Si vous me l'ordonnez, mon cher petit monsieur.

Marcellin. Ta corbeille y sera avant que tu sois de retour.

Emilie. Peut-être que je vous amènerai ma mère pour vous faire ses remerciements.

Henriette. Allons, allons, courons la trouver.
(*Elle prend Emilie par la main et sort avec elle.*)

SCÈNE V.

Marcellin (*seul*).

Que nous sommes heureux, ma soeur et moi, de n'être pas obligés, comme cette pauvre enfant, d'aller ramasser de tous côtés des épis pour vivre! En vérité, cette petite parle comme si elle était née quelque chose, elle n'a point l'air malpropre et déguenillé de nos filles de paysans. Oh! j'obtiens sûrement de mon papa. . . Mais le voici qui vient avec Hubert. Bon, la corbeille est aussi de la compagnie.

SCÈNE VI.

Marcellin. M. Beauval. Hubert.

Marcellin (*en courant à son père*). Ah, que je suis aise, mon cher papa, de vous rencontrer! . . .
(*à Hubert.*) Rendez-moi cette corbeille.

Hubert. Doucement, doucement, monsieur; vous allez m'arracher le cou.

M. Beauval. Que veux-tu faire de cette corbeille, Marcellin?

Marcellin. Elle appartient à une pauvre petite fille, à qui ce vilain Hubert l'a prise, avec les épis qu'on lui avait donnés. Vous saurez tout mon papa.

Hubert. Ha! ha! on est donc vilain pour faire son devoir, et pour ne pas aider les voleurs à faire leurs coups? Premièrement, je ne les empêche point de glaner tant qu'ils veulent, lorsque la moisson est hors du champ; mais tant qu'il y reste une gerbe. . .

Marcellin (*ironiquement*). Que ne dis-tu aussi lorsque les champs sont en friche ou couverts de neige. Il y a grand'chose à ramasser, n'est-ce pas, lorsque la moisson est rentrée?

Hubert. Vous n'entendez rien du tout à cela,

Monsieur. — Secondement, qui peut nous répondre que ce ne sont pas des voleurs?

Marcellin. Des voleurs, grand Dieu! des voleurs! La petite fille m'a dit qu'elle n'avait pris ici aucun épi, et que c'était un vieux moissonneur du champ voisin qui lui avait rempli sa corbeille.

Hubert. Bon, elle vous l'a dit: comme s'il y avait un mot de vérité dans ce que ces gens-là nous disent! Je l'ai surprise ici sur une gerbe.

M. Beauval. Qui détachait des épis?

Hubert. Je ne dis pas tout à fait cela. Mais sais-je moi ce qu'elle avait fait avant mon arrivée? Et puis, n'est-ce pas un mensonge que cette histoire d'un vieux moissonneur qui lui a rempli sa corbeille? Oh, je reconnais bien là nos paysans: ce sont des messieurs si charitables!

Marcellin. Et moi, je soutiens que ces épis lui ont été donnés, car elle me l'a dit, et une si bonne fille ne saurait mentir.

Hubert. Et vous, n'avez-vous jamais menti, Monsieur? Cependant nous vous regardons comme un brave jeune homme.

Marcellin. Entendez-vous, mon papa, comme ce vilain Hubert me traite? (*à Hubert en colère.*) Non, si je mentais, je serais un méchant garçon; mais je ne mens pas, ni la bonne petite fille non plus. Et c'est vous qui êtes un . . .

M. Beauval. Doucement, Marcellin; je suis content jusques-là de ta défense. On doit croire tous les hommes honnêtes gens, jusqu'à ce que l'on soit bien convaincu du contraire; mais on ne doit pas s'emporter contre ceux qui sont d'une opinion différente; et il faut chercher à les ramener avec douceur à des pensées plus consolantes et plus vraies.

Hubert. Non, non, Monsieur, il vaut mieux croire tous les hommes méchants, jusqu'à ce que

l'on voie, à n'en pouvoir douter, qu'ils sont honnêtes: c'est beaucoup plus sage. Lorsque je rencontre un boeuf sur la route, je suppose toujours qu'il a la corne mauvaise, et je me tire de son chemin. Il peut se faire qu'il ne soit pas méchant; mais je ne cours aucun risque à prendre mes précautions. Le plus sûr est toujours le meilleur.

M. Beauval. Si tous les hommes avaient ta façon de penser, Hubert, avec qui pourrions-nous vivre? Et qu'en serait-il résulté entre toi et moi, si, au lieu de te donner un service honnête dans mes terres, pour procurer du pain à un vieux soldat réformé, je t'avais livré à la justice comme un vagabond, qui n'avait ni certificat, ni passe-port?

Hubert. Oui, cela est vrai; mais il est vrai aussi que je suis un honnête homme.

M. Beauval. Je ne te garde auprès de moi que parce que j'en suis persuadé; mais je ne pouvais le croire d'abord que sur ta parole et sur ta physionomie.

Marcellin. O mon cher papa! si vous vous en rapportez à la parole et à la physionomie, vous en croirez plus la petite fille qu'Hubert.

Hubert. Oui-da, Monsieur, regardez-moi en face. Votre papa sera certainement bien content de la physionomie de votre petite fille, si elle lui revient autant que la mienne.

Marcellin. Vraiment oui; il te sied bien avec ta figure d'ours . . .

M. Beauval. Fi donc, Marcellin! — Hubert, connais-tu la petite fille?

Hubert. Oui, je la connais et je ne la connais pas. Je sais qu'elle est ici depuis dix à douze jours avec sa mère; mais comment, et pourquoi elles y sont venues, il n'y a que M. le bailli qui puisse vous en instruire. Vous le dirai-je, Monsieur? C'est bien mal fait à lui de recevoir cette espèce de gens

dans la paroisse, pour y être nourris aux dépens de la communauté.

Marcellin. Eh bien, c'est moi qui les nourrirai, oui, moi.

Hubert. Vous avez donc quelque chose à vous Monsieur?

Marcellin. Si je n'ai rien, mon papa en a assez.

Hubert. En attendant, toute la communauté murmure. Mais lorsqu'on graisse la patte aux gens en place (*il compte dans sa main*), car j'imagine que M. le bailli . . .

Marcellin. Ne voilà-t-il pas qu'il dit aussi des injures de M. le bailli? Je le lui dirai, va.

M. Beauval. Doucement, mon fils. Je vois, Hubert, qu'il est impossible de guérir ton esprit soupçonneux; mais je conçois des soupçons à mon tour. Tu juges que cette petite fille a rempli ici sa corbeille, parce que tu l'as trouvée dans mon champ auprès d'une gerbe; que M. le bailli s'est laissé corrompre pour de l'argent, parce qu'il a reçu une pauvre famille dans le village! Eh bien, je juge aussi que tu n'as retenu la corbeille de la petite fille, que parce qu'elle n'a pas eu de l'argent, ou quelques prises de tabac à te donner, et qu'à ce prix tu l'aurais volontiers relâchée.

Hubert. Quoi, Monsieur! vous pourriez croire?

M. Beauval. Pourquoi ne veux-tu pas que je pense sur ton compte ce que tu te permets de penser sur le compte des autres?

Hubert. Tenez, Monsieur, il vaut mieux que jeme taise. Et quand je verrais ces mendiants charger sur leurs épaules vos champs, vos bois et vos prairies... Faut-il porter la corbeille chez M. le bailli?

Marcellin. Oh, non, non, mon cher papa, je vous en supplie.

M. Beauval. Hubert, vous la rapporterez chez la

pauvre femme, et vous ferez vos excuses à la petite fille.

Hubert. Des excuses, Monsieur! des excuses! y pensez-vous? Moi, lui aller faire des excuses, et pourquoi?

Marcellin. Pour l'avoir affligée sans sujet, et pour lui avoir fait l'affront de l'accuser d'une bassesse.

Hubert. Si elles n'ont pas d'autres excuses, ni d'autre corbeille . . .

M. Beauval. Hubert, si j'avais commis une injustice envers vous, je ne balancerais pas à la réparer. Et pour vous en convaincre, j'irai moi-même, je reporterai la corbeille et je ferai des excuses en votre nom.

Hubert. Chargez - vous - en plutôt, Monsieur Marcellin.

Marcellin. Oh, de tout mon coeur! mon cher papa, la petite fille doit revenir à l'instant avec Henriette qui est allée consoler sa mère.

Hubert. En ce cas je n'ai plus rien à faire ici. (*Il s'éloigne en grommelant.*) Je vois que nous allons avoir tant de mendiants dans ce village, qu'il nous faudra bientôt mendier nous-mêmes.

SCÈNE VII.

M. Beauval. Marcellin.

Marcellin. Mon papa, entendez-vous ce qu'il dit?

M. Beauval. Oui, mon fils, et je lui pardonne volontiers son humeur.

Marcellin. Mais comment pouvez-vous garder ce méchant homme?

M. Beauval. Il n'est pas méchant, mon ami. C'est un zèle outré pour nos intérêts qui l'égare. Il m'est très-attaché, et il remplit exactement ses devoirs.

Marcellin. Mais s'il est injuste?

M. Beauval. Tu viens d'entendre qu'il ne croit pas l'être. Son unique défaut est de suivre trop littéralement ce qui lui a été prescrit, et de n'avoir pas assez d'intelligence pour faire de justes distinctions entre les personnes et les circonstances.

Marcellin. Expliquez-moi cela, mon papa, je vous prie.

M. Beauval. Très-volontiers, mon ami. En l'installant dans sa place, je lui ai ordonné d'écarter de mes terres les vagabonds, et d'amener devant le juge ceux qu'il surprendrait. Cet ordre ne pouvait regarder que ces malheureux qui se nourrissent de vols et de brigandages, et qui viendraient nous piller ou assassiner.

Marcellin. Ah, je comprends. Et lui, il regarde comme des scélérats ceux qui n'ont pour subsister que les secours des autres; et il ne s'informe point si c'est la vieillesse, des maladies ou des malheurs inévitables qui les ont réduits à cet état.

M. Beauval. Très-bien, mon fils: car les circonstances changent bien la nature des choses. Par exemple tu as mis trop peu de réflexion dans la querelle que tu as eue avec lui. Sais-tu si la mère de cette petite fille n'est pas une personne vicieuse, si la petite fille elle-même ne t'a pas fait un mensonge, et n'a pas effectivement dérobé ces épis à mes gerbes.

Marcellin. Non, mon cher papa; c'est impossible.

M. Beauval. Pourquoi cela serait-il impossible? As-tu pris des éclaircissements? Sais-tu qui elle est, quelle est sa mère, et dans quel dessein elles sont venues ici?

Marcellin. Ah, si vous l'aviez seulement vue; si vous l'aviez seulement entendue! son langage, sa figure, ses larmes! ... Elle est si pauvre, qu'elle a besoin d'une poignée d'épis pour se procurer du pain. A-t-on besoin d'en savoir davantage? Dois-je laisser

mourir un pauvre de faim, parce que je ne sais pas encore s'il mérite mon assistance?

M. Beauval. Embrasse-moi, mon fils; conserve toujours ces généreuses dispositions envers les pauvres, et Dieu te bénira comme il m'a béni moi-même pour de pareils sentiments, en les faisant naître dans ton jeune coeur. La clémence est toujours préférable à la sévérité. L'insensibilité ne peut conduire qu'à l'injustice; et si celui qui sollicite notre pitié ne la mérite pas, c'est sa faute, et non pas la nôtre.

Marcellin. Mais, mon cher papa, il n'est guère prudent de confier à des personnes comme Hubert un emploi où l'on peut commettre des injustices!

M. Beauval. Tu aurais raison, mon fils, si je lui avais laissé le pouvoir de condamner ou d'absoudre lui-même. Il ne peut, tout au plus, commettre qu'une injustice passagère, à laquelle il est facile de remédier, et cet inconvénient est inévitable. Pour juger les choses suivant les principes de l'équité, j'ai, dans monsieur le bailli, un homme plein de lumières, de droiture et de noblesse dans les sentiments. Il m'a rendu un témoignage bien favorable de la petite fille et de sa mère, lorsqu'il les a reçues dans le village, et il m'a appris qu'elles demeurent chez la vieille Marguerite, qui est une très-honnête femme.

Marcellin. Mais si Hubert avait battu la petite fille, comme il l'en a menacée?

M. Beauval. Il ne se serait jamais porté à cet excès. Je lui ai défendu sous peine de perdre son emploi, de frapper qui que ce soit, même les personnes qu'il prendrait en faute; et il suit, à la rigueur, les ordres que je lui donne.

Marcellin. Ah, mon cher papa, voici ma soeur qui revient avec la petite fille.

SCÈNE VIII.

M. Beauval. Marcellin. Henriette. Emilie.

Marcellin (*courant avec la corbeille vers Emilie.*) Tiens, mon enfant, voilà ta corbeille, il n'y manque pas un seul épi.

Emilie. O ma chère corbeille! . . . que je vous ai d'obligations, mon bon petit monsieur! (*Elle aperçoit M. Beauval.*) Qui est ce monsieur-là?

Henriette (*courant vers son père et lui sautant au cou.*) C'est notre bon papa.

Marcellin (*à Emilie.*) Oh, c'est un bon père, je t'assure; tu n'as rien à craindre. Viens, je veux te présenter à lui. (*En s'avançant.*) Il a bien rabroué le vieux Hubert, pour t'avoir maltraitée.

Emilie (*s'avance timidement vers M. Beauval et lui baise la main.*) Monsieur, me pardonneriez-vous cette liberté?... Oh, que vous avez de braves enfants!

M. Beauval. Marcellin a raison; en la voyant, on ne peut douter de son innocence; cet air décent, ce langage n'annoncent pas une éducation commune.

Emilie (*bas à Marcellin et à Henriette.*) Est-ce que j'aurais fâché votre papa? Il parle tout seul.

M. Beauval (*qui l'a entendue.*) Non, ma chère fille. Si mes enfants en ont bien agi envers toi, ils n'ont rien fait que tu ne paraisses mériter.

Henriette. Et qu'elle ne mérite aussi, mon papa. Ah! si vous aviez vu sa mère!

M. Beauval. Où est ta mère, mon enfant: qui vous a engagées à venir dans ce village et quelles ressources avez-vous pour vivre?

Emilie. Nous vivons, . . . ah, grand Dieu! je ne sais pas de quoi. Nous vivons de peu ou de rien. Nous passons le jour et quelquefois la nuit, à coudre et à filer, pour avoir du pain. La vieille Marguerite donne le couvert à ma mère. Elles m'ont envoyée aujourd'hui aux champs pour glaner. Hélas! mon apprentissage ne m'a pas trop bien réussi.

Marcellin. Pas si mal que tu penses. Ma soeur et moi nous voulons obtenir de mon papa qu'il te fasse donner des épis sans glaner.

M. Beauval. Mais où demeuriez-vous auparavant?

Emilie. Dans le village de Nanterre, qui est à quelques lieues d'ici. La vie y était trop chère: la vieille Marguerite engagea ma mère à venir chez elle, et lui offrit un logement pour rien.

M. Beauval (*à part.*) Si des gens aussi pauvres exercent la bienfaisance, quels devoirs nous avons à remplir! (*à Emilie.*) Ton père vit-il encore? quel est son état?

Marcellin. Je gagerais bien que ce n'est pas un paysan.

Henriette. Je le parierais aussi, surtout depuis que j'ai vu sa mère.

Emilie (*embarrassée.*) Mon père. . . Je n'en ai plus. Je ne l'ai même jamais vu. Il était mort quand je suis née. Oh! s'il vivait encore!

M. Beauval. Et tu ne sais pas qui il était; comment il s'appelait?

Emilie. Ma mère vous en instruira mieux que moi.

M. Beauval. Ne pourrais-je pas lui parler?

Henriette. Oh, oui, mon papa. Elle va venir elle-même; elle ne m'a demandé qu'un moment pour s'arranger un peu.

M. Beauval. Et qui t'a élevée?

Emilie. Elle seule, Monsieur. Elle m'a appris à lire et à écrire. Elle m'instruit dans ma religion, et me donne quelques leçons de dessin.

M. Beauval. De dessin! Je n'en doute plus; c'est un rejeton de quelque famille distinguée, que des malheurs ont réduite à l'indigence.

Henriette. Ah! la voici qui vient.

Marcellin. Est-ce elle?

M. Beauval (*à part*). Je brûle d'éclaircir ce mystère. Cette enfant me rappelle des traits connus, mais que je ne puis encore démêler.

SCÈNE IX.

M. Beauval. Mme. Joinville. Marcellin. Henriette. Emilie.

Emilie (*courant au-devant de sa mère, qui paraît embarrassée en voyant M. Beauval*). Venez, maman, ne craignez rien. C'est le père de ces deux aimables enfants qui nous montrent tant d'amitié, et il est bon, aussi bon que ses enfants.

Mme. Joinville (*s'avance timidement. Henriette lui prend la main avec vivacité, et l'entraîne vers son père.*)

Henriette. Oh, notre bon papa est instruit de tout.

Mme. Joinville. J'ose me flatter, Monsieur, que vous n'avez pas soupçonné mon Emilie. . .

M. Beauval. On n'a besoin, Madame, que de vous voir, vous et votre fille, pour prendre de vous l'opinion la plus avantageuse.

Marcellin. Elle s'appelle Emilie. O mon papa! on voit bien qu'elle n'était pas née pour glaner.

Mme. Joinville. La nécessité impose quelquefois des lois cruelles; et pourvu qu'on ne fasse rien de déshonorant. . .

M. Beauval. On ne doit point rougir de la pauvreté; elle peut s'allier avec les vertus. Mais oserais-je vous demander, Madame, qui vous êtes?

Henriette. Elle s'appelle madame Laborie.

Mme. Joinville. Je ne crois pas, Monsieur, devoir vous déguiser mon vrai nom. Je me vois même dans la nécessité de vous le découvrir, pour me justifier, dans votre esprit, de l'état dans lequel vous me voyez descendue. Cependant je voudrais (*elle regarde les enfants*) vous faire cet aveu sans témoins.

Ce n'est pas que je rougisse de mon abaissement, mais si mon nom était connu, je craindrais de trouver parmi les gens du peuple des âmes peu généreuses, qui se feraient peut-être un plaisir de m'humilier, parce qu'il nous arrive souvent de ne pas agir plus noblement à leur égard, lorsque nous sommes dans la prospérité.

Marcellin. Eh bien, je n'écouterai point.

Henriette. Et moi, je n'en dirai pas un mot, je vous assure; et qui que vous soyez, Emilie sera toujours ma bonne amie.

M. Beauval. Croyez, Madame, que je ne vous aurais pas demandé ces particularités sans un intérêt pressant, et si je n'étais dans la résolution de réparer les injustices du sort.

Mme. Joinville. Je suis née d'une famille noble, mais peu favorisée de la fortune. J'ai passé ma jeunesse à Paris, auprès d'une dame de condition, en qualité de demoiselle de compagnie. Il y a huit ans que je fis connaissance avec monsieur Joinville, lieutenant-colonel de cavalerie, qui était venu passer quelques mois dans la capitale.

M. Beauval (*avec transport*). Joinville! Joinville!

Mme. Joinville. Il prit de l'inclination pour moi; ses vertus m'avaient prévenue en sa faveur; je lui donnai ma main; et quelques jours après notre mariage, nous nous retirâmes dans une terre qu'il possédait en Provence.

M. Beauval. Oh, c'est lui, c'est lui! je retrouve tous ses traits sur la figure de cette enfant.

Mme. Joinville. Que dites-vous, Monsieur?

M. Beauval. Poursuivez, Madame, je vous en conjure.

Mme. Joinville. J'abrègerai autant qu'il sera possible. Nous commençons à goûter dans une paisible retraite les douceurs de la plus tendre union.

Mais, hélas! les fatigues de la guerre avaient altéré la santé de mon époux, et une maladie cruelle termina sa vie en peu de jours. (*Elle laisse couler des larmes.*)

Henriette (*à Emilie*). Pauvre enfant! tu as été orpheline bien jeune.

Emilie. Hélas! même avant d'être née.

Ame. Joinville. Il me laissa enceinte de cette enfant que vous voyez. Je lui donnai la naissance dans la douleur. Aussitôt que les frères de mon mari, gens durs et intéressés, virent qu'il n'y avait point d'héritier mâle, ils se mirent en possession de ses fiefs; et comme nous avions de jour en jour différé de faire revêtir les articles de notre mariage de toutes les formalités essentielles, je fus obligée de me contenter de ce qu'ils voulurent bien me laisser pour ma fille et pour moi.

M. Beauval. Leur indigne avarice me fait juger que la somme fut modique, et ne put vous suffire longtemps.

Ame. Joinville. Elle me servit à vivre encore quelques années en Provence, dans l'attente d'un léger douaire que je me flattais d'obtenir. Enfin, lorsque je vis mes espérances déçues, je pris la résolution de retourner à Paris, auprès de mon ancienne bienfaitrice. J'appris, à mon arrivée, que cette dame venait de mourir. Je n'eus, pour lors, d'autre ressource que de vendre ce qui me restait de mes bijoux et de mes habits, et de subsister du travail de mes mains. Je me retirai à Nanterre, pour y vivre inconnue. Il y a quelque temps que j'y rencontrais, par hasard, une femme que j'avais connue autrefois, et qui demeure dans ce village.

Henriette. Mon papa, c'est la vieille Marguerite.

Ame. Joinville. Elle avait servi chez la dame, dont je vous ai parlé. Je lui avais donné dans une cruelle maladie des soins qui me valurent son attachement. Je lui exposai ma situation: elle me proposa de venir demeurer ici, où je pourrais vivre dans une

obscurité plus profonde. C'est à elle que je dois l'hospitalité: et comme elle n'a personne pour lui fermer les yeux, elle m'a fait entendre que j'hériterais à sa mort de sa petite chaumière. Vous voyez. . .

M. Beauval. C'en est assez, Madame. Cette généreuse femme ne me surpassera point en reconnaissance. J'ai une joie inexprimable de pouvoir enfin acquitter une dette que j'ai contractée envers votre digne époux.

Ame. Joinville. Comment, Monsieur, est-ce que vous l'auriez connu?

Marcellin. Le père de cette bonne Emilie!

Henriette. O ma chère Emilie! Je vois que nous allons te garder avec nous. Mais quoi, tu pleures?

Emilie. Ne me plaignez pas, je ne pleure que de plaisir.

M. Beauval. C'est à lui que je dois la vie: quel bonheur pour moi de pouvoir reconnaître ce bienfait envers son épouse et son enfant! J'ai servi sous lui pendant la dernière guerre d'Allemagne. Dans une affaire malheureuse, où j'étais épuisé de fatigues, un cavalier ennemi avait le sabre levé sur ma tête. C'en était fait de moi, si mon digne lieutenant-colonel ne m'eût sauvé, en se précipitant sur lui.

Ame. Joinville. Je le reconnais bien à ces traits; il était aussi brave que généreux.

M. Beauval. Quelques jours après, je fus commandé en détachement pour une expédition périlleuse. Nous fûmes enveloppés et forcés de nous rendre, après une longue résistance. Mes équipages avaient été pillés. J'étais dénué d'habits et d'argent. M. Joinville fut instruit de mon sort, et me fit recommander au général ennemi. J'obtins, grâce à lui, tous les secours dont j'avais besoin, dans le traitement d'une blessure profonde que j'avais reçue. Je fus plus de deux ans à me rétablir; et, lorsque je revins dans ma patrie, je n'eus que le temps de l'embrasser à mon passage, étant

obligé de m'embarquer aussitôt pour les Indes. Un mariage avantageux que j'y ai fait m'a ramené, il y a six ans, en France. Je me disposais à voler dans ses bras, lorsque j'appris qu'il ne vivait plus. Que j'étais loin de penser que son épouse et sa fille fussent dans la situation où j'ai la douleur de vous trouver!

Mme. Joinville. Grand Dieu, grand Dieu! par quelles voies miraculeuses m'as-tu conduite ici?

Marcellin (*à Emilie*). Quoi! ton père a sauvé la vie au nôtre.

Henriette. Combien nous devons t'aimer!

M. Beauval. Viens, mon Emilie: tu retrouveras en moi le père que tu as perdu. Mes enfants ont aussi besoin d'une seconde mère qui remplace celle qui leur a été enlevée. L'éducation que vous avez donnée à votre aimable fille (*Emilie s'avance vers lui, et lui baise la main*), me fait voir, Madame, combien vous êtes digne de remplir un emploi si délicat. Je vais prendre toutes les précautions nécessaires, pour que vous n'avez plus à craindre, une seconde fois, les coups imprévus de la fortune. (*A Emilie qui lui tient encore la main.*) Oui, ma chère fille, je ne mettrai plus de différence entre toi et mes enfants. Tu es la vivante image de ton généreux père; et tu es aussi digne de ma tendresse, qu'il l'était de ma reconnaissance.

Mme. Joinville (*saisissant avec transport la main de M. Beauval*). Comment pourrais-je répondre à tant de bienfaits, Monsieur? Je n'ai que des larmes pour exprimer ce que je sens.

Henriette (*l'embrassant*). O ma nouvelle maman, vous serez donc toujours auprès de nous avec Emilie? vous verrez comme nous serons empressés à vous obéir!

Marcellin. Oui, Emilie sera ma seconde soeur. Elle n'ira certainement plus glaner. Ah! méchant Hubert, comme je vais me moquer de toi!

Mme. Joinville. Mon cher petit troupeau, de

quelle joie vous remplissez mon âme! au lieu d'un enfant, j'en ai donc trois. Non, aucune mère ne m'égalera pour les soins et pour la tendresse (*à M. Beauval*). Permettez-vous, Monsieur, que j'aie à apprendre cette heureuse nouvelle à ma bonne Marguerite? Je crains qu'elle n'en meure de plaisir.

M. Beauval. Rien de plus juste, Madame, et moi, je vais faire préparer votre appartement.

Henriette. Mon papa, me permettez-vous de suivre Emilie et ma nouvelle maman?

Marcellin. Et moi aussi, je voudrais bien aller avec elles?

M. Beauval. Je le veux bien, mes enfants. Vous ramènerez ensuite Mme. Joinville et sa fille, sans oublier la bonne Marguerite, que j'invite aussi à venir dîner avec nous.

Marcellin (*à Emilie qui veut emporter la corbeille*). Non, Emilie, cela n'est plus fait pour toi. La corbeille restera ici.

Emilie. Ah, Monsieur! pour rien au monde je ne donnerais cette corbeille. Je lui dois mon bonheur, le bonheur de ma mère, celui de vous avoir connu, notre vie et notre bien-être. Non, ma chère petite corbeille, je ne rougirai jamais de toi. (*Elle la relève, et s'en charge avec beaucoup de peine*).

Henriette. Du moins, ôtez-en les épis: elle sera plus légère.

Emilie. Non, ces épis sont à moi; car le bon vieillard me les a bien donnés, quoi qu'en ait pu dire Hubert. Je veux en faire présent à notre vieille Marguerite.

M. Beauval. Elle ne sera pas oubliée à la prochaine moisson, et dès ce moment elle a du pain assuré pour toute sa vie.

Mme. Joinville. Que le ciel vous récompense de votre générosité, dans vos enfants.

Գ. ԵՐԿԱՅՆ ՊԵՏՐՈՒԹՅՈՒՆ
 Զարմանալի աշարհ-իւն.

I.

Madame de Grunau menait dans sa belle maison de campagne une vie triste et solitaire. Des pertes douloureuses, en la frappant coup sur coup avaient détruit son bonheur. Depuis deux ans, la mort lui avait enlevé un époux qu'elle aimait tendrement. Accompagnée de ses trois jeunes enfants, elle avait suivi le convoi de cet époux si cher. L'année d'après, deux de ses enfants, garçons pleins d'amabilité, donnant les plus belles espérances, moururent des suites de la petite vérole; et elle allait bien souvent arroser de ses larmes les fleurs qu'elle avait plantées sur ces trois tombes. Au commencement de l'année où nous reportons ce récit, elle avait appris l'affligeante nouvelle que son frère, le seul qu'elle eût, brave officier, qui servait depuis plusieurs années, était mort glorieusement en combattant pour la patrie; et cette dernière perte mettait le comble à sa profonde douleur. La seule enfant qui lui restait, charmante petite fille de huit à neuf ans, appelée Mélanie, était alors la seule consolation qu'elle eût sur la terre.

Cette tendre mère voulut être elle-même l'institutrice de sa fille. Un jour elle était assise près de sa petite table à ouvrage près de la fenêtre, et Mélanie debout à côté d'elle lui faisait une lecture édifiante, lorsque la porte s'ouvrit; un étranger se présenta d'un air assez gauche, et, tirant de sa poche un morceau de papier, il dit qu'il venait réclamer le paiement d'une vieille créance que feu M. de Grunau avait contractée envers lui: c'était, disait-il, une bagatelle de deux mille écus. Madame de Grunau trouva cette dette fort invraisemblable, d'abord parce que son mari ne lui en avait jamais parlé, et que d'ailleurs cet individu, qui se prétendait créancier, avait plutôt

les manières et le costume d'un vagabond que d'un homme en état de prêter une somme aussi considérable. La pauvre dame était cependant fort embarrassée; par un malheureux hasard, aucun de ses domestiques ne se trouvait en ce moment à la maison. La femme de chambre avait demandé et obtenu la permission d'aller à la ville voisine visiter sa mère, malade à toute extrémité, et le cocher l'y avait conduite. Les autres domestiques travaillaient dans la prairie à charger et à rentrer le foin. Madame de Grunau dit tout bas à sa fille d'aller appeler le régisseur. Le vieillard arriva aussitôt, et à la première vue il déclara le billet faux et la signature contrefaite. L'étranger éleva la voix, et, avec des juréments épouvantables, il chargea la mémoire de feu M. de Grunau des accusations les plus atroces et les plus calomnieuses. La veuve, ne voulant pas que Mélanie entendît de si odieux discours, commanda à la petite d'aller se promener au jardin. L'étranger commença alors à débiter un récit très-long et très-embrouillé dans lequel il cherchait à expliquer comment M. de Grunau, dans sa jeunesse, lorsqu'il faisait ses études à l'université de **, lui avait emprunté cette somme pour satisfaire son penchant à la dissipation. Enfin le vieux régisseur perdant patience, s'écria: Retirez-vous, vous n'êtes qu'un calomniateur et un escroc. Si mon défunt maître vous avait dû seulement dix écus, vous lui auriez depuis longues années demandé cet argent, dont vous paraissez avoir grand besoin; vous n'auriez pas attendu jusqu'à ce jour, plus de deux ans après sa mort. Mais l'étranger persistant toujours à être payé, il s'éleva entre le régisseur et lui une longue et violente altercation. Madame de Grunau aurait bien voulu alors que ses domestiques fussent là pour mettre cet individu à la porte ou pour l'arrêter. Enfin il se retira furieux et en menaçant la dame de la poursuivre en justice.

Quand il fut parti, Madame de Grunau, encore très-émue de cette scène, descendit au jardin pour rejoindre son enfant. Elle la chercha partout, mais en vain, la petite Mélanie avait disparu! Au bout du jardin passait une rivière assez rapide. Près du bord escarpé elle aperçut le petit arrosoir dont l'enfant se servait ordinairement pour arroser ses fleurs. La pauvre mère saisie d'effroi faillit perdre connaissance. En cet instant même un petit berger, qui gardait les moutons non loin de là, accourut, et lui apporta le chapeau de paille de Mélanie. Ce jeune garçon déclara qu'il avait vu ce chapeau flotter sur l'eau et s'aller accrocher aux branches d'un buisson qui bordait la rivière, et qu'à ce joli ruban bleu qui l'entourait, il l'avait reconnu pour celui de la petite demoiselle. — Grand Dieu! s'écria la mère en pâlisant et levant ses mains vers le ciel: mon enfant serait-elle tombée dans la rivière? — Hélas! répondit le petit berger en sanglotant, je crains bien que la pauvre petite demoiselle ne soit noyée! Regardez, Madame, depuis la place où vous voyez, son arrosoir jusqu'au bord de l'eau, l'herbe est toute foulée. Oh! la bonne Mélanie, combien je la regrette! Encore hier au soir elle est venue m'apporter un morceau de si bon pain! La malheureuse mère s'écria: Oh! cours, cours bien vite appeler du monde, peut-être est-il encore temps de sauver ma fille! Puis au même instant elle courut elle-même chez le régisseur en s'écriant avec l'accent du désespoir: Mélanie a disparu! Mélanie est tombée dans la rivière! Tout le village accourut pour chercher l'enfant; mais toutes les recherches furent inutiles.

Depuis, la pauvre mère passa les jours et les nuits dans l'affliction. Hélas! disait-elle sans cesse, mon époux bien-aimé et mes trois enfants m'ont été enlevés; mon frère a péri sur le sol étranger. Seule de toute ma famille je suis restée sur la terre, abandonnée de tous

les miens! Les biens de la fortune que je possède ne sauraient me procurer aucune jouissance, le monde entier me semble une vaste solitude.

2.

Le frère de la noble dame, M. de Berg, n'avait point péri comme on le croyait. Capitaine de husards, il avait été blessé et renversé de cheval dans une mêlée furieuse; et ses soldats qui le croyaient tué l'ayant laissé sur le champ de bataille, il fut relevé par les ennemis et conduit dans le fond de la Sibérie. Là, il ne put trouver aucune occasion de faire parvenir ses lettres à sa famille, et lui-même ne put en obtenir aucune nouvelle.

Enfin la guerre cessa, M. de Berg, compris dans l'échange des prisonniers, et nommé au grade de major, reprit avec son régiment la route de sa chère patrie. En traversant une petite ville, il apprit qu'à quelques lieues de là un de ses amis habitait un château isolé dans les montagnes. M. de Berg alla lui rendre visite. Là, il eut la douleur d'apprendre la mort de son beau-frère. Du reste son ami ne put lui donner des renseignements précis sur la position actuelle de la veuve et des trois enfants. Le soir, M. de Berg, suivi de son domestique, entreprit, quoiqu'il ne connût pas cette contrée aride et sauvage, de retourner à la petite ville où était cantonné son régiment; il s'égara. Déjà l'automne était fort avancé. La lune éclaira un moment les deux voyageurs cheminant au milieu des sombres sapins, mais bientôt elle se cacha; des nuages épais couvrirent le ciel, un vent furieux secoua les arbres de la forêt, et de fortes averses entremêlées de flocons de neige battaient le visage du major. L'obscurité devint si épaisse qu'à peine on pouvait distinguer le firmament à travers les branches. M. de Berg dit à son domestique: Nos chevaux sont harassés; il

faudra malgré ce temps affreux passer la nuit dans cette forêt sauvage. — Eh bien, ce ne sera pas la première fois que nous bivaquerons, répondit Haska, son hussard; je vais allumer ici un bon feu, et si nous n'avons ni à manger ni à boire, du moins nous nous chaufferons. — A ces mots il mit pied à terre, attacha les chevaux à un arbre et chercha un endroit à l'abri du vent et de la pluie. Mais il s'efforça vainement d'allumer du feu; les branches et les feuilles étaient trop mouillées. Cependant l'ouragan et la pluie se calmèrent peu à peu. Tout à coup il leur sembla entendre dans le lointain les aboiements d'un chien. Dieu soit loué, s'écria Haska, nous ne devons pas être éloignés d'un village ou d'une métairie. Je le présume, dit le major; remontons à cheval, et allons du côté d'où partent ces aboiements.

Après avoir marché quelque temps, ils virent de loin une lumière briller entre les arbres. Cette lumière disparaissait par intervalles, et reparait quelques instants après. Enfin ils arrivèrent à une maison isolée dans la forêt; il y avait grange, écurie et jardin, le tout entouré d'un mur assez élevé. La clarté d'un bon feu qui pétillait dans lâtre de la cuisine jetait un reflet rougeâtre sur les arbres et diminuait un peu les ténèbres. La maison paraissait construite avec beaucoup de solidité. Les fenêtres étaient garnies de barreaux de fer. Les deux cavaliers mirent pied à terre, et, conduisant leurs chevaux par la bride, firent le tour de cette maison pour en chercher l'entrée, et trouvèrent la porte cochère. Le domestique, après avoir vainement frappé à plusieurs reprises, redoubla de toute sa force. Enfin un petit guichet pratiqué à l'un des battants de la porte s'ouvrit; une lumière brilla au travers de l'étroit grillage de cette ouverture, et une voix demanda: Qui êtes-vous? — Nous sommes, répondit Haska, des voyageurs égarés dans la forêt.

— Hum, hum, grommelait la voix, vous arrivez à une heure fâcheuse! Combien de personnes? — Nous sommes deux, et nos deux chevaux, répondit Haska. — Hum, hum, grommela encore la voix: ainsi en tout quatre têtes! En disant ces mots un vieux visage tout couvert de rides s'approcha du petit guichet pour mieux examiner les étrangers.

Pest! pensa le major, si ce n'était cette coiffure de femme, je serais tenté de jurer que c'est la figure rebarbative d'un vieux hussard. Il s'approcha et dit: Madame, ayez la bonté de nous accorder un gîte pour la nuit. — Eh bien, dit la vieille, comme vous m'avez l'air d'un jeune seigneur bien aimable, je consens volontiers à vous donner l'hospitalité. En disant ces mots elle ouvrit un des battants de la porte cochère, le major entra; et son domestique tenant les deux chevaux par la bride, le suivit. — Voici la porte de l'écurie, dit la vieille; vous trouverez une lanterne accrochée à droite en entrant. Donnez-la moi, je vais vous l'allumer. Vos chevaux trouveront une bonne litière et du foin à discrétion, et quant à l'avoine, je n'en manque pas non plus.

Haska conduisit les chevaux à l'écurie. Le major y entra aussi pour s'assurer s'ils y seraient bien, et il se montra fort satisfait. Dans cet intervalle la vieille referma soigneusement la porte cochère et mit les clefs dans sa poche. — Maintenant, aimable cavalier, dit la vieille hôtesse, donnez-vous la peine d'entrer dans la maison. — Très-volontiers, répondit le major; mais, je vous prie, ma bonne mère, veuillez me préparer à l'instant même à souper et surtout une bonne soupe qui puisse me réchauffer l'estomac, car je grelotte comme un caniche qui vient de tomber dans l'eau, et nous sommes affamés comme des loups. — Bien, dit l'hôtesse; mais je regrette beaucoup de n'être pas à même de vous traiter comme je le désirerais.

Mon fils, le maître de la maison, est absent, je le remplacerai de mon mieux. Comme vous voyez, je suis boiteuse et peu alerte. Faire la cuisine, mettre le couvert et servir à table, c'est à mon âge trop de besogne à la fois. Je vais donc appeler la jeune Ursule, ma petite-fille, pour vous servir à table. La pauvre enfant est muette, elle ne sait pas prononcer une parole, et c'est vraiment dommage, car elle entend fort bien et comprend tout ce qu'on dit, et pour une petite marmotte comme cela, elle n'est vraiment pas maladroite. Cependant avant une demi-heure mon fils sera de retour, et alors le service et la conversation iront mieux.

3.

Le major s'asseyait devant la cheminée pour se réchauffer un peu, lorsqu'il vit entrer une petite fille, encore fort jeune, portant la nappe et les couverts. C'était la petite Ursule dont la vieille lui avait parlé. Elle avait le teint extrêmement pâle, les traits délicats et bien dessinés; mais on y voyait l'expression d'une profonde tristesse. Cette mélancolie dans un âge si tendre toucha vivement le major. Il lui adressa des paroles affectueuses, et lui dit combien il était peiné de la savoir muette, vu qu'il se voyait privé par là du plaisir de lier conversation avec elle. L'enfant le fixa d'un regard aimable mais douloureux; et, après l'avoir, par une révérence gracieuse, remercié de l'intérêt qu'il lui témoignait, elle posa le doigt sur ses lèvres, en signe de silence, puis elle se mit à couvrir la table et se retira.

Quelques instants après, Ursule revint, apportant la soupe. Le major se leva et se mit à table. Il remarqua que, contre son attente, le linge de table était très-propre et de la plus grande beauté; le couvert, la salière et l'huilier étaient en argent. Il

trouva aussi la soupe excellente. Il adressa à la petite des éloges sur la manière dont elle le servait; puis il ajouta: Grâce à Dieu, j'ai trouvé un bon gîte; oh! comme je vais dormir et me reposer de toutes les fatigues du voyage! A cette exclamation de contentement, la jeune enfant fixa sur le major un regard d'inexprimable douleur, ses yeux se remplirent de larmes, et elle se hâta de quitter la chambre.

Il est singulier, pensa le major, que cette enfant soit si triste. A la vérité, avoir la faculté d'entendre parfaitement tout ce qu'on dit, et ne pouvoir répondre une parole, ce doit être chose bien pénible. Cependant j'ai dans l'idée que la tristesse de cette petite doit avoir encore d'autres motifs. En vérité, je la plains, cette pauvre petite; je donnerais je ne sais quoi pour connaître les véritables causes du chagrin de cette aimable enfant, et surtout pour y remédier.

Un moment après, Ursule vint apporter du chevreuil rôti à la broche et de la salade. En posant ces plats sur la table, elle glissa furtivement à côté de l'assiette du major un petit bout de papier. Elle lui fit signe des yeux en les dirigeant tantôt sur le papier, tantôt vers la fenêtre de la cuisine, puis elle s'éloigna précipitamment. En promenant ses regards autour de lui, le major remarqua que la fenêtre désignée par la petite donnait sur la cuisine attenante à cette chambre, et que la vieille hôtesse se tenait aux écoutes et épiait ce qui se passait dans la chambre. Le major avait compris aux signes de la petite muette qu'il devait lire ce papier en secret; il le rapprocha donc de son assiette, sans le lever de la table, et il y lut ces mots tracés au crayon et écrits d'une main tremblante:

» Vous êtes tombé dans un repaire de brigands;
 » cette nuit même on va vous assassiner. Soyez sur
 » vos gardes. Puisse le bon Dieu vous être en aide et
 » vous sauver . . . et me sauver aussi en même temps!«

Le major fut consterné. Il délibéra en lui-même s'il ferait mieux de prendre la fuite ou de se mettre en état de défense. Cependant il doutait encore que le danger fût bien réel.

En ce moment, Haska, son fidèle domestique entra, apportant le manteau et la valise qui renfermait tout ce dont son maître pouvait avoir besoin pour passer la nuit. Afin de n'être pas compris de la vieille hôtesse, le major parla à son domestique en langue hongroise. Il lui expliqua le contenu du billet, afin de délibérer ensemble sur les meilleurs moyens d'échapper au péril qui les menaçait. Le domestique en fut d'abord effrayé. Oh! dit le major, gardons-nous bien de perdre courage. Quoique cette affaire soit fort peu risible, ayons l'air d'en parler tout en riant. Car si elle nous voyait un air sérieux et consterné, la maudite vieille qui nous observe en pourrait concevoir de soupçons. Haska commença aussitôt à rire aux éclats comme si son maître avait dit quelque chose de très-comique. — Eh bien, ce bruyant éclat de rire, lui dit son maître, ne serait pas précisément nécessaire. Va chercher d'abord mes pistolets d'arçon. Ils me serviront en tous cas pour repousser la première attaque. Puis mon sabre que voilà, me rendra aussi, je pense, un assez bon service. Mais applique-toi à visiter tous les coins et recoins de cette maison; vois si tu y découvres quelque chose de suspect, soit des armes ou des objets volés; s'il n'y aurait pas quelques individus cachés, et s'il serait urgent ou non de nous sauver par une prompte fuite. En attendant je ferai en sorte de retenir l'hôtesse et de l'empêcher de te suivre et de t'espionner. Dès qu'elle voudra quitter sa cuisine je l'appellerai ici; et je l'occuperai continuellement à jaser.

Haska partit. Au bout d'un quart d'heure il revint avec les pistolets du major qu'il posa sur la

table. Il avait l'air tout effaré, et dit: J'en ai vu assez! Dans le fond de l'écurie j'ai remarqué un petit réduit avec une couchette, destinée selon toute apparence pour le valet d'écurie. En visitant ce taudis avec soin, j'y ai découvert une trappe; je l'ai ouverte, j'ai descendu, et qu'ai-je vu, grand Dieu! Un amas de vêtements de toute espèce du drap le plus fin, de velours et de soie, la plupart tachés de sang. Entre autres un gilet de satin, qui devait avoir appartenu à quelqu'un de haute distinction, était troué d'un coup de poignard juste à la place où était le coeur, et tout le gilet était rempli de sang. Un frisson d'horreur m'a fait dresser les cheveux sur la tête. Il n'est que trop certain que nous sommes tombés dans un repaire de brigands et d'assassins; et nul moyen de nous évader. La porte cochère est solidement fermée avec de grosses serrures dont la diabolique vieille aura caché les clefs avec soin. Le mur d'enceinte est trop haut pour l'escalader sans de longues échelles. Et puis d'ailleurs faudra-t-il donc leur abandonner nos chevaux? Au reste il paraît que du moins en ce moment pas un seul de ces brigands ne se trouve caché dans la maison. — Et quand même ils seraient une douzaine, s'écria le major, je ne les crains pas. Cependant je pense que le meilleur parti à prendre serait de profiter de l'occasion: la vieille hôtesse se trouve seule à la maison, forçons-la d'une manière ou d'autre à nous remettre les clefs, montons à cheval et faisons une retraite sûre et honorable. Je voudrais ne pas être obligé de répandre du sang.

4.

— Hé, Madame l'hôtesse! s'écria alors le major; venez un peu, j'ai un mot à vous dire. Elle entra clopin-clopant, et dit: Monsieur, me voilà; qu'y a-t-il pour votre service?

Au même instant on entendit frapper trois coups à la porte cochère. — Eh, s'écria la vieille, voilà le maître de la maison qui arrive. Permettez que j'aie bien vite lui ouvrir, ensuite je suis prête à vous obéir. Le major prit la lumière et se dirigea vers la porte cochère, comme si par politesse il voulait éclairer l'hôtesse, mais son but véritable était de voir si l'hôte venait seul ou bien s'il était accompagné d'autres brigands. Il était seul. Le major l'accompagna jusque dans la chambre, puis il se rassit à table, les deux pistolets d'arçon à côté de lui. Il lia conversation avec l'hôte, lui parla de ses campagnes et des événements de la guerre, de la politique, etc., avec un air aussi calme que s'il n'avait pas eu la moindre appréhension.

Alors son domestique, ayant fini de soigner les chevaux, entra dans la chambre, et s'assit à une autre table où on lui servit aussi à souper. Le major lui dit en hongrois : Dépêche-toi de souper, puis fais-toi montrer ma chambre à coucher pour y monter mes effets. Ensuite demande ton lit à toi, et retire-toi dans ta chambre; mais sois bien sur tes gardes; dès que tu m'auras entendu monter dans ma chambre, tu viendras m'y rejoindre tout doucement, tu apporteras ton sabre et tes pistolets.

Haska remplit ponctuellement ces ordres. Après avoir monté les effets dans la chambre destinée à son maître, il revint dans la salle, où il se mit à bâiller comme s'il était accablé de sommeil. — Oh! hé, camarade, lui dit l'hôte, vous ouvrez la bouche aussi grande que si vous aviez envie de m'avaler d'une bouchée! — Ma foi, répondit Haska en éclatant de rire, j'en aurais bien envie; mais pour l'instant j'ai encore plus d'envie d'aller me coucher. Ce matin je me suis levé de très-bonne heure, et j'ai passé toute la journée à cheval; aussi cette nuit je vais ronfler comme un sabot. Ayez la complaisance de venir me

réveiller demain à la pointe du jour, afin que j'aie le temps de soigner mes chevaux avant de nous remettre en route; mais je vous avertis qu'il faudra frapper bien fort à ma porte, faire un vacarme d'enfer, autrement je ne vous entendrai pas.

L'hôte parut on ne peut plus satisfait d'aller faire coucher d'abord le domestique; il prit la lanterne et l'éclaira en traversant la cour jusqu'à une petite chambre attenante à l'écurie, et dans laquelle on avait préparé le lit d'Haska. Quand l'hôte revint, le major continua à causer avec lui.

Cependant M. de Berg ayant remarqué qu'il jetait de temps en temps des regards furtifs sur les pistolets: — Mes pistolets vous plaisent? demanda-t-il. — Oh! je les trouve de toute beauté, répondit l'hôte; cependant vous auriez dû les laisser dans le fourreau de la selle, à l'écurie; vous n'avez nul besoin de ces armes; le hasard vous a conduit dans la maison la plus sûre de l'univers, aussi vrai que je suis un honnête homme. — J'en suis persuadé, répondit le major; mais j'ai l'habitude d'avoir toujours l'oeil sur mes armes; comme je les tiens constamment chargées, elles pourraient occasionner quelque malheur. — Il y aurait un bon moyen d'éviter tout accident fâcheux, dit l'hôte; permettez-moi de les enfermer dans ce tiroir dont vous garderez la clef, si vous voulez. — Non, mon cher hôte, répliqua le major; ne vous donnez pas la peine, je prends ces pistolets dans ma chambre à coucher; j'ai la bonne ou la mauvaise habitude, comme il vous plaira, de ne pouvoir me coucher sans avoir à côté de mon lit ces pistolets chargés.

L'hôte parut un peu surpris; il se promena quelques instants dans la chambre d'un air pensif. Mais, quoi! s'écria-t-il tout à coup, je m'aperçois à présent seulement que vous n'avez bu que de l'eau à

votre repas, ma mère a si peu de tête! elle aura oublié de vous offrir du vin. Il est de mon devoir de réparer sa faute; je vais vous chercher du meilleur vin de ma cave, et nous en boirons quelques verres ensemble.

A ces mots il sortit et se mit à crier dans la cuisine: Hé, ma mère! vous avez oublié d'offrir du vin à ce monsieur; prenez vite votre lampe, et venez avec moi. Allons percer le petit baril que nous tenons en réserve pour les grandes occasions et pour des amis particuliers.

— Quel est son dessein? pensa le major; aurait-il l'intention de me faire prendre un narcotique, ou veut-il m'empoisonner? Tenons-nous sur nos gardes!

Un instant après, l'hôte, revenant sur ses pas, ouvrit brusquement la porte en s'écriant: Monsieur, je vous en supplie au nom du ciel, venez à notre secours! ma pauvre vieille mère qui m'éclairait a fait un faux pas et s'est précipitée du haut de l'escalier dans la cave; la lampe est tombée avec elle, j'ignore si elle vit encore ou si elle s'est tuée. Venez m'aider à la relever et à la porter sur son lit. — Je le veux bien, répondit le major, prenez la chandelle et passez devant pour m'éclairer.

Ils arrivèrent à l'entrée de la cave dont la porte était une espèce de trappe. Voyez, Monsieur, regardez là-bas; ma malheureuse mère gît étendue par terre et ne donne aucun signe de vie. M. de Berg ne savait si la vieille avait réellement fait une chute ou si c'était une ruse pour l'attirer dans le fond de la cave. Il s'arrêta à l'entrée, et dit: Passez devant, mon cher hôte, et ayez soin de m'éclairer comme il faut, autrement je trébucherais moi-même sur ce mauvais escalier.

L'hôte prit les devants. Le major qui marchait derrière lui, aperçut le bout du manche d'un poignard sortant du gousset de cet homme, et dès lors

il comprit l'affreuse vérité. Le scélérat! pensa M. de Berg, il veut profiter du moment où je relèverai l'abominable vieille pour me surprendre et m'assassiner. Prenant aussitôt son parti, le major s'écria: Qui tend des pièges s'y enlance lui-même! En même temps il poussa si vigoureusement le brigand qu'il le fit dégringoler du haut en bas de l'escalier. L'hôte tomba sur l'hôtesse; la vieille se releva promptement, saisit son digne fils par les cheveux en criant: Nigaud, imbécile, scélérat! tu m'as enfoncé les côtes! Tandis qu'ils se querellaient, le major se hâta de refermer la trappe, et poussa les énormes verrous qui la fermaient en dehors.

5.

Alors M. de Berg courut à la cour et appela: Haska! Haska! Le fidèle domestique accourut aussitôt en vrai hussard hongrois, un pistolet à chaque poing et le sabre nu entre les dents. Nous n'avons plus besoin de nos armes, dit le major en souriant, les oiseaux sont pris: l'hôte et l'hôtesse sont enfermés dans la cave. — Bravo! victoire! répondit Haska; ainsi nous sommes maîtres de la place. Visitons-la bien, afin de nous mettre sur la défensive en cas de besoin. Avant tout, tâchons de trouver les clefs et de nous en emparer. A force de chercher, Haska eut le bonheur de les trouver sous une vieille marmite renversée. Le facétieux hussard les posa sur un plat et les présenta ainsi à son maître avec le même cérémonial qu'on observe ordinairement lors de la présentation des clefs d'une forteresse au général vainqueur.

Après avoir fait une perquisition exacte dans toutes les pièces du rez-de-chaussée de cette antique maison, ils montèrent à l'étage supérieur, et parcoururent les corridors étroits et toutes les chambres, pour s'assurer si personne n'y était caché. En appro-

chant d'une de ces chambres, ils entendirent parler à voix basse; ils prêtèrent l'oreille, et entendirent réciter une prière. Bon Dieu, disait une douce voix, ayez pitié de ce bon monsieur et de son fidèle domestique; protégez-les, sauvez-les de cet horrible repaire et délivrez-moi aussi.

Le major ouvrit la porte et resta immobile de surprise: Quoi! s'écria-t-il enfin, c'est toi, Ursule, que j'entends prier avec ferveur! Tu n'es donc pas muette? — Non, Monsieur, répondit la jeune enfant; mais on avait besoin de le faire croire. Les affreux habitants de cette maison ayant assassiné un monsieur étranger qui couchait ici, ils m'ont menacée de me couper la gorge, si je m'avisais de prononcer une seule parole devant des étrangers. — Rassure-toi, mon enfant; ni l'hôte ni l'hôtesse ne pourront désormais te faire le moindre mal; nous les avons mis dans l'impuissance de nuire à qui que ce soit. — O mon Dieu! s'écria la bonne jeune fille, est-ce que vous les auriez tués? — Non, répondit le major; je me suis contenté pour le moment de les enfermer dans la cave. Viens, ma petite, descends avec nous dans la salle, réjouissons-nous, et puis raconte-nous par quelle fatalité tu as été amenée dans cette maison. — O Monsieur, repartit l'enfant, ne croyez pas encore être en sûreté! Cette forêt est infestée de brigands, il y en a au moins une vingtaine, cette nuit même ils doivent se rendre ici au nombre de dix à douze, je le sais, parce que j'ai vu l'hôtesse faire des apprêts de festin pour un pareil nombre de convives. Tâchez que ces redoutables scélérats ne puissent pénétrer ici, ou nous sommes perdus.

Eh bien, suis-moi, Haska, dit le major, nous allons nous mettre dans un état de vigoureuse défense. Je pense, ajouta-t-il en s'adressant à la petite Ursule, qu'il n'y a point moyen d'entrer ici autrement

que par la porte cochère. — Non, répondit l'enfant; toutes les fenêtres sont fortement grillées. Au coin de la maison se trouve une petite lucarne en saillie, que les voleurs appellent leur fanal. L'hôte, toutes les fois qu'il attend les brigands la nuit, place une lumière sur cette fenêtre, afin de les guider. Quand ils arrivent, pour se faire reconnaître, ils frappent trois coups; c'est le signal convenu, alors l'hôte ou l'hôtesse leur ouvrent la porte.

Eh bien, dit le major, à moins qu'ils ne s'avisent d'arriver tous les douze à la fois, nous les ferons entrer. En combattre une demi-douzaine ne sera pas pour nous une si rude besogne. Viens, Haska, préparons-nous à les recevoir comme il faut. Mais d'abord va voir si la lampe brûle encore sur la lucarne.

Haska partit. Un instant après il revint et dit en riant: Il paraît que monsieur l'hôte et madame l'hôtesse sont exacts dans le service; car avant d'avoir eu la complaisance de se laisser enfermer dans la cave, ils ont eu soin de renouveler l'huile du fanal. Cette lampe jette une si vive clarté sur les dehors de la place, qu'il nous sera facile de reconnaître le nombre des brigands qui se présenteront à la porte. — Bien, Haska, dit M. de Berg, descendons maintenant, et prenons nos armes. Le brave officier, ayant quitté sa redingote, dit en riant: La vue seule de mon uniforme de hussard les fera trembler. Prends aussi ce paquet de cordes; elles serviront à garrotter ces coquins.

En ce moment trois coups de marteau se firent entendre. Haska monta vite à la lucarne, revint aussitôt et dit, à voix basse: Ils ne sont que deux. — Bien! dit le major, va ouvrir la porte cochère, et tiens-toi caché derrière le battant; le premier entré aura affaire à moi, tu te chargeras de l'autre. Place ta lanterne ici, dans ce coin, par terre.

Haska obéit, et ouvrit la porte; M. de Berg saisit au collet le premier des brigands, lui appuya le bout du pistolet sur la poitrine en lui criant d'une voix de tonnerre: Rends-toi, ou tu es mort! Le scélérat surpris et consterné tomba aux pieds du terrible major, et demanda grâce. Haska, de son côté, avait au même instant terrassé l'autre. Les deux brigands, pieds et mains bien garottés, furent traînés dans un coin au fond de la cour, et le major leur dit: Bougez ou prononcez un mot, et je vous ferai sauter la cervelle!

Au bout d'un moment, on entendit frapper encore trois coups. C'étaient deux autres brigands, apportant de gros paquets. On les introduisit comme leurs camarades, et, comme eux aussi, ils furent terrassés et garrottés. Le vaillant officier et son brave hussard demeurèrent jusqu'à la pointe du jour, chacun à son poste, mais il ne vint plus aucun brigand. — Je ne puis concevoir pourquoi les autres n'arrivent point, dit Haska: auraient-ils deviné quelque chose! N'importe! ceux qui sont pris n'échapperont point à leur juste punition.

6.

L'aurore venait de se lever au-dessus de la sombre forêt de sapins, le jour commençait à poindre. Partons, dit Haska, hâtons-nous de quitter cet infâme repaire. Mais le major lui répondit: Nous sommes encore environnés de périls. Tu l'as entendu: une bande de vingt brigands infeste cette forêt. Au moment où nous nous y attendrons le moins, une balle peut partir de ces épaisses broussailles, et nous renverser avant que nous apercevions l'ennemi. Réfléchissons d'abord sur le meilleur parti à prendre.

Tout à coup Haska s'écria: Ecoutez! n'entendons-nous pas dans le lointain le bruit des pas d'une

multitude de chevaux? je crains que toute la bande à pied et à cheval ne soit en marche pour venir ici. Il monta rapidement les degrés et se plaça en observation à la lucarne; peu d'instants après il descendit en s'écriant avec des transports de joie: Ce sont des amis! c'est un fort détachement de hussards! Il s'empressa d'ouvrir les deux battants de la porte cochère, les hussards entrèrent; et tous saluèrent M. de Berg et leur camarade Haska par des cris de joie. Puis le brigadier s'avança, et, après avoir fait à son supérieur le salut militaire, il lui dit: Nous étions fort en peine de vous, major; vous connaissant si rigide observateur de la discipline, et voyant que plusieurs heures après le moment fixé vous n'étiez pas encore de retour, nous avons pensé que vous étiez égaré dans la forêt, ou que peut-être vous étiez tombé entre les mains des brigands qui infestent cette contrée. En conséquence, après avoir pris les ordres du colonel, nous sommes montés à cheval, et munis de flambeaux nous avons parcouru cette nuit toute la forêt. Enfin nous avons découvert les traces des pas de deux chevaux. Tenez, ai-je dit à mes hussards, voilà l'empreinte des pieds de l'alezan du major; il n'y a pas dans tout notre régiment un seul cheval si bien ferré que le sien. En suivant ces traces nous avons découvert cette maison, et nous voilà!

Dieu soit loué de vous avoir amenés ici, répondit M. de Berg. Je suis sensible à votre attachement, et je vous en remercie de tout mon coeur.

Ah!... ah!... s'écria Haska, je sais maintenant pourquoi les autres brigands ne sont pas venus au rendez-vous; votre apparition dans la forêt les a effarouchés.

Le major raconta brièvement ce qui lui était arrivé depuis la veille, et il ajouta: Brigadier, placez une garde suffisante auprès des quatre prisonniers

que voilà; garrottez l'hôte et Phôtesse qui sont dans la cave, et mettez-les avec ceux-ci. Visitez toute la maison, ouvrez toutes les armoires et les coffres qui doivent renfermer des objets volés, et usez à discrétion des vivres et du vin qui doivent se trouver ici en abondance.

Les hussards mirent pied à terre et exécutèrent ponctuellement les ordres du major, surtout relativement au vin et aux vivres; et ils se régalerent de l'excellent et copieux repas préparé la veille pour les brigands.

Pendant ce temps, M. de Berg alla trouver l'enfant aux avis de laquelle il devait sa conservation. Après lui avoir rendu compte de l'heureuse issue des événements de la nuit, il ajouta: Assieds-toi à côté de moi, aimable petite, et dis-moi à présent par quelle fatalité tu te trouves dans cette maison, car je ne puis croire que tu sois réellement la fille de ce brigand, ni que l'exécrable vieille soit ta grand' mère. Raconte-moi tes malheurs en toute confiance; ne crains rien, ma chère Ursule, je saurai te protéger.

Ursule n'est pas mon vrai nom, répondit l'enfant; je m'appelle Mélanie. Des ravisseurs m'ont enlevée de chez ma mère, et m'ont transportée dans cette maison isolée. Mon père était mort deux années avant cet affreux événement, il se nommait le baron de Grunau.

O ciel! le baron de Grunau était ton père! s'écria le major tout surpris. Tu es donc l'enfant de ma sœur! et je suis ton oncle, embrasse-moi, chère Mélanie! Avant mon départ pour l'armée je ne t'avais vue qu'une seule fois, tu étais encore au berceau, je t'ai prise dans mes bras et t'ai bénie. Et à présent c'est toi qui es le bon ange dont la divine providence s'est servie pour me soustraire au fer des assassins!

M. de Berg joignit les mains, et pendant plusieurs minutes ses regards reconnaissants restèrent levés vers le ciel.

Quand les premières émotions se furent un peu calmées, il dit: Mais raconte-moi, chère Mélanie, les détails de ton enlèvement.

— Hélas! répondit la pauvre enfant, je m'en souviendrai toute ma vie! Un jour que ma chère mère et moi étions seules dans la maison, nous vîmes entrer un homme de mauvaise mine; il présenta à ma mère un écrit, et, au bout de quelques instants d'une conversation animée, je l'entendis faire du tapage et jurer d'une manière affreuse. En cet instant ma mère m'ordonna de me retirer et d'aller me promener au jardin. A peine y étais-je descendue, qu'un autre individu, à la mine encore plus sinistre, qui s'y tenait caché, se précipite sur moi, me saisit, me ferme la bouche avec son mouchoir, et m'entraîne dans la forêt voisine où une voiture attelée nous attendait. Le premier individu vint presque aussitôt nous rejoindre, s'assit dans la même voiture, et on me conduisit à cette maison.

Le major descendit avec Mélanie dans la cour, et lui fit voir les prisonniers. — Tenez, mon oncle, cria la petite en lui en montrant un qui avait les cheveux noirs et crépus, voilà celui qui est venu présenter le papier à ma mère; et cet autre-là, à la chevelure et aux favoris roux, est celui qui m'a enlevée.

Monsieur de Berg et Mélanie mangèrent quelques bouchées, puis le major donna aux hussards l'ordre du départ. Il prit Mélanie en croupe. Les prisonniers, ayant les mains liées derrière le dos et la chaîne au cou, marchèrent au milieu d'une escorte de hussards, Quatre hommes du détachement furent chargés de garder la maison et tous les objets

volés qu'elle renfermait, jusqu'à ce que la justice fût occupée les lieux et instruisît l'affaire.

En arrivant à la ville, le major alla faire sa déclaration aux autorités judiciaires et leur remit ses prisonniers. Immédiatement après une force militaire imposante reçut l'ordre de cerner toute la forêt et d'y faire une battue générale. Cette vigoureuse opération eut tout le succès désiré; on prit la presque totalité de la bande. De l'instruction de la procédure il résulta les faits suivants. Un certain Monsieur de Clauenbourg, unique parent de Madame de Grunau, homme très-riche déjà, mais en même temps très-avare, pervers et sans religion, ayant appris que la mort avait enlevé à Madame de Grunau son époux et ses deux fils; que son frère, le major de Berg, avait péri dans une bataille, et qu'il ne restait plus d'autre héritier de l'immense fortune de Madame de Grunau qu'une enfant toute jeune, Mélanie, avait engagé le chef de la bande des voleurs, en lui promettant une forte somme d'argent, à enlever cette enfant. — Contentez-vous, avait-il dit au chef des brigands, de l'enlever et ne la tuez pas, mais transportez-la loin, bien loin, et tenez-la cachée dans un lieu où vous serez sûr qu'on ne pourra point la découvrir. Du reste, ayez soin d'elle et ne la laissez manquer de rien.

Le chef des brigands se chargea volontiers de cette odieuse commission. Ce fut lui-même qui s'introduisit dans le château de Grunau, et qui, sous prétexte d'une ancienne dette, entama une longue dispute avec la dame, tandis que son camarade, qui rôdait autour de la maison, se glissa dans le jardin, s'empara de la petite Mélanie, et, après avoir posé l'arrosoir de cette enfant près du rivage, et accroché le chapeau de paille à un buisson au bord de la rivière, s'enfuit, emportant sa victime.

Le chef des brigands et tous ses complices, ainsi que l'hôte et l'hôtesse, furent condamnés à la peine capitale. Le coupable parent de Madame de Grunau dut payer une amende considérable et subir vingt années d'emprisonnement.

7.

M. de Berg s'empressa de remplacer les grossiers vêtements de Mélanie par un costume plus conforme au rang de sa famille. Puis, ayant obtenu de son colonel une permission de quitter le régiment, il partit avec la jeune Mélanie pour le château de Grunau. Sachant que sa soeur le croyait mort, il jugea prudent de la faire préparer au bonheur de retrouver sa fille. En conséquence, il descendit à Grunau chez le régisseur du domaine. Ce bon vieillard fut transporté de joie en revoyant pleins de santé le major et Mélanie. Il semblait lui-même recouvrer une nouvelle vie, il manquait de paroles pour leur exprimer les sentiments qu'il éprouvait. Ce bon vieillard courut au château.

Madame de Grunau triste, pâle et maigrie par le chagrin, était assise sur un sofa, et tenait à la main un livre qui ne pouvait la distraire de son affliction. Quand elle eut appris du régisseur que son frère vivait encore et qu'il venait d'arriver au village, elle se leva et voulut courir à sa rencontre. Mais déjà le major entrait dans le salon. Dès qu'elle l'aperçut elle se précipita dans ses bras. Mon frère! mon frère bien-aimé! s'écria-t-elle, je vous revois enfin. Vous vivez encore! Dieu soit loué; je ne serai donc plus isolée dans ce monde! M. de Berg s'assit à côté de sa soeur. Il la pria de lui raconter tous les événements survenus dans la famille depuis son départ pour l'armée. Madame de Grunau lui apprit alors, non sans verser d'abondantes larmes, que

depuis cette époque son cher époux était mort à la suite d'une maladie longue et douloureuse, mais avec toute la patience et la résignation d'un chrétien; que ses deux fils avaient péri des suites de la petite vérole; et que, pour comble de malheurs, l'unique enfant qui lui restait, la charmante petite Mélanie, s'était noyée dans la rivière voisine.

M. de Berg, qui avait écouté ce récit avec le plus vif intérêt, répondit: Il ne me paraît nullement vraisemblable que Mélanie se soit noyée, puisqu'on n'a pas retrouvé son corps. — Ah! s'écria la mère; et ses yeux brillèrent d'un rayon de douce espérance; ah! si mon enfant vivait encore! si avant de fermer les yeux, j'avais le bonheur de la revoir, de la serrer dans mes bras, ce serait pour moi une bien grande consolation. — Soyez persuadée, ma soeur, que Mélanie n'est pas morte. Je gagerais que notre cousin Clauenbourg a fait ici quelque tour de sa façon. Non, non, Mélanie ne s'est pas noyée! mais certainement on l'aura fait enlever par des brigands qui la tiennent cachée dans leur repaire. — Ah! grand Dieu, quel malheur! s'écria la mère et sa pâleur augmenta, et des larmes plus abondantes roulèrent le long de ses joues décolorées; je préférerais qu'elle fût morte que de la savoir avec des hommes pervers. Il vaut mieux mourir que de vivre dans la compagnie des méchants, dont le langage et l'exemple sont si dangereux pour la jeunesse. — Chère soeur, répondit le major, j'aime à vous voir de si nobles pensées; vous n'en sauriez avoir d'autres. Mais, vous pouvez m'en croire, Mélanie a toujours cette pureté, cette angélique innocence que vous aimiez tant. Vous ne tarderez pas à le reconnaître vous-même. Déjà on est parvenu à l'arracher des mains de ses ravisseurs.

A ces mots la mère se leva d'un bond, et, dans

le transport de sa joie, elle s'écria: O ciel! que me dites-vous? est-il bien vrai? O mon frère, je vous en supplie, ne me cachez plus rien, dites-moi tout. Vous l'avez vue, vous lui avez parlé; peut-être en ce moment n'est-elle pas loin d'ici! Oh! venez, venez, mon cher frère, conduisez-moi près d'elle.

Le major alla ouvrir la porte. Mélanie se précipita dans la chambre, et courut se jeter dans les bras de sa mère. Elle ne pouvait prononcer que ces mots: Maman! maman! ma bonne maman!

La mère s'écria: C'est toi, ma fille, ma bien-aimée fille! oui, c'est toi, tu m'es rendue! O Dieu! Dieu de bonté! soyez mille fois béni. Et, tout en versant des larmes délicieuses et pressant sur son coeur cette enfant chérie, elle répétait sans cesse: O mon Dieu, que je vous remercie!

Puis elle ajouta: Viens, mon enfant, assieds-toi ici, entre ton oncle et moi, et nous racontes bien en détail tout ce qui t'est arrivé depuis ton enlèvement.

Hélas! dit Mélanie, j'étais presque morte d'effroi au moment où je me vis saisie par l'un des voleurs et entraînée par cet homme et son complice dans une voiture qui me conduisit à une maison isolée au milieu de la forêt. La vieille hôtesse me reçut avec une joie extrême; elle me dit que depuis longtemps elle désirait mon arrivée. Elle m'exhorta à ne pas pleurer, et me servit une abondance de friandises. Elle apporta du café, du chocolat, du punch, et me pressait vainement d'en goûter. Elle me conduisit ensuite dans une petite chambre assez jolie. Vois-tu, me dit-elle, c'est ta chambre à coucher; remarque bien ce lit comme il est moelleux et comme le linge en est fin et blanc; tu seras couchée comme une petite princesse. Puis, me parlant de la nourriture, elle me fit l'énumération de tous les mets délicats qu'elle se proposait de me prépa-

rer: elle semblait attacher à cela autant d'importance que si le vrai bonheur était d'avoir une table bien servie, et comme si l'homme ne séjournait sur cette terre que pour boire et pour manger. Elle me fit quitter les vêtements que je portais, et me donna un costume de petite paysanne. M'en ayant affublée, elle me dit: Voilà qui est bien; maintenant tu es des nôtres, et à compter d'aujourd'hui l'hôte sera ton papa et tu m'appelleras ta grand'maman.

Ces deux individus mirent tout en usage pour me distraire et m'égayer. Mais il m'était impossible de m'accoutumer à vivre avec ces êtres grossiers. Mon coeur ne nourrissait d'autre désir que de retourner auprès de vous, ma chère maman. Oh! quelle différence de votre société à celle de ces gens-là! jamais je n'ai entendu sortir de leur bouche une seule parole pieuse; jamais je ne les ai vus prier Dieu, ni le matin ni le soir, ni avant ou après leurs repas. Dans toute la maison, il n'y avait pas un seul livre. Ils ne parlaient que d'argent et de richesses, ils se louaient sans cesse eux-mêmes et disaient du mal de tout le monde. Je n'osais lier aucune conversation avec eux, tant ils m'inspiraient de répugnance; je les abhorrais, j'avais peur d'eux, et j'aurais voulu rester seule dans ma petite chambre dont la fenêtre donnait sur le jardin. Là, seule, je pouvais méditer les leçons de piété et de vertu que j'avais reçues de vous, chère maman, et les histoires édifiantes que vous m'aviez racontées. Oh! combien de fois, pendant la nuit, lorsque la lune venait éclairer mon triste et solitaire réduit, j'ai pleuré et prié!

Les deux scélérats qui m'avaient enlevée, venaient très-souvent coucher dans cette auberge, et souvent ils amenaient des êtres de leur espèce. Tous ces individus, qui se regardaient là comme

chez eux, étaient encore bien pires que l'aubergiste et la vieille hôtesse. Ils s'enivraient, ils jouaient aux cartes en proférant d'affreux blasphèmes; ils chantaient des chansons et tenaient des propos dont je ne pouvais comprendre le sens, mais qui les faisaient éclater de rire; d'où je conclus que ces chansons et ces discours devaient être bien abominables, puisque des êtres si dépravés y trouvaient tant de plaisir. Quelquefois aussi ils se prenaient de querelle, se jetaient les bouteilles et les verres à la tête, et paraissaient prêts à s'égorger les uns les autres. Alors moi, pauvre enfant, je me sauvais tout effrayée et tremblante, et me réfugiais dans ma chambre. Je songeais sérieusement aux moyens de m'échapper de cet horrible repaire; mais toutes les fenêtres étaient grillées et la porte toujours soigneusement fermée.

Un soir, je vis arriver dans cette auberge un marchand ambulante qui voulait y passer la nuit. Je lui trouvai un air honnête et bon. Il avait avec lui des marchandises précieuses et beaucoup d'argent. On l'assassina pendant la nuit. Ayant entendu ses cris de douleur, je me hâtai de descendre de ma chambre, et me précipitai dans la salle du rez-de-chaussée. Je fus saisie d'horreur et d'épouvante à l'aspect de l'affreux spectacle qui s'offrit à mes yeux. Je reprochai aux assassins ce crime exécrable, et leur dis que Dieu ne manquerait pas de les en punir. Ils se moquèrent de moi, mais ils me commandèrent de ne dire à qui que ce fût ce qui venait de se passer, et l'aubergiste s'écria: Je te défends de jamais proférer une seule parole devant des étrangers: à compter de ce moment nous te déclarons muette. Il me prit par la main, m'entraîna avec violence auprès du cadavre sanglant de la victime et me cria d'un ton féroce: Regarde! si tu

as le malheur d'articuler un seul mot devant qui que ce soit, autre que ma mère et moi, voilà comme nous te traiterons.

Revenue dans ma chambre, je me jetai à genoux, je levai mes deux mains vers le ciel, et, les larmes aux yeux, je priai le bon Dieu de me tirer des mains de ces brigands. Il m'a exaucée, ce bon Dieu; il m'a envoyé bien réellement un ange libérateur, et c'est mon cher oncle, votre frère bien-aimé.

Oui, reprit la pieuse mère, lui, le Dieu de bonté, a montré sa divine miséricorde envers nous. Il a permis que toi, ma chère enfant, tu me fusses enlevée pour que tu eusses l'occasion de sauver la vie à mon frère; et vous, cher frère, Dieu vous avait conduit dans cette caverne de voleurs pour devenir le libérateur de ma fille chérie. Tout ce qu'il fait atteste sa sagesse et sa bonté paternelle.



2013 984-985

« Ազգային գրադարան



NL0059153

« Ազգային գրադարան



NL0059152

